

Made by Munksjö™

Munksjö

Vuosikertomus 2015

Made by Munksjö – Älykästä paperi

Munksjö on maailman johtavia kehittyneiden paperituotteiden valmistajia. Tuotteiden kehittämisessä hyödynnetään älykästä paperiteknologiaa. Munksjö tarjoaa ja kehittää asiakaskohtaista innovatiivista muotoilua ja toiminnallisuutta niin lattiapintoihin, keittiökaluksiin ja huonekaluihin kuin irrokepapereihin, kuluttajaystävällisiin pakkauksiin ja energiansiirtoonkin. Muutos kohti kestävän kehityksen mukaista yhteiskuntaa on Munksjölle luonnollinen kasvutekijä, koska yrityksen tuotteilla voidaan korvata uusiutumattomia materiaaleja.

Munksjön läsnäolo kaikkialla maailmassa ja vuorovaikutus asiakkaiden kanssa muodostavat kansainvälisen palveluorganisaation, jossa on noin 2 900 työntekijää ja 15 toimipaikkaa Ranskassa, Ruotsissa, Saksassa, Italiassa, Espanjassa, Brasiliassa ja Kiinassa. Munksjön osake on listattu Nasdaq Helsingissä ja Tukholmassa.

Decor

Korkeat vaatimukset laadulle

Koristepaperia käytetään pääasiassa laminaattien pintakerroksena esimerkiksi lattioissa, keittiökaluksissa ja huonekaluissa, ja sen avulla voidaan esimerkiksi jäljitellä puu- tai kivipintaa. Alansa johtavana toimijana tunnettu Munksjö panostaa laatuun, ja yhtiöllä on asiakkaita yli 50 maassa eri puolilla maailmaa. Konserni on valmistanut koristepaperia vuodesta 1948.

32%

Osuus liikevaihdosta

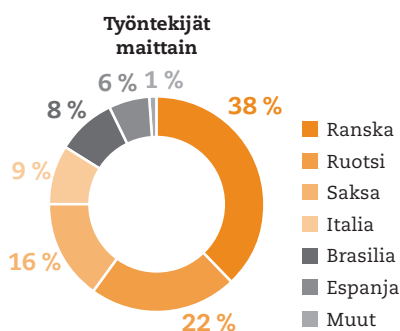
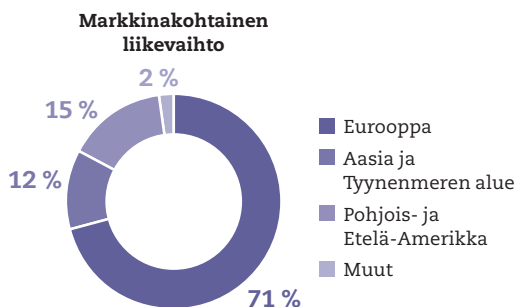
Release Liners

Edistyksellinen tuotevalikoima

Irrokepaperia käytetään muun muassa itseliimautuvien etikettien taustamateriaalina. Munksjön edistyksellinen tuotevalikoima kattaa kaikki markkinoilla olevat sovellukset, ja niitä toimitetaan yli 40 maahan ympäri maailman. Itseliimautuvat etiketit keksittiin 1930-luvulla hintalappuja varten, ja niiden käyttö on sen jälkeen kasvanut valtavasti.

38%

Osuus liikevaihdosta

Vuosi lyhyesti

- ▶ Liikevaihto oli 1 130,7 (1 137,3) milj. euroa.
- ▶ Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate oli 93,6 (105,0) milj. euroa, ja kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökateprosentti oli 8,3 (9,2).
- ▶ Liiketoiminnan rahavirta oli 55,5 (57,8) milj. euroa.
- ▶ Joulukuun lopussa 2015 Munksjöllä oli 2 900 (2 905) työntekijää.
- ▶ Acti-V® -irrokepaperituotepohjalla laajennettiin kehittämällä uusi Acti-V® XB. CEPI valitsi Acti-V®:n yhdeksi Euroopan innovatiivisimmista paperituotteista.
- ▶ Markkinoille tuotiin uusi pintapainoltaan kevyt paperi, Gerbier™ HDS 35. Uusi laatu on 12,5 % kevyempi, minkä ansiosta voidaan tehdä ympäristön kannalta kestävämpiä pakkauksia.
- ▶ Dettingenin tehtaalle Saksaan asennettiin uusi kalanteri, joka tukee Munksjön asemaa koristepapereiden laatujohtajana.
- ▶ Jönköpingin tehtaalla Ruotsissa otettiin käyttöön uusi leveä kreppipaperikone, joka tukee Munksjön johtavaa markkina-asemaa elektroteknisissä papereissa.

teknologiaa

Industrial Applications

Korkean teknologian tuotteet

15%

Osuus liikevaihdosta

Tämän liiketoiminta-alueen tuotteet kattavat eri käyttötarkoituksia taidepaperista elektroteknisiin papereihin ja hiomapaperin pohjamateriaaleihin. Monilla tuotteista on erikoistunut käyttökohde ja tuotteita kehitetään jatkuvasti, jotta ne täyttävivät asiakkaiden ja loppusovellusten käyttävien kuluttajien vaatimukset. Munksjö on valmistanut kaapelien eristykseen käytettävää elektroteknistä paperia vuodesta 1909.

Graphics and Packaging

Joustavat ratkaisut

15%

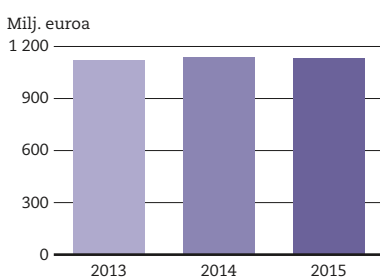
Osuus liikevaihdosta

Munksjöllä on maailman laajimpiin kuuluva tuotevalikoima joustopakkausihin ja metalloituihin etiketteihin tarkoitettujen paperien tuotevalikoima, ja niitä käyttävät esimerkiksi juoma- ja elintarvikealan asiakkaat. Yhteistyö asiakkaiden kanssa on tärkeää tutekehityksen kannalta ja siksi, että voimme täyttää asiakkaiden ja kuluttajien tarpeet ja odotukset.

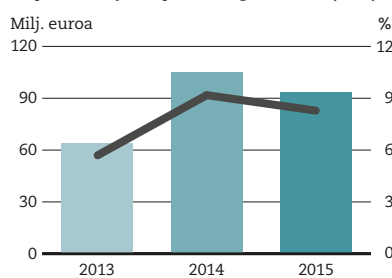
Tunnusluvut

Milj. euroa	2015	2014	2013**
Liikevaihto	1 130,7	1 137,3	1 120,3
Käyttökate (oik.*)	93,6	105,0	64,1
Käyttökateprosentti, % (oik.*)	8,3	9,2	5,7
Liiketulos (oik.*)	40,0	51,0	-
Liiketulosprosentti, % (oik.*)	3,5	4,5	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit	39,8	35,1	-

Liikevaihto

Käyttökate ja käyttökateprosentti (oik.)*

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

** Pro forma

Sisällys

▼ Konsernikatsaus

- 1 Vuosi lyhyesti
- 2 Visio, strategia ja tavoitteet
- 4 Toimitusjohtajan puheenvuoro
- 6 Megatrendit
- 8 Tuotekehitys ja innovaatio

▼ Munksjö vuonna 2015

Liiketoiminta-alueet

- 10 Decor
- 14 Release Liners
- 18 Industrial Applications
- 22 Graphics and Packaging

- 26 Kestävä kehitys
- 34 Munksjö sijoittajille
- 36 Hallinto- ja ohjausjärjestelmä
- 50 Riskit ja riskienhallinta
- 56 Pro forma -tiedot

▼ Taloudelliset tiedot 2015

- 58 Toimintakertomus
- 64 Tunnusluvut
- 65 Osakkeenomistajat

Konserni

- 66 Laaja tuloslaskelma
- 67 Konsernitase
- 69 Laskelma oman pääoman muutoksista
- 70 Rahavirtalaskelma
- 71 Liitetiedot

Emoyhtiö

- 102 Tuloslaskelma
- 103 Tase
- 104 Rahoituslaskelma
- 105 Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle
- 106 Tilintarkastuskertomus
- 107 Tietoa osakkeenomistajille
- 108 Maantieteellinen läsnäolo

Visio, strategia ja tavoitteet

Visio

Munksjön visio on olla maailman johtava edistyksellisten paperituotteiden valmistaja, joka kehittää tuotteitaan älykkään paperiteknologian avulla ja mahdollistaa asiakaskoh- taisen, innovatiivisen ja ympäris- töystävällisen tuotesuunnittelun.

Missio

Mahdollistamme innovatiivisen tuotekehityksen ja toiminnallisuuden ja luomme arvoa asiakkaille ja osakkeenomistajille.

Tämän saavutamme hyödyntämällä älykästä paperiteknologiaamme ja asiantuntemustamme sekä sopeuttamalla toimintaamme asiakkaiden tarpeiden ja teknisten määritysten mukaan. Muutos kohti kestävän kehityksen mukaista yhteiskuntaa on meille luonnollinen kasvutekijä, koska tuotteillamme voidaan korvata uusiutumattomia materiaaleja.

Taloudelliset tavoitteet

Käyttökateprosentti liiketoimintasyklin aikana

12 %

2015: 8,3 %*

Velkaantumisaste

<80 %

2015: 56,7 %

Osingonjako

>1/3

liiketoiminnan netto- rahavirrasta inves- tointien jälkeen

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

Strategia

Strateginen pohja

Kannattavaa kasvua erikoispape- reissa

Hankimme kasvua orgaanisten ja strategisten hankkeiden kautta ja keskitymme erikoispaperi- markkinoihin, joihin liittyy kasvuodotuksia (kasvava keskiluokka, kaupungistuminen, luonnonvarojen niukkuus, sähköverkon päivitykset ja muutos kohti kestävän kehityksen mukaista yhteiskuntaa).

Johtava toi- mija kaikilla markkinoil- lamme

Haluamme olla johtava toimittaja kaikilla markkinoillamme – panostamme asiakaskoh- taiseen innovaatioihin, jotta voimme olla asiak- kaille luonteva valinta.

Paras laatu tuotteissa ja palveluissa

Tarjoamme asiakkaillemme hyvää laatua ja palvelua, ainutlaatuista osaamista ja luotet- tavat toimitukset.

Operatiivinen tehokkuus

Parannamme ja tehostamme jatkuvasti toimintaam- me varmistaaksemme tuotantojärjestelmämme, tukitoimintojemme ja työtapojemme kustannuste- hokkuuden.

Työntekijät, organisaatio, terveys ja turvallisuus

Toteutamme parannuksia sitoutuneen henkilöstön, yrittäjähenkisen johdon ja tehokkaan, omaa vastuuta painottavan organisaation avulla – sekä kiinnittä- mällä kaikessa toiminnassamme huomiota työympä- ristöön ja turvallisuuteen.

Arvot

Toimimme oikein

– korkein laatu tuotteissa ja palveluissa

Uskomme molemminpuoliseen luottamukseen ja vastaamme siitä, että toimintamme ja toimitustemme laatu on aina paras mahdollinen.

Innovaatiot

– tuotteiden ja suoritusten jatkuva parantaminen

Parannamme jatkuvasti tuotteitamme ja suoritustemme innovaatioiden avulla.

Toiminnan painopiste

– lisäarvon luominen

Luomme asiakkaillemme ja osakkeenomistajillemme arvoa rakentamalla kestävä ja kannattavaa liiketoimintaa.

Saavutuksia vuodelta 2015

- ▶ Hintakehitys jatkui myönteisenä. Hinnanmuutoksilla reagoitiin lyhytkuituisen sellun hinnannousuun, ja tuotejakaumaan tehtiin kohdistettuja muutoksia
- ▶ Korkean katteen liiketoiminnat (teollisuuden sovellukset, erikoissellu) kasvoivat
- ▶ Kestävän kehityksen mukaisen kasvun profilia vahvistettiin nimittämällä uusi kestävästä kehityksestä vastaava johtaja

- ▶ Johtavan aseman säilyttäminen kaikilla markkinoillamme
- ▶ Uusien tuotteiden onnistunut lanseeraus, esim. Acti-V® XB, Stardust
- ▶ Asiakkaiden kanssa yhteisiä innovaatiotyöpajoja ja -prosesseja
- ▶ Tärkeitä investointeja esim. elektroteknisen liiketoiminnan leveän kreppipaperin tuotantokapasiteettiin

- ▶ Viime vuosina tehdyillä keskeisillä investoinneilla ollut selkeä vaikutus, esim. La Gèren tehtaaseen Ranskassa (laatu, kustannukset sekä energian ja raaka-aineiden säästö)
- ▶ Lisäinvestointeja useisiin tehtaisiin, jotta pysyisimme markkinoillamme jatkossakin eturintamassa laadun osalta

- ▶ Kustannusten leikkausohjelma Release Liners -liiketoiminta-alueella
- ▶ Myyntiorganisaation optimointiohjelman toinen vaihe pitkälti toteutettu
- ▶ Jatkuvat parannukset esim. energiatehokkuudessa
- ▶ 15 % toimihenkilöistä saanut hankintatoimen laajemman tason koulutuksen

- ▶ Parempi riskitietoisuus koko organisaatiossa – 800 henkilöä osallistui käytösperusteiseen turvallisuuskoulutukseen
- ▶ Onnistuneiden kykyjenkehittämishankkeiden avulla vahvemmat johtamisvalmiudet

Painopistealueet tulevaisuudessa

- ▶ Orgaanisten kasvusuunnitelmien toteuttaminen nykyisen liiketoiminnan osalta
- ▶ Jatkuva strategisten kasvumahdollisuuksien selvittäminen ja arviointi
- ▶ Painopiste edelleen kestävässä kasvussa

- ▶ Asemamme säilyttäminen tai parantaminen ydintuotteissamme, -segmenteissämme ja -markkinoillamme
- ▶ Asiakkaiden tarpeisiin kohdistuvien yhteisten innovaatiopanostustemme vahvistaminen
- ▶ Uusien tuotteiden osalta tavoitteena 15 % liikevaihdosta kolmen vuoden jaksolla

- ▶ Kestävän kehityksen palvelujen vahvistaminen
- ▶ Investoinnit laatujohtajuutemme jatkokehittämiseen
- ▶ Jatkuva asiakaskokemuksen parantaminen

- ▶ Tuotantoprosessien optimointi
- ▶ Kustannusten karsinnan jatkaminen esim. parhaiden käytäntöjen ja yhteisten hankintojen kautta
- ▶ Paremmat liiketoiminnan tukitoiminnot, esim. IT

- ▶ Painopiste edelleen onnettomuuksien nollatavoitteessa – panostusta erityisesti koulutukseen, ennalta ehkäisevään työhön ja henkilökohtaiseen riskien arviointiin
- ▶ Uuden henkilöstöstrategia, painopistealueina houkuttelevuus, seuraajien suunnittelu ja johtaminen
- ▶ Jatkamme yhteisen Munksjö-kulttuurin rakentamista esim. lisäämällä edelleen konsernin sisäistä yhteistyötä

Arvonmuodostuksen kulmakivet

Vuonna 2015 Munksjö keskittyi kehittämään erikoispaperien liiketoimintamahdollisuuksia kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Johtava markkina-asema valitsemisemme erikoistuotesegmenteissä ilmentää innovatiivista tuoteportfoliotamme sekä kykyämme tarjota ensiluokkaista asiakaspalvelua. Tämä asema tukee pyrkimyksämme kasvattaa liikevaihtoa ja kannattavuutta.

Useimpien Munksjön tuotteiden kysyntä pysyi vuonna 2015 vakaana. Yhtiö jatkoi toimintansa maantieteellisen rakenteen kehittämistä ja laajentamista, ja vuoden loppupuolella tavoitteisiin lisättiin strateginen kasvu, jolla pyritään saamaan aikaan kannattavaa kasvua.

Vuonna 2015 varsinkin lyhytkuituisen sellun hinta nousi, eikä raaka-ainehintojen nousua saatu hinnankorotuksilla tasapainotetuksi vielä vuoden toisella puoliskolla. Kannattavuuteen vaikutti vuonna 2015 myös kovempi kilpailu Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueella, ja liiketoiminta-alueen taloudellisen tuloksen merkittävään parantamiseen tähtäävää ohjelmaa jatketaan.

Munksjö pyrkii kuromaan eron umpeen ja saavuttamaan kannattavuustavoitteen (12 prosentin käyttökate), ja tätä varten mukautamme edelleen kustannuspohjaamme ja parannamme operatiivista tehokkuuttamme kiinteiden kustannusten hallinnan ja prosessien optimoinnin sekä parhaiden käytäntöjen kautta. Vuoden 2015 liikevaihtomme oli 1 130,7 milj. euroa. Oikaistu käyttökate oli 93,6 milj. euroa ja oikaistu käyttökateprosentti 8,3.

Suuret markkinoille tulon esteet

Erikoispaperimarkkinat muodostavat noin 6 prosenttia paperin ja kartongin kokonaismarkkinoista. Munksjö keskittyy valitsemiinsa erikoistuoteryhmiin, joita pystymme kehittämään ja joille myymme lisäarvoa tuottavia erikoispaperituotteita korkeammin hinnoin – tuotteita, jotka erottuvat selvästi tavallisista graafisista paperilaaduista. Munksjö ei kilpaile ensisijaisesti hinnoilla, vaan vahvimmat kilpailukeinomme ovat houkutteleva tuoteport-

folio, ainutlaatuinen tekninen osaaminen sekä tuotteiden korkea laatu ja laadukas palvelu. Erikoispaperituotteillamme ja -sovelluksillamme on vähemmän kilpailua kuin tavallisilla paperilaaduilla, pääasiassa siksi, että ne on suunnattu asiakkaille, jotka tarvitsevat tiettyä erikoistuotesegmenteihin liittyvää erityisosaamista. Näissä erikoissegmenteissä markkinoille tulon esteet ovat tuotteiden laadun ja korkean teknologisen tason vuoksi hyvin korkeat. Tämä rajoittaa kilpailua mutta asettaa kovat vaatimukset valmistajien innovaatiovalmiuksille.

Kilpailuetujemme, esimerkiksi tuotantoon ja tuotekehitykseen liittyvän korkean teknisen osaamisen, avulla olemme vuonna 2015 vahvistaneet markkinajohtajan asemamme kaikilla markkinoillamme. Pyrimme jatkossakin vahvistamaan asemaamme investoimalla tuoteinnovaatioihin, muotoiluun ja tuotanto- ja jakeluketjuprosesseihin. Meillä on hyvä innovaatiovalmius, ja tavoitteenamme on, että noin 15 prosenttia tuotteista olisi uusia. Määrittelemme uusiksi tuotteiksi sellaiset, jotka ovat uusia markkinoille, asiakkaalle tai Munksjölle.

Innovatiivisia lisäarvotuotteita ja -palveluja

Liiketoimintamme kulmakivenä on jatkuva uusien sovellusten kehittäminen läheisessä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa. Läheisten suhteiden avulla voimme tarjota räätälöityjä ratkaisuja, jotka tuottavat lisäarvoa ja vastaavat asiakkaiden tarpeita. Olemme vuoden 2015 aikana jatkaneet kehittyneiden tuotteiden ja sovellusten kehittämistä ja laajentaneet tuoteportfoliotamme. Otimme vuonna 2015 käyttöön uuden kreppipaperikoneen, joka ainoana koneena

”Munksjön tuotantomäärät kehittyivät vakaasti useimmissa tuotesegmenteistämme vuonna 2015, jolloin maailman makrotaloudessa oli runsaasti epävarmuutta. Toteutetut hinnankorotukset eivät vielä onnistuneet tasapainottamaan raaka-aineiden hintojen nousua, mikä heikensi kannattavuutta. Vuonna 2016 keskitymme edelleen saavuttamaan 12 prosentin käyttökatetavoitteen vuoden lopulla.

Jan Åström, toimitusjohtaja

maailmassa pystyy tuottamaan jopa 3 000 mm leveää elektroteknistä eristevoimapaperia. Vuoden 2015 uusista tuotelanseerauksista haluan mainita uudet paperilaadut silikonipäällysteisissä irrokepapereissamme, uuden tarraetikettipaperivalikoimamme sekä pintapainoltaan kevyen (35 g/m²) paperin, joka on yksipuolisesti päällystetty kiiltävä paperi joustopakkausiksi.

Munksjön tuotteilla edelleen vakaa kysyntä

Tuotantomäärien kysyntä pysyi vakaana vuonna 2015. Johtavan markkina-asemamme sekä vahvan ja tasapainoisen tuotantoalustamme ansiosta pystymme vastaamaan toimintaympäristön mahdollisiin haasteisiin, ja useat eri markkinatekijät ja megatrendit tukevat ratkaisujemme kysyntää. Yleinen talouden kehitys vaikuttaa ratkaisujemme kysyntään erikoispaperimarkkinoilla, ja siksi BKT:n kasvu ja kuluttajamarkkinoiden tunnusluvut ovat hyviä kysyntätrendien tunnusmerkkejä. Markkinamme kasvavat BKT:n keskimääräistä kasvua nopeammin, ja koska keskitymme pienten toimitusmäärien erikoistuotemarkkinoihin, kasvu on suurempaa kuin perinteisissä paperisegmenteissä. Siksi liiketoimintamme ei ole yhtä herkkä suhdannevaihteluille kuin perinteinen paperiteollisuus.

Megatrendit, kuten väestönkehitys ja väestörakenne, globalisaatio ja pyrkimys kestävään kehitykseen, vaikuttavat tuotteidemme pitkän aikavälin kysyntään. Olemme nostaneet megatrendien joukosta esiin muun muassa luonnonvarojen niukuuden, kasvavan ympäristötietoisuuden, elämäntyylin ja kulutustotumusten muutoksen – varsinkin kehittyvillä markkinoilla, urbanisaa-

tion sekä kasvavan keskiluokan trendit. Kehittyvillä markkinoilla, missä ihmisillä on paremmat taloudelliset edellytykset panostaa keittiöihin ja kalusteisiin, saamme sovelluksillemme enemmän tilauksia jalostajilta, rakentajilta sekä huonekalujen valmistajilta ja muilta arvoketjun toimijoilta.

Varsinkin Euroopassa, mistä vuonna 2015 tuli 71 prosenttia liikevaihostamme, kasvava ympäristötietoisuus vaikuttaa perinteisesti käytettyjä materiaaleja korvaavien kuitumateriaalien kysyntään. Yleisesti ja maailmanlaajuisesti uusiutuvien, kierrätyskelpoisten ja biohajojavien kuitupohjaisten materiaalien kysyntä sekä siirtyminen kohti kestävästi kehittyvää yhteiskuntaa on luonnollinen tekijä, joka tukee Munksjön orgaanisen ja kannattavan kasvun strategiaa. Vuonna 2015 Munksjö muodosti oman kestävä kehityksen toiminnon ja rekrytoi kestävästä kehityksestä vastaavan johtajan, joka raportoi toimitusjohtajalle ja toimii johtoryhmän jäsenenä. Munksjöllä kestävä kehityksen toiminnon perustana ovat operatiivinen tehokkuus tai jatkuvat parannukset sekä lakisääteisten vaatimusten noudattaminen. Tämä takaa ympäristötyömme jatkuvan parantamisen ja tuo yhtiölle pitkäkestoista kilpailukykyä.

Taloudelliset tavoitteet ennallaan

Pyrimme saavuttamaan kaikki pitkän ajan taloudelliset tavoitteemme. Vuonna 2016 keskitymme edelleen kannattavuustavoitteeseemme eli saavuttamaan 12 prosentin käyttökatteen.

Pyrimme saamaan aikaan kannattavaa kasvua kaikilla liiketoiminta-alueilla.

Yhteenvetona:

- ▶ Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueella toteutamme suunnanmuutosohjelmaamme päällystämättömän paperin liike-toiminnassa.
- ▶ Release Liners liiketoiminta-alueella, joka on suurin liiketoiminta-alueemme, strateginen painopiste on edelleen tuotejakauman parantamisessa innovaatioiden ja tuotteiden eriyttämisen kautta.
- ▶ Decor-liiketoiminta-alueella kaikki liiketoimintasegmenttimme ovat kannattavia ja kysyntä hyvää. Investoimme edelleen tuotteiden laadun parannuksiin ja energiatehokkuuteen.
- ▶ Industrial Applications liiketoiminta-alue jatkaa positiivista kehitystään ja painopiste on tuotejakaumassa ja sellun pullonkaulojen poistamisessa.

Uskomme, että tehokkaan ja kyvykkään organisaation, houkuttelevan ja innovatiivisen tuotevalikoiman, johtavan markkina-aseman säilymisen ja läheisten asiakassuhteiden avulla pystymme muodostamaan osakkeenomistajille arvoa keskittymällä kannattavan kasvun ja vahvan kassavirran aikaan saamiseen.

Lopuksi haluaisin kiittää kaikkia Munksjön työntekijöitä heidän osallistumisestaan ja ahkerasta työstä. Työntekijöiden sitoutuneisuudella on jatkuva myönteinen vaikutus Munksjön innovaatiovalmiuteen, ja se tukee yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Jan Åström
Toimitusjohtaja

Pitkän ajan haasteita ja mahdollisuuksia

Munksjö on tunnistanut kolme maailman ja talouden kehitykseen vaikuttavaa megatrendiä, jotka ovat sen nykyisten ja tulevien liiketoimintojen kannalta erityisen kiinnostavia: väestörakenteen muutokset, globalisaatio ja pyrkimys kestävä kehityksen mukaiseen yhteiskuntaan. Nämä megatrendit vaikuttavat suoraan Munksjön kasvuun, ja niitä on tärkeä hyödyntää, koska ne heijastavat erikoispaperien markkinoiden nykyisiä ja tulevia haasteita ja mahdollisuuksia.

- ▶ Nopea väestön kasvu
- ▶ Kasvava keskiluokka
- ▶ Urbanisaatio
- ▶ Väestön ikääntyminen
- ▶ Kulutustottumusten muutokset
- ▶ Elämäntapojen muutokset
- ▶ Kotitalouksien rakenteen muutokset

Tuotteet

Kasvava väestö, kasvava keskiluokka ja urbanisaatio tuottavat muun muassa kasvavaa kalusteiden ja sisustustarvikkeiden kysyntää, ja näissä segmenteissä Munksjön korkea- ja matalapainelaminaatteihin tarkoitettu koriste-paperilla on vahva asema. Kotona koottavien huonekalujen trendi, johon Munksjö on suuntautunut, mahdollistaa ympäristön kannalta kestävä ja tehokkaat pakkausratkaisut. Väestörakenteen muutos lisää myös energian kysyntää, ja tämä antaa viitteitä Munksjön sähkönsiirtolaitteistojen eristykseen käytettävien elektroteknisten paperien kysynnän kasvusta.

Vaikutus Munksjön liiketoimintaan

Kulutustottumusten muuttuessa herää kysyntää joustavuudelle, nopealiikkeisyydelle ja hyvälle innovaatiovalmiuksille. Nopea väestön ja keskiluokan kasvu siirtävät kysynnän painopistettä kehittyviin talouksiin, kun elämäntapojen ja kotitalouksien rakenteen muutokset ohjaavat Munksjön tuotteiden kysyntää. Innovaatioiden, globalisaation ja kestävä yhteiskunnallisen kehityksen kasvava painoarvo sekä seuraavan työntekijäsukupolven uudet roolit ja mahdollisuudet luovat paperiteollisuudessa uusia mahdollisuuksia. Koska väestörakenne muuttuu ja Munksjöllä on useita toimipaikkoja pienehköissä kaupungeissa, on kuitenkin tärkeää tiivistää yhteistyötä paikallisten oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa.

Globalisaatio

- ▶ Kasvava maiden rajat ylittävä keskinäinen riippuvuus
- ▶ Uudet toimitusketjut
- ▶ Uudet arvoketjut
- ▶ Uudet markkinat
- ▶ Liikkuvuuden kasvu
- ▶ Uuden teknologian ja innovaatioiden laajempi saatavuus
- ▶ Yhteiskunnan verkostoituminen

Tuotteet

Globalisaation myötä kasvava tuotteiden ja palvelujen virta johtaa logistiikan ja toimitusten monimutkaistumiseen, ja kasvava tuotteiden tunnistus- ja seurantarve lisää merkintä- ja etikettiratkaisujen kysyntää. Munksjön irrokepaperiratkaisut taustapapereista teippeihin, tarratietikkeihin ym. ovat yhä tärkeämpiä turvallisten ja tehokaiden merkintä-, pakkaus- ja kokoonpanoprosessien kannalta. Globalisaatio levittää uusia trendejä maiden ja mantereiden välillä. Tästä on esimerkkinä kalustetrendi, joka on saanut aikaan maantieteellisesti kasvavan koriste-paperimarkkinan.

Vaikutus Munksjön liiketoimintaan

Globalisaatio saa aikaan suurempia ja kokonaan uusia markkinoita, joille Munksjön on usein suuntauduttava uusien kanavien ja lähestymistapojen kautta. Suurten maantieteellisten etäisyyksien vuoksi on otettava käyttöön uusia rakenteita ja prosesseja, kuten globaaleja verkostoja, uusia yhteistyömuotoja ja luotettava toimitusketju. Globalisaatiotrendi tarjoaa laajemman alustan uusien tuotteiden kehittämiseen – mutta myös mahdollisuuksia uusien sovellusten kehittämiseen olemassa oleville tuotteille.

Kestävä yhteiskunnallinen kehitys

- ▶ Ympäristötietoisuuden kasvu
- ▶ Luonnonvarojen niukkuus
- ▶ Kasvavat jäteongelmat
- ▶ Suurempi panostus tehokkuuden parantamiseen
- ▶ Suurempi panostus ympäristövaikutusten vähentämiseen
- ▶ Kasvava turvallisuus- ja laatu-tietoisuus
- ▶ Suurempi panostus kestävään tuotekehitykseen

Tuotteet

Asiakkaat ja kuluttajat haluavat kierrätettäviä, uusiutuvasta materiaalista valmistettua ja biohajoavia tuotteita. Munksjön asiakkaat ovat kiinnostuneita ympäristö- ja jätetasoista ja vaativat tehokasta tuotantoa ja logistiikkaa, joissa käytetään vähemmän raaka-aineita, energiaa ja vettä. Kehittyneen teknologian ansiosta Munksjön tuotteet auttavat asiakkaita vähentämään prosesseissaan käytettäviä niukkoja luonnonvaroja. Munksjön elintarvikkepakkausoihin tarkoitettujen erikoispaperiratkaisujen tarjoamat vaihtoehdot muovipohjaisille ratkaisuille. Ikkunakirjekuoria varten Munksjöllä on tarjolla läpikuultava paperi-ikkuna, jonka ansiosta koko kuori on täysin kierrätettävä – toisin kuin markkinoita tällä hetkellä hallitsevat PE-muovi-ikkunalla varustetut kuoret.

Vaikutus Munksjön liiketoimintaan

Munksjö arvioi ja parantaa jatkuvasti pitkäkestoista ympäristötyötään ja vähentää tuotteiden koko elinkaaren ympäristövaikutuksia. Tavoitteena on vastata asiakkaiden kasvavaan kestävä kehityksen mukaisten raaka-aineiden ja tuotteiden kysyntään, vähentää omia ympäristövaikutuksia ja täyttää yhä vaativammat määräykset ja säädökset. Tämä asettaa jatkuvia vaatimuksia operatiiviselle tehokkuudelle, investoinneille, innovaatiovalmiudelle ja läheiselle yhteistyölle alihankkijoiden ja asiakkaiden kanssa. Suurin osa Munksjön tuotteista on FSC®- ja PEFC™-sertifioitu.

Dynaaminen arvonluonti-prosessi

Munksjön arvonluontiprosessin ensimmäisenä vaiheena on järjestelmällinen raaka-aineiden ja energian hankintamenettely, jolla taataan laatu, kustannustehokkuus ja hankintatoimen vastuullisuus. Lisäksi Munksjön innovaatiovalmius ja osaaminen mahdollistavat lisäarvoa tuottavien tuotteiden kehittämisen sekä monipuolisen ja houkuttelevan tuoteportfolion ylläpitämisen.

Raaka-aine

Sellu
Kestävä metsätalous ja sellun hankinta on Munksjölle olennaisen tärkeää, jotta se voi varmistaa näköpiirissä olevan lähitulevaisuuden toimitukset. Munksjö tuottaa pitkäkuituista sellua sisäisesti, mutta valtaosa käytettävästä sellusta on ulkopuolisilta toimittajilta hankittua lyhytkuituista sellua. Kaikki tuotettu sellu on FSC®- ja PEFC™-sertifioitu.

30 %
Osuus kokonaiskustannuksista*

Kemikaalit ja sidosaineet
Munksjö ostaa erilaisia erikoiskemikaaleja, joita on yhtiön käytössä laaja kirjo lateksista ja pigmenteistä märkälujuutta parantaviin aineisiin ja saviin. Jotta voidaan varmistaa, että käytössä ovat tehokkaimmat saatavilla olevat materiaalit, Munksjö seuraa jatkuvasti toimitusmarkkinoita ja kehittää uusia, tehokkaampia tapoja käyttää kemikaaleja tuotannossa.

11 %
Osuus kokonaiskustannuksista*

Titaanidioksidi
Titaanidioksidia (TiO₂) käytetään läpikuultavuuden säätelyyn etenkin Munksjön laminaatteihin tarkoitetuissa koristeppereissa. Munksjö pyrkii jatkuvasti vähentämään titaanidioksidin käyttöä.

10 %
Osuus kokonaiskustannuksista*

Energia
Osa Munksjön kuluttamasta energiasta tuotetaan omilla sellutehtailla. Yhtiön ulkopuolelta ostetaan kaasua, hiiltä tai öljyä, jotka muunnetaan höyryksi ja sähköksi, ja lisäksi sähköverkosta ostetaan sähköä. Riskin hajauttamiseksi energianlähteitä ostetaan eripituisten sopimusten puitteissa ja vaihtelevina määrinä.

9 %
Osuus kokonaiskustannuksista*

Puu
Munksjö ostaa suuren osan käyttämästään puusta yhdessä Stora Enson kanssa omistamansa Sydved-hankintaorganisaation kautta. Loput hankitaan suoraan pienmaanomistajilta ja muilta puunkäyttäjiltä. Painopiste on paikallisessa, sellutehtaiden läheltä korjatussa puussa.

5 %
Osuus kokonaiskustannuksista*

Arvonluontia innovaatioiden kautta

Innovaatio

Laatu
Munksjön tekemän asiakastutkimuksen mukaan yhtiön vahvuutena kilpailijoihin nähden on korkea ja luotettava laatutaso. Kehitystoiminnassa ei pyritä vain ylläpitämään laatua vaan myös parantamaan sitä jatkuvasti ja siten vahvistamaan Munksjön kilpailuetua entisestään.

Operatiivinen tehokkuus
Munksjön operatiivinen tehokkuus perustuu jatkuviin parannuksiin. Parannusten ja innovaatioiden tukemiseksi asetetaan tavoitteita ja niitä seurataan, vastuuvollisuudesta palkitaan, konsernissa toteutetaan hankkeita ja investointeja yhteistyössä eri toimintojen ja liiketoiminta-alueiden kesken.

Keskitetyn hankintatoimen ja yhteistyön avulla. Munksjön ostovoima on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Ostovoiman kasvu auttaa vähentämään kokonaiskustannuksia sekä hallitsemaan paremmin kestävää kehitystä koskevia näkökohtia ja raaka-aineiden laatua. Lisäksi kustannustehokkuutta parannetaan jatkuvasti kehittämällä sisäistä kysyntää.

Munksjö keskittyy muodostamaan lisäarvoa kaikilla neljällä erottumisen osa-alueella eli asiakaspalvelussa, teknologiaosaamisessa, operatiivisessa tehokkuudessa ja laadussa sekä arvonmuodostusprosessissa kokonaisuutena. Uusien tuotteiden määrä on yksi tapa mitata

* Kokonaiskustannukset sisältävät myös 16 % muita ulkoisia kustannuksia ja 19 % henkilöstökustannuksia.

Asiakaspalvelu

Asiakastutkimuksen mukaan Munksjön asiakkaille erityisen tärkeitä ovat henkilökunta, luotettava asiakaspalvelu ja hyvä logistiikan tuki. Munksjö keskittyy neljälle palvelualueelle: logistiikkapalveluihin, prosessi- ja asiakastukeen, innovatiivisiin ja helppokäyttöisiin kehityspalveluihin sekä ylimääräisiin laatu- ja kestäväisiin kehitykseen ja sertifiointistandardeihin.

Teknologiaosaaminen

Pitkäaikainen kokemus prosessikehityksestä, asiakaspalvelusta ja tuoteosaamisesta – yhtä lailla Munksjön omien kuin asiakkaidenkin prosessien osalta – ovat nyt ja jatkossa keskeisiä innovaatiovalmiutta tukevia tekijöitä.

Innovaatio

Tuoteratkaisut

Asiakkaat

Asiakkaat ovat laminaattien, joustopakkausten, kartongin, hiontamateriaalien, teräksen, alumiinin, kalusteiden, lattiainfrastruktuurien, etikettien ym. valmistajia sekä kyllästäjiä, kustantamoja, silikonipäällysteisten tuotteiden valmistajia, metallipäällysteisten tuotteiden jalostajia, painotaloja, sähkönsiirtoalan toimijoita, lakkaamoita ym.

Loppukäyttö

- ▶ Kuluttajatuotteet
- ▶ Terveystuotteet ja lääketieteellisyys
- ▶ Nahka- ja tekstiiliteollisuus
- ▶ Teknologia- ja teollisuus
- ▶ Kuluttajatuotteet
- ▶ Kaluste- ja rakennusteollisuus
- ▶ Kuljetus
- ▶ Rakennusala
- ▶ Teräs, alumiini, lasi
- ▶ Energiansiirto

innovaatiovalmiutta. Vuoden 2015 lopussa Munksjö otti tavoitteeksi, että uusien tuotteiden osuus liikevaihdosta olisi kolmen vuoden jaksolla yli 15 %. Tuotekehitystä ja innovaatioita tehdään läheisessä yhteistyössä Munksjön asiakkaiden kanssa.

Munksjön asiakkaat ovat jalostusteollisuuden toimijoita, jotka käyttävät Munksjön tuotteita omien lopputuotteidensa valmistukseen. Munksjön innovaatio- ja tuotekehitysprosessien kannalta on ehdottoman tärkeää tuntea loppuasiakkaat hyvin. Tämä tieto tuo mahdollisuuksia erottua asiakaskohtaisten ratkaisujen ja palvelujen avulla.

Decor

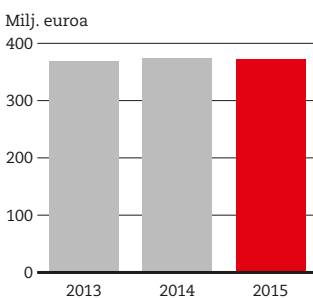
Kehittynyt teknologia luo lisäarvoa

32%

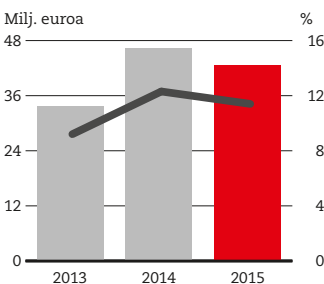
Osuus liikevaihdosta vuonna 2015

Decor on yksi markkinoiden johtavista puupohjaisiin materiaaleihin, kuten laminaattilattioihin, kalusteisiin ja sisustustarvikkeisiin, tarkoitettujen paperipohjaisten pinnoitusmateriaalien valmistajista. Decor kehittää huipputeknologisia ja innovatiivisia papereita korkea- ja matalapainelaminaatteihin, painopohjapapereita sekä esikyllästettyjä papereita. Asiakkaat ovat laminoijia, kylästäjiä ja painotaloja. Munksjön vahvan markkina-aseman taustalla on erinomainen maine laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen tarjoajana.

Liikevaihto

Käyttökate ja käyttökateprosentti (oik.)*

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä.

Tähtäimessä kasvu Euroopan ulkopuolella

Decorin tuoteportfolion kysyntä ja toimitusmäärät olivat vuonna 2015 hyvällä tasolla, ja vuotuinen toimitusmäärän kasvu oli pitkän aikavälin kasvudotusten alarajalla. Suurin osa Decorin liikevaihdosta muodostuu Euroopasta, missä kysyntä pysyi vakaana vuonna 2015. Lähivuosina Munksjö odottaa maailmanmarkkinoiden (Kiinaa lukuun ottamatta) kasvavan noin 2–4 prosenttia vuodessa. Strategiana on jatkaa keskittymistä voimakkaimmin kasvaville maantieteellisille markkinoille, kuten Etelä-Amerikkaan, Aasiaan ja Venäjälle. Näiden markkinoiden kasvua vauhdittavat väestönkasvu ja väestörakenteen muutos sekä urbanisaatio ja käytettävissä olevien tulojen kasvu. Lisäksi kasvava huomio kestävän kehityksen mukaiseen kulutukseen sekä hyvää laatua, toiminnallisuutta ja muotoilua koskevat vaatimukset lisäävät osaltaan

kysyntää, ja näiden osalta Munksjö voi hyödyntää tuotekehitys- ja innovaatio-osaamistaan.

Puumateriaalien paperipohjaisten pintakerrosten kysyntään sisustus- ja kalusteteollisuudessa vaikuttavat monet väestötieteelliset tekijät, kuten esimerkiksi kotitalouksien määrä, kalusteiden myyntimäärät ja remontointi. Nämä tekijät, samoin uusien asuntojen rakentaminen kuin ja muu rakennustoiminta, liittyvät BKT:n yleiseen kehitykseen.

Puupaneeliteollisuuden paperipohjaisten pintakerrosten kysyntään vaikuttavat myös BKT ja kulutustottumukset, mutta nämä liittyvät suoraan puupaneelituotteiden kysyntään.

Yksi nopeimmin kasvavista segmenteistä on esikyllästettyjen papereiden segmentti, jossa Munksjöllä on vahva markkina-asema. Tämän erikoispaperin tuotanto on keskittynyt Saksan Dettingeniin, missä paperi kyllästetään jo valmistusvaiheessa

Laminaatti on täydellinen pintamateriaali, kun halutaan materiaali, joka on hyvin hygieeninen ja helpposti puhdistettava ja jonka ilme on trendikäs ja ylellinen. Hyvien mekaanisten ominaisuuksien, valonkestävyyden ja muotoiltavuuden ansiosta keittiövalmistajat valitsevat kaapinovie, työta-sojen ja hyllyjen materiaaliksi laminaatin.

erityyppisillä hartseilla käyttökohteen mukaan.

Munksjön tuotantolinjat ovat joustavia, ja jos esikyllästetyn paperin kysyntä kasvaa, Munksjö voi nopeasti lisätä tuotantokapasiteettia. Tavoitteena on jatkaa kaikkien prosessien virtaviivaistamista ja varmistaa kustannustehokkuus yhtiön kaikilla tuotantolinjoilla ja siten parantaa kannattavuutta. Samalla hyödynnämme teknologiaosaamis-tamme valmistusprosessin jokaisessa vaiheessa turvataksemme korkealaatuisten, lisäarvoa tuottavien tuotteiden tuotannon.

Täydellinen valikoima laadukkaita tuotteita

Kattava laadukkaiden koriste-paperisovellusten tuotevalikoima perustuu puumateriaalien pintakäsittelyyn tarkoitettuihin teknisesti edistyneisiin ja korkeatasoisesti suunniteltuihin tuotteisiin. Tuotevalikoima kattaa matalapainelaminaatteihin

(LPL) ja korkeapainelaminaatteihin (HPL) tarkoitettujen paperien, painopohjapaperien sekä monia erikoistuotteita. Tuotteita voidaan käyttää kalusteiden, laminaattilattioiden ja muiden sisä- ja ulkokäyttöön tarkoitettujen arkkitehtonisten paneelien tuotannossa, ja suurimmat asiakasryhmät edustavatkin kaluste- ja sisustusteollisuutta. Koska esikyllästetty painopaperi kyllästetään jo valmistusvaiheessa, sillä on erilaiset ominaisuudet kuin HPL-laminaa-

teilla, ja siksi sitä tarjotaan pääasiassa pintamateriaaliksi makuuhuoneiden ja olohuoneiden kalusteisiin ja kattopaneelien erikoistuneille paneeli- ja kalustevalmistajille.

Toinen tuotetyyppi on ohut painopaperi, joka on suunnattu ensisijaisesti lääke- ja kosmetiikkateollisuudelle. Sitä käytetään sovelluksissa, joissa on tarve painaa suuri määrä tekstiä mahdollisimman pienen tilaan paperin molemmille puolille.

Avainluvut

Milj. euroa	2015	2014	2013
Liikevaihto	372,6	374,7	368,2
Käyttökate (oik.*)	42,6	46,2	33,7
Käyttökateprosentti, % (oik.*)	11,4	12,3	9,2
Liiketulos (oik.*)	34,6	37,1	21,9
Liiketulosprosentti, % (oik.*)	9,3	9,9	5,9
Toimitukset, tonnia	183 400	180 300	174 800
Henkilöstö keskimäärin, FTE	855	877	888

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä
Liiketoimintojen yhdistämisellä ei ollut vaikutusta liiketoiminta-alueeseen ja tämän vuoksi taulukko ei sisällä pro forma-tietoja.

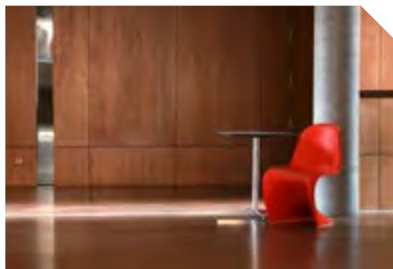
Innovaatioilla arvoa

Teknologia ja innovaatiot ovat Munksjön tärkeimmät vahvuudet, joilla se pystyy tarjoamaan lisäarvoa asiakkailleen, ja niiden avulla yritys pystyy myös kasvattamaan markkinaosuuttaan. Strategiana on kehittää ja parantaa nykyisiä tuotteita ja innovoida uusia ratkaisuja. Yhtiö on varma siitä, että läheinen yhteistyö asiakkaiden ja yhteistyökumppanien kanssa sekä esimerkiksi väritrendien ja teknologian kehityksen tiivis seuranta ovat olennaisia elementtejä lisäarvoa tuottavien tuotteiden kehittämisessä. Läheinen yhteistyö asiakkaiden kanssa auttaa Munksjötä kehittämään räätälöityjä ja kustannustehokkaita tuotteita ja

parantamaan sekä tuotteita että prosesseja. Yksilöllinen asiakaspalvelu puolestaan tukee asiakkaita sekä toimitusketjussa että tuotantopaikalla.

Viime vuosina Munksjö on innovaatiovalmiuksiaan hyödyntäen kehittänyt uusia tuotteita, kuten uuden Stardust-koristepaperin, jonka tasavärisen pintapaperiin sekoitetut hopeiset metallihiukkaset saavat aikaan 3D-vaikutelman. Myös M-Foil-tuotelinja on innovatiivinen tuote. Se palvelee viimeistelykalvotteollisuutta, jossa on kasvavaa kysyntää ympäristöystävällisille ja kestävä kehityksen mukaisille materiaaleille. Lisäksi liiketoiminta-alue keskittyy seuraavan sukupolven tuotteiden kehittämiseen. Hankkeita on

Tuotteet Decor

Korkea- ja matalapainelaminatit koristepaperi, Painopohjapaperi, Tasauspaperi Esikyllästetty koristepaperi

Käyttökohteet

- ▶ Laminaattilattiat
- ▶ Myymäläkalusteet
- ▶ Keittiö- ja kylpyhuonekalusteet
- ▶ Työtasot
- ▶ Huonekalut (koti- ja toimistokäyttöön)
- ▶ Ovet ja seinäpaneelit
- ▶ Asuntovaunujen ja -autojen sisustus
- ▶ Profiilit
- ▶ Teollisuuskiinteistöjen ja kerrostalojen julkisivupaneelit
- ▶ Parvekkeet, pilarit ja ovisokkelit
- ▶ Ulkokuonekalut ja leikkipaikkojen varusteet

Asiakasryhmät

- ▶ Laminaattilattioiden valmistajat
- ▶ Laminoijat
- ▶ Kyllästäjät
- ▶ Lakkaamot
- ▶ Keittiö- ja kylpyhuonekalusteiden valmistajat
- ▶ Ovivalmistajat
- ▶ Paneelivalmistajat

Ohut erikoispainopaperi

- ▶ Lääke- ja kosmetiikkapakkausten pakkausselosteet
- ▶ Julkaisut, joissa on paljon sivuja, kuten lakikirjat ja raamatut

- ▶ Lääke- ja kosmetiikkateollisuus
- ▶ Kustantamot ja painotalot

käynnissä muun muassa digitaalisen painopaperin alalla.

Munksjön ensimmäinen digitaalinen koristepaperi on erityisesti suunniteltu ultraviolettitekniikkaan ja vesipohjaisiin väreihin perustuvaan digitaaliseen painamiseen. Tämä paperi on ihanteellinen ratkaisu korkearesoluutiopainlaadun saavuttamiseksi mustesuihkutuloksessa ja soveltuu erittäin hyvin kuivalaminointiprosesseihin.

Kestävää kehitystä koskevat tavoitteet

Munksjön perusteellinen asiantuntemus ja kyky täyttää asiakkaiden asettamat tekniset vaatimukset koskevat myös kestävä kehitystä. Kes-

tävää hankintatointa koskeva vaatimus on nykyisin perusedellytys, ja kaikki Decorin tuotteet on sertifioitu joko FSC®- tai PEFC™-sertifikaatilla. Tuotannon osalta yhtiö on sertifioitu valmistaja, ja kaikille tuotteille on saatavilla FSC®:n alkuperäketjun sertifiointi (Chain of Custody). Tuotannossa sovelletaan tiukkoja ohjeita, ja tavoitteena on ylittää lakisääteiset vaatimukset ja tuottaa mahdollisimman energiatehokkaasti.

15–16 %:n käyttökatetavoite vuoden 2016 lopulla

Munksjön tavoitteena on, että Decor saavuttaa 15–16 prosentin käyttökatetavoitteen vuoden 2016 lopulla. Valikoitujen hinnanmuutosten ja

epäedullisemmän maantieteellisen ja tuotejakauman vuoksi alhaisempi hintataso painoi vuoden 2015 käyttökatetta, eikä tilannetta saatu täysin tasatuksi suuremmilla toimitusmäärillä. Tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua operatiivisen tehokkuuden avulla sekä optimoida samalla tuotantoa ja kehittää tuotejakaamaa. Tavoitteen saavuttamiseksi yhtiö myös optimoi jatkuvasti raaka-ainekustannuksia ja energiatehokkuutta sekä kehittää kustannuspohjaa. Vuonna 2015 liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 372,6 (374,7) milj. euroa. Oikaistu käyttökatte oli 42,6 (46,2) milj. roa ja oikaistu käyttökatteprosentti oli siten 11,4 (12,3).

M-FOIL-PN – uuden sukupolven puhdas, ympäristöystävällinen, esikyllästetty ja korkealuokkainen kalvopaperi

Munksjö vastaa tiukasti kilpaillun ja kasvavan viimeistelykalvomarkkinan palvelu- ja paperiosaamisvaatimuksiin innovatiivisilla, lisäarvoa tuottavilla ja korkealuokkaisilla ratkaisulla ja tuotteilla. Munksjöllä on laaja kokemus esikyllästetyistä kalvopapereista, joten se pystyy kehittämään tuotteita, joissa on kehittynyt pohjarakenne, erinomainen muotoiltavuus ja luokkansa paras laatu ja vakaus.

Toimialalla painotetaan terveyttä, kestävä kehitystä ja ympäristövaikutuksia, ja Munksjö on yhteistyössä painoalan maailmanlaajuisen markkinajohtajan kanssa suunnitellut täysin uuden sukupolven ympäristöystävällisiä esikyllästettyjä kalvopapereita. Haasteena oli tuottaa kalvopaperi, jolla on tavallista paremmat ominaisuudet, esim. parempi liimattavuus, erinomainen painettavuus sekä laadukkaat pintaominaisuudet, kuitenkin tinkimättä kestävä kehitystä koskevista vaatimuksista.

Hyödyntämällä paperiosaamistaan tiiviissä yhteistyössä asiakkaan kanssa Munksjö onnistui nopeasti kehittämään uuden formaldehydittömän paperikonseptin. M-FOIL-PN on uusi puhdas ja ympäristöystävällinen esikyllästetty paperi, jonka etuina ovat tasalaatuinen ja johdonmukainen painettavuus, hyvä liimattavuus ja parempi lakan pysyvyys, eikä sen tuotannossa ole käytetty formaldehydiä sisältävää hartsijärjestelmää.

Uusi paperisukupolvi ilmentää Munksjön kykyä tarjota loppuasiakkaille erittäin tehokkaita ja ympäristöystävällisiä, koristelisäarvoa tuottavia tuotteita.

”Hyödyntämällä paperiosaamistaan tiiviissä yhteistyössä asiakkaan kanssa Munksjö onnistui nopeasti kehittämään uuden formaldehydittömän paperikonseptin.

Norbert Mix, Decorin johtaja

Release Liners

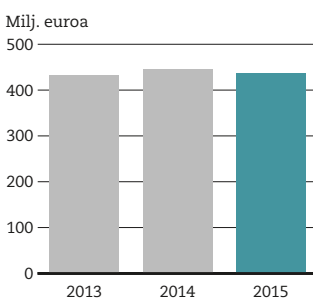
Keskiössä tuotteiden ja palvelun laatu

38%

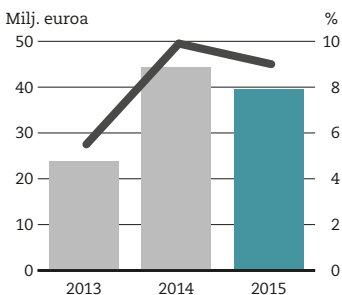
Osuus liikevaihdosta vuonna 2015

Release Liners -liiketoiminta-alueen erikoispapereihin sisältyvät superkalanteroitujen ja päällystettyjen irrokepaperien segmentit sekä päällystetyt erikoispaperit Etelä-Amerikassa. Tuotekehityksessä on panostettu vakaaseen laatuun, hyvään suorituskykyyn sekä kestävään kehitykseen. Asiakkaat ovat tarraetiketteihin tarkoitettujen laminaattien valmistajia ja silikonipäällysteisten tuotteiden valmistajia sekä päällystettyjen erikoispapereiden osalta pakkausten jalostajia. Munksjöllä on näihin asiakkaisiin pitkäkestoiset suhteet, jotka perustuvat yhtiön maineeseen laadukkaana, luotettavana ja palvelualttiina toimittajana.

Liikevaihto

Käyttökate ja käyttökateprosentti (oik.)*

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

** Pro forma

Painopiste Euroopassa

Vuonna 2015 liiketoiminta-alueen toimitusmäärät supistuivat, pääasiassa Brasilian paperiliiketoimintayksikön pienempien toimitusmäärien vuoksi. Euroopassa yhtiö valmistaa silikonipäällysteisiin tuotteisiin tarkoitettua superkalanteroitua ja savipäällystettyä irrokepaperia, ja Etelä-Amerikassa päällystettyjen erikoispapereiden valikoimaan kuuluvat silikonipäällysteisiin tuotteisiin, etikettien painatukseen sekä pakkaussovelluksiin tarkoitetut tuotteet. Lisäksi yhtiö tuottaa Ruotsissa pitkäkuituista sellua, jota toimitetaan pääasiassa erikoispapereiden valmistajille.

Munksjö kuuluu maailman johtaviin irrokepaperien valmistajiin, ja sillä on suhteellisen vahva markkina-asema Euroopassa, missä se yhtenä harvoista valmistajista pystyy tarjoamaan täydellisen valikoiman sekä superkalanteroituja että savipäällystettyjä irrokepapereita.

Vaikka maailman irrokepaperi-

markkinoiden kasvu on tiiviisti yhteydessä BKT:hen, alueellisia eroja-kin on. Kasvu on voimakkaampaa Aasiassa ja muilla kehittyvillä markkinoilla ja vähäisempää kypsillä markkinoilla, kuten Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Myös Japani on hyvin kypsä markkina, jossa kasvu on rajallista. BKT:n kasvun lisäksi kysyntää ohjaavat tarraetikettien yleistymisen markkinoilla tuotteiden koristelutekniikkana sekä toimitusketjun ja logistiikan trendit, jotka kasvattavat tuotteiden seuranta- ja tunnistustarvetta.

Munksjön irrokepaperit ovat kriittisiä komponentteja useissa itseliimautuvissa materiaaleissa. Superkalanteroituja irrokepapereita käytetään pääasiassa tarraetikettien taustamateriaalina vähittäismyynti-, kulutustuote- ja kestokulutustuotealoilla sekä esim. ilmailualan, elektroniikkateollisuuden tai terveydenhoitoalan teknisten itseliimautuvien materiaalien ja komponenttien taust-

Munksjön savipäälystettyjä SILCO™ FLAT -papereita käytetään itseliimautuvien graafisten sovellusten taustamateriaalina pääasiassa suurkokojulistemainonnassa monilla eri pinnoilla sekä myymälä- tai messuviestinnässä. Tässä segmentissä keskeisiä vaatimuksia ovat erinomainen sileys, oikeisuus ja vakaus.

tamateriaalina. Savipäälystettyjä papereita käytetään itseliimautuvissa graafisissa sovelluksissa pääasiassa suurkokojulistemainonnassa monilla eri pinnoilla sekä myymälä- tai messuviestinnässä. Munksjön tavoitteena on vahvistaa yhtiön johtavaa markkina-asemaa entisestään investoimalla laadun ja tuotevalikoiman kehittämiseen.

Munksjö palvelee Etelä-Amerikan markkinoita tarjoamalla Brasilian tehtaaltaan yksipuolista päälystettyä erikoispaperia joustopakkausten ja itseliimautuvien laminaattien jalostusteollisuudelle sekä päälystämättömiä papereita paino- ja kirjoitussovelluksiin.

Suorituskykyiset irrokepaperit

Irrokepapereita käytetään yleisesti etikettien ja muiden paineherkkien liimaantuvien materiaalien (PSA, pressure sensitive adhesive) ja komponenttien taustamateriaalina. PSA-etikettien segmentissä

Avainluvut

Milj. euroa	2015	2014	2013**
Liikevaihto	437,6	446,0	432,8
Käyttökate (oik.*)	39,5	44,3	21,2
Käyttökateprosentti, % (oik.*)	9,0	9,9	4,9
Liiketulos (oik.*)	11,4	16,1	-
Liiketulosprosentti, % (oik.*)	2,6	3,6	-
Toimitukset, tonnia	498 700	512 200	497 500
Henkilöstö keskimäärin, FTE	859	845	-

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä
** Pro forma

Munksjön asiakkaat tuottavat itseliimautuvia laminaatteja. Ne toimitetaan tarraetikettien painajille, jotka palvelevat monien eri tuotekategorioiden isoja ja pieniä brändinomistajia ja vähittäiskauppaa.

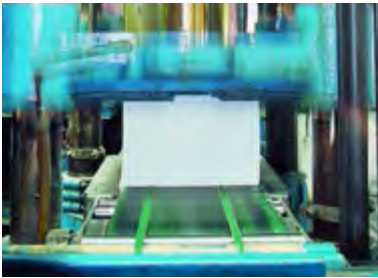
PSA-etiketit ovat erittäin joustava ja monipuolinen tuotteiden koristelutekniikka, jonka suosio kasvaa edelleen isoissa sovellussegmenteissä, kuten elintarvikkeiden ja juomien etiketeissä. Munksjön irrokepaperit muodostavat arvoa, koska ne

ovat varmasti suorituskykyisiä ja auttavat optimoimaan asiakkaan teollisten prosessien kokonaiskustannukset. Vakaus, suorituskyky ja kustannustehokkuus ovat keskeisiä tekijöitä, jotka on otettava huomioon sekä tuotekehityksessä että valmistusprosessissa. Juuri tällainen tuote on esimerkiksi Munksjön patentoitu Acti-V®-irrokepaperi: erittäin tuotettava tuote, josta on tullut markkinoilla hyvin suosittu ja joka muodostaa arvoa päälystysprosessissa

parantamalla tuottavuutta ja tehokkuutta edistämällä samalla kestävä kehitystä.

Huipputeknologiset laatutuotteet

Irrokepapereissa Munksjön kilpailuedut perustuvat yhtiön laadukkaisiin tuotteisiin ja palveluun, teknologiaosaamiseen ja innovaatiovalmiuteen. Näiden tekijöiden ansiosta yhtiö pystyy täyttämään erittäin vaativan toimialan kovat suorituskyky- ja luotettavuusvaatimukset. Vuonna 2015 Munksjö kasvatti patentoituun Acti-V®:hen perustuvaa irrokepaperivalikoimaansa ja toi markkinoille uuden version Acti-V® XB. Uusin tuote tuo maineikkaan Acti-V®:n suorituskykyyn ylimääräisen pintasulkukerroksen, joka parantaa siliko-

nin kiinnittävyyttä. Acti-V® XB on suunnattu tehokkuuden, laadun ja luotettavuuden kannalta erityisen vaativiin etikettisovelluksiin.

Sertifioidut ja kestävä kehityksen mukaiset tuotteet

Release Linersin erikoispaperituotteita valmistetaan liiketoiminta-alueen tehtailla Ranskassa (La Gère), Italiassa (Torino) ja Brasiliassa (Jacareí). Lisäksi liiketoiminta-alue toimittaa Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueeseen kuuluvan Stenayn tehtaan (Ranska) tuottamia irrokepapereita. Kaikilla yksiköillä on ISO 14001:2004/ISO 14001:2009:n, PEFC™:n ja/tai FSC®:n Chain of Custody -alkuperäketjijärjestelmän mukainen sertifiointi. Hankintatoimen kestävyys takeeksi kaikki ostettu selluloosa on sertifioitu joko FSC®:n, PEFC™:n tai FSC®:n Controlled Wood -sertifikaatin mukaisesti. Tämä on erityisen tärkeä takuu, koska etikettimarkkinoilla kiinnitetään yhä enemmän huomiota kestävään kehitykseen.

Munksjö valmistaa Aspa Brukin tehtaalla Ruotsissa ympäristöystä-

vällistä valkaistua (kloorikaasuton valkaisu eli ECF, elemental chlorine free) ja valkaisuamatonta (valkaisuamatonta voimapaperi) pitkäkuituista sellua.

Käyttökate 12–13 % vuoden 2016 lopulla

Liiketoiminta-alueen tavoitteena on saavuttaa 12–13 %:n käyttökate vuoden 2016 lopulla. Pääasiassa lyhyt- ja pitkäkuituisen sellun epädullisemmän hintaeron vuoksi vuoden 2015 käyttökate laski vuodesta 2014. Kannattavuustavoite pyritään saavuttamaan parantamalla tuotejakamaa innovaatioiden avulla ja lisäämällä kannattavampien tuotteiden osuutta. Ylimääräisinä tuloksen parannustoimenpiteinä yhtiö keskittyy alentamaan kiinteää kustannuspohjaa, hallitsemaan muuttuvaa kustannuspohjaa ja edistämään kasvua tietyillä maantieteellisillä alueilla. Vuonna liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 437,6 (446,0) milj. euroa. Oikaistu käyttökate oli 39,5 (44,3) milj. euroa ja oikaistu käyttökateprosentti oli siten 9,0 (9,9).

Tuotteet Release Liners

Käyttökohteet

Asiakasryhmät

Superkalanteroitu irrokepaperi

- ▶ Itseliimautuva etikettipaperi
- ▶ Kaksipuolinen itseliimautuva teippi
- ▶ Teolliset sovellukset

- ▶ Itseliimautuvien laminaattien valmistajat
- ▶ Silikonipäällysteisten tuotteiden valmistajat

Savipäällystetty irrokepaperi

- ▶ Itseliimautuva grafiikka
- ▶ Tarrat
- ▶ Toimistoetiketit
- ▶ Teolliset käyttökohteet

- ▶ Itseliimautuvien laminaattien valmistajat
- ▶ Silikonipäällysteisten tuotteiden valmistajat

Innovaatio

Acti-V® innovatiivisimpia tuotteita European Paper Week -tapahtumassa

Silikonipäälysteisiin tuotteisiin tarkoitettu, Munksjön patentoituun teknologiaan perustuva Acti-V®-irrokepaperituoteperhe on laajentunut Acti-V® XB:n lanseerauksen myötä. Labelexpo Euroopassa syyskuussa 2015 esitelty uusi tuote yhdistää Acti-V®:n toiminnallisuuteen uuden pintasulkukerroksen, joka parantaa silikonin kiinnittyvyyttä.

Euroopan paperiteollisuuden keskusjärjestö CEPI valitsi vuonna 2015 Munksjön Acti-V®:n yhdeksi Euroopan innovatiivisimmista paperituotteista. Innovatiivisimpien paperituotteiden loppukilpailuun päässeet tuotteet julistettiin European Paper Week -tapahtumassa marraskuussa 2015. Marco Mensink, CEPI:n pääjohtaja: ”Euroopan paperiteollisuus keksii joka päivä yhä kätevämpiä, ympäristöystävällisempiä ja kiinnostavampia tuotteita. CEPI juhlistaa toimialan saavutuksia esittelemällä innovatiivisimpia uusia tuotteita. Nämä uskomattomat tuotteet ovat tieteistarinoista – mutta nyt ne ovat myös totisinta totta!”

”CEPI juhlistaa eräitä innovatiivisimmista uusista tuotteista. Uskomattomat tuotteet ovat kuin suoraan tieteistarinoista – mutta ne ovat totisinta totta!”

Marco Mensink, pääjohtaja, Euroopan paperiteollisuuden keskusjärjestö CEPI

Päälystetty ja päälystämätön erikoispaperi

- ▶ Tuottaa Etelä-Amerikan markkinoille itseliimautuvia laminaatteja, etikettejä ja joustopaperipakkauksia

- ▶ Itseliimautuvien laminaattien valmistajat
- ▶ Joustavien paperipakkausten jalostajat

Valkaistu erikoissellu

- ▶ Läpinäkyvät paperit ja erikoistuotteet, joihin liittyy tiukat kirkkaus-, puhtaus- ja kestävyysvaatimukset.
- ▶ Hygieniatuotteet
- ▶ Kartonki
- ▶ Hienopaperi (päälystetty tai päälystämätön kirjoitus- ja painopaperi)

- ▶ Erikoispaperin valmistajat
- ▶ Rakennusmateriaalien ja saniteettituotteiden valmistajat
- ▶ Hygieniatuotteiden valmistajat
- ▶ Hieno- ja kartonkipaperin valmistajat

Valkaisematon erikoissellu

- ▶ Elektrotekniset paperit ja kartonki
- ▶ Suodatinpaperit
- ▶ Hygieniapaperit
- ▶ Kartonki
- ▶ Rasvankestävät paperit ja pakkaukset

- ▶ Kansainväliset sähkönjakelualan toimijat
- ▶ Erikoispaperin valmistajat
- ▶ Suodatinpaperin valmistajat
- ▶ Hygieniapaperin valmistajat
- ▶ Kartonkipaperin valmistajat
- ▶ Pakkausten valmistajat

Industrial Application

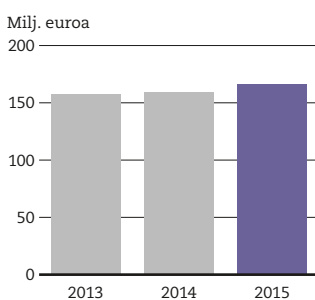
Teknistä huippu-osaamista erikoistuotemarkkinoilla

15%

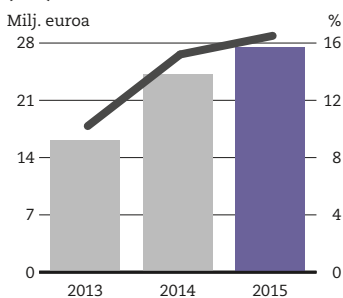
Osuus liikevaihdosta vuonna 2015

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen johtava markkina-asema laadukkaissa erikoispapereissa perustuu huipputeknologiseen tuoteportfolioon ja teknisesti edistyneitä tuotantoprosesseja koskevaan perusteelliseen asiantuntemukseen. Liiketoiminta-alue tarjoaa asiakkailleen laajan tuotevalikoiman, johon sisältyy hiomapaperin pohjamateriaaleja, elektroteknisiä papereita, Spantex™, ohutpapereita ja taidepapereita. Asiakkaina on hiomamateriaalien ja laadukkaan ruostumattoman teräksen valmistajia sekä rakennus- ja energia-alan yrityksiä sekä muiden sellaisten alojen yrityksiä, joilla edellytetään huippulaatuisia materiaaleja ja erikoispaperien asiantuntemusta.

Liikevaihto

Käyttökate ja käyttökateprosentti (oik.)*

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

Asiakkaat ja markkinat

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen tuotteiden toimitusmäärät ja kysyntä pysyivät vuonna 2015 vakaina useimmissa tuotesegmenteissä. Liiketoiminta-alueen laaja tuotevalikoima on suunnattu sellaisille eri teollisuudenaloille, joilla Munksjön innovaatiovalmius, tekniset palveluvalmiudet ja teknologiaosaaminen muodostavat merkittävän kilpailuedun. Industrial Applications -liiketoiminta-alueen markkinoiden arvioidaan kasvavan yleisellä tasolla noin 2–3 prosenttia. Markkinoihin vaikuttavista tekijöistä esimerkiksi materiaali-innovaatiot ja korvaavien materiaalien löytäminen säilyivät keskeisinä, mutta markkinoiden kasvuun vaikuttavat myös taustalla olevat perustekijät, kuten BKT ja autoteollisuuden, rakennusalan ja sähkönsiirtoalan kehitys. Varsinkin hiomapaperien osalta Kiinan autoteollisuus ja Euroopan puunja-

lostusmarkkinat ovat edelleen keskeisiä loppukäyttäjäsektoreita.

Munksjöllä on maantieteellisesti vahva asema Euroopassa, missä sen keskeisiä vahvuuksia ovat pitkäkestoiset asiakassuhteet ja vahvat jakelukanavat. Munksjön tavoitteena on laajentaa maailmanlaajuisesti läsnäoloa markkinoilla ja saada aikaan orgaanista kasvua, ja se keskittyy vahvistamaan asemiaan kehittyvillä markkinoilla, kuten Kiinassa ja Etelä-Amerikassa, missä yhtiöllä on jo vakiintunut asema.

Industrial Applications muodostaa asiakkaille arvoa tarjoamalla tekniseen huippuosaamiseen ja innovaatioihin, laatuun ja vakauteen perustuvia mukautettuja ratkaisuja pienillä erikoistuotemarkkinoilla, joissa on suuret markkinoille tulon esteet. Munksjön ja sen asiakkaiden välinen läheinen vuorovaikutus jakautuu kaupalliseen ja tekniseen asiakastukeen. Perinteisen myyntitiimin, asiakkuuspäälliköiden ja edustajien sekä

Energian luotettava ja tehokas siirto ja jakelu on ensisijaisen tärkeää. Munksjön eristepaperi on energiansiirtoon kätettävän laitteiston tärkeä ja välttämätön osa.

Munksjön tuotteiden teknisistä eduista kertovan teknisen asiakastuen kesken käydään tiivistä vuoropuhelua. Tämän tiiviin kaksikerroksisen yhteistyösuhteen avulla Munksjö pystyy kehittämään ja tuottamaan eriytettyjä, mukautettuja ja innovatiivisia yritysten välisiä ratkaisuja Industrial Applications -liiketoiminta-alueen piirissä.

Munksjön tuotteet täyttävät tiukatkin vaatimukset

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen suurin liiketoimintayksikkö kehittää laadukkaita hiomapaperin taustamateriaaleja, joiden on määrä täyttää puun- ja metallinjalostusmarkkinoilla toimivien asiakkaiden asettamat tiukat laatu- ja ominaisuusvaatimukset. Tuotevalikoimaan kuuluu hiomapaperien taustamateriaaleja sekä kuiva- että märkähiontaan. Muita tärkeitä tuoteportfolioita ovat elektrotekniset paperit, joita käytetään pääasiassa

sähköeristeissä, sekä Spantex™-tuoteportfolio, johon kuuluu erilaisia kalvosovelluksia, jotka laminoidaan kalusteiden pinnoille suojaamaan materiaalia kosteudelta ja säilyttämään materiaalin vakausominaisuudet.

Liiketoiminta-alueen ohutpaperia käytetään pääasiassa alumiini-, teräs- ja lasiteollisuudessa eri materiaalikerroksia erottavana paperina,

joka suojaa pintoja ja vähentää niiden välistä kitkaa. Taidepaperin liiketoimintayksikkö tuottaa papereita, jotka vastaavat ominaisuuksiltaan perinteistä käsin tehtyä paperia. Teknisen osaamisen ja vahvan palvelutarjonnan ansiosta Munksjö pystyy kehittämään tuotteita, joiden avulla voi yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa asiakkaiden tuotantoprosesseja. Mukautettujen laadukkaiden erikois-

Avainluvut

Milj. euroa	2015	2014	2013
Liikevaihto	166,6	159,2	158,0
Käyttökate (oik.*)	27,5	24,2	16,1
Käyttökateprosentti, % (oik.*)	16,5	15,2	10,2
Liiketulos (oik.*)	19,6	16,7	8,6
Liiketulosprosentti, % (oik.*)	11,8	10,5	5,4
Toimitukset, tonnia	85 100	84 000	81 500
Henkilöstö keskimäärin, FTE	574	556	556

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

Liiketoimintojen yhdistämisellä ei ollut vaikutusta liiketoiminta-alueeseen ja tämän vuoksi taulukko ei sisällä pro forma-tietoja.

tuotteiden lisäksi yhtiöllä on tuotteita, jotka eivät ole yhtä eriytyneitä – esimerkiksi ohutpaperi – ja kilpailijat pystyvät tuottamaan toiminnallisuudeltaan vastaavaa paperia. Eriytämällä ja kehittämällä erikoisohuen paperin, joka vähentää asiakkaiden kokonaiskustannuksia, ja yhdistämällä tähän varmat toimitukset yhtiö voi kompensoida alhaisempia teknologiavaatimuksia erinomaisella toimitusvakaudella.

Jatkuva kehitystyö ja innovointi

Vuonna 2015 tavoitteena on ollut varmistaa, että Munksjö säilyttää markkina- ja innovaatiojohtajuutensa kaikissa tuotesegmenteissä jatkuvien tuoteinnovaatioiden

avulla. Kyky toimittaa ratkaisuja, jotka vähentävät asiakkaiden tuotantoprosessien kustannuksia teknologisen taitotiedon kautta, on edelleen keskeinen kilpailuetu. Yhtiö on vuoden 2015 aikana kehittänyt uuden koostumuksen ja tuonut markkinoille uuden Arches Platine -taidepaperin, joka on kehitetty erityisesti valokuvausprosesseihin ja valokuvataiteeseen ja siten suunnattu kasvaville digitaalisille taidepaperimarkkinoille.

Munksjö on jatkokehittänyt suoja-paperiaan pienentämällä pintapainoa. Suojapaperia käytetään tekstiilien painatuksessa suojaamaan koneita ja rullia värivuodoilta, ja kevyen paperin käyttö vähentää ympäristövaikutuksia ja asiakkaalle aiheutuvia kustannuksia.

Hiomapaperien taustamateriaalien osalta Munksjö on jatkanut sekä laadun että kapasiteetin kehittämistä vahvistaakseen asemaansa kevyiden ja raskaiden hiomapaperien taustamateriaalien segmentissä.

15–16 %:n käyttökateavoite vuoden 2016 lopulla

Industrial Applications panostaa tuoteportfolionsa monipuolisuuteen

ja monikäyttöisyyteen ja kannattavuuden kehittämiseen hyödyntämällä huippuluokkaista palvelumallia ja kehittämällä jatkuvasti operatiivista tehokkuutta. Liiketoiminta-alue pyrkii muun muassa optimoimaan käyttöasteen poistamalla kapasiteetin pullonkauloja. Leveä kreppipaperi on elektrotekninen paperi, joka vähentää asiakkaalle aiheutuvia kustannuksia, koska se on tavallisia papereita leveämpi – tämä on vain yksi esimerkki Industrial Applicationsin innovatiivisista tuotteista, joilla haetaan kannattavaa kasvua.

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen vuoden 2015 käyttökateprosentti ylsi selvästi vuoden 2016 lopun 15–16 %:n tavoitteeseen. Tämä on tuote- ja liiketoimintajakauman jatkuvan kehittämisen ja sen tuottaman korkeamman keskihinnan ansiota. Liiketoiminta-alue pyrkii pitämään käyttökateprosentin tavoitteen mukaisena tukemalla orgaanista kasvua ja kehittämällä jatkuvasti tuoteportfoliota. Vuonna liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 166,6 (159,2) milj. euroa. Oikaistu käyttökate oli 27,5 (24,2) milj. euroa ja oikaistu käyttökateprosentti oli siten 16,5 (15,2).

Tuotteet Industrial Applications

Käyttökohteet

Asiakasryhmät

Hiomapaperi

▶ Hiomapaperien taustamateriaalit teollisuus- ja kuluttajakäyttöön, esim.:
- Metall-, rakennus- ja autoala, ilmailu, kalusteteollisuus, lattoiden valmistus ja huolto

▶ Erilaisten hioma- ja hiekkapaperien valmistajat

Elektrotekninen paperi

▶ Suurjännitekaapelien (esim. merikaapelien) eristeet
▶ Muuntajien eristeet
▶ Kaapelien läpiviennit

▶ Sähkönsiirron paikalliset ja kansainväliset toimijat

Tuotekehitys

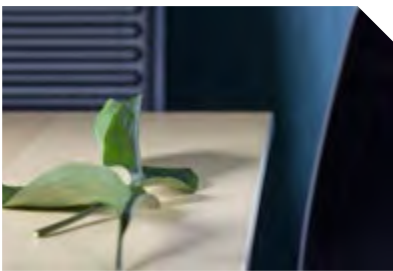
Uusi kone mahdollistaa leveämmän kreppipaperin

Munksjö on aina ollut eturintamassa elektroteknisen voimapaperin markkinoilla. Huipputeknistä ja huippulaatuista eristepaperia käytetään sähkönsiirto- ja -jakelualalla. Kehittyntä, ainutlaatuista erikoispaperia käytetään eristeenä sekä kaapeleissa että sähköenergian siirtojärjestelmien muuntajissa. Ainutlaatuisten ominaisuuksiensa ansiosta elektroteknistä paperia voi käyttää yhtä lailla syvällä merenpohjassa kuin erittäin kuivissakin paikoissa.

Munksjö on laajentanut tuotantokapasiteettiaan ja ottanut Jönköpingin tehtaalla käyttöön joustavan kreppipaperikoneen, joten yhtiö pystyy nyt tarjoamaan asiakkailleen kehityksen kärkeä edustavan leveämmän eristekreppipaperin – joka on samalla ainoa laatuaan. Eristekreppipaperi on vahva materiaali, joka pidentää suojaamansa laitteen käyttöikää, ja 3 000 mm leveällä kreppipaperilla on useita käyttöetuja. Se mahdollistaa lyhyemmän tuotanto-prosessin ja siten paremman kustannustehokkuuden sekä vähentää dielektristen häviöiden riskiä – jälkimmäinen ominaisuus on tärkeä vahvuus kaapeliläpivientiteollisuudessa. Tämä innovatiivinen leveämpi kreppipaperi on vain yksi Munksjön kehittämistä ainutlaatuisista huippulaatuisista papereista, jotka sopivat useisiin eri käyttösovelluksiin ja täyttävät asiakkaiden kulloisetkin tekniset vaatimukset.

”Munksjön uusi leveä kreppipaperikone on mahtava voimavara. Kasvava hartsikyllästettyä paperia käyttävä kaapeliläpivientiteollisuus tarvitsee tärkeimmältä paperintuottajaltaan juuri tätä tuotetta.

Anders Hellstadius, myynnistä ja markkinoinnista vastaava johtaja

Spantex®

- ▶ Tasauskalvot viilukalusteisiin
- ▶ Tasauskalvot laminaatti- ja vanerilattioihin
- ▶ Tasauskalvot keittiötasoihin
- ▶ Lakatut ja lakkaamattomat reunalistakalvot

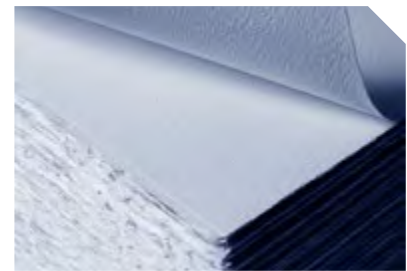
- ▶ Huonekalu-, lattia- ja työtasovalmistajat

Ohutpaperi

- ▶ Teräs-, alumiini- ja lasiteollisuuden väliarkkipaperit
- ▶ Tekstiiliteollisuuden suojapaperit
- ▶ Ruostesuojapaperit
- ▶ Voimapaperit pakkauksiin

- ▶ Pääasiassa korkealuokkaisen ruostumattoman teräksen, lasin ja alumiinin valmistajat
- ▶ Pakkausten jalostajat
- ▶ Tekstiiliteollisuus

Taidepaperi

- ▶ Akvarellipaperi
- ▶ Öljypaperi
- ▶ Piirustus- ja luonnospaperit
- ▶ Taidegraafikka- ja taidejulkaisujen paperit
- ▶ Paino- ja kirjoituspaperit
- ▶ Taidevalokuvien julkaisupaperit

- ▶ Taiteilijat
- ▶ Taidegraafikan ja taidejulkaisujen tekijät
- ▶ Taidegalleriat
- ▶ Painotalot
- ▶ Luksuspakkausten jalostajat

Graphics and Packaging

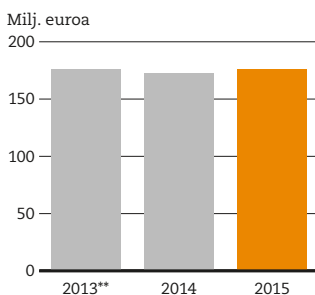
Suorituskykyiset ja innovatiiviset tuotteet

15%

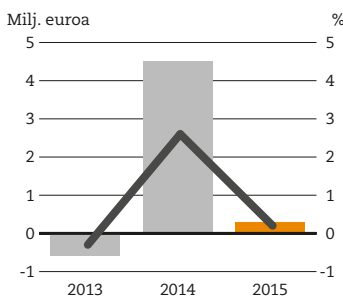
Osuus liikevaihdosta vuonna 2015

Graphics and Packaging tarjoaa erilaisettuja paperituotteita, jotka on kehitetty monien eri alojen asiakkaille maailmanlaajuisesti. Näitä kehittyneitä papereita käytetään joustopakkausissa, pullon etiketeissä sekä graafisissa ja teollisuussovelluksissa. Munksjön teknologiaosaaminen ja perusteellinen erikoispapereita koskeva asiantuntijuus pohjustavat vahvaa markkina-asemaa Euroopassa.

Liikevaihto

Käyttökate ja käyttökateprosentti (oik.)*

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

** Pro forma

Joustopakkausten ja metalloitujen etikettien markkinajohtaja

Vuonna 2015 Graphics and Packaging jatkoi tuotejakauman muutoshanketta ja keskittyi katteen parantamiseen ja korkean lisäarvon tuotteisiin. Hankkeen seurauksena kokonaistoi- mitusmäärät vähenivät vuonna 2015.

Kypsyvät Euroopan markkinat ovat edelleen Graphics and Packagin- gin maantieteellinen ydinmarkki- na-alue, ja Munksjöllä on Euroopassa johtava markkina-asema päällystet- tyjen, kalanteroitujen ja päällystä- mättömien paperilaatujen segmen- teissä. Munksjö pyrkii laajentamaan maantieteellistä ulottuvuuttaan sekä Aasiassa että Pohjois- ja Etelä-Ame- rikassa; näillä alueilla odotetaan ole- van runsaasti kasvupotentiaalia. Maailmanlaajuisesti markkinoilla on liiketoimintamahdollisuuksia, joihin vaikuttaa muun muassa kasvava kiinnostus kestävästä kehitystä, terve- ysasioita ja uusia säännöksiä koh- taan. Esimerkkinä on leipomo-

tuoteala, joka käyttää hygieniä-, terve- ys- ja käytännöllisyyssyistä yhä enemmän kertakäyttöistä paperia paistamiseen tai höyryttämiseen.

Brändien tunnistettavuutta parantavien metalloitujen etikettien ja tarraketkien pohjapaperin liike- toimintaan vaikuttaa pääasiassa alkoholi- ja muiden juomien kysyntä. Joustopakkauspaperin markkinat taas riippuvat juoma-, leipomo- tuote-, tuoretuote- ja meijeri- ja kon- ditoria-alan sekä lemmikinruo- ka-alan ja muiden käyttötavara-alo- jen kehityksestä. Joustopakkausliike- toimintaan vaikuttaa muun muassa yleistynyt kotona leipominen sekä nopeasti ja helposti valmistettavien ruokien kysyntä. Munksjön suori- tuskkykyisten ja innovatiivisten tuotteiden peruskysyntä juontuu kuitenkin kasvavasta kestävään kehitykseen, terveyteen ja turvalli- suuteen liittyvän laadun kulutusky- synnystä. Tämä näkyy entistä suu- rempana kiinnostuksena vähem- millä raaka-aineilla tuotettuja mate-

Leivinpaperin avulla vältetään ylimääräisen öljyn tai rasvan lisääminen ja helpotetaan terveellisen ruuan valmistamista. Kertakäyttöistä paperia käytetään pääasiassa paistamiseen ja höyryttämiseen, ja sen käyttö on hygienia- ja turvallisuussyiden vuoksi kasvussa. Munksjön luonnonkuituista valmistettu, hyvät irrokeominaisuudet tarjoava Aderpack täyttää nämä terveys- ja kuluttajaturvallisuustavoitteet.

riaaleja kohtaan sekä haluna korvata muovi- ja alumiinipohjaisia materiaaleja paperipohjaisilla tuotteilla. Näihin tarpeisiin Munksjö pyrkii tarjoamaan kustannustehokkaita ja kestäväen kehityksen mukaisia vaihtoehtoja.

Yksittäisten markkinoihin vaikuttavien tekijöiden ja kuluttajien suuremman ympäristötietoisuuden lisäksi kysyntään vaikuttavat käytävissä olevien tulojen kasvu ja elintason nousu. Nämä ilmenevät runsaampana pitkälle kehitettyjen pakkausten käyttönä.

Erilaistettuja pakkaustuotteita

Teknologiaosaamisen hyödyntämisen lisäksi tuotekehitykseen liittyy läheisesti vientikaupan laajentamisstrategia. Paperin tekniset vaatimukset vaihtelevat alueittain, ja Munksjön tuotevalikoiman jatkuva kehitystyö on kilpailuetu, jonka avulla yhtiö pystyy luomaan uusia ja kannattavampia ratkaisuja ja sovitamaan tuotteita yhä tiukempien

Avainluvut

Milj. euroa	2015	2014	2013**
Liikevaihto	175,7	172,8	175,9
Käyttökate (oik.*)	0,3	4,5	-7,0
Käyttökateprosentti, % (oik.*)	0,2	2,6	-4,0
Liiketulos (oik.*)	-7,9	-1,9	-
Liiketulosprosentti, % (oik.*)	-4,5	-1,1	-
Toimitukset, tonnia	127 200	136 100	145 600
Henkilöstö keskimäärin, FTE	428	432	-

* Oikaistu kertaluonteisilla erillä

** Pro forma

kestävää kehitystä ja turvallisuutta koskevien vaatimusten mukaisiksi.

Elintarvike- ja käyttötavara-teollisuuden joustopakkausten osalta brändinomistajien on koko ajan kehitettävä pakkauksia innovatiivisesti voidakseen tarjota kestäviä ratkaisuja ja parantaakseen samalla brändinsä erottuvuutta. Lisääntyvän brändien välisen kilpailun korostama bränditehokkuuden vaatimus saa aikaan yhä kehittyneempiä pakkauksia.

Munksjö pitää ehdottomasti kiinni materiaalin suorituskyvystä kehit-

täessään erottuvuutta parantavia tuotteita. Yhtiö pyrkii siten kehittämään papereita, jotka täyttävät pakkausten toiminnalliset ja kestävä kehitystä koskevat laatuvaatimukset ja takaavat samalla parhaan mahdollisen kuluttajaturvallisuuden. Munksjö selvittää markkinoiden tarpeita rakentamalla läheisiä suhteita brändinomistajiin ja jalostajiin ja kehittää konsepteja ja materiaaleja, jotka täyttävät kovimmatkin tekniset vaatimukset sekä toimitusketjun että lopullisen tuotteen osalta. Lisäänty-

neen kilpailun myötä myös jalostajien kustannustehokkuusvaatimukset ovat tiukentuneet.

Kehittyneet paperit metallointiin ja etiketteihin

Metallointimarkkinoille liiketoiminta-alue tuottaa etikettien pohjapapereita, joita käytetään pääasiassa juomateollisuudessa brändi-ilmeen parantamiseen. Loppukäyttösovelluksia ovat oluet, viinit, väkevät alkoholijuomat sekä alkoholittomat juomat. Munksjön suurimmat asiakkaat ovat jalostajia, jotka tuottavat metalloituja etikettejä globaaleja brändejä tai käsityötuotealaa palvelevalle etiketteollisuudelle. Tarraetikettimarkkinoille Munksjö kehitti vuonna 2015 uuden paperituotesarjan vastaamaan paineherkkiin etiketteihin liittyviä erityistarpeita. Munksjön uusi Adercote™-sarja on tarkoitettu huippuluokan erikoistuotteiden, kuten kasviöljyjen, viinin ja alkoholijuomien, lääkkeiden, postimerkkien ja toimisto- ja logistiikkasovellusten, tarraetikettimarkkinoille. Uusi tuotesarja on kehitetty tarjoamaan laadukkaita paperipohjaisia ratkaisuja, joilla parannetaan brändin tunnistettavuutta premium-markkinoilla kestävänsä kehityksen mukaisesti.

Uuden tuotesarjan kehittämiseen on tarvittu useita Munksjön osaamisalueita, kuten yksipuolisten, kalanteroitujen ja värillisten paperien valmistusosaamista sekä elintarvike- ja etikettimarkkinoiden ainutlaatuisista asiantuntemusta.

Lisäarvotkatkaisut

Munksjön tuotteita käytetään myös graafisissa ja teollisuussovelluksissa. Näihin kuuluvat muistitarrat, kirjekuorien ikkunat sekä offsetlevyjien ja kalustelaminaattien valmistuksessa käytettävät prosessipaperit. Ainutlaatuisen ja syvällisen asiantuntemuksen ansiosta Munksjö on pystynyt säilyttämään johtavan markkina-aseman pienillä lisäarvosovelluksilla suuntautuvilla erikoistuote-aloilla.

Kustannustehokkaat materiaalit

Sujuvat hankintaprosessit, logistiikka, pakkaus ja huolto ovat Munksjön paperituotteiden kehitystyön kannalta kriittisiä elementtejä. Munksjö pyrkii saavuttamaan optimaalisen yhdistelmän prosesseja ja raaka-aineita, jotka yhdessä tuottavat lisäarvoa ja auttavat Munksjöä tuottamaan ja toimittamaan materiaalejaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Munksjöllä on valmiudet

kehittää huipputeknologisia kustannustehokkaita ratkaisuja ja materiaali-innovaatioita, jotka vastaavat asiakkaiden asettamiin haasteisiin.

Käyttökate 9–10 % vuoden 2016 lopulla

Munksjön tavoitteena on, että Graphics and Packaging -liiketoiminta-alue saavuttaa 9–10 %:n käyttökate-tavoitteen vuoden 2016 lopulla. Tähän vaikuttaa tuotejakauman muutos, joka perustuu kannattavimpien tuotteiden osuuden lisäämiseen ja uusien tuotteiden kehittämiseen. Vaikka keskihinta nousi vuonna 2015 paremman tuotejakauman seurauksena, tällä ei onnistuttu paikkaamaan pienempien toimitusmäärien ja kohonneiden raaka-ainekustannusten vaikutusta. Kannattavuustavoitteen saavuttamiseksi pyritään optimoimaan organisaatiota, kehittämään jatkuvasti tehtaiden operatiivista tehokkuutta ja muokkamaan tuoteportfoliota uudelleen innovaatioiden ja uusien tuotteiden kehittämisen avulla. Vuonna 2015 liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 175,7 (172,8) milj. euroa. Oikaistu käyttökate oli 0,3 (4,5) milj. euroa ja oikaistu käyttökateprosentti oli siten 0,2 (2,6).

Tuotteet **Graphics and** **Packaging**

Käyttökohteet

Asiakasryhmät

Uudella paperilaadulla kevyempiä joustopakkauksia Pintapainoltaan kevyt paperi parantaa pakkausten ympäris- töystävällisyyttä

Brändinomistajat etsivät luovia ratkaisuja ja teknisesti kehittyneitä pakkauksia, joissa otetaan huomioon brändin ilme ja kestävä yhteiskunnallisen kehityksen tavoitteet. Joustopakkausmarkkinoilla pyritään tällä hetkellä erityisesti voittamaan nämä vaativat haasteet uusien innovatiivisten tuotteiden avulla.

Munksjö tarjoaa markkinoiden tarpeisiin ympäristön kannalta kestävämpiä pienten pussipakkausten materiaaleja, joiden toiminnallisuudesta ei kuitenkaan ole tingitty. Yhtiö laajentaa yksipuolisten päällystettyjen paperien valikoimaansa erittäin kevyellä paperilla, jonka pintapaino on 35 g/m². Uusi kiiltävä paperi Gerbier™ HDS 35 tarjoaa laadukkaan painotuloksen, ja se sopii elintarvike- ja käyttötavara-pakkaussovelluksiin, esim. kahvi-, lääke- tai kuivattujen tuotteiden pakkauksiin.

Verrattuna paperiin, jonka pintapaino on 40 g/m²:n, Gerbier™ HDS 35 g/m² on 12,5 % kevyempi, mikä auttaa jalostajia ja brändinomistajia vähentämään omia ympäristövaikutuksiaan, mutta paperi säilyttää hyvän suorituskykynsä lamiointi-, paino- ja jalostusprosesseissa. Tämä edistynyt paperi on elintarvike- ja käyttötavara-sovelluksissa pintapainoltaan markkinoiden kevyin pieniin pusseihin tarkoitettu yksipuolinen päällystetty paperi.

”Erikoispaperien kehittäminen auttaa osaltaan löytämään tulevaisuuden pakkauksiin kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja.

Roland Le Cardie, Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen johtaja

Joustopakkauspaperit

- ▶ Pakkauskassit
- ▶ Leivinpaperit
- ▶ Mukit
- ▶ Pehmustettu suojarahaperi
- ▶ Kannet
- ▶ Annospussi
- ▶ Pussit
- ▶ Annospussit
- ▶ Tarjottimet
- ▶ Käärepaperit

Joustopakkausten valmistajat:

- ▶ Juomat (kahvi/tee/keitot)
- ▶ Leipä ja leipomotuotteet
- ▶ Makeiset
- ▶ Meijerituotteet
- ▶ Eläinruuat
- ▶ Lääkkeet
- ▶ Muut sovellukset

Metalloidut paperit ja etikettipaperit

- ▶ Metalloidut etiketit (tarrat ja itsestään kiinnittyvät)
- ▶ Pohjapaperi erikoisetiketeille

Metalloitujen tuotteiden jalostajat ja etikettien valmistajat eri markkinoilla:

- ▶ Oluet ja muut alkoholipitoiset juomat
- ▶ Viinit ja väkijuomat
- ▶ Mineraalivesi
- ▶ Kasviöljy
- ▶ Lääkkeet
- ▶ Vähittäiskauppa ja logistiikka
- ▶ Toimisto

Graafiset ja teolliset paperit

- Päällystetty ja päällystämätön paperi:
- ▶ Ikkunalliset kirjekuoret (glassiinipaperi)
 - ▶ Muistiinpanopaperit
 - ▶ Offset painolevyt
 - ▶ Palonestoratkaisut
 - ▶ Muut teollisuussovellukset

- ▶ Konvertoijat
- ▶ Painotalot
- ▶ Teolliset valmistajat

Kestävää arvoa sidosryhmillemme

Kestävän kehityksen työmme ja yhtiön ydinarvot liittyvät vahvasti toisiinsa, jotta voimme tarjota kestäviä ratkaisuja ja arvoa sidosryhmillemme.

Kestävä kehitys

Sellu- ja paperiteollisuus käyttää suuria määriä puuta, sellua ja energiaa sekä muita raaka-aineita. Tuotantoprosessissa tärkein väliaine on vesi. Paperin valmistusprosessin alussa liete sisältää kuituja vain 1–4 prosenttia, jotta paperin ominaisuuksia voitaisiin muokata haluttuun käyttötarkoitukseen. Siksi paperiteollisuudessa on perinteisesti keskitytty prosessien ympäristövaikutuksiin.

Alalla on myös tiukka sääntely ilmaan ja veteen joutuvien päästöjen sekä prosesseissa käytettävien kemikaalien osalta. Metsiä ja metsien ekosysteemejä koskeva keskustelu ja

Kestävän kehityksen ulottuvuudet

Munksjö kantaa vastuuta noudattamalla säännöksiä ja edistämällä tehokkuutta, muodostamalla arvoa yhdessä sidosryhmien kanssa sekä osallistamalla toimipaikkojen läheisyydessä sijaitsevia paikallisia yhteisöjä.

niihin liittyvät ongelmat ovat pitkään olleet toimialalle tärkeitä. Toisaalta puu on yksi paperiteollisuuden suurimmista vahvuuksista, sillä se on uusiutuva luonnonvara, jossa on paljon potentiaalia kestävän kehityksen mukaiseksi materiaaliksi, kunhan sitä käsitellään vastuullisesti.

Kestävä kehitys on kuitenkin paljon laajempi kokonaisuus kuin paperiteollisuuden perinteisesti liittyvät ympäristöasiat. Kestävän kehityksen käsitettä on lähestyttävä sidosryhmien pohjalta, ja tärkeimpien sidosryhmien näkökohtia ja odotuksia täytyy ymmärtää.

Yhtenä Munksjön tavoitteista on luoda kestävä arvo sidosryhmillemme. Vuodesta 2013, jolloin nykyinen Munksjö muodostettiin

” Vuonna 2015 tehdyt ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteita koskevat kansainväliset sopimukset osoittavat, että maailman poliittiset johtajat ovat nyt sitoutuneet tekemään todellisia muutoksia. Säilyttääkseen johtavan asemansa erikoispaperialalla Munksjön on vahvistettava myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksiaan ja jatkettava resurssitehokkuutensa parantamista. Munksjön kestävän kehityksen työssä on aina keskeisen tärkeää tarjota laadukkaita tuotteita, jotka muodostavat asiakkaille ja kuluttajille arvoa. Kaikki materiaalimme perustuvat uusiutuvaan puukuituun, joten meillä on tätä varten hieno lähtökohta.

JAN ÅSTRÖM toimitusjohtaja

liiketoimintoja yhdistämällä, pyrki myksenä on ollut realisoita synergioita ja yhdistää yhtiötä. Kestävän kehityksen osalta Munksjö on päättänyt yhdenmukaistaa toimintatapoja koko yhtiössä. Tämän seurauksena Munksjö muodosti vuonna 2015 pääkonttoriinsa oman kestävän kehityksen toiminnon ja rekrytoi kestävästä kehityksestä vastaavan johtajan, joka raportoi toimitusjohtajalle ja toimii johtoryhmän jäsenenä.

Kestävä kehitys Munksjön kannalta

Vuonna 2015 arvioitiin uudelleen, mitä kestävä kehitys merkitsee Munksjölle. Tämä voidaan ilmaista käsitteellisesti pyramidina, jonka perustana ovat operatiivinen tehokkuus, jatkuvat parannukset sekä lakisääteisten vaatimusten noudattaminen. Operatiivisen tehokkuuden ja jatkuvien parannusten avulla varmistetaan ympäristötyöhön liittyvät parannukset ja huolehditaan pitkäaikaisesta kilpailukyvyystämme. Lakisääteisten vaatimusten noudattaminen antaa teollisuusyritykselle luvan toimia, ja se muodostaa kestävän kehityksen pohjan.

Olellisuusanalyysi

Munksjö on vuonna 2015 osana kestävyysstrategiaansa kehittänyt olellisuusanalyysin, joka kattaa tärkeimpiin sidosryhmiin liittyvät merkittävät kestävä kehityksen alueet.

Pyramidin seuraavana kerroksena on arvon luominen yhtiölle ja sen sidosryhmille. Munksjön sidosryhmiä ovat kaikki ne, joista yhtiön menestys riippuu ja joihin toimintamme vaikuttaa. Tällaisia ovat Munksjön omistajat, asiakkaat, alihankkijat ja työntekijät sekä paikalliset yhteisöt ja ympäristö, joista pääomamme, raaka-aineemme ja asiantuntemuksemme ovat peräisin. Heille me toimittamme tuotteemme ja palvelumme. Kestävä kehityksen ympäristöä koskevat, sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat liittyvät kaikki siihen, miten hyvin pystymme toimimaan vuorovaikutuksessa sidosryhmiemme ja ympäristön kanssa.

Pyramidin huippuna ovat kytköksemme paikallisiin yhteisöihin, joissa toimimme, sekä yhtiön ydinarvot. Meidän on tehtävä yhdessä työtä kestävä tulevaisuutta varten.

Ympäristötyö ja jatkuvat parannukset

Koska lakisääteisten vaatimusten noudattamista, ympäristötyötä ja sellu- ja paperitehtaiden resurssitehokkuutta koskevat vaatimukset ovat

olleet esillä jo pitkään, Munksjön tuotantoyksiköissä on paperinvalmistuksen ympäristönäkökohtiin liittyvä laaja asiantuntemus ja osaaminen.

Tämän osoituksena Munksjön toimipaikat on sertifioitu. Kaikissa yksiköissä on käytössä standardien ISO 9001:2008 ja 14001:2008–2009 mukainen sertifioitu johtamisjärjestelmä. Puolella yksiköistä on lisäksi ISO 50001:2011:n mukainen sertifioitu energianhallintajärjestelmä. Muissa yksiköissä ISO 50001:2011:n mukainen sertifiointi on määrä toteuttaa vuoden 2017 loppuun mennessä. Kahdessa yksikössä, Rottersacissa ja Stenayssa Ranskassa, ISO 22000:n mukainen sertifiointiprosessi on käynnissä, sillä näissä yksiköissä käsitellään elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia materiaaleja.

Lisäksi 11 yksiköllä 12:sta on FSC®-sertifikaatti, joten ne pystyvät tarjoamaan markkinoille FSC®-sertifioituja tuotteita. Puolella Munksjön tuotantolaitoksista on myös PEFC™-sertifikaatti. Näiden ympäristöstandardien noudattaminen osoittaa, että olemme sitoutuneet

jatkuviin parannuksiin ja vastuulliseen ympäristöasioiden hallintaan.

Vastuu ympäristönsuojelun toteutuksesta on tuotantolaitoksilla. Olemme Munksjössä päättäneet yhteinäistää energian ja veden kulutusta koskevat tehokkuusmittarit sekä kehittää lisäksi yhteisiä suorituskyky-mittareita (KPI).

Energia ja vesi ovat useimpien yksikköjen kannalta kaikkein tärkeimmät kestävyteen liittyvät muuttujat. Yksiköt ovat esittäneet veden ja energian kulutuksen vähentämiseen tähtäävät toimintasuunnitelmansa. Näiden suorituskyky-mittarien kehitystä ja toimintasuunnitelmien toteutusta seurataan säännöllisesti.

Jacarein päälylystykoneen yhteyteen asennettiin uudet infrapunakuivaimet lämmityskapasiteetin parantamiseksi. Ne myös vähentävät maa-kaasun kulutusta ja samalla hiilidioksidipäästöjä (CO₂) tuotettua tonnia kohden. Kustannus oli 36 000 euroa ja hiilidioksidipäästöt vähenivät 16,4 % vuoteen 2014 verrattuna.

Arvoketjun painottaminen

Munksjön kestävyysstrategian ymmärtämiseksi on tärkeää tuntea arvoketju. Se sisältää muun muassa sen, kuinka toimimme raaka-aineiden hankinnan, logistiikan, tuotteiden kierrätettävyyden ja muiden ominaisuuksien sekä tuotantoprosessien ympäristövaikutusten suhteen. Kestävyyttä ei kuitenkaan voi kunnolla arvioida ottamatta huomioon tuotteen käyttötarkoitusta. Ellei tuote toteuta niitä tehtäviä, joihin se on tarkoitettu, koko toimitusketjuun investoidut resurssit ovat menneet hukkaan.

Archesissa paperia puuvillalintteristä

Ranskassa Archesin tehtaalla tuotettavan taidepaperin raaka-aine on puuvillalintteri, joka on puuvillanvalmistuksen sivutuote. Archesin papereita pidetään luokkansa parhaimpina, ja tämä osoittaa, kuinka sivutuotteistakin voi tulla osa suuren lisäarvon tuotetta.

Tarkoitukseen sopiva

Kestävä kehitys ja tuotteen suorituskyky liittyvät suoraan toisiinsa. Vasta selvitettyämme perusteellisesti asiakkaan tarpeet pystymme tuottamaan tuotteita, jotka sopivat kulloiseenkin käyttötarkoitukseen. Sopimaton tuote olisi Munksjön sijoittamien resurssien haaskausta, ja sillä olisi myös kestävyuden kannalta kielteinen vaikutus – usein hyvin suurikin – edelleen koko toimitusketjuun.

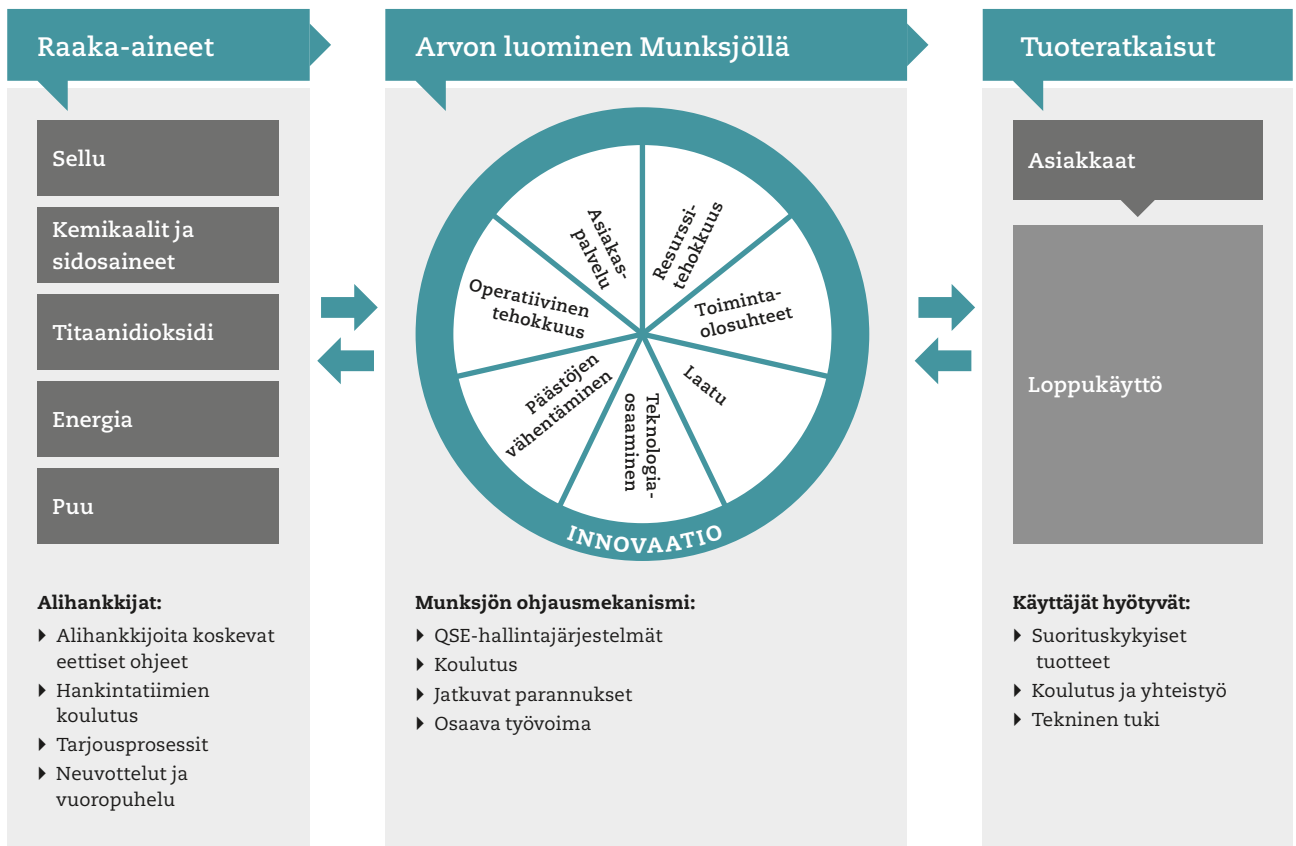
Tyypillisenä esimerkkinä on pakkaus, johon pakatun tuotteen arvo on lähes poikkeuksetta suurempi kuin itse pakkauksen arvo. Ellei pakkaus anna sitä suojaa tai suorita sitä tehtävää, johon se on suunniteltu, tuotteen vahingoittumisesta seuraa suuremmat kustannukset kuin pelkän pakkauksen vahingoittumisesta.

Sama pätee kalusteiden koriste-papereihin, teollisuuden prosesseissa käytettyihin irrokepapereihin, korkeajännitteisissä sähkösovelluksissa käytettyihin elektroteknisiin

papereihin sekä autoteollisuuden käyttämiin hiomapaperien taustamateriaaleihin. Asiakastutkimuksemme mukaan Munksjön tuotteet mielletään erittäin laadukkaiksi tuotesegmentistä riippumatta. Vuosina 2013–2014 toteutetun asiakastutkimuksen tuloksista käy ilmi, että Munksjöllä on tyytyväinen asiakaspohja; asiakastytyväisyysindeksi on 76/100.

Kestävä kehitys arvoketjussa

Kestävää kehitystä koskevien jatkuvien parannusten toteuttaminen edellyttää innovaatioita. Innovaatioiden avulla voidaan vähentää materiaalityöntarvetta, parantaa prosessien tehokkuutta sekä auttaa parantamaan lopputuotetta, jonka kiinteänä osana Munksjön tuote on.

Kestävyys tarttuu

Suuri osa näkemästämme viestinnästä on kiinnitetty tuotteeseen irrokepaperin avulla. Paineherkkien liimaantuvien materiaalien (etikettien, teippien ja laastarien) asiantuntijalle irrokepaperi on keskeinen komponentti, joka voidaan päällystää silikonilla niin, että sillä saa aikaan käyttökelpoisen liimapinnan. Munksjön Acti-V®-paperin avulla silikonipäällystysprosessissa tarvittavan katalyytin määrää voidaan vähentää lähes kahdella kolmasosalla ja energiankulutusta voidaan pienentää merkittävästi. Tavoitteena on tehokkaampi, kestävä kehityksen mukainen etikettiratkaisu. Munksjö valmistaa Acti-V®:tä Italiassa ja Ranskassa.

Asiakkaiden vaatimukset

Asiakkaat pyytävät teknisen suorituskyvyn lisäksi yhä useammin toimitusketjujen läpinäkyvyyttä ja varmuutta siitä, että Munksjö soveltaa raaka-ainehankintaansa tiukkoja kestävä kehityksen kriteerejä. Puun alkuperä ja todisteet sen vastuullisesta alkuperästä ovat monille asiakkaille ratkaiseva tekijä, jonka mukaan he tekevät liiketoimintapäätöksiä. Näille asiakkaille vastuullinen hankintatoimi on ehdoton osa tuotteen toiminnallisia vaatimuksia. Markkinoilla on kasvavana trendinä kiinnostus metsäsertifikaatteihin ja varsinkin FSC®-sertifioituihin tuotteisiin.

Munksjö on suuri sellun ostaja, ja Ahlstromin kanssa tehtävän yhteistyön ansiosta se pystyy turvaamaan sertifioitua materiaalia merkittävät toimitusmäärät.

Lisätietoja sertifiointeista on verkkosivuiltamme osoitteessa www.munksjo.com/fi/yritysvastuu.

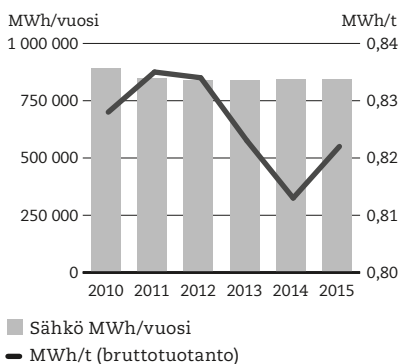
Ympäristöpalkinto

Avery Dennison antoi Munksjölle ”Vuoden 2014 paras toimittaja, kestävä kehitys” -palkinnon yhtiön vuotuisessa alihankkijoiden palkintojuhlassa Leidessä Alankomaissa 24.3.2015. Palkinto jaettiin yhteisesti Munksjölle ja silikoonivalmistaja Wackerille ratkaisusta, joka mahdollistaa vähemmän platinan käytön silikoonipäällysteisen irrokepohjaperin valmistuksessa.

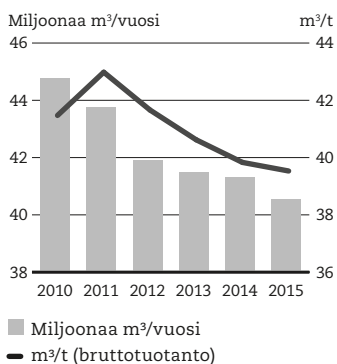

Ympäristöä koskevat tunnusluvut*

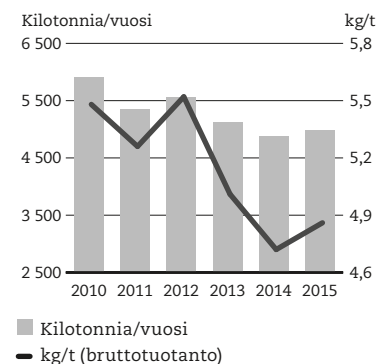
Sähköenergian kulutus

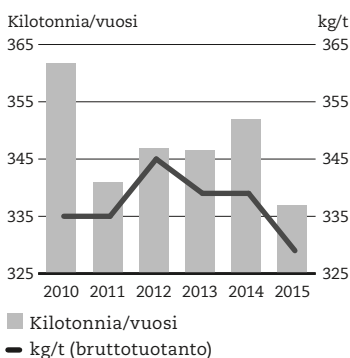
Prosessivesi

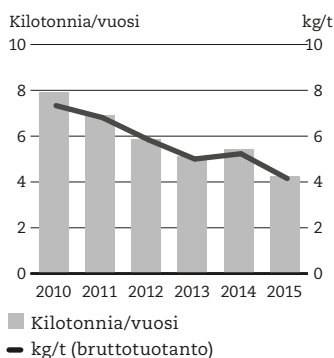
Päästöt veteen – COD

Päästöt ilmaan – CO₂

Kaato- ja paikkajäte

*Tämän vuosikertomuksen tietojen koostamisen yhteydessä havaittiin virhe viime vuoden vuosikertomuksen sähköenergiatiedoissa. Tiedot on korjattu vuoden 2010 perustasolta.

Munksjö on jatkanut toimenpiteitäan operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi sekä päästöjen ja toiminnassa syntyvän jätteen vähentämiseksi. Prosesseissa käytetyn veden määrä on laskenut vuoden aikana 1 % ja hiilidioksidipäästöjen määrä 3 % tuotettua paperitonnia kohden. Kaato- ja paikkajätteen absoluuttinen määrä väheni yli 21 %.

Hankintatoimi

Munksjö on keskittänyt tärkeimpien raaka-aineiden, laitteiden ja palvelujen hankinnan. Näin on saatu aikaan merkittäviä kustannussäästöjä, mutta se on myös edellytys raaka-aineiden ympäristövaikutusten vähentämiselle.

Tämän varmistamiseksi Munksjö on käynnistänyt prosessin ottamalla käyttöön alihankkijoita koskevat eettiset ohjeet (Supplier Code of Conduct, SCOC). Eettisissä ohjeissa edellytetään, että alihankkijat noudattavat kestävän kehityksen peruskriteerejä, kuten lakisääteisiä vaatimuksia ja ihmisoikeuksia sekä vastuullista liiketoimintaa ja ympäristötyötä koskevia kriteerejä. Lisäksi tämä takaa Munksjölle oikeuden tarkastaa alihankkijoiden toiminnan vaatimusten mukaisuuden osalta sekä vaatia mahdollisia laiminlyöntejä korjattaviksi. Vaatimusten laiminlyönti voi pahimmillaan johtaa sopimusten purkamiseen. Eettisten ohjeiden käyttöönotto alkaa vuoden 2016 aikana.

Omien eettisten ohjeidemme lisäksi olemme vuonna 2015 kouluttaneet 150 avainhenkilöä, jotta he ymmärtäisivät ja osaisivat parantaa Munksjön hankintatoimintaa. Paremmankin hankintatoimen tavoitteena on parantaa paitsi tuloksia, myös prosessien ja tuotteiden suorituskykyä, mikä lopulta parantaa toimintamme kestävyyttä.

Omien sisäisten prosessiemme tavoin EU:n puutavara-asetus edellyttää EU-markkinoille paperia ja sel-

lua tuottavia yrityksiä soveltamaan toimintaansa laillisuutta koskevia due diligence -järjestelmiä. Munksjö hankkii sellua hyvin monilta toimittajilta, jotta raaka-aine täyttäisi kaikkien valikoimaamme kuuluvien tuotteiden tekniset vaatimukset. Vuonna 2015 yhtiö laajensi due diligence -järjestelmää, ja se kattaa nyt kaiken ostetun sellun, ja yhtiö pystyy tarvittaessa toimittamaan nämä tiedot asiakkaille.

Kaikki Munksjön tuotteita varten ostettu sellu on joko FSC® Mix Credit tai PEFC™-sertifioitua tai ostettu FSC® Controlled Wood -sertifioituna puutavarana. Lisäksi sellulle tehdään due diligence -tarkastus laittomasti korjatun puun välttämiseksi, ja raaka-aine hyväksytään vain, jos laitoman puun riski katsotaan häviävän pieneksi. Riippumaton osapuoli on arvioinut due diligence -järjestelmän EU:n puutavara-asetuksen vaatimusten osalta. Munksjö soveltaa samaa menettelyä myös EU:sta peräisin olevalle sellulle.

Munksjö on yhdessä muiden yhtiöiden kanssa allekirjoittanut WWF:n hankkeena toteutetun EU:n puutavara-asetusta koskevan toimialalauseannon, jossa vaaditaan Euroopan-laajuista vahvaa ja johdonmukaisesti toteutettua lainsäädäntöä.

Raaka-ainetoimittajien toiminnan selvittämiseksi on kuitenkin vielä tehtävä paljon työtä, ja on asetettava tavoitteita hankintatoimen kestävyuden parantamiseksi.

3 kysymystä

kestävästä kehityksestä vastaavalle johtajalle Anders Hildemanille

Miksi roolisi on tärkeä?

Paperiteollisuus on resurssi-intensiivinen ala, ja meidän on jatkuvasti varmistettava lakisääteisten vaatimusten noudattaminen ja kehitettävä resurssitehokkuutta. Tämä on erittäin tärkeä näkökohta, mutta olemme päättäneet näyttää, että pystymme erottumaan paitsi teknisessä ja laatuosaamisessa, myös kestävän kehityksen saralla.

Mihin olet keskittynyt ensimmäisinä kuukausinasi Munksjöllä?

Alkuvaiheessa olen pitkälti perehtynyt Munksjön nykyiseen tilanteeseen ja suunnitellut tulevaa strategiaa. Olen huomannut, että paljon on jo tehty ja asioihin on todella panostettu, mutta Munksjöstä tulee vielä vahvempi, kun yhtenäistämme kestävyyttä koskevia toimintatapojamme.

Mikä on huomiosi pääkohteena vuonna 2016?

Keskityn ennen kaikkea prosesseihimme ja hankintatoimeemme ja pyrin lisäämään toimitusketjujen läpinäkyvyyttä sekä jatkamaan resurssitehokkuuden kehittämistä. Seuraavaksi on määrä tarkastella, miten voisimme paremmin palvella asiakkaitamme kestävän kehityksen osa-alueella.

Poimintoja työstä vuodelta 2015

- ▶ Alihankkijoita koskevien eettisten ohjeiden kehittäminen, käyttöönotto vuonna 2016.
- ▶ Munksjö allekirjoitti EU:n puutavara-asetusta koskevan toimialalauseannon, jossa vaaditaan EU:n laajuista vahvaa ja johdonmukaisesti toteutettua lainsäädäntöä sekä lain käyttöalan laajentamista useampiin tuotteisiin.
- ▶ Ruotsin Jönköpingissä sijaitsevan vedenpuhdistuslaitoksen jään- nös- ja jäte- materiaaleja käytettiin maanparannukseen, mikä vähensi kaatopaikkajätteen määrää yli 21 %.
- ▶ Stenayn lämpökattilassa käytettiin uudentyyppistä hiiltä, ja hiilimonoksidi-, sulfaattirikki- ja pölypäästöt vähenivät 50 %.

Henkilöstö on menestyksemme avain

Haluamme jatkossakin olla maailman johtavia kehittyneiden paperituotteiden toimittaja, ja tässä Munksjön työntekijät ovat merkittävä voimavara. Siksi yhtiössä keskitytään osaamisen kehittämiseen, vahvaan johtajuuteen ja työympäristöihin. Jotta menestyisimme vieläkin paremmin, Munksjö ryhtyy kehittämään henkilöstöjohtamisen strategiaa.

Strategialle luja pohja

Vuonna 2015 keskityttiin rakentamaan pohjaa henkilöstöjohtamiselle. Henkilöstöhallinnossa on otettu käyttöön uusia rooleja ja tehtäviä ja kehitetty henkilöstöstrategiaa. Tavoitteena on lisätä konsernin sisäistä yhteistyötä, parantaa resurssien käyttöastetta ja tarjota työntekijöille uusia kehittymismahdollisuuksia ja urapolkuja.

Strateginen päähuomio vuonna 2016 on yhteisen kulttuurin vahvistamisessa. Tähän sisältyy työterveys- ja turvallisuusajattelun soveltaminen kaikkiin toimintoihin, johtajuuden vahvistaminen sekä henkilöstön rekrytointi, kehittäminen ja palveluksessa pitäminen.

Osaamisen kehittäminen ja innovaatio

Laatuvaatimusten ja kasvutavoitteiden täyttämiseksi sekä johtavan markkina-aseman säilyttämiseksi on jatkuvasti kehitettävä osaamista ja tehtävä innovaatioita. Paikallisten koulutusten lisäksi Munksjö on toteuttanut koko konsernia koskevia hankkeita henkilöstön kehittämiseksi ja yhtiön innovaatiovalmiuksien kehittämiseksi.

Esimerkkinä tästä on esimiehille ja lupaaville työntekijöille suunnattu kykyjen kehittämishanke M+. Osana ohjelmaa osallistujat ovat toteuttaneet innovaatioprojekteja organisaation eri osia edustavissa tiimeissä. Tämän osahankkeen nimenä on The Munksjö Challenge. Tulokset ovat ylittäneet odotukset. Useita projektien tuloksista kehitetään nyt edelleen tuotekehitysosastolla normaalin tuotekehitysm-

nettelyn mukaisesti, ja ne saattavat myöhemmin päätyä osaksi Munksjön tuoteportfoliota.

Vuoden 2015 lopulla käynnistettiin toinen hanke, jonka nimi on M++. Tämän hankkeen kohteena ovat organisaation ylempään johtoon kuuluvat henkilöt.

Lisäksi vuonna 2015 pyrittiin yhtenäistämään koulutuksia ja muodostamaan konsernin yhteisiä ydin-koulutusjaksoja. Esimerkiksi konsernin vaatimustenmukaisuuskoulutukseen (Group Compliance) osallistuivat kaikki paikalliset johtoryhmät ja avainhenkilöt, ja vuoden lopulla ryhdyttiin ottamaan käyttöön konsernitason metodologia projektijohdantamiselle.

Seuraavan työntekijäsukupolven rekrytointi

Tulevan henkilöstön strategisen rekrytoinnin varmistamiseksi Munksjön toimipaikat tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten oppilai-

tosten ja yhteisöjen kanssa. Tähän sisältyy koulutusohjelmien kehitysyhteistyö sekä harjoittelupaikkojen ja työhaastatteluvaihtoehtojen tarjoaminen opiskelijoille. Munksjön menestyksen ja strategian kannalta on tärkeää, että yhtiötä pidetään haluttuna paikallisena työnantajana.

Monimuotoisuus on osa kulttuuriamme

Munksjön yrityskulttuuri perustuu tasavertaiseen ympäristöön, jossa osaamista ja vastuullisuutta koroste-

Naisten ja miesten osuus, %

	Yhteensä	Hallitus	Johto
Miehiä	84	67	64
Naisia	16	33	36

Ikäryhmät, %

	Yhteensä	Hallitus	Johto
-29	10	0	0
30-49	52	33	27
50-	38	67	73

taan ja pidetään yhtiön kehityksen kannalta tärkeinä tekijöinä. Eri-ikäisille ja alkuperältään, taustaltaan ja kokemuspohjaltaan erilaisille naisille ja miehille annetaan yhtiössä samat kehittymismahdollisuudet.

Vuosi numeroina

Munksjöllä oli vuoden lopussa 2 900 (2 905) työntekijää, joista 2 774 (2 765) oli kokoaikaisia. Henkilöstön keski-ikä on 45 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen pituus 17 vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus koko konsernissa on noin 2,4 prosenttia. Sairauserätyöpoissaolojen osuus vuonna 2015 oli 3,3 (4,3) prosenttia.

Työterveys ja turvallisuus – onnettomuuksien nollatavoite

Työympäristö, jossa ei tapahdu oman henkilöstön, alihankkijoiden tai vierailijoiden onnettomuuksia eikä ole työperäisiä poissaoloja, on Munksjölle äärimmäisen tärkeä. Tavoitteena on, ettei toimipaikoissa

Munksjö Awards tukee työturvallisuutta

Munksjö jakaa tehtailla vuosittain tunnustuksia työturvallisuutta edistävästä käytännöstä ja hyvistä tuloksista. Vuonna 2015 jaettiin kolme työturvallisuuspalkintoa.

- ▶ Jacareín tehtaalla Brasiliassa ei ole tapahtunut yhtään onnettomuutta yli kolmeen vuoteen, ja tehdas palkittiin pisimmästä ajanjaksosta ilman työajan menetykseen johtavia onnettomuuksia (LTA). Saavutuksen taustalla on johdonmukainen työturvallisuuden hallintajärjestelmä ja halu tehdä jatkuvia parannuksia.
- ▶ Tolosan tehtaalla Espanjassa palkittiin merkittävimmästä työturvallisuuden parannuksesta. Sitoutumisen ja yhteistyön avulla tehtaalla onnistuttiin vähentämään onnettomuustheyttä 71 prosentilla 11 kuukauden aikana.
- ▶ Decor-liiketoiminta-alue palkittiin läheltä piti -tapauksen ilmoitusmenettelystä, joka on käytössä Dettingenin ja Unterkochenin tehtailla Saksassa sekä Tolosan tehtaalla Espanjassa. Läheltä piti -tapauksen ilmoituskäytäntö on hyvä työkalu, jolla pystytään havaitsemaan vaaratilanteet ja ehkäisemään niitä jatkossa. Yksinkertaisuus ja prosessin läpinäkyvyys välittävät asiasta vahvan viestin kaikille Decorin työntekijöille.

tapahdu lainkaan työajan menetykseen johtavia onnettomuuksia.

Sisäinen viestintä ja läpinäkyvyys

Läpinäkyvyys ja hyvien käytäntöjen jakaminen ovat olleet keskeisiä teemoja Munksjön vuoden 2015 työterveys- ja -turvallisuustyössä. Kuluneen vuoden aikana Munksjö on lisännyt sisäistä tietojenvaihtoa toimipaikkojen kesken pitämällä neljännesvuosittain työturvallisuuskoukousia ja yksikkörajat ylittäviä katselmointeja kullakin liiketoiminta-alueella. Keinoina ovat olleet koulutus ja säännöllinen sisäinen viestintä kaikista vaaratilanteista. Lisäksi sisäistä työterveys- ja -turvallisuusverkostoa on vahvistettu. Sitä koordinoi työterveydestä ja turvallisuudesta vastaava johtaja.

Munksjö on myös kaikissa toimipaikoissa ottanut käyttöön yhteiset opasteet kahden tärkeän sääntökategorian osalta. Turvallisuussäännöissä kerrotaan perussäännöistä, kuten asianmukaisten henkilösuojainten käytöstä, ja ihmishenkeä turvaavissa säännöissä kerrotaan välttämättömistä toimenpiteistä, joilla minimoidaan kuolemaan johtavien onnettomuuksien riski.

Käytösperusteinen turvallisuuskoulutus

Poissaoloon johtavat onnettomuudet (LTA) vähenivät vuoden 2015 aikana. Onnettomuudet ovat pääasiassa käytösperusteisia, ja Munksjö jatkaa käytösperusteista turvallisuuskoulutustaan (BBS-koulutus), jonka avulla onnettomuuksia voidaan vähentää edelleen. Kaikki toimipaikat ovat osallistuneet käytösperusteiseen turvallisuuskoulutukseen vuoden 2015

aikana, ja koulutusta jatketaan vuonna 2016. Käytösperusteinen turvallisuuskoulutus on toteutettu alhaalta ylöspäin -periaatteella, ja sitä tuetaan ylhäältä alaspäin työturvallisuustavoitteen johdolla. Ongelmakohtiin puututaan työntekijäkeskeisesti ja usein kahden kesken tai rutiinitehtäviä suorittavien työntekijöiden havaintojen pohjalta. Huolellisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti, ja käytöksen turvallisuusnäkökohdista annetaan palautetta, valmennusta ja mentorointia.

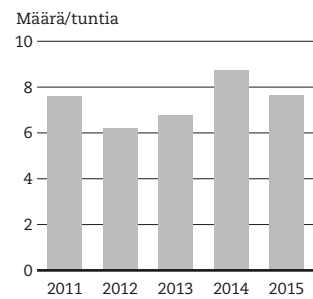
Munksjö seuraa tarkemmin koulutukseen käytettyä työaika-aikaa vuoden 2016 aikana. Tavoitteena on nostaa pakollisen turvallisuuskoulutuksen tasoa kunkin työntekijän tarpeiden mukaisesti. Vuonna 2015 Munksjön työntekijät saivat yhteensä 23 719 tuntia turvallisuuskoulutusta.

Työympäristön turvallisuutta parannetaan myös sertifiointilla. Kansainvälinen työterveyden ja -turvallisuuden hallintastandardi OHSAS 18001:2007 otettiin vuoden 2015 aikana käyttöön kahdessa uudessa toimipaikassa, Ruotsin Billingsforsissa ja Aspa Bruksissa, ja sertifioituja tehtaita on nyt yhteensä 10. Tavoitteena on, että kaikilla 12 tehtaalla on OHSAS 18001:2007 -sertifikaatti vuonna 2016.

Terveyttä edistävä toiminta

Munksjö tukee työntekijöidensä aktiivista osallistumista terveyttä edistävään toimintaan. Tehtaat sponsorivat paikallista toimintaa ja urheilutapahtumia. Paikallisten sopimusten lisäksi järjestetään myös toimipaikkojen yhteisiä tapahtumia, joissa työntekijät pääsevät tapamaan toisiaan ja jakamaan toimintakulttuuria.

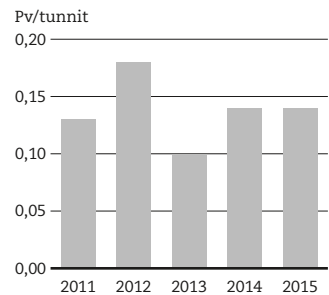
Onnettomuustaajuus¹⁾

Onnettomuustiheys väheni viime vuodesta 7,6:een (8,8).

¹⁾ (Vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneiden onnettomuuksien lukumäärä / työtuntien kokonaismäärä yhtiössä kyseisenä ajanjaksona) * 1 000 000

Onnettomuuksien vakavuusaste²⁾

Onnettomuuksien vakavuusaste pysyi viimevuoden tasolla 0,14:ssä.

²⁾ (Onnettomuuksista johtuvat poissaolopäivät / työtuntien kokonaismäärä yhtiössä kyseisenä ajanjaksona) * 1 000

Munksjön GRI-indeksi esitetään tarkemmin osoitteessa www.munksjo.com/fi/yritysvastuu.

Munksjö sijoituskohteena

Munksjö käy jatkuvasti aktiivista vuoropuhelua pääomamarkkinoiden edustajien kanssa. Sijoitajaviestinnän avulla pyritään huolehtimaan siitä, että läpinäkyvyys ja selkeät viestit auttavat ymmärtämään Munksjön liiketoimintaa. Munksjö pyrkii pitämään yllä pitkäkestoisia suhteita omistajiinsa ja potentiaalisiin sijoittajiin.

Markkina-arvo vuoden 2015 lopussa*

436,5 milj. euroa

Osakkeen kurssikehitys Nasdaq Helsingissä 2013–2015

+44,5 %

Osakkeen kurssikehitys Nasdaq Tukholmassa 2014–2015

+10,5 %

Munksjö pyrkii lisäämään omistaja-arvoa

Paremman kassavirran ja kasvaneen osakekohtaisen tuloksen avulla Munksjö jatkoi vuonna 2015 omistaja-arvon luomista. Vahva tase tukee yhtiön strategisia kasvusuunnitelmia, ja parempi kassavirta parantaa kykyä maksaa tuottoja osakkeenomistajille.

Tiedot osakkeesta

Kaupankäynti Munksjön osakkeella alkoi Nasdaq Helsingin Mid Cap -segmentissä 7.6.2013 ja Nasdaq Stockholmissa 8.12.2014. Tukholmassa toteutetun rinnakkaislistauksen

tavoitteena oli helpottaa sekä nykyisten että uusien osakkeenomistajien kaupankäyntiä Munksjön osakkeilla. Munksjön osakkeella käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla osakemarkkinoilla, kuten Bats Chi-X:ssä, mutta näissä kaupankäyntimäärät olivat vuonna 2015 marginaalisia.

Munksjön rekisteröity osakepääoma on 15 000 000 euroa ja osakemäärä 51 061 581. 2.12.2013 asti osakemäärä oli 38 769 590.

Sijoittajasuhdetoiminta vuonna 2015

Sijoittajasuhdetoiminto (IR) on osa viestintätoimintoa, ja se toimii läheis-

sessä yhteistyössä konsernin strategisen kehitystoiminnon, rahoitustoiminnon ja taloushallinnon kanssa. Viestintää velkamarkkinoiden edustajien kanssa harjoittaa pääasiassa taloushallinto, mutta sijoittajasuhdetoiminto osallistuu tähän säännöllisesti.

Munksjö järjesti toisen yhteisöisijoittajille, analyytikoille ja median edustajille suunnatun pääomamarkkinpäivänsä 26.11.2015 Tukholman World Trade Centerissä.

* Oikaistu yhtiön omistamilla omilla osakkeilla

Osakkeen kurssikehitys 2013–2015

	Nasdaq Helsinki ¹⁾			Nasdaq Tukholma ¹⁾	
	2015	2014	2013	2015	2014
Osakkeen hinta kauden lopussa, EUR/SEK	8,60	8,95	5,40	84,25	85,50
Muutos edellisestä vuodesta	-3,9 %	65,7 %	-	-1,5 %	-
Kaupankäyntimäärillä painotettu osakkeen keskihinta, EUR/SEK	9,18	6,92	4,89	87,18	77,77
Kauden ylin hinta, EUR/SEK	12,49	9,03	6,10	119,00	86,25
Kauden alin hinta, EUR/SEK	7,42	5,11	4,62	70,25	76,25
Kaupankäyntipäiviä	251	250	142	251	14
Kaupankäyntimäärä	15 721 775	24 551 000	2 540 515	4 078 078	1 229 597
Keskimääräinen päiväkohtainen kaupankäyntimäärä	62 637	98 204	17 891	16 247	87 828

¹⁾ Kaupankäynti Munksjön osakkeella alkoi Nasdaq Helsingissä 7.6.2013 ja Nasdaq Tukholmassa 8.12.2014

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Munksjöllä on kolme pitkän aikavälin taloudellista tavoitetta, joista yksi liittyy osinkoon.

Käyttökate: 12 prosenttia suhdannekierron aikana¹⁾

Nettovelan ja oman pääoman suhde: Enintään 80 prosenttia²⁾

Osinkopolitiikka: Maksusuhde vähintään kolmannes liiketoimintojen nettokassavirrasta³⁾ luonteeltaan operatiivisten investointien jälkeen⁴⁾

¹⁾ Kunkin liiketoiminta-alueen kehitystä kannattavuustavoitteen saavuttamiseksi on käsitelty sivuilla 10–25

²⁾ Nettovelan suhde omaan pääomaan on korollinen nettovelka jaettuna omalla pääomalla

³⁾ Laskettu kolmen vuoden jakson keskiarvona, jotta osinkojen maksu pysyisi vakaana

⁴⁾ Sisältää investoinnit ylläpitoon, kustannusten parantamiseen ja tehokkuuden parantamiseen

Analytikkoseuranta

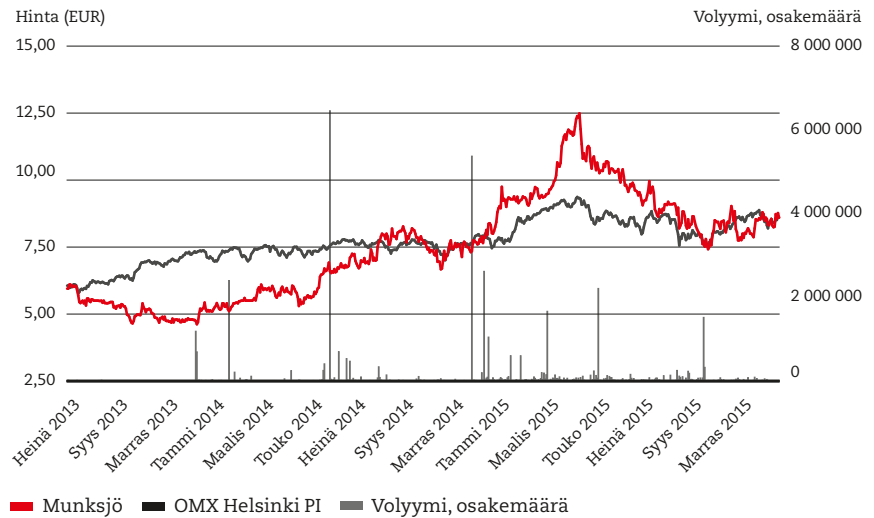
Munksjö laajensi analytikkoseurantaansa kahdella meklariliikkeellä vuoden 2015 aikana, ja vuoden lopussa yhtiötä seurasi viisi analytikkoa. Luettelo analytikoista ja niiden yhteystiedot ovat saatavilla osoitteesta www.munksjo.com/sijoittajat.

Omien osakkeiden hankinta

Hallitus hyväksyi toukokuussa 2014 Munksjön ylimmälle johdolle ja muille avainhenkilöille suunnatun pitkän aikavälin osakekannustinohjelman. Osana ohjelmaa Munksjö osti vuonna 2015 takaisin omia osakkeita.

Omia osakkeita käytetään ensisijaisesti yhtiön osakekannustinohjelmien toteuttamiseen tai muihin varsinaisen yhtiökokouksen valtuuttamiin tarkoituksiin. Osakkeiden takaisin ostaminen alkoi 16.2. ja päättyi 21.5. Tänä aikana Munksjö osti takaisin 300 000 osaketta, mikä vastaa noin 0,6:ta prosenttia osakkeiden ja äänten kokonaismäärästä. Ennen takaisinostoa Munksjön omistuksessa ei ollut omia osakkeita.

Hintakehitys ja kuukausittainen osakevaihto, Nasdaq Helsinki

Hintakehitys ja kuukausittainen osakevaihto, Nasdaq Tukholma

Osinkohistoria

	2016	2015	2014
Pääoman palautus osaketta kohden	0,30*	0,25	0,10
Efektiviivinen osinkotuotto**, %	3,5	2,8	1,9

* Hallituksen ehdotus, edellyttää varsinaisen yhtiökokouksen hyväksyntää

** Kaikki osinkolaskelmat perustuvat oman pääoman tuottoon

Munksjön suurimmat osakkeenomistajat*** vuoden 2015 lopussa

Osakkeenomistajan nimi	Osuus osakkeista ja äänimäärästä
Ahlström Capital -konserni	14,50 %
Viknum AB	11,75 %
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	8,03 %
OP-Rahastoyhtiö Oy (Pohjola Varainhoito Oy)	4,60 %
Nordea Asset Management	2,80 %

*** Perustuu Euroclear Finlandin ja Euroclear Swedenin tietoihin. Luettelo Munksjön 20. suurimmasta osakkeenomistajasta on sivulla 65.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä 2015

Munksjö Oyj ("Munksjö" tai "yhtiö") on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä ja Nasdaq Tukholmassa. Munksjö noudattaa hallinnossaan siihen sovellettavaa lainsäädäntöä ja säännöstöä, mukaan lukien Suomen osakeyhtiölakia (624/2006, muutoksineen), Suomen arvopaperimarkkinalakia (746/2012, muutoksineen), Nasdaq Helsingin sääntöjä sekä yhtiön yhtiöjärjestystä. Lisäksi Munksjö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2010 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia ("suomalainen hallinnointikoodi") ja 1. tammikuuta 2016 lukien Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n

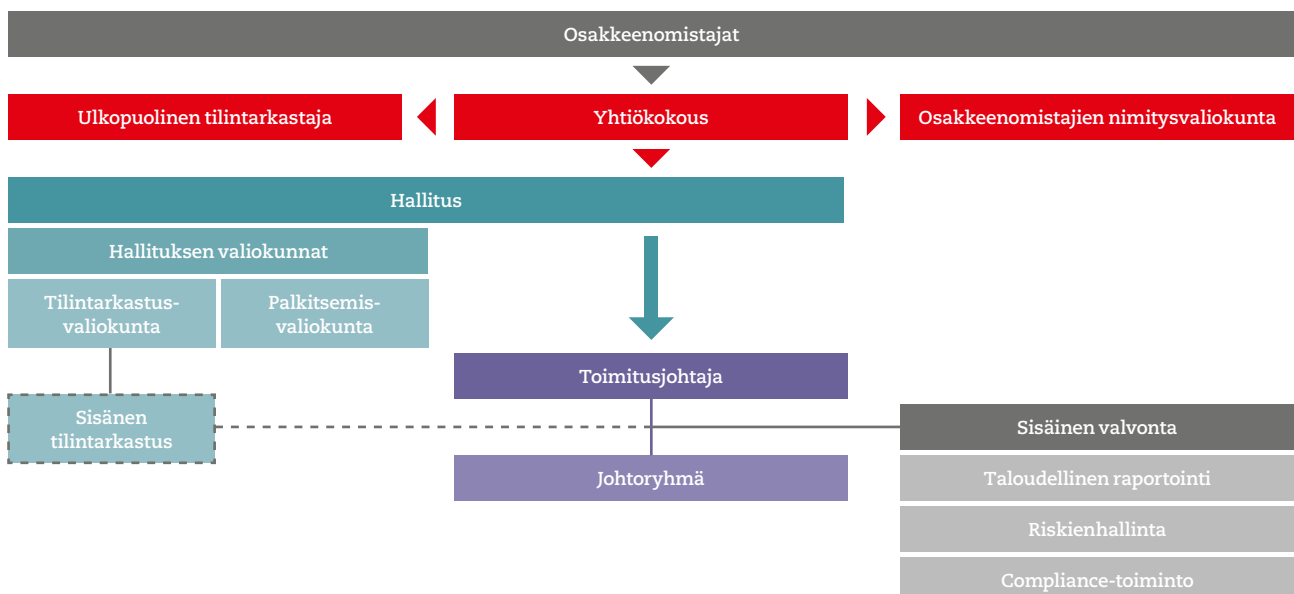
vuonna 2015 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia ("uusi suomalainen hallinnointikoodi"). Suomalainen hallinnointikoodi ja uusi suomalainen hallinnointikoodi ovat saatavilla osoitteessa www.cgfnland.fi. Yhtiö ei poikkea suomalaisen hallinnointikoodin suosituksista. Yhtiö noudattaa myös päivitettyä ruotsalaista hallinnointikoodia ("ruotsalainen hallinnointikoodi"), joka tuli voimaan 1.11.2015 niine poikkeuksineen, jotka on listattu tämän selvityksen liitteessä 1 (englannin kielellä). Poikkeukset johtuvat eroista suomalaisen ja ruotsalaisen lainsäädännön välillä, hallinnointikoodieroista ja

-käytännöistä sekä siitä, että yhtiö seuraa Suomen sääntöjä ja käytäntöjä. Ruotsalainen hallinnointikoodi on saatavilla internetosoitteessa www.corporategovernance.se.

Munksjön hallitus on hyväksynyt Munksjön hallinnointiperiaatteet.

Tämä selvitys on laadittu arvopaperimarkkinain 7 luvun 7 pykälän sekä suomalaisen hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisesti. Yhtiön tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen, ja yhtiön tilintarkastaja on tarkastanut sen. Tämä selvitys esitetään toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Hallintorakenne

Hallintorakenne

Munksjön hallinto perustuu selkeään tehtävänjakoon yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan välillä.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Munksjön ylin päätävä elin, joka kokoontuu yleensä kerran vuodessa. Sen tehtävät ja toimintatavat on määritelty Suomen osakeyhtiölaissa ja yhtiön yhtiöjärjestyksessä. Yhtiökokouksella on yksinomainen toimivalta päättää tietyistä tärkeistä asioista, kuten yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta, osingonjaosta, pääoman palautuksesta, omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta.

Yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Hallitus kutsuu koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tarvittaessa. Ylimääräinen yhtiökokous on niin ikään kutsuttava koolle, jos yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat joilla on yhteensä vähintään kymmenen (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelyä varten tai jos laki muutoin niin vaatii.

Yhtiökokous käsittelee hallituksen yhtiökokoukselle esittämiä asioita. Suomen osakeyhtiölain mukaisesti myös osakkeenomistaja

voi vaatia, että hänen ehdotuksensa käsitellään seuraavassa yhtiökokouksessa. Tällainen vaatimus on tehtävä kirjallisesti yhtiön hallitukselle viimeistään yhtiön internetsivuillaan määräämänä päivänä. Vaatimuksen katsotaan aina tulleen ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä (4) viikkoa ennen yhtiökokouksun toimittamista.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan kutsut yhtiökokouksiin julkaistaan yhtiön internetsivuilla aikaisintaan kolme (3) kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokouspäivää. Kutsu on kuitenkin julkaistava vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Lisäksi hallitus voi päättää julkaista kokouskutsun kokonaisuudessaan tai osittain muulla sopivaksi katsomallaan tavalla. Kutsun tulee sisältää tietoa yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista sekä muita osakeyhtiölain ja suomalaisen hallinnointikoodin edellyttämiä tietoja.

Yhtiökokouskutsu, yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat (esimerkiksi tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus) ja päätösehdotukset yhtiökokoukselle ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla vähintään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokouksen pöytäkirja julkaistaan yhtiön internetsivuilla kahden (2) viikon kuluessa kokouksesta. Lisäksi yhtiökokouksen päätökset julkaistaan pörssitiedotteella välittömästi yhtiökokouksen jälkeen. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla vähintään viiden (5) vuoen ajan yhtiökokouksen jälkeen.

Osakkeenomistajat voivat osallistua yhtiökokoukseen joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen edustamana. Ilmoitus kokoukseen osallistumisesta on tehtävä yhtiökokouskutsussa mainittuun päivämäärään mennessä. Osallistumisoikeus yhtiökokoukseen on ainoastaan niillä osakkeenomistajilla, jotka on täsmäytyspäivänä (eli kahdeksan [8] arkipäivää ennen yhtiökokousta) merkitty osakkeen-

omistajiksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään Munksjön osakseluetteloon. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajat voidaan merkitä kyseiseen osakseluetteloon tilapäisesti. Heitä kehoitetaan tämän vuoksi pyytämään omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet tilapäisestä osakseluetteloon rekisteröitymisestä sekä valtakirjojen antamisesta. Osakkeenomistajan asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja, tai hänen on muutoin luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa.

Hallitus voi päättää, että osakkeenomistajat saavat osallistua yhtiökokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Munksjöillä on yksi osakesarja. Jokaisella yhtiön osakkeella on yksi ääni kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa. Osakkeenomistajalla on oikeus äänestää yhtiökokouksessa, jos hän on ilmoittautunut kokoukseen yhtiökokouskutsussa mainittuun päivämäärään mennessä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen kokousta. Osakkeenomistaja saa äänestää yhtiökokouksessa eri osakkeilla eri tavalla, ja

hän voi myös äänestää vain osalla osakkeistaan. Munksjön yhtiöjärjestys ei sisällä lunastuslausekkeita tai äänestysrajoituksia.

Suurin osa yhtiökokouksen päätöksistä edellyttää yksinkertaista enemmistöä kokouksessa annetuista äänistä. Vaalissa tulee valituksi eniten ääniä saanut. Yhtiökokous voi kuitenkin ennen vaalia päättää, että valitaan se, joka saa yli puolet annetuista äänistä. Useista asioista päättämiseen vaaditaan kuitenkin osakeyhtiölain mukaan kahden kolmasosan (2/3) enemmistö annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

Yhtiökokous pidettiin 15.4.2015 ja siellä oli edustettuna 166 yhtiön osakkeenomistajaa.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Hallituksen ehdotukseen perustuen 13.5.2013 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan toistaiseksi valmistelemaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista sekä hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan palkitsemista koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaan se koostuu yhtiön kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajista sekä lisäksi asiantuntijajäsenenä toimivista yhtiön hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen nimittämästä henkilöstä.

Oikeus nimittää osakkeenomistajien edustajia on niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on seuraavaa varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 31. päivänä suurin Euroclear Finland Oy:n pitämän yhtiön osakasluettelon ja Euroclear Sweden AB:n pitämän osakkeenomistajarekisterin perusteella.

Kuitenkin mikäli osakkeenomistaja, jolla on arvopaperimarkkinalain mukainen velvollisuus ilmoittaa tiettyistä omistumuutoksista (liputusvelvollisuus), esittää viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä yhtiön hallituksen puheenjohtajalle asiaa koskevan kirjallisen pyynnön, lasketaan tällaisen osakkeenomistajan useisiin rahastoihin tai rekistereihin merkityt omistukset yhteen ääniosuutta laskettaessa.

Lisäksi osakkeenomistajien ryhmän, joka on sopinut yhteisen edustajan nimittämisestä nimitystoimikuntaan, omistukset lasketaan yhteen ääniosuutta laskettaessa, mikäli kyseiset osakkeenomistajat esittävät yhteisen kirjallisen pyynnön asiasta ja kopion sopimuksesta yhtiön hallituksen puheenjohtajalle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä. Mikäli osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, oikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle omistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta.

Osakkeenomistajat ovat nimittäneet seuraavat kolme (3) henkilöä edustajikseen: Thomas Ahlström, puheenjohtaja (AC Invest Five B.V:n, Kai Nahin, Kasper Kylmälän ja Michael Sumeliuksen nimittämä), Alexander Ehrnrooth (Viknum AB:n nimittämä) ja Mikko Mursula (Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen nimittämä). Hallituksen puheenjohtaja Peter Seligson ja Fredrik Cappelen toimivat nimitystoimikunnan asiantuntijajäseninä. Nimityksensä jälkeen kesäkuussa 2015 nimitystoimikunta kokoontui viisi (5) kertaa.

Nimitystoimikunta keskusteli kokouksissaan hallituksen jäsenten suoriutumuksesta muun muassa hallitusten jäsenten ulkopuolisen palvelutoimittajan kanssa tekemän itsearviointin perusteella, sekä arvioi Munksjön hallituksessa tarvittavaa osaamista ja monimuotoisuutta. Lisäksi nimitystoimikunta kävi läpi hallituksen jäsenten palkitsemistason verraten sitä Munksjön kanssa vertailukelpoisiin yrityksiin.

Nimitystoimikunta päätti 13.1.2015 tehdä työjärjestykseensä teknisen muutoksen, jonka mukaan kolmea suurinta osakkeenomistajaa määriteltäessä otetaan huomioon myös Euroclear Sweden AB:ssä rekisteröidyt osakkeet.

26.1.2016 nimitystoimikunta ehdotti 6.4.2016 pidettävälle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten lukumäärä nostettaisiin seitsemään (7) ja että nykyisistä hallituksen jäsenistä Peter Seligson, Sebastian Bon-

Hallituksen vuosiohjelma 2015–2016

destam, Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson ja Elisabet Salander Björklund valittaisiin uudelleen. Lisäksi nimitystoimikunta ehdotti, että Anna Ohlsson-Leijon ja Mats Lindstrand valitaan uusiksi jäseniksi. Nimitystoimikunta ehdotti myös, että hallituksen, hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan palkkiot pidetään ennallaan lukuun ottamatta hallituksen varapuheenjohtajan palkkiota, joka olisi 50 000 euroa vuodessa. Nimitystoimikunta ehdotti vielä, että

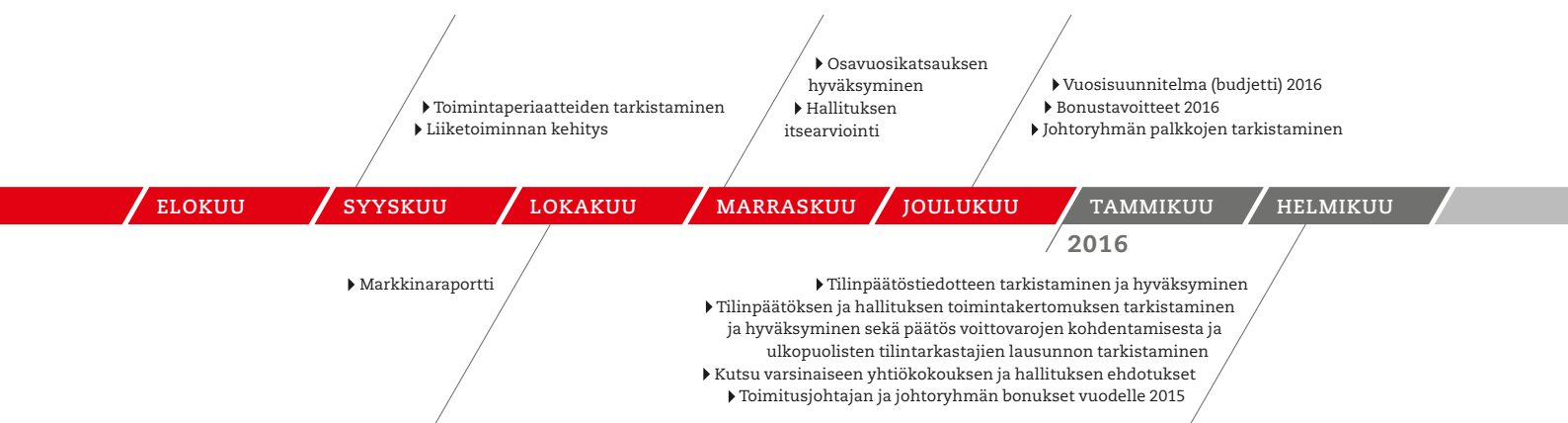
sen työjärjestystä muutetaan lähinnä seurauksen uuden suomalaisen koodin voimaan astumisesta 1. tammikuuta 2016. Ehdotuksen mukaan nimitystoimikunnan työjärjestystä muutetaan lisäämällä (i) oikeus hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajille tulla huomioiksi nimitystoimikuntaa valittaessa, (ii) uusi tehtävä nimitystoimikunnalle suositella, kenet tulisi valita hallituksen puheenjohtajaksi ehdotetuista hallituksen jäsenistä, (iii) uusi tehtävä nimitystoimikun-

nalle määritellä monimuotoisuuden osalta noudattamansa periaatteet, (iv) oikeus nimitystoimikunnalle päättää, mitä osaamista ja pätevyyttä hallituksen jäsenet kulloinkin tarvitsevat poistamalla työjärjestyksestä lista siitä osaamisesta ja pätevyydestä, jota hallituksen jäsenillä tulisi olla ja (v) nimitystoimikunnalle oikeus saada tietoja hallituksen jäsenten riippumattomuuden arviointiin vaikuttavista tekijöistä. Tässä yhteydessä nimitystoimikunta ehdotti tehtävän myös joitakin lähinnä teknisluontoisia muutoksia.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on hoitaa yhtiön liiketoimintaa parhaalla mahdollisella tavalla sekä työssään suojella yhtiön ja sen osakkeenomistajien etuja. Munksjön yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksessa on oltava vähintään neljä (4) ja enintään kahdeksan (8) yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenet nimitetään vuodeksi kerrallaan. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valmistelee hallituksen kokoonpanoa koskevan ehdotuksen varsinaisen yhtiökokouksen päättäväksi.

Munksjön hallituksen jäsenten tulee olla ammatillisesti päteviä ja heillä tulee ryhmänä olla riittävä tieto ja asiantuntemus muun muassa yhtiön toimialasta ja markkinoista. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Lisäksi vähintään kahden jäsenen on

oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksella on yleinen toimivalta kaikissa niissä asioissa, jotka eivät lainsäädännön tai yhtiöjärjestyksen mukaan kuulu yhtiön muulle toimielimelle. Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja sen liiketoiminnoista. Lisäksi hallitus vastaa yhtiön kirjanpidon ja taloushallinnon asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen toimintaperiaatteet ja päätehtävät on määritelty hallituksen työjärjestyksessä ja ne sisältävät muun muassa seuraavia asioita:

- ▶ liiketoiminnan tavoitteiden ja strategian luominen,
- ▶ toimitusjohtajan nimittäminen, jatkuva arvioiminen ja tarvittaessa tehtävästä erottaminen,
- ▶ vastaaminen siitä, että on olemassa tehokkaat järjestelmät seurata ja valvoa konsernin liiketoimia ja taloudellista tilaa verrattuna asetettuihin tavoitteisiin,
- ▶ vastaaminen siitä, että yhtiön liiketoimiin sovellettavien lakien ja muiden määräysten noudattamiseen kohdistuu riittävästi valvontaa,
- ▶ vastaaminen siitä, että yhtiön ja konsernin eettistä toimintaa ohjaavat säännöt vahvistetaan, ja

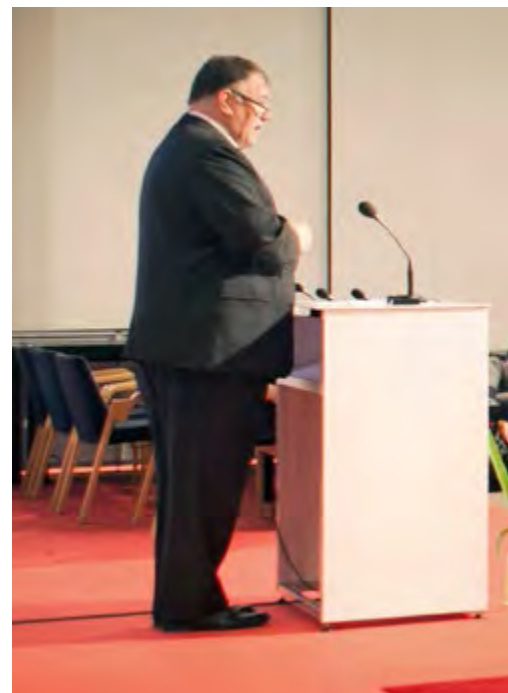
- ▶ vastaaminen siitä, että yhtiön ulkoinen tiedottaminen on avointa ja paikkansapitävää, oikea-aikaista, relevanttia ja luotettavaa, muun muassa käyttöönottamalla tiedottamista koskevia toimintaperiaatteita.

Hallitus arvioi työtään, käytäntöjään ja toimintatapojaan vuosittain.

Vuonna 2015 itsearviointi tehtiin yhdessä ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa, joka raportoi tutkimustuloksensa nimitystoimikunnalle ja hallitukselle heidän kokouksissaan. Lisäksi jokainen hallituksen jäsen sai kirjallisen raportin koko hallituksen ja jokaisen hallituksen jäsenen työskentelystä.

15.4.2015 pidetty yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6). Sebastian Bondestam, Fredrik Cappelen (varapuheenjohtaja), Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson, Elisabet Salander Björklund ja Peter Seligson (puheenjohtaja) valittiin hallituksen jäseniksi. Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja omistukset yhtiössä käyvät ilmi tämän selvityksen lopusta.

Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, minkä lisäksi Sebastian Bondestam, Fredrik

Cappelen, Hannele Jakosuo-Jansson ja Elisabet Salander Björklund ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Peter Seligson ei ole riippumaton yhtiön merkittävästä osakkeenomistajasta AC Invest Five B.V:stä, joka on Ahlström Capital Oy:n tytäryhtiö, ja Alexander Ehrnrooth ei

Hallituksen jäsenten osakeomistus 31.12.2015

Nimi	Asema	Osakkeita	Yhteensä
Peter Seligson	Puheenjohtaja	312 504	529 807
Puoliso		5 534	
Määräysvaltayhteisöt:			
Baltiska Handel A.B.		211 769	
Fredrik Cappelen	Varapuheenjohtaja	7 138	7 138
Elisabet Salander Björklund	Hallituksen jäsen	4 200	4 200
Sebastian Bondestam	Hallituksen jäsen	1 591	77 517
Puoliso ja lapset		75 926	
Alexander Ehrnrooth	Hallituksen jäsen	1 000	6 003 074
Määräysvaltayhteisöt:			
Viknum AB		6 000 000	
Vessilä Oy Ab		2 074	
Hannele Jakosuo-Jansson	Hallituksen jäsen	1 000	1 000

Johtoryhmän jäsenten osakeomistus

Nimi	Asema	Osakeomistus 31.12.2015
Jan Åström	President and CEO	12 833
Pia Aaltonen-Forsell	CFO	4 274
Gustav Adlercreutz	Senior Vice President and General Counsel	4 475
Anna Bergquist	Senior Vice President Strategic Development	7 181
Anna Selberg	Senior Vice President Communications	-
Åsa Jackson	Senior Vice President Human Resources	2 039
Anders Hildeman	Senior Vice President Sustainability	1 000
Daniele Borlatto	Executive Vice President and President Release Liners	4 283
Norbert Mix	President Decor	888
Dan Adrianzon	President Industrial Applications	4 275
Roland Le Cardie	President Graphics and Packaging	4 406

ole riippumaton yhtiön merkittävästä osakkeenomistajasta Viknum AB:stä, joka on Virala Oy AB:n tytäryhtiö.

Vuonna 2015 hallitus kokoontui yhdeksän (9) kertaa, mukaan lukien kaksi kokousta, jotka pidettiin puhelimen tai videon välityksellä. Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin on eritelty alla olevassa taulukossa.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus asettaa vuosittain tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan, ja se voi varsinaista yhtiökokousta seuraavassa järjestäytymiskokouksessaan asettaa tarvittaessa myös muita pysyviä valiokuntia. Hallitus määrittelee valiokuntien kokoonpanon, tehtävät ja työskentelymenetelmät niille vahvistamis-

saan työjärjestyksissä. Valiokunnat raportoivat työstään säännöllisesti hallitukselle.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnassa on vähintään kolme (3) jäsentä, jotka kaikki ovat yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä ja joilla on valiokunnan tehtävien edellyttämä pätevyys. Vähintään yhden valiokunnan jäsenen on oltava riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista ja vähintään yhdellä jäsenellä on oltava asiantuntemusta erityisesti laskentatoimesta, kirjanpidosta tai tarkastuksesta. Kaikkien valiokunnan jäsenten on oltava taloudellisiin ja rahoituksellisiin asioihin perehtyneitä.

Työjärjestyksensä mukaan tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen valvontavelvollisuuksien täyttämiseksi ja myös valmistelee tiettyjä laskentatoimeen ja tarkastukseen liittyviä asioita hallituksen käsiteltäväksi. Lisäksi tarkastusvaliokunta antaa suosituksia tilintarkastajien valitsemisesta ja tehtävistä vapauttamisesta sekä tilintarkastajien palkkioista. Valiokunta myös hyväksyy tilintarkastajien ehdotukseen perustuvan tilintarkastussuunnitelman. Valiokunta muun muassa tarkastaa ja valvoo taloudellisen raportoinnin prosessia, sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmän tehokkuutta sekä tilintarkastusprosessia.

Hallitus asetti 15.4.2015 kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat mainitulta päivämäärältä Elisabet Salander Björklund (puheenjohtaja), Sebastian Bondestam ja Alexander Ehrnrooth. Kaikki tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja Elisabet Salander Björklund ja Sebastian Bondestam ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Kaikilla jäsenillä on asiantuntemusta laskentatoimesta, kirjanpidosta tai tarkastuksesta ja he ovat perehtyneitä taloudellisiin ja rahoituksellisiin asioihin. Jäsenten osallistuminen tarkastusvaliokunnan kokouksiin käy ilmi ohessa olevasta taulukosta.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnassa on vähintään kolme (3) jäsentä, jotka kaikki ovat yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä. Yhtiön ylimmän johdon edustajat eivät voi toimia valiokunnan jäseninä.

Työjärjestyksensä mukaan palkitsemisvaliokunta avustaa hallitusta toimitusjohtajan ja johtoryhmän muiden jäsenten nimittämiseen, tehtävästä vapauttamiseen ja palkitsemiseen liittyvissä asioissa ja niiden valmistelussa.

Hallitus asetti 15.4.2015 kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet olivat mainitulta päivämäärältä Peter Seligson

Hallituksen ja valiokuntien jäsenten osallistuminen kokouksiin 2015

Jäsen	Valittu	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Fredrik Cappelen	2013	9 (9)		3 (3)
Sebastian Bondestam	2013	9 (9)	6 (7)	
Hannele Jakosuo-Jansson	2013	9 (9)		3 (3)
Alexander Ehrnrooth	2014	9 (9)	7 (7)	
Elisabet Salander Björklund	2013	8 (9)	7 (7)	
Peter Seligson	2012	9 (9)		3 (3)
Caspar Callerström	Erosi 2015			

(puheenjohtaja), Fredrik Cappelen ja Hannele Jakosuo-Jansson. Kaikki palkitsemisvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä eivätkä he kuulu yhtiön ylimpään johtoon. Jäsenten osallistuminen palkitsemisvaliokunnan kokouksiin käy ilmi ohessa olevasta taulukosta.

Toimitusjohtaja

Munksjön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön päivittäisestä johtamisesta. Toimitusjohtajan velvollisuuksista säädetään ensisijaisesti osakeyhtiölaissa, mutta myös toimitusjohtajan ohjeissa. Toimitusjohtaja johtaa operatiivista toimintaa sekä kerää tietoa ja valmistele päätöksiä tukemaan hallitusta ja esittelee havaintonsa hallituksen kokouksissa.

Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtajalla on oikeus päättää itse tietyistä kiireellisistä asioista, jotka muutoin vaatisivat hallituksen päätöksen.

Jan Åström on yhtiön toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan henkilötiedot ja osakkeenomistukset yhtiössä käyvät ilmi s. 40 ja 48.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä konsernitoi-

mintojen ja liiketoiminta-alueiden johtajat. Hallitus nimittää johtoryhmän jäsenet toimitusjohtajan esityksestä. Johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle.

Toimitusjohtaja, talousjohtaja ja konsernitoimintojen johtajat tapaavat liiketoiminta-alueiden johtajia kuukausittain keskustellakseen liiketoiminta-alueiden suoriutumista ja taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi johtoryhmä kokoontuu keskustelemaan asioista jotka liittyvät konsernin tulokseen ja taloudelliseen tilanteeseen, strategiaan, budjettiin, ennusteisiin, liiketoimintojen kehittämiseen sekä muihin konserniin liittyviin asioihin. Konsernitoiminnot ovat hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden ja ohjesääntöjen mukaisesti vastuussa liiketoimintojen kehittamisestä, taloudellisten resurssien jakamisesta konsernin toimintojen välillä, pääomarakenteesta ja riskienhallinnasta. Niiden tehtäviin kuuluvat myös konserninlaajuinen tutkimus- ja kehitystoiminta, yritysostot ja -myynnit, hankintojen koordinointi, konsolidoitu talousraportointi, henkilöstöhallinto, sisäinen ja ulkoinen viestintä, tietotekniikka, lakiasiat sekä turvallisuuden, ympäristön, kestävä kehityksen, työterveyden ja työn

laadun koordinointi ja valvonta sekä satunnaiset merkittävät projektit.

Vuoden 2015 lopussa, johtoryhmä muodostui yhdestätoista (11) jäsenestä. Johtoryhmän kokoonpano, jäsenten henkilötiedot, vastuualueet ja heidän osakkeenomistuksensa yhtiössä kuvaillaan s. 40 ja 48–49.

Palkitseminen

Hallituksen, hallituksen valiokuntien ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäsenten palkkioista päättää Munksjön varsinaisessa yhtiökokouksessa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan esityksen pohjalta. Hallitus päättää toimitusjohtajan palkkioista palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta ja johtoryhmän jäsenten palkkioista perustuen toimitusjohtajan esitykseen, jonka palkitsemisvaliokunta tarkastaa.

Yhtiö julkistaa palkka- ja palkkioselvityksen suomalaisen hallinnointikoodin mukaisesti yhtiön internet-sivuilla.

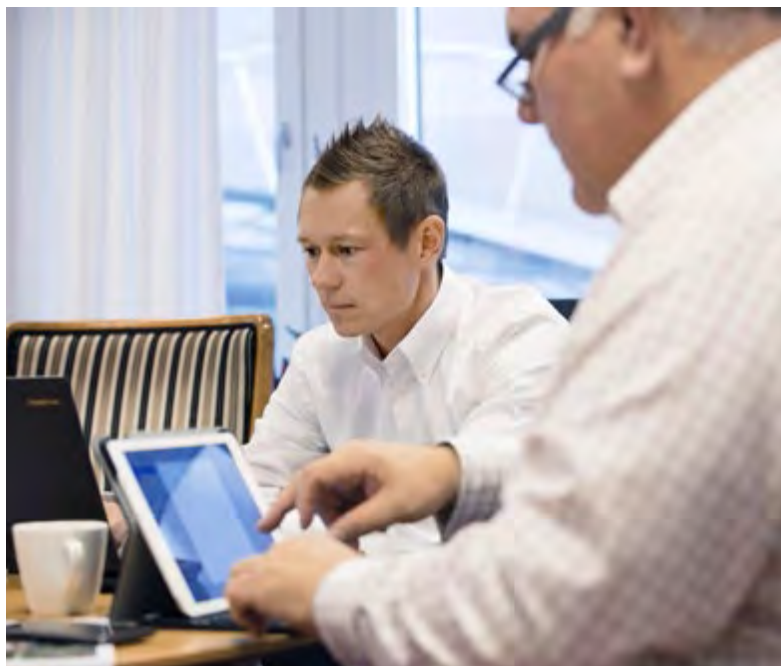
Tilintarkastaja

Lakisääteisen tilintarkastuksen pääasiallisena tehtävänä on varmistaa, että tilinpäätös antaa oikeat, täsmälliset ja riittävät tiedot Munksjö-konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikaudelta. Munksjö-konsernin tilikausi on kalenterivuosi.

Tilintarkastajan velvollisuutena on tarkastaa konsernin kirjanpidon oikeellisuus kultakin tilikaudelta ja laatia tilintarkastuskertomus yhtiökokousta varten. Lisäksi tilintarkastajan on Suomen lain mukaisesti valvottava yhtiön hallinnon laillisuutta. Tilintarkastaja raportoi hallitukselle vähintään kerran vuodessa.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Munksjöllä on oltava yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla. Keskuskaupakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö.

Tarkastusvaliokunta valmistele Munksjön tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen, joka esitetään varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi. Varsinainen yhtiökokous päättää tilintarkastajille maksettavasta palkkiosta ja tarkastusvaliokunta arvioi sen vuosittain.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin 15.4.2015 KPMG Oy Ab. KPMG nimitti KHT Sixten Nymanin toimimaan yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana. Yhtiön tytäryhtiöiden tilintarkastus toimitetaan paikallisesti, paikallisten säännösten mukaan ja sen suorittaa kunkin maan paikallinen KPMG:n verkoston edustaja.

Vuonna 2015 yhtiö maksoi varsinaiseen tilintarkastukseen liittyen palkkioita yhteensä 0,5 milj. euroa ja muita palkkioita tilintarkastusyhteisölle yhteensä 0,1 milj. euroa. Muut palkkiot liittyivät vero- ja muuhun neuvontaan.

Riskienhallinta

Munksjö-konsernilla on riskienhallintapolitiikka, jonka hallitus käy läpi ja hyväksyy vuosittain. Poliitiikka kuvaa konsernin sisäistä riskienhallintaprosessia sekä vastuualueita ja raportointia koskevat periaatteet.

Hallitus vastaa riskien valvonnasta konsernin sisällä. Toimitusjohtaja vastaa konsernin riskipositioiden arvioimisesta ja konsernin kokonaisriskien raportoinnista hallitukselle.

Munksjön riskienhallintaprosessi koostuu riskien tunnistamisesta, arvioimisesta, hallitsemisesta ja niiden valvonnasta. Riskit tunnistetaan ensisijaisesti eri yksiköissä konsernin riskienhallintaperiaatteiden ja -ohjeiden mukaisesti. Yksiköiden on päivitettävä riskiarvioitaan vähintään kerran vuodessa vuosittaisen budjetointiprosessin yhteydessä.

Riskienhallintaprosessi on sisäänrakennettu myös sisäisen valvonnan viitekehykseen ja Munksjön prosessitasoisen valvontarakenteen on määriteltävä käyttäen riskiperusteista arviointia yksittäisten tarkastuspisteiden määrittelyä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta liittyen taloudelliseen raportointiin

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu sisäisestä valvonnasta. Toimitusjohtajan on varmistettava, että konsernilla on olemassa prosessit ja menetelmät sisäisen valvonnan ja taloudellisen raportoinnin laadun turvaamiseksi. Sisäisen val-

vonnan rakenteen ja perustan muodostavat toimintaperiaatteet, ohjeet ja muu ohjeistus, joilla pyritään varmistamaan sisäisen valvonnan ja taloudellisen raportoinnin laadun ylläpito. Yhtiön liiketoiminta-alueet ja toiminnot ovat vastuussa siitä, että ne soveltavat mainittuja toimintaperiaatteita ja ohjeita saavuttaakseen tehokkaan ja asianmukaisen valvonnan, joka perustuu edellä mainittujen liiketoiminta-alueiden ja toimintojen yksilöllisiin olosuhteisiin ja operatiiviseen asyayhteyteen.

Taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus taloudellisen raportoinnin luotettavuudesta sekä varmistaa soveltuvien lakien ja säännösten noudattaminen.

Sisäisen valvonnan viitekehys on laadittu käyttäen riskilähtöistä lähestymistapaa, ja se sisältää osia Committee of Sponsoring Organizations eli COSO:n esittelemästä kehyksestä, jossa on viisi pääelementtiä: Control Environment, Risk Assessment, Control Activities, Information and Communication ja Monitoring. Koska suurin osa taloudellisista toimenpiteistä tehdään yksikötasolla, myös suuri osa valvonnasta toteutetaan yksikötasolla.

Yhtiö laatii joka kuukausi yksityiskohtaiset taloudelliset raportit

sekä liiketoiminta-alueittain että konsernitason. Yhtiön pääsialliset raportointisegmentit perustuvat yhtiön toiminta-alueisiin: Decor, Release Liners, Industrial Applications, Graphics and Packaging ja Muut (pääkonttori ja konsernitason eliminoinnit/oikaisut). Tärkeä osa konsernin sisäisen valvonnan prosessia ovat liiketoiminta-alueiden kuukausittaiset kokoukset, joissa toimitusjohtaja, talousjohtaja, konsernitoimintojen johtajia ja konsernin controller yhdessä liiketoiminta-alueen operatiivisen johdon kanssa käyvät läpi kuukauden tuloksen verrattuna ennusteisiin ym. Kokouksissa käydään läpi ja analysoidaan markkinatilanne, tilauskanta, tulostrendi, kassavirta ja liiketoimintaan sitoutuneen pääoman määrä. Lisäksi ryhdytään tarvittaessa parannustoimenpiteisiin.

Taloudellinen raportointi suoritetaan yhteneväisellä tavalla kaikissa yhtiön osissa. Munksjön kirjanpitoikäytännöt perustuvat EU:ssa käyttöön hyväksytyihin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (IFRS). IFRS:n lisäksi, tarkemmat konsernin toimintatavat ja ohjeet ovat saatavilla Munksjön taloushallinnon ohjeista (Corporate Manual). Munksjön talousyksikkö on vastuussa yhtiön kirjanpitosäännösten ja raportointijärjestelmien ylläpi-

dosta ja se myös valvoo, että niitä noudatetaan. Yhtiön liiketoimintasegmentit konsolidoidaan konsernin talousosaston toimesta.

Munksjön taloudellista suoriutumista tarkastellaan säännöllisesti organisaation eri tasoilla. Yhtiön sisäisen valvonnan yksikkö noudattaa toimitusjohtajan hyväksymää ja tarkastusvaliokunnan tarkistamaa Internal Control Charteria, joka säättää yksikön työn tehtävät ja laajuuden. Sisäisen valvonnan yksikkö vie railee yhtiön eri liiketoimintayksiköissä ja suorittaa operatiivisia katselmuksia ja valvoo sisäisten valvontajärjestelmien, sääntöjen ja suositusten noudattamista sovitun suunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2015 aikana sisäisen valvonnan toiminnat ovat keskittyneet edellisen vuoden läpikäyntien seurantaan prosessidokumentaation osalta sekä läpikäynteihin niiden yksiköiden osalta, joita ei tarkistettu viime vuonna. Sisäisen valvonnan yksikkö on tehnyt edellä mainittuja katselmuksia kymmenessä (10) yksikössä vuoden 2015 aikana.

Kuluneen vuoden aikana on aloitettu projekti, jonka tarkoituksena on uudistaa tilausten käsittelyä ja tuotantosuunnittelua sekä tehtaitten talousjärjestelmiä. Tavoitteena on asteittain konvertoida kaikki tehtaatt samalle alustalle. Ensimmäiset yksiköt, jotka saavat uudet alustat, ovat Billingsfors ja Jönköping ja tarkoituk-

sena on aloittaa tuotanto uudessa ympäristössä toisella vuosineljänneksellä 2016. Muut tehtaatt on tarkoitus konvertoida seuraavan 3–5 vuoden aikana

Sisäinen tarkastus

Munksjöllä ei tällä hetkellä ole erillistä sisäisen tarkastuksen yksikköä, koska yhtiön koosta ja organisaatiosta johtuen erilliselle yksikölle ei ole perusteita. Tarkastusvaliokunta ja Munksjön talousyksikkö määrittelevät yhden tai useamman tarkastusaiheen lakisääteisen tilintarkastuksen vaatimusten ohella. Löydökset raportoidaan tarkastusvaliokunnalle ja Munksjön johdolle tilintarkastajien toimesta. Munksjön tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain, onko tarvetta muuttaa sisäisen tarkastuksen organisointia yhtiössä.

Lakien ja säännösten noudattaminen

Munksjön menettelytapoihin kuuluu soveltuvien lakien ja säännösten noudattaminen koko organisaatiossa. Munksjö haluaa olla eettinen työpaikka henkilöstölleen sekä toimia eettisesti oikein liikesuhteissaan asiakkaidensa, toimittajiensa ja muiden liikekumppaneidensa kanssa. Vuonna 2015 koulutus compliance-asioista järjestettiin Ruotsissa, Brasiliassa ja Kiinassa. Lisäksi luotiin sähköinen koulutustyökalu.

Sisäpiirihallinnossaan Munksjö noudattaa Nasdaq Helsingin sisäpii-

riohjetta, sekä sitä täydentäviä yhtiön omia, hallituksen hyväksymiä sisäpiiriohjeita. Yhtiön julkista ja yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä ylläpidetään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Yhtiön julkisiin sisäpiiriläisiin kuuluvat lain mukaisesti hallituksen jäsenet (ja heidän mahdolliset varajäsenensä), toimitusjohtaja (ja hänen mahdollinen sijaisensa) ja yhtiön tilintarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Munksjön hallituksen päätökseen perustuen myös johtoryhmä kuuluu kyseiseen julkiseen rekisteriin. Munksjön yrityskohtaiseen pysyvään sisäpiirirekisteriin kuuluvat yhtiön määrittämät henkilöt, joilla on asemansa perusteella säännöllinen pääsy sisäpiiritietoon.

Munksjön sisäpiiriohjeiden mukaan pysyvään sisäpiirirekisteriin kuuluvia kehoitetaan konsultoimaan sisäpiirivastaavaa aina ennen kaupankäyntiään yhtiön arvopapereilla. Pysyvään sisäpiiriin kuuluvat eivät kuitenkaan saa milloinkaan käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla aikana, joka alkaa vuosineljänneksen päättymisestä ja päättyy osavuosisikatsauksen tai tilinpäätöksen julkaisemista seuraavana päivänä (ns. suljettu ikkuna). Suljettu ikkuna kestää kuitenkin aina vähintään kolmekymmentä päivää ennen osavuosisikatsauksen tai tilinpäätöksen julkaisemista sekä itse julkaisupäivän.

Lain tai muiden säännösten niin vaatiessa ylläpidetään myös hankekohtaista sisäpiirirekisteriä. Hankekohtaiset sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla ennen hankkeen päättymistä.

Appendix

Liite 1 on englanninkielinen mutta saatavana myös ruotsinkielisenä osoitteesta www.munksjo.com.

► Refers to the Finnish Code

Due to differences between the Swedish and Finnish legislation, governance code rules and practices, Munksjö Oyj's corporate governance deviates from the Swedish Code in the following aspects:

Rule 1.3

The company's nomination committee¹⁾ is to propose a chair for the annual general meeting. The proposal is to be presented in the notice of the meeting.

► According to Finnish annual general meeting practice, the chairman of the board opens the meeting and proposes the chair, who is normally an attorney-at-law.

Rule 1.4

If the ownership structure warrants it, and it is financially feasible given the financial situation of the company, the company is to offer simultaneous interpretation of the shareholders' meeting into other relevant languages than Swedish, as well as translation of all or parts of the meeting documentation. The same applies to the minutes of the meeting.

► The meeting is conducted in Finnish and partly in Swedish. The meeting materials are available in Finnish, Swedish and English. The minutes of the meeting are in Finnish.

Rule 2.1

The company is to have a nomination committee. The nomination committee is to propose candidates for the post of chair and other members of the board, as well as fees and other remuneration to each member of the board. In its assessment of the board's evaluation and in its proposals in accordance with rule 4.1, the nomination committee is to give particular consideration to the requirements regarding breadth and versatility on the board, as well as the requirement to strive for gender balance.

The nomination committee is also to present proposals on the election and remuneration of the statutory auditor.

► The nomination board¹⁾ makes proposals to the shareholders' meeting, in accordance with its charter. As the chairman of the board, in accordance with the Finnish Companies' Act and articles of association of the company, is elected by the board, the nomination board cannot propose the chairman. The audit committee prepares the proposals on the election and remuneration of the statutory auditor in line with the Finnish Code.

Rule 2.6

The nomination committee's proposals are to be presented in the notice of the shareholders' meeting where the elections of board members or auditors are to be held as well as on the company's website. When the notice of the shareholders' meeting is issued, the nomination committee is to issue a statement on the company's website explaining its proposals regarding the board of directors with regard to the requirements concerning the composition of the board contained in Code rule 4.1. The committee is to provide specific explanation of its proposals with respect to the requirement to strive for gender balance contained in rule 4.1. If the outgoing chief executive officer is nominated for the post of chair, reasons for this proposal are also to be fully explained. The statement is also to include an account of how the nomination committee has conducted its work.

The following information on candidates nominated for election or re-election to the board is to be posted on the company's website:

- the candidate's year of birth, principal education and professional experience,
 - any work performed for the company and other significant professional commitments,
 - any holdings of shares and other financial instruments in the company owned by the candidate or the candidate's related natural or legal persons,
 - whether the nomination committee, in accordance with Code rules 4.4 and 4.5, deems the candidate to be independent of the company and its executive management, as well as of major shareholders in the company. Where circumstances exist that may call this independence into question, the nomination committee is to justify its position regarding candidates' independence,
 - in the case of re-election, the year that the person was first elected to the board.
- Under the Finnish Code, the nomination board does not issue a statement explaining the composition of its proposal regarding the board of directors on the company's website. The share ownership of the candidates or related persons and companies are only published once the candidate has been elected board member.

Rule 6.1

The chair of the board is to be elected by the shareholders' meeting. If the chair relinquishes the position during the mandate period, the board is to elect a chair from among its members to serve until a new chair has been elected by the shareholders' meeting.

► According to the Finnish Companies' Act, the chair of the board is elected by the board if not otherwise stated in the company's articles of association or otherwise decided when the board is elected.

Rule 9.1

The board is to establish a remuneration committee, whose main tasks are to

- prepare the board's decisions on issues concerning principles for remuneration, remunerations and other terms of employment for the executive management,
 - monitor and evaluate programmes for variable remuneration, both ongoing and those that have ended during the year, for the executive management, and
 - monitor and evaluate the application of the guidelines for remuneration that the annual general meeting is legally obliged to establish, as well as the current remuneration structures and levels in the company.
- According to Finnish law, the remuneration of the CEO and management is the responsibility of the Board of Directors. The guidelines and information on remuneration is presented in this corporate governance statement and on the company's website in the remuneration statement.

Rule 9.6

The shareholders' meeting is to decide on all share and share-price related incentive schemes for the executive management.

► The incentive plans are established by the board of directors. If the plan includes issuing new shares, options or repurchase of shares or disposal of shares, such disposal, issuance or repurchase of shares will be subject to shareholders approval or authorisation. Currently the board has an authorization to repurchase shares and dispose of them.

Rule 10.2

As well as the items stipulated by legislation, the following information is to be included in the corporate governance report if it is not presented in

the annual report (below are only parts that are relevant for comparison):

- for the chief executive officer:
 - year of birth, principal education and work experience,
 - significant professional commitments outside the company, and
 - holdings of shares and other financial instruments in the company or similar holdings by related natural or legal persons, as well as significant shareholdings and partnerships in enterprises with which the company has important business relations, and
 - any infringement of the stock exchange rules applicable to the company, or any breach of good practice on the securities market reported by the relevant exchange's disciplinary committee or the Swedish Securities Council during the most recent financial year.
- Under the Finnish Code, shareholdings in companies with which the company has significant business do not have to be reported. Infringements of the stock exchange rules applicable to the company and similar do not need to be reported according to the Finnish Code.

Rule 10.3

The company is to have a section of its website devoted to corporate governance matters, where the company's three most recent corporate governance reports are to be posted, together with that part of the audit report which deals with the corporate governance report or the auditor's written statement on the corporate governance report. The corporate governance section of the website is to include the company's current articles of association, along with any other information required by the Code. It is also to include up to date information regarding

- members of the board, the chief executive officer and the statutory auditor,
 - a description of the company's system of variable remuneration to the board and executive management, and of each outstanding share- and share-price related incentive scheme. No later than three weeks before the annual general meeting, the board is also to report the results of the evaluation required by bullets two and three of Code rule 9.1 on the company's website.
- According to the Finnish Code, the audit committee or some other competent committee shall review the corporate governance statement. The auditors shall check that the statement has been issued and that the descriptions of the main features of the internal control and risk management systems related to the financial reporting process included in it is consistent with the financial statement. The incentive plans are established by the board of directors. If the plan includes issuing new shares or repurchase of shares or disposal of shares, such disposal, issuance or repurchase of shares will be subject to shareholders approval or authorisation. Currently the board has an authorization to repurchase shares and dispose of them.

¹⁾ The Swedish Code uses the term nomination committee while in Finland the term nomination board is used for nomination bodies appointed by the shareholders.

Hallitus

Peter Seligson

Hallituksen puheenjohtaja

Syntynyt: 1964

Kansalaisuus: Suomi

Hallituksen jäsen: 2012 alkaen

Päätoimi: Osakas, Seligson & Co. Oyj

Hallituksen puheenjohtaja: Aurajoki Oy, Broadius Partners Oy, Herculia Oy Ab

Hallitustehtävät: Ahlström Capital Oy

Muut luottamustehtävät: Puheenjohtaja, Skatte- och Företagsekonomiska Stiftelsen; jäsen, Folkhälsan

Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen jäsen, Ahlstrom Oyj 2001–2014; Toimitusjohtaja, Alfred Berg Finland 1991–1997; Myyntijohtaja, Arctos Securities 1987–1991

Koulutus: Lic. oec. (HSG)

Riippumaton yhtiöstä

Fredrik Cappelen

Hallituksen varapuheenjohtaja

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Ruotsi

Hallituksen jäsen: 2013 alkaen

Päätoimi: Osakas, Cappelen Invest AB

Hallituksen puheenjohtaja: Byggmax Group AB, Granngården AB, Dustin AB, Kansainvälinen Kauppakamari, ICC Sweden, Sanitec Oy

Hallitustehtävät: Securitas AB

Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen puheenjohtaja ja jäsen, Munksjö AB 2005–2013; Toimitusjohtaja, Nobia AB 1994–2008; Hallituksen jäsen, Cramo Oy 2008–2011; Carnegie Investment Bank AB 2009–2012

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Hannele Jakosuo-Jansson

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1966

Kansalaisuus: Suomi

Hallituksen jäsen: 2013 alkaen

Päätoimi: Henkilöstöjohtaja ja johtoryhmän jäsen, Neste Oil Oyj

Hallitustehtävät: Neste Jacobs

Viimeisimmät tehtävät: Laboratorio- ja tutkimuspäällikkö, Neste Oil Oyj:n teknologiakeskus 1998–2004; Öljynjalostuksen henkilöstöjohtaja, Neste Oil Oyj 2004–2005

Koulutus: Diplomi-insinööri

Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Elisabet Salander Björklund

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1958

Kansalaisuus: Ruotsi

Hallituksen jäsen: 2013

Päätoimi: Toimitusjohtaja, Bergvik Skog AB

Hallitustehtävät: Mistra; SweTree Technologies AB; Firefly AB; Cellutech AB; Marcus Wallenberg Prize Foundation

Viimeisimmät tehtävät: EVP, Stora Enso Oyj ja Stora Enso-konsernin johtoryhmän jäsen 2005–2010; Hallituksen jäsen, Claes Ohlson AB 2000–2010

Koulutus: Metsätieteiden maisteri

Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Sebastian Bondestam

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1962

Kansalaisuus: Suomi

Hallituksen jäsen: 2013 alkaen

Päätoimi: Toimitusjohtaja, Uponor Infra Oy

Hallitustehtävät: –

Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen jäsen, Ahlstrom Oyj 2001–2013; useita johtotehtäviä Tetra Pak- konsernissa 1991–2006

Koulutus: Diplomi-insinööri

Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Alexander Ehrnrooth

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1974

Kansalaisuus: Suomi

Hallituksen jäsen: 2014 alkaen

Päätoimi: Toimitusjohtaja, Virala Oy Ab

Hallituksen puheenjohtaja: Aleba Corporation

Hallitustehtävät: Fiskars Oyj Abp 2000–, Belgrano Inversiones Oy 1999–, Ahlstrom Oyj 2015–

Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen jäsen, Wärtsilä Oyj Abp 2010–2015

Koulutus: Kauppätieteiden maisteri, MBA

Riippumaton yhtiöstä

Muutoksia Munksjön hallituksessa 2015

Caspar Callerström, joka on ollut hallituksen jäsen vuodesta 2014, ei ollut käytettävissä uudelleen valintaa varten. Hän erosi varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen 15.4.2015.

Osakkeenomistus: ks. sivu 40.

Johtoryhmä

Jan Åström

President and CEO

Syntynyt: 1956

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Toimitusjohtaja, Munksjö AB 2008–2013; Toimitusjohtaja SCA AB 2002–2007; Toimitusjohtajan sijainen, SCA AB 2000–2002; Toimitusjohtaja, Modo Paper AB 1999–2000

Hallitusjäsenyydet: Munksjö AB; SEKAB AB; Sydved AB; ECO Development AB; Skogsindustrierna

Koulutus: Kemiantehtäviiden diplomi-insinööri

Pia Aaltonen-Forsell

CFO

Syntynyt: 1974

Kansalaisuus: Suomi

Viimeisimmät tehtävät: CFO, Vacon Plc., 2013–2015; Senior Vice President (SVP) Finance, IT and M&A, Building and Living Business Area, Stora Enso 2012–2013, SVP Group Controller, Stora Enso 2009–2012; Muita johto- ja asiantuntijatehtäviä Stora Enso-konsernissa 2000–2009 ja Corenso United:lla 1997–2000

Hallitusjäsenyydet: Helapala Oy Ab

Koulutus: VTM

Gustav Adlercreutz

Senior Vice President and General Counsel

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Suomi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President, General Counsel, Ahlstrom Oyj 2001–2013; useita tehtäviä Ahlstromilla vuosina 1984–2001

Hallitusjäsenyydet: Hallituksen puheenjohtaja, Soldino Oy; Varapuheenjohtaja, Oy The English Tearoom Ab; Hallituksen jäsen, Mannerheim-säätiö

Koulutus: OTK

Anna Bergquist

Senior Vice President Strategic Development

Syntynyt: 1980

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President Strategic Development Munksjö AB 2010–2013; Engagement Manager, McKinsey 2005–2010

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Tuotantotalouden diplomi-insinööri

Anders Hildeman

Senior Vice President Sustainability

Syntynyt: 1956

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Global Forestry Manager, IKEA, 2009–2015; useita tehtäviä SCA:lla vuosina 1984–2009; Senior Vice President Environment and Regulatory Affairs, Associate Professional Officer, YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO), 1989–1991

Hallitusjäsenyydet: Hallituksen puheenjohtaja, Sow a Seed Foundation

Koulutus: Metsätieteiden maisteri

Åsa Jackson

Senior Vice President Human Resources

Syntynyt: 1964

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President HR, ABB Sweden, 2012–2015; useita tehtäviä talous- ja henkilöstöhallinnossa sekä markkinoinnissa ABB:llä, 1994–2011

Hallitusjäsenyydet: Mälardalenin korkeakoulu

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Anna Selberg

Senior Vice President Communications

Syntynyt: 1962

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Viestintäkonsultti ja partneri, Astega Advisory AB, 2010–2015; (vt.) Senior Vice President Communications, SCA, 2010; Vice President Corporate Branding, SCA, 2008–2010; Vice President Group and Internal Communications, SCA 2005–2008; Viestintäjohtaja, SEB Trygg Liv, 1999–2005; Tiedottaja, Sveriges Riksbank, 1995–1999

Hallitusjäsenyydet: Astega Advisory AB; Metalog AB

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Daniele Borlatto

Executive Vice President and President Release Liners

Syntynyt: 1969

Kansalaisuus: Italialainen

Viimeisimmät tehtävät: Executive Vice President, Label and Processing, Ahlstrom Oyj 2011–2013; Senior Vice President, Release & Label Papers; Johtoryhmän jäsen 2007–2010. Ahlstromin palveluksessa 1990–2013.

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Liiketalouden ja hallinnon Opintoja

Norbert Mix

President Decor

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Saksalainen

Viimeisimmät tehtävät: Business Area Manager Sales & Marketing Decor Munksjö 2011–2015; Toimitusjohtaja, Munksjö Inc, USA; Myyntijohtaja ja tekninen johtaja, Technocell Decor Canada and USA; Tekninen johtaja Munksjö Decor Inc. USA; Teknisen asiakaspalvelun päällikkö, PWA Dekor Saksa

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Metsätaloustieteen maisteri

Dan Adrianzon

President Industrial Applications

Syntynyt: 1960

Kansalaisuus: Ruotsalainen

Viimeisimmät tehtävät: Group Chief Controller Munksjö AB; Väliaikainen toimitusjohtaja ja talousjohtaja Munksjö Aspa Bruk AB (Munksjön erikoisselluliiketoiminta); Väliaikainen talousjohtaja Munksjö Arches, Ranska; Munksjön palveluksessa vuodesta 1998 alkaen; useita tehtäviä Saint Gobain-konsernissa 1985–1998

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Kandidaatin tutkinto liikkeenjohdossa ja taloudessa sekä mekaniikan insinööritutkinto

Roland Le Cardie

President Graphics and Packaging

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Ranskalainen

Viimeisimmät tehtävät: Vice President Thin Print paper, Fine Art paper ja E2P, Munksjö AB 2011–2013; Vice President Thin Print paper, EMEA Projects Manager, China Platform General Manager, ArjoWiggins 2003–2011. Various positions at ArjoWiggins 1988–2003. Production Manager, R&D Manager, Le Nickel SLN (Eramet) 1981–1988.

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Kaivosrakennuksen maisteri École des Mines de Nancy-oppilaitoksesta

Muutoksia Munksjön johtoryhmässä 2015

Pia Aaltonen-Forsell nimitettiin talous- ja rahoitusjohtajaksi (CFO). Hän aloitti tehtävässä 1.4.2015, ja hänen edeltäjänsä Kim Henriksson jätti yhtiön maaliskuussa 2015.

Norbert Mix, aikaisempi Decor-liiketoiminta-alueen myynti- ja markkinointijohtaja, nimitettiin Decorin johtajaksi 1.7.2015.

Christian Mandl, Decor-liiketoiminta-alueen tuotantojohtaja, jätti yhtiön 1.7.2015.

Åsa Fredriksson, henkilöstöhallinto- ja viestintäjohtaja, jätti yhtiön 30.9.2015.

Anders Hildeman nimitettiin kestävästä kehityksestä vastaavaksi johtajaksi 1.9.2015.

Anna Selberg nimitettiin viestintäjohtajaksi 1.10.2015.

Åsa Jackson nimitettiin henkilöstöhallintojohtajaksi 1.11.2015.

Osakkeenomistus: ks. sivu 40.

Riskit ja riskienhallinta

Munksjö altistuu eräille riskeille, jotka voivat vaikuttaa konsernin toimintaan. Tässä osassa kuvataan lyhyesti tärkeimmät riskitekijät, joilla voi olla vaikutusta Munksjön kykyyn saavuttaa konsernille asetetut tavoitteet, sekä keinot niiden hallitsemiseksi¹⁾. Munksjö pyrkii aktiivisesti vähentämään näiden riskitekijöiden vaikutusta ennalta ehkäisevin toimenpitein. Elleivät ennalta ehkäisevät toimenpiteet ole mahdollisia, riskejä voidaan hallita suojaamalla tai vakuuttamalla. Monilla riskeillä voi olla yhtiöön sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Hallitus ja tar-

kastusvaliokunta ohjaavat riskienhallintaprosesseja, ja operatiivinen vastuu riskienhallinnasta on toimitusjohtajalla, johtoryhmällä ja muilla työntekijöillä. Liiketoimintayksiköt arvioivat riskejä tavoitteidensa perusteella ja sisällyttävät prosessiin riskien tunnistamisen, riskitekijäanalyysin, riskin vastuuhenkilön selvittämisen sekä potentiaalisen vaikutuksen, todennäköisyyden, trendimuutoksen ja hyväksyttävyyden. Lisäksi selvitetään ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Lisätietoja riskienhallinnasta on kohdassa Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

¹⁾ Munksjön lyhyen aikavälin riskit on kuvattu osavuosisikauksissa.

Munksjön tuotteiden markkinahintojen ja myyntimäärien vaihteluriski

Munksjön tuotteiden kysyntä on yleisesti riippuvainen talouden suhdanteista niin hintojen kuin myyntimäärienkin kehityksen osalta. Maailmantalouden kehitys (BKT) vaikuttaa Munksjön liiketoimintaan.

Väestömuutokset ja kaupungistuminen vaikuttavat kaikkiin liiketoiminta-alueisiin, ja eri toimialojen suhdannetilanne vaikuttaa konsernin liiketoiminta-alueisiin eri tavoin. Decor-liiketoiminta-alueeseen vaikuttavat muun muassa rakennusalan suhdanteet, Release Liners -liiketoiminta-alueeseen kuljetus- ja jakelualojen suhdanteet ja Industrial Applications -liiketoiminta-alueeseen auto- ja terästeollisuuden sekä infrastruktuuri-investointien suhdanteet. Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueeseen vaikuttavat esimerkiksi elintarviketeollisuuden suhdanteet.

Myös vaihtoehtoiset tuotantomateriaalit ja tuotteet, joilla voi korvata Munksjön tuotteita, sekä Munksjön tuotealueille sijoittuvat

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

uudet valmistajat voivat vaikuttaa sekä hintoihin että myyntimääriin. Nykyistenkin toimittajien kilpailu voi vaikuttaa Munksjön toimintaan. Katteiden heikkeneminen voi aiheuttaa tarpeen arvioida uudelleen liikearvoa sekä käyttöomaisuushyödykkeiden arvoja.

Munksjö toimii jatkuvasti läheisessä yhteistyössä asiakkaidensa kanssa voidakseen tarjota joustavia ja räätälöityjä tuoteratkaisuja. Lisäksi konserni kehittää tuotannon ja prosessien tehokkuutta mukauttaakseen kustannusrakennetta kompensoimaan kilpailun ja sen seurauksena laskevien markkinahintojen mahdollista negatiivista vaikutusta liiketulokseen.

Liikevaihto 2015

Alue	Prosentti
Eurooppa	71 %
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	15 %
Aasia ja Tyynenmeren alue	12 %
Muut	2 %

Tuotantolaitosten vahinkoriski

Munksjöillä on tuotantolaitoksia useissa Euroopan maissa ja Brasiliassa sekä pienehkö yksikkö Kiinassa. Tuotanto on prosessiketju, jonka eri vaiheiden mahdolliset häiriöt tai keskeytykset voivat aiheuttaa tuotannon menetyksiä ja mahdollisesti toimitusvaikeuksia.

Jatkuva kunnossapito ja huoltoinvestoinnit ovat olennainen osa laitosten toiminnan varmistamista. Munksjö ehkäisee häiriöitä ja keskeytyksiä kehittyneillä ohjauskeinoilla ja menettelyillä, huoltosuunnitelmilla ja henkilökunnan koulutuksella. Lisäksi yhtiö on jo pitkään tehnyt järjestelmällistä työtä tuotantolaitosten turvallisuuden parantamiseksi. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys. Tuotantolaitokset on vakuutettu johtavissa vakuutusyhtiöissä, jotka suorittavat laitoksissa vuosittain tarkastuksia ja esittävät tarvittaessa parannusehdotuksia. Vakuutukset kattavat myös mahdollisen tähän liittyvän maksukertymän menetyksen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

■ Pieni ■ Keskisuuri ■ Suuri

Liiketoimintojen yhdistämisen prosessiin liittyvä riski

Munksjön strategiana on myös osittain kasvaa yrityskauppojen kautta, ja tämä johtaa toisinaan hankittujen yhtiöiden yhdistämisen prosesseihin. On tärkeää, että yhtiö voi hyödyntää synergioita, joita eri hankintojen tuloksena odotetaan syntyvän.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Liiketoimintojen mahdollisten yhdistämisen varalta yhtiön on tehtävä kattavaa integraatiotyötä odotettujen synergiaetujen saattamiseksi. Arjowigginsiltä ja Ahlstrom

Oyj:ltä hankittujen yksikköjen yhdistämisen perusteella Munksjöllä on tuoretta kokemusta onnistuneista integraatioprosesseista ja toteutuneista synergioista.

Asiakasriippuvuuden ja asiakasluottojen aiheuttama riski

Munksjön kymmenen suurimman asiakkaan osuus on 25–30 % konsernin liikevaihdosta. Tietyillä liiketoiminta-alueilla suurimpien asiakkaiden osuus on vielä merkittävämpi. Ellei Munksjö pysty vastaamaan suurimpien asiakkaidensa vaatimuksiin tai elleivät asiakkaat täytä maksuvelvoitteitaan, tämä voi vaikuttaa konserniin negatiivisesti.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Asiakkaat ovat pääasiassa erikoispapereiden jalostajia, kuten painotaloja, kyllästäjiä, etikettivalmistajia ja erikoisterästen, hiomapapereiden ja pakkausten valmistajia. Kaikkien näiden asiakasryhmien osalta on tärkeää ylläpitää pitkäaikaisia palvelu-, laatu- ja tuotekehityssuhteita. Vähentääkseen riippuvuuttaan rajallisesta asiakasmäärästä yhtiö pyrkii laajentamaan asiakaskuntaansa.

Luotonanto asiakkaille vaihtelee markkina- ja tuotekohtaisesti. Konsernilla on hyvin perustellut periaatteet asiakasluottojen hallintaan, ja pääkonttorin taloushallinto seuraa tilannetta viikoittain. Vuoden 2015 lopussa myyntisaamisia oli yhteensä 111,1 milj. euroa. Keskimääräinen luotto-

aika oli 41 päivää. Se osa myynnistä, joka vastaa keskimäärin 70 milj. euron osuutta myyntisaamisista, on luottovakuutettu ja myyty rahoittajille maksun saannin aikaisemmaksi. Konsernin luottotappiot olivat vuonna 2015 yhteensä 0,9 milj. euroa.

Asiakasrakenne ja asiakasluotot

Milj. euroa	2015	2014	2013
Eräntymättömät myyntisaamiset	100,7	103,1	116,5
Eräntyneet myyntisaamiset			
< 30 päivää	8,5	10,1	10,5
30–90 päivää	1,3	0,8	0,3
> 90 päivää	0,6	0,6	1,4
Eräntyneet myyntisaamiset yhteensä	10,4	11,5	12,2
Myyntisaamiset yhteensä	111,1	114,6	128,7

Sellun hintojen vaihteluriski

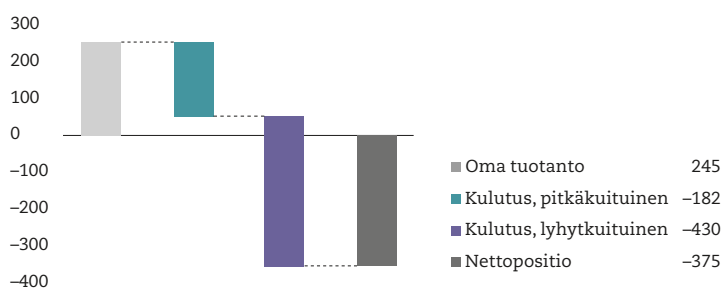
Paperisellun osuus erikoispapereiden tuotantokustannuksista on merkittävä, ja siksi hinnanmuutokset vaikuttavat konsernin tulokseen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Suurin osa Munksjön valmistuksessa käytetystä paperisellusta on lyhytkuituista sellua, joka hankitaan pääasiassa Etelä-Amerikasta. Vuonna 2015 yhtiö käytti yhteensä 430 000 tonnia lyhytkuituista sellua ja 182 000 tonnia pitkäkuituista sellua. Sellutaseeseen vaikuttaa 245 000 tonnin osuus, joka saadaan omasta pitkäkuituisen sellun tuotannosta. Vuonna 2015 sellukustannukset muodostivat 28 % konsernin operatiivisista kustannuksista.

Konsernin sellutase, kilotonnia

RISKIT

Puun saatavuusriski ja puun hintariski

Tuoreen puukuidun saatavuus on konsernin sellutuotannon kannalta välttämätöntä. Puun markkinahinta voi vaihdella ja siten vaikuttaa konsernin sellunvalmistuksen tulokseen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Munksjö ostaa suurimman osan puusta Sydved-puunhankintayhtiöltä, jonka se omistaa yhdessä Stora Enson kanssa, sekä pienehkö osan suoraan paikallisilta puuntoimittajilta ja metsänomistajilta. Hintoihin vaikuttaa kysyntä paperisellua käyttävässä paperi- ja kartonkiteollisuudessa, ja puun hintake-

hitykseen vaikuttaa paperisellun ja muiden paperi- ja kartonkituotteiden hinta. Myös sahatavaran sekä sähkön ja lämmön tuotantoon käytettävään polttopuun käyttö voi vaikuttaa epäsuorasti sellupuun hintaan. Puuraaka-aineen hintakehitys oli kuluneen vuoden aikana suhteellisen vakaa. Vuonna 2015

puuta ostettiin 1 173 000 m³ (1 161 000), mikä vastaa arvoltaan 53,3:a milj. euroa. Puutavara edustaa 5 %:a konsernin operatiivisista kustannuksista.

Muiden raaka-aineiden ja palvelujen hinnanvaihtelu- ja saatavuusriski

Munksjön tuotteiden valmistuksessa käytetään myös muita raaka-aineita ja palveluja kuin puuta ja energiaa. Saatavuuteen voivat vaikuttaa tavarantoimittajien tuotantokapasiteetti sekä tietyn tuotteen tarve kilpailluilla sektoreilla.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Yksi Munksjön käyttämä tärkeä raaka-aine on titaanidioksidi, jonka hinta on aiemmin vaihdellut paljonkin mutta pysynyt viime vuodet vakaana vahvistuneen saatavuustilanteen vuoksi. Muita raaka-aineita ovat muun muassa lateksi ja erilaiset kemikaalit. Lisäksi ostetaan esimerkiksi koneiden verhouksia, pakkausmateriaaleja ja kuljetuspalveluja. Hinnat pysyivät kuluneen vuoden aikana suhteellisen vakaina. Yhtiö käsittelee

ostoja jäsennellysti, jotta voidaan varmistaa hankintaprosessin kattavuus ja systemaattinen suunnittelu. Munksjön keskitetysti koordinoituun hankintaorganisaatioon kuuluu yhdeksän eri kategoriaa, joiden käyttöön kunkin liiketoiminta-alueen työntekijät tarjoavat oman asiantuntemuksensa parhaan tuloksen saavuttamiseksi.

Hintariski

Milj. euroa, käyttökatevaikutus	2015
Pitkäkuituinen sellu +5 %	+2,4
Lyhytkuituinen sellu +5 %	-11,9
Energia +5 %	-4,8
Titaanidioksidi +5 %	-4,6

Energian hintavaihteluriski

Energiakustannukset muodostavat merkittävän osan tuotantokustannuksista. Munksjö kuluttaa pääasiassa sähköä, öljyä ja kaasua. Energian hintojen nousu voi johtaa konsernin muuttuvien kustannusten kasvuun ja vaikuttaa liikutuloksen negatiivisesti.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Useissa Munksjön tuotantolaitoksissa on omaa energiantuotantoa, jolla vähennetään riippuvuutta ulkoisista toimituksista. Yhtiö suosii investointeja sisäisen energiatehokkuuden parantamiseen ja energiantuotantoon. Vuonna 2015 kulutetun energian arvo vastasi 95,2:ta milj. euroa, mikä vastaa 9 %:a konsernin operatiivisista kustannuksista.

Avainhenkilöt

Munksjö on eräissä tapauksissa riippuvainen yksittäisistä erikoisasiantuntijoista. Mikäli yhtiö ei kykene sitouttamaan nykyisiä tai rekrytoimaan uusia avainhenkilöitä, tällä voi olla negatiivinen vaikutus yhtiöön.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Yhtiö toimii korkean teknologian toimialalla, ja pätevät ja kokeneet tuotannon työntekijät ovat tärkeä kilpailuetu. Munksjön kyvyllä rekrytoida ja sitouttaa ne

työntekijät, joilla on olennaista osaamista, on merkittävää yhtiön tulevalle kehitykselle. Konsernissa toteutetuilla kehitysohjelmilla on pyritty turvaamaan pohja johtajien ja eri-

koisasiantuntijoiden sisäiselle rekrytoinnille. Lisätietoja henkilöstöasioista on kohdassa Kestävä kehitys.

Palkkio- tai palkkakustannusten muutokset

Henkilöstökulut ovat merkittävä kustannuserä. Palkkakustannuksia ohjaavat pääasiassa työehtosopimukset sekä palkkoihin liittyvät verot ja maksut.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Munksjö noudattaa työmarkkinasopimuksia, ja työvoimakustannukset ovat kehittyneet niiden mukaisesti. Henkilöstökulut ovat 18 % operatiivista kustannuksista. Yksiköiden työvoimatilannetta ja prosesseja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan kilpailukyvyn varmistamiseksi.

Työturvallisuuteen liittyvät onnettomuus- ja sairastumisriskit (Health and Safety)

Munksjön toimintaan liittyy suuri materiaalivirta ja runsaasti edistyksekkäitä tuotantovaiheita. Poikkeamat vakiintuneista prosesseista tai virheelliset menettelyt voivat johtaa vaaratilanteisiin. Mahdolliset onnettomuudet ja sairaustapaukset voivat aiheuttaa myöhästymisiä ja laatuhäiriöitä ja vaikuttaa siten kielteisesti tuotantoon ja liiketoiminnan tulokseen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Hyvä ja turvallinen työympäristö on edellytys uusien työntekijöiden houkuttelemiselle, ja se vaikuttaa myönteisesti myös tehokkuuteen. Konsernissa tehdään jatkuvasti laaja-alaista työtä, jolla pyritään kehittämään turvallisuutta ja työympäristöä sekä toteuttamaan jatkuvia parannuksia. Työterveydessä ja -turvallisuudessa noudatetaan nol-latoleranssin mukaista linjaa. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys.

Ympäristöriski ja tuotanto- ja päästölupien uusimiseen liittyvä riski

Munksjön tuotannosta syntyy päästöjä veteen ja ilmaan sekä kaatopaikajätettä, ja lisäksi tuotanto aiheuttaa melua.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Konsernin toiminta edellyttää erilaisia lupia, ja sitä säätelee myös ympäristölainsäädäntö. Yleisenä suuntauksena ovat jatkuvasti tiukemmat ja joustamattomammat ympäristömääräykset. Esimerkiksi EU:n teollisuuden päästädirektiivissä yhteiset alakohtaiset päästöraajat on asetettu sen mukaan, mikä on mahdollista saavuttaa parasta mahdollista tekniikkaa käyttäen, eikä niissä ole huomioitu lainkaan paikallisia olosuhteita. Tämä voi johtaa uusiin investointeihin tai muihin toimenpiteisiin, joilla tulevaisuuden vaatimukset voidaan täyttää. Ympäristölainsäädäntö edellyttää myös, että ympäristövahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja vastaa ehdottomasti ja yhteisvastuullisesti aiheuttamansa vahingon korjaamisesta. Tämä koskee myös kiinteistöjä, joita yhtiö ei enää omista tai joissa se ei enää toimi. Konserni seuraa jatkuvasti kehitystä, joka saattaisi muuttaa ympäristövelvoitteita koskevia vaatimuksia. Kaikissa tuotantoyksiköissä on käytössä sertifioidut ympäristöasioiden, laadun sekä energian hallintajärjestelmät. Yksiköissä on omat ympäristötoiminnot, joiden avulla valvotaan ja kehitetään paikallista ympäristötyötä. Ne myös hoitavat yhteydenpidon sertifiointilaitoksiin ja valvonnasta vastaaviin viranomaisiin. Lisäksi yhteistyötä tehdään tuotantolaitosten välillä, jotta käyttöön saadaan paras mahdollinen ympäristöosaaminen. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys.

Oikeudelliset riskit

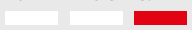
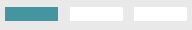
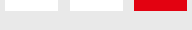
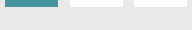
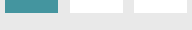
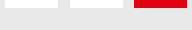

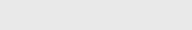
Munksjö toimii useissa maissa, ja päivittäisessä liiketoiminnassa syntyy toisinaan kiistoja.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Munksjö on joskus osallisena oikeusmenettelyissä, riidoissa, vahingonkorvausvaatimuksissa ja muissa menettelyissä, joiden lopullista tulosta ei voi ennustaa. Kun kaikki vuoden 2015 lopussa saatavilla olleet tiedot otetaan huomioon, niiden lopputulosten ei kuitenkaan odoteta vaikuttavan merkittävästi yhtiön taloudelliseen asemaan.

RISKIT

<p>Valuuttakurssien muutosriski (transaktioriski)</p>	<p>Myyntituottoihin tai hankintakustannuksiin liittyvät valuuttakurssien muutokset voivat vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti Munksjön tulokseen tai käyttöomaisuuden hankinta-arvoon. Konsernin tilinpäätösvaluutta on euro. Nettovaluuttariski on suhteellisen rajallinen ja liittyy pääasiassa Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Brasilian realiin. Pääosa liiketoiminnan kuluista on euromääräisiä. Poikkeuksen muodostavat lähinnä tuotantokustannukset Ruotsissa ja Brasiliassa. Sellu- ja kemikaalihan- kinnat ja rahtikulut ovat pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisiä.</p>	<p>TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS: </p>
<p>Munksjön operatiiviset yksiköt käyttävät aina kulloinkin voimassa olevia valuuttakursseja, jotta ne pystyvät jatkuvasti tekemään oikaisut kaupallisiin ehtoihin ole- massa olevan valuuttatilanteen mukaisesti. Operatiivisten yksikköjen toimintaa seura- taan liiketulosprosentin perusteella, joka lasketaan eliminoimalla valuuttamääräisten</p>	<p>rahavirtojen suojauksista syntyneet tulos- vaikutukset. Rahoituspolitiikan mukaisesti ennen suojausta on tarkasteltava kaikkia positioita, myös epäsuoria positioita. Jos positio on rajallinen tai epäsuoria positioita ei ole, suojataan 65–85 % seuraavien yhdek- sän kuukauden nettorahavirroista.</p>	<p>Vuoden 2015 lopussa tuloslaskelmaan kirjaamattomien valuuttajohdannaisten nimellisarvo oli 96,1 milj. euroa. Käyttämättä olevien termiinisopimusten markkina-arvo 31.12.2015 oli 1,2 milj. euroa. Lisätietoja valuuttariskeistä on liitetiedossa 27.</p>
<p>Tytäryhtiöiden euro- määräisiksi muunnet- taviin tuloksiin liittyvä valuuttakurssien muu- tosrisi (translaatio- riski)</p>	<p>Munksjö altistuu valuuttakurssien muutosriskille, kun ulkomaisten tytäryhtiöiden tulos- ja taselaskelmia muunnetaan euromääräisiksi.</p>	<p>TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS: </p>
<p>Munksjöllä on ulkomaanvaluutan määräisiä varoja pääasiassa Ruotsin kruunuina ja Bra- silian realeina. Tytäryhtiöiden muun toimin- tavaluutan määräinen oma pääoma vaikut-</p>	<p>taa konsernin omaan pääomaan. Vuonna 2015 translaatiovaikutus oli –22,3 milj. euroa, ja se on esitetty laajassa tuloslaskelmassa.</p>	
<p>Rahoituksen ja maksuval- miuden riittämättömyy- teen liittyvä riski</p>	<p>Uusien lainojen nostovaikeudet tai huomattavasti kasvaneet lainakus- tannukset yhdistettynä riittämättömään maksukykyyn voivat vaikuttaa Munksjön kykyyn täyttää maksuvelvoitteensa. Lisärahoituksen saanti- mahdollisuuksiin vaikuttavat useat tekijät, kuten markkinaolosuhteet, ylei- nen luotonsaanti sekä Munksjön luottoluokitus ja luottokapasiteetti.</p>	<p>TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS: </p>
<p>Ulkopuolisen rahoituksen saatavuuden var- mistamiseksi konsernin lainaportfolion on rahoituspolitiikan mukaan jakauduttava useille eri lainanantajille ja eri eräänty- misaikoihin. Tavoitteena on, että yli 12 kuu-</p>	<p>kauden juoksuaika olisi enintään 50 pro- senttia lainaportfoliosta. Vuoden 2014 aikana toteutettiin konsernin määräaikais- ten lainojen ja liikeluottojen uudelleenra- hoitus. Järjestely on laajuudeltaan yhteensä</p>	<p>345 milj. euroa. Joulukuussa 2015 sovittiin 570 milj. Ruotsin kruunun suuruisesta lisä- lainasta. Munksjön korollinen nettovelka 31.12.2015 oli 227,4 milj. euroa (225,6). Lai- nasta vastaa yhteisesti kolme pankkia.</p>
<p>Korkoihin liittyvä hinnan- muutosriski</p>	<p>Korkoriski aiheutuu tuloslaskelmaan vaikuttavista vaihtuvien korkojen muutoksista. Korkotason muutoksen tulosvaikutuksen nopeus riippuu lainojen ja investointien kiinteiden korkojaksojen pituudesta.</p>	<p>TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS: </p>
<p>Jotta konserni saisi kustannustehokasta rahoitusta eikä altistuisi liian suurille kiel- teisille tulosvaikutuksille suuren koronmuu- toksen yhteydessä, lainaportfolion keski- määräisen kiinteän korkojakson pituuden on rahoituspolitiikan mukaan oltava 24 kuu- kautta, ja sallittu poikkeama on +/-12 kuu-</p>	<p>kautta. Rahoituspolitiikan korkojaksovaati- muksen täyttämiseksi käytetään koronvaiht- osopimuksia. Jos konsernin koko lainaport- folio olisi vaihtuvakorkoisia lainoja, tulos- vaikutus yhden prosenttiyksikön koron- muutoksesta olisi vuodessa 3,2 milj. euroa, kun velkojen määrä vuodenvaihteessa oli</p>	<p>321 milj. euroa. Konsernin keskimääräinen korkojakso oli vuoden päättyessä noin 16 kuukautta. Vuoden 2015 lopussa 240 milj. euroa veloista oli korkosuojattu. Lisätietoja on liitetiedossa 27.</p>

 Pieni Keskiuuri Suuri

Rahoitusvastapuolen kanssa ilmeneviin erimielisyyksiin liittyvä riski	Elleivät rahoitustransaktioiden vastapuolet pysty täyttämään velvoitetaan, tämä vaikuttaa Munksjöhön kielteisesti.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Riskin välttämiseksi konsernin rahoituspolitiikassa on määritetty selkeästi, miten mahdolliset ylijäävät likvidit varat sijoitetaan, ja konserni edellyttää tilanteen huolellista	seuranta. Vuoden 2015 aikana ei ilmennyt tappioita. Munksjön luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen käyviä arvoja liitetiedon 23 mukaisesti.	

Taloudellisen ja operatiivisen raportoinnin virheellisyyteen tai harhaanjohtavuuteen liittyvä riski	Harhaanjohtavan raportoinnin seurauksena voidaan tehdä vääriä päätöksiä tai toimenpiteitä, mikä puolestaan voi vaikuttaa yhtiön tulokseen.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Konsernilla on valvontatoiminnot niin yksikkö- ja liiketoiminta-alueitasoilla kuin koko konserninkin tasolla. Raportointi	tapahtuu yhteisten sääntöjen mukaisesti yhteisen järjestelmän kautta, ja valvontaan toteutuksessa tehdään jatkuvasti työmenetelmiin, sääntöjen kehittämiseen ja tarvitta-vaan valvontaan liittyvää yhteistyötä ja käytäntöjen vaihtoa.	

Riski, ettei konserni pysty täyttämään vero-sääntöihin tehtävien muutosten vaatimuksia	Konsernin näkemys verosäännösten vaatimusten täyttamisestä saattaa poiketa eri maiden viranomaisten näkemyksistä, ja tämä voi vaikuttaa yhtiön taloudelliseen tulokseen.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Konsernin rahoitustoiminto koordinoi vero-asiointia ja käyttää johtavien veroasiantuntijoiden apua monimutkaisissa asioissa, kuten konsernirakenteeseen ja siirto-	hinnoitteluun liittyvissä asioissa. Parhailaan yhtiössä selvitetään uusien maailmanlaajuisten siirtohinnoittelusääntöjen (BEPS) vaikutuksia.	

Pro forma -tiedot

28. elokuuta 2012 solmittiin sopimus, jonka tavoitteena oli muodostaa Munksjö Oyj yhdistämällä Munksjö AB ja Ahlstromin Label and Processing -liiketoiminta-alueen Euroopan ja Brasilian toiminnot.

Alla oleva taulukko sisältää yhdistymistä koskevat taloudelliset pro forma -luvut havainnollistamaan vuonna 2013 loppuun saatetun yhdistymisen vaikutusta. Pro

forma -laaja tuloslaskelma tilikausilta 1.1.–31.12.2012 ja 1.1.–31.12.2013 on koottu olettaen, että transaktio olisi saatettu päätökseen 1.1.2012.

Vuoden 2013 tilinpäätöksestä, joka julkaistiin 13.2.2014, löytyy lisätietoja siitä, miten pro forma -tiedot on laadittu.

Pro forma segmenttitiedot

Milj. euroa	tammi- joulu 2013	loka- joulu 2013	heinä- syys 2013	huhti- kesä 2013	tammi- maaliskuu 2013	tammi- joulu 2012	loka- joulu 2012	heinä- syys 2012	huhti- kesä 2012	tammi- maaliskuu 2012
Pro forma liikevaihto										
Decor	368,2	89,9	86,8	95,5	96,0	368,4	99,6	90,2	91,3	87,3
Release Liners	432,8	96,8	105,3	118,6	112,1	467,2	110,4	115,3	123,1	118,4
Industrial Applications	158,0	42,3	35,6	42,1	38,0	148,2	37,0	33,5	40,6	37,1
Graphics and Packaging	175,9	40,4	41,2	47,0	47,3	178,4	43,4	43,1	45,8	46,1
Muut ja eliminoinnit	-14,6	-4,2	-3,8	-3,6	-3,0	-7,6	-1,9	-1,1	-2,7	-1,9
Konserni	1 120,3	265,2	265,1	299,6	290,4	1 154,6	288,5	281,0	298,1	287,0
Pro forma käyttökate										
Decor	26,3	2,1	5,5	9,4	9,3	29,8	8,3	7,0	6,1	8,4
Release Liners	21,2	4,8	6,5	4,5	5,4	34,2	11,0	5,8	10,2	7,2
Industrial Applications	14,7	4,9	1,7	4,5	3,6	11,7	1,3	1,2	4,9	4,3
Graphics and Packaging	-7,0	-6,0	-2,2	-0,6	1,8	2,6	2,2	-0,6	0,3	0,7
Muut ja eliminoinnit	-12,9	-4,8	-1,7	-4,5	-1,9	-39,5	-1,7	-4,8	-5,2	-27,8
Konserni	42,3	1,0	9,8	13,3	18,2	39,8	21,1	8,6	16,3	-6,2
Kertaluonteiset erät liiketoiminta-alueittain										
Decor	7,4	6,6	0,5	-	0,3	0,5	0,3	-	0,2	-
Release Liners	2,7	1,9	0,6	0,2	-	1,5	-	-	-	1,5
Industrial Applications	1,3	0,8	0,0	0,5	-	0,4	0,2	0,2	-	-
Graphics and Packaging	6,4	5,5	0,9	-	-	1,1	-	-	-	1,1
Muut ja eliminoinnit	4,0	1,0	0,3	2,3	0,4	34,3	1,7	4,4	1,9	26,3
Konserni	21,8	15,8	2,3	3,0	0,7	36,8	2,2	4,6	2,1	27,9
Pro forma käyttökate (oik.)										
Decor	33,7	8,7	6,0	9,4	9,6	30,3	8,6	7,0	6,3	8,4
Release Liners	23,9	6,7	7,1	4,7	5,4	35,7	11,0	5,8	10,2	8,7
Industrial Applications	16,0	5,7	1,7	5,0	3,6	12,1	1,5	1,4	4,9	4,3
Graphics and Packaging	-0,6	-0,5	-1,3	-0,6	1,8	3,7	2,2	-0,6	0,3	1,8
Muut ja eliminoinnit	-8,9	-3,8	-1,4	-2,2	-1,5	-5,2	0,0	-0,4	-3,3	-1,5
Konserni	64,1	16,8	12,1	16,3	18,9	76,6	23,3	13,2	18,4	21,7
Toimitukset, tonnia										
Decor	174 800	42 800	41 500	45 900	44 600	166 500	45 500	41 200	40 900	38 900
Release Liners	497 500	116 600	127 700	126 600	126 600	520 800	126 200	128 300	133 200	133 100
Industrial Applications	81 500	20 900	18 500	21 800	20 300	76 100	18 500	17 700	20 500	19 400
Graphics and Packaging	145 600	32 700	33 600	40 700	38 600	142 300	34 200	33 900	37 500	36 700
Muut ja eliminoinnit	-14 100	-4 100	-3 000	-3 900	-3 100	-8 400	-2 000	-2 000	-2 500	-1 900
Konserni	885 300	208 900	218 300	231 100	227 000	897 300	222 400	219 100	229 600	226 200

Taloudelliset tiedot 2015

Toimintakertomus 2015	58
Konsernin tunnusluvut	64
Tunnuslukujen laskentaperusteet	64
Osakkeenomistajat	65

Konserni

Konsernin laaja tuloslaskelma	66
Konsernitase	67
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	69
Konsernin rahavirtalaskelma	70

Liitetiedot

Liitetieto 1	Keskeiset tilipäätöksen laatimisperiaatteet	71
Liitetieto 2	Harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot	77
Liitetieto 3	Liiketoimintojen yhdistäminen	78
Liitetieto 4	Segmenttiraportointi	79
Liitetieto 5	Liiketoiminnan muut kulut	82
Liitetieto 6	Henkilöstö	82
Liitetieto 7	Tilintarkastajien palkkiot	83
Liitetieto 8	Hallituksen ja johdon avainhenkilöiden palkkiot	84
Liitetieto 9	Osakeperusteiset maksut	85
Liitetieto 10	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	86
Liitetieto 11	Poistot	87
Liitetieto 12	Rahoitustuotot ja -kulut	87
Liitetieto 13	Verot	88
Liitetieto 14	Osakekohtainen tulos	89
Liitetieto 15	Aineettomat hyödykkeet	89
Liitetieto 16	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	91
Liitetieto 17	Osakkuusyhtymät	92
Liitetieto 18	Yhteiset toiminnot	93
Liitetieto 19	Vaihto-omaisuus	93
Liitetieto 20	Muut lyhytaikaiset varat	93
Liitetieto 21	Rahavarat	93
Liitetieto 22	Oma pääoma	93
Liitetieto 23	Yhteenveto rahoitusvaroista ja -veloista	94
Liitetieto 24	Lainat	95
Liitetieto 25	Varaukset	97
Liitetieto 26	Siirtovelat	97
Liitetieto 27	Rahoitusriskien hallinta	97
Liitetieto 28	Tytäryhtiöt	100
Liitetieto 29	Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	101
Liitetieto 30	Lähipiiritapahtumat	101

Emoyhtiö

Emoyhtiön tuloslaskelma	102
Emoyhtiön tase	103
Emoyhtiön rahoituslaskelma	104
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	105
Tilintarkastuskertomus	106

Toimintakertomus 2015

Toimitusmäärien kehitys vakaata, korkeammat raaka-aineiden hinnat vaikuttivat vuoden tulokseen

Munksjön toimitusmäärien kehitys oli vakaata suurimmassa osassa tuotesegmenttejä vuonna 2015, vaikka maailmanlaajuisen makrotalouden epävakaus vaikutti toimintaan etenkin Brasiliassa. Päämarkkinat ovat edelleen Euroopassa, mutta toiminnan laajentaminen valikoituille maantieteellisille alueille vauhditti Decor -liiketoiminta-alueemme toimitusmäärien kasvua edellisvuoteen verrattuna, ja liiketoiminta-alueen toimitukset olivat ennätyskellisen korkeat vuoden neljännellä neljänneksellä.

Lyhytkuituisen ja pitkäkuituisen sellun hintaero kutistui ennätyskellisen pieneksi vuoden 2015 aikana. Kannattavuuskulua on kurottu umpeen hinnankorotuksilla kahdella suurimmalla liiketoiminta-alueella. Hinnankorotuksilla oli odotettu täysimääräinen vaikutus neljännen neljänneksen alusta alkaen, mutta ne eivät ole vielä vuositason kumonnet raaka-ainekustannusten nousun negatiivista tulosvaikutusta. Kuilu kurotaan umpeen Release Liners -liiketoiminta-alueen Euroopan paperiliiketoiminnassa jäljellä olevien toimitusmäärien osalta vuoden 2016 alussa, kun jo sovitut hintaehdot astuvat voimaan.

Neljännellä neljänneksellä pidettiin tavallista pidempiä seisokkeja varastojen pienentämiseksi, etenkin Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueella ja Brasilian paperiliiketoiminnassa. Pidempien seisokkien tavoitteena oli palauttaa varastot tavoite-tasollemme vuoden lopulla ja seisokeilla oli noin 3 miljoonan euron negatiivinen tulosvaikutus neljännellä neljänneksellä. Liiketoiminnan rahavirta pysyi vakaana vuositasona.

Vuoden 2015 tulos vahvisti näkemystä, että valittu strategia edistää kannattavaa kasvua ja Munksjö pystyy tulevaisuudessa myös vahvistamaan johtavia asemiaan lisäarvoa luovien ratkaisujen avulla. Odotukset pitkän aikavälin vuosittaisesta markkina-kasvusta pysyvät ennallaan 2–4 prosentissa ja maailmanlaajuiset megatrendit tukevat Munksjön tuoteratkaisujen loppukäyttösovellusten kysyntää.

Vuonna 2016 työ kannattavuustavoitteemme saavuttamiseksi jatkuu. Tavoitteena on 12 prosentin käyttökatteprosentti vuoden lopulla.

Munksjö-konserni

Liikevaihto oli 1 130,7 (1 137,3) milj. euroa. Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate oli 93,6 (105,0) milj. euroa, ja oikaistu käyttökatteprosentti oli 8,3% (9,2%). Korkeamman raaka-aineiden kustannustason seurauksena käyttökate aleni 26 milj. euroa. Myyntihintojen nousulla oli 14 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus, mutta se kumosi vain osittain raaka-ainekustannusten nousun negatiivisen vaikutuksen. Myyntihintoihin vaikuttivat hinnankorotukset, myönteinen valuuttakurssikehitys, erilainen tuotejakauma ja pitkäkuituisen sellun (NBSK) myyntihinnan lasku.

Valuuttasuojauksesta raportointikaudella aiheutuneet 4,9 (3,6) milj. euron tappiot on kirjattu raportointisegmenttiin Muut.

Kertaluonteisilla erillä oikaistu liiketulos oli 40,0 (51,0) milj. euroa. Kertaluonteiset erät olivat -7,3 (-5,6) milj. euroa ja liittyivät Release Liners -liiketoiminta-alueen Italiassa sijaitsevan tuotantolaitoksen toimenpidesuunnitelmaan, muihin uudelleenjärjestelytoimenpiteisiin, muihin kustannusrakenteen uudistamiseksi tehtyihin toimenpiteisiin sekä ympäristövarauksiin.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toteutettiin toisella ja kolmannella neljänneksellä samassa laajuudessa kuin vuonna 2014. Kausiluonteiset seisokit vuoden 2015 lopussa olivat konsernitasolla hieman pidempiä kuin edellisvuoden vastaavalla jaksolla, koska Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen ja Release Liners -liiketoiminta-alueen Brasilian paperiliiketoimintayksikön seisokit olivat pidempiä.

Liiketulos oli 32,7 (45,4) milj. euroa ja kauden tulos oli 22,8 (7,7) milj. euroa. Osakekohtainen tulos nousi 0,44 (0,14) euroon. Liiketoiminnan rahavirta oli 55,5 (57,8) milj. euroa.

Valuuttasuojauksesta raportointikaudella aiheutuneen 4,9 (3,6) milj. euron tappion tulosvaikutus oli pienempi kuin 9,5 (0,9) milj. euron tappio) milj. euron rahoituseriin kirjattujen kurssi-voittojen positiivinen tulosvaikutus.

Liiketoiminta-alue Decor

Decor valmistaa pääasiassa koriste-paperia ja lääkelehtisiin käytettävää paperia. Koriste-paperia käytetään pääasiassa huonekalujen, keittiöiden ja laminaattilattioiden valmistukseen sekä sisä- ja ulkosisustuksiin. Lääkelehtisiin käytettävä paperi on ohutta ja kevyttä paperia, jota käytetään lääke- ja kosmetiikkateollisuudessa.

Liiketoiminta-alueen toimitusmäärät nousivat tammi-joulukuussa 2015 edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, mutta kasvu oli pitkän aikavälin vuosittaisen kasvuodotusten alarajalla. Liiketoiminta-alue keskittyi maantieteelliseen laajenemiseen ja vuonna 2015 Aasian ja Tyynenmeren alueen osuus myynnistä kasvoi.

Liikevaihto oli 372,6 (374,7) milj. euroa. Vuoden 2015 toisen neljänneksen jälkeen toteutetuilla hinnankorotuksilla oli myönteinen vaikutus keskihintaan päämarkkinoilla Euroopassa. Keskihinta oli kuitenkin alhaisempi aiempaa epäsuotuisamman maantieteellisen ja tuotevalikoiman ja vuoden 2014 neljännellä neljänneksellä toteutettujen hinnantarkistusten seurauksena.

Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate laski 42,6 (46,2) milj. euroon, ja oikaistu käyttökateprosentti oli 11,4% (12,3%). Korkeampia toimitusmääriä seurannut positiivinen tulosvaikutus ei kompensoinut alemmasta keskihinnasta johtunutta negatiivista tulosvaikutusta.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toteutettiin toisella ja kolmannella neljänneksellä samassa laajuudessa kuin vuonna 2014. Kausiluonteiset seisokit vuoden 2015 lopussa toteutettiin suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2014.

Liiketulos oli 34,6 (35,8) milj. euroa ja liiketulosprosentti 9,3% (9,6%).

Liiketoiminta-alue Release Liners

Release Liners -liiketoiminta-alueen päätuotteet ovat irrokepohjapaperi, päällystetty erikoispaperi ja erikoissellu. Irrokepohjapaperia käytetään pohjana erilaisissa paineherkissä itseliimautuvissa etiketeissä ja materiaaleissa, joita käytetään muun muassa vähittäismyynti-, hinta- ja toimistoetiketeissä sekä laajaan valikoimaan erikoisteippejä ja tarramateriaaleja graafisille ja teollisuussovelluksille. Liiketoiminta-alue sisältää erikoissellun sekä Coated Specialties -liiketoiminnan Brasiliassa, joka toimii tarratuotteiden ja joustopakkauspaperien markkinoilla Etelä-Amerikassa.

Liiketoiminta-alueen toimitusmäärät pienenevät pääasiassa Brasilian paperiliiketoimintayksikön toimitusmäärien laskun seurauksena. Brasilian talouden taantuma vaikutti kysyntään Etelä-Amerikan markkinoilla.

Liikevaihto laski 437,6 (446,0) milj. euroon pääasiassa alhaisempien toimitusmäärien seurauksena. Keskihinta paikallisissa valuutoissa oli kaikissa kolmessa liiketoimintayksikössä korkeampi kuin vertailukaudella.

Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate laski 39,5 (44,4) milj. euroon, ja oikaistu käyttökateprosentti oli 9,0% (9,9%). Kannattavuuden negatiivinen kehitys johtui pääasiassa epäsuotuisammasta hintaerosta lyhytkuituisen ja pitkäkuituisen sellun välillä.

Keskihinnan nousu kaikissa kolmessa liiketoimintayksikössä ei täysin kompensoinut epäsuotuisan hintaeron vaikutusta. Valuuttakurssien kehityksellä oli vuoden 2015 aikana positiivinen vaikutus selluliiketoimintayksikön tulokseen ja negatiivinen vaikutus paperiliiketoimintayksikköjen tulokseen.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toisella ja kolmannella neljänneksellä ja kausiluonteiset seisokit vuoden 2015 lopussa toteutuivat samassa laajuudessa kuin vuonna 2014. Ruotsissa sijaitsevan Aspan selluntuotantolaitoksen kunnossapitoseisokilla vuoden 2015 toisella neljänneksellä oli noin -4 milj. euron tulosvaikutus.

Liiketulos oli 8,0 (15,3) milj. euroa, ja liiketulosprosentti oli 1,8 % (3,4 %).

Kolmannella neljänneksellä Munksjö ilmoitti suunnittelemansa jatkotoimenpiteitä kustannusrakenteen uudistamiseksi ja Release Liners -liiketoiminta-alueen toiminnan tehostamiseksi. Lisätietoja on kohdassa ”Muut asiat”.

Liiketoiminta-alue Industrial Applications

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen tuotteet ovat teollisuuskäyttöön tarkoitettuja erikoispapereita. Esimerkkejä ovat hiomapaperin pohjamateriaali (Abrasive Backings), jota käytetään hiekka- ja kiillotus-materiaaleissa monilla teollisuuden aloilla, kuten auto-, huonekalu-, puu-, metalli- ja rakennusteollisuudessa ja elektrotekninen paperi muuntajien, holkkien ja kaapeleiden eristykseen. Spantexia® käytetään puupohjaisissa paneelissa käytettävien vanerien tasapainottamiseen, ohutpaperia suojaustarkoituksissa teräs-, alumiini- ja lasiteollisuudessa ja taidepaperia muun muassa akvarellimaalaukseen sekä digipainatukseen.

Liiketoiminta-alueen toimitusmäärät pysyivät vakaina edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, kun kysyntä pysyi ennallaan suurimmassa osassa tuotesegmenttejä.

Liikevaihto kasvoi 166,6 (159,2) milj. euroon. Keskihinta nousi pääasiassa suotuisamman valuuttakurssikehityksen seurauksena.

Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate kasvoi 27,5 (24,2) milj. euroon, ja oikaistu käyttökateprosentti oli 16,5 % (15,2 %). Tuloskehitys johtui korkeammasta keskihinnasta, jonka positiivinen tulosvaikutus oli korkeammista raaka-ainekustannuksista johtunutta negatiivista tulosvaikutusta suurempi.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit kolmannella neljänneksellä ja kausiluonteiset seisokit vuoden 2015 lopussa toteutettiin samassa laajuudessa kuin vuonna 2014.

Liiketulos oli 19,6 (16,3) milj. euroa ja liiketulosprosentti oli 11,8 % (10,2 %).

Liiketoiminta-alue Graphics and Packaging

Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen tuotteisiin kuuluu joustopakkauspaperi, metalloitu paperi sekä graafinen paperi ja teollisuuspaperi. Joustopakkauspaperia käytetään pääasiassa elintarviketeollisuuden pakkausten valmistamiseen. Metalloitua paperia käytetään muun muassa juomien etiketeissä sekä suojaapereissa. Graafinen ja teollisuuspaperi ovat pääasiassa päällystämätöntä paperia, jota käytetään liimautuviin viestilappuihin, välipapereihin, kirjekuorien ikkunoihin sekä muihin graafisiin paperituotteisiin.

Liiketoiminta-alueen toimitusmäärät laskivat tuotevalikoimaan tehtyjen muutosten seurauksena sekä erityisesti päällystetyissä papereissa kiristyneen kilpailun seurauksena. Tuotevalikoimamuutokset ovat osa ohjelmaa, jonka tavoitteena on liiketoiminta-alueen kannattavuuden merkittävä parantaminen.

Liikevaihto kasvoi 175,7 (172,8) milj. euroon. Keskihinta oli korkeampi pääasiassa suotuisamman valuuttakurssien kehityksen, tuotevalikoiman edelleen tehtyjen muutosten ja vuoden 2014 aikana toteutettujen hinnankorotusten seurauksena.

Kertaluonteisilla erillä oikaistu käyttökate laski 0,3 (4,5) milj. euroon ja oikaistu käyttökateprosentti oli 0,2 % (2,6 %). Korkeamman keskihinnan positiivinen tulosvaikutus ei kompensoinut toimitusmäärien laskun ja raaka-ainekustannusten nousun negatiivista tulosvaikutusta. Raaka-ainekustannukset nousivat lyhytkuituisen sellun (BHKP) hinnannousun seurauksena.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toisella ja kolmannella neljänneksellä toteutuivat suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2014. Kausiluonteiset seisokit vuoden 2015 lopussa olivat suunnitelmien mukaisesti pidempiä kuin vuonna 2014. Seisokkeja pidennettiin varastotasojen pienentämiseksi.

Liiketulos oli -8,4 (-1,9) milj. euroa ja liiketulosprosentti oli -4,8 % (-1,1 %).

Vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä käynnistetty toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on liiketoiminta-alueen tuloksen merkittävä parantaminen, jatkuu suunnitelma mukaisesti poikkeuksena päällystettyjen paperilaatujen liiketoiminta-alueen toimenpiteet tuotejakauksen parantamiseksi liiketoiminta-alueen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi ovat viivästyneet yllä mainitun kilpailun kiristymisen seurauksena. Ohjelman tavoitteena on aiemmin tiedotetun liiketoiminta-alueen kannattavuustavoitteen mukaisesti saavuttaa 9–10 prosentin käyttökate vuoden 2016 lopussa.

Tase, rahoitus, kassavirta ja verot

Munksjöillä on syyskuusta 2014 lähtien yhteensä 345 milj. euron laina- ja valmiusluottosopimus, jonka laina-aika on viisi vuotta, sekä joulukuusta 2015 lähtien 570 milj. Ruotsin kruunun lainasopimus, jonka laina-aika on viisi vuotta. Molempien sopimusten perusteella maksettava korko määräytyy konsernin nettovelan ja käyttökateen (EBITDA) välisen suhteen perusteella. Vuoden 2015 neljännen vuosineljänneksen lopussa painotettu korkotasoliike oli keskimäärin noin 2,7 % (2,4 % vuoden 2015 kolmannen vuosineljänneksen lopussa; 2,7 % vuoden 2014 neljännen vuosineljänneksen lopussa).

Korollinen nettovelka oli 31.12.2015 yhteensä 227,4 (30.9.2015: 264,1; 31.12.2014: 225,6) milj. euroa, jolloin velkaantumistaseeksi muodostui 56,7 % (30.9.2015: 68,1 %; 31.12.2014: 54,5 %). Neljänneksellä neljänneksellä alentuneella käyttö pääomalla oli nettovelkaan alentava vaikutus.

Oma pääoma 31.12.2015 oli 401,3 (30.9.2015: 387,7; 31.12.2014: 413,6) milj. euroa. Varat laskivat ja olivat 1 173,4 (30.9.2015: 1 136,5; 31.12.2014: 1 179,5) milj. euroa. Oman pääoman muutoksen vaikuttaneista eristä merkittävimmät olivat kauden voitto, tytäryhtiöiden oman pääoman muuttaminen euromääräiseksi, pääasiassa liittyen Brasilian paperiliiketoimintayksikköön, sekä osakkeenomistajille suoritettu pääoman palautus.

Rahoitustuotot ja -kulut

Nettorahoituserät olivat ajalta tammi-joulukuun 2015 yhteensä -4,7 (-28,5) milj. euroa, josta 9,9 (14,0) milj. euroa koostui korko-, 1,4 (1,9) milj. euroa muista rahoituskustannuksista ja muut erät pääasiassa kustannuksista, joilla ei ollut kassavirtavaikutusta, mukaan lukien 0,7 (9,0) milj. euron poistot liittyen aktivoituihin pankkien palkkioihin sekä 9,5 (-0,9) milj. euron valuuttavoitot. Vuoden 2014 pankkipalkkioiden poistoihin kuuluu 7,1 milj. euron kustannus joka kirjattiin uuden laina- ja valmiusluottosopimuksen yhteydessä. Katsauskauden rahoituseriin sisältyy koronvaihtosopimuksista syntyneitä eriä -0,7 (-0,3) milj. euroa. Vuoden lopussa realisoimattomien koronvaihtosopimusten käypä arvo oli -1,8 (-1,2) milj. euroa.

Suojaus

Katsauskauden lopussa realisoimattomien suojausten käypä arvo ilman koronvaihtosopimuksia oli 0,5 (-3,1) milj. euroa. Tammi-joulukuun 2015 liiketulokseen sisältyy pääasiassa valuut-

tasuojaukseen liittyviä realisoituneita suojauksia -5,5 (-4,2) milj. euroa. Munksjöllä ei 1.1.2015 jälkeen ole ollut sellun suojaussopimuksia. Suojausta hoidetaan keskitetysti, ja raportoidaan segmentissä ”Muut”.

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta oli 55,5 (57,8) milj. euroa tammi-joulukuussa 2015. Vuoden viimeisen neljänneksen vahva rahavirta johtui pääasiassa käyttöpääoman pienenemisestä. Käyttöpääoma pysyi vakaana edellisvuoden loppuun verrattuna. Liiketoiminnan rahavirtaan vaikuttivat vuoden 2015 osalta 6,7 (16,2) milj. eurolla aiemmilla kausilla kirjattujen varausten purut ja 13,4 (13,9) milj. euron tuloverojen maksut.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Käyttöomaisuusinvestointien kassavirtavaikutus tammi-joulukuussa 2015 oli -39,8 (-35,1) milj. euroa. Vuonna 2015 Munksjön käyttöomaisuusinvestoinnit liittyivät toiminnallisiin investointeihin ja käsittivät huolto- sekä kustannusten vähentämiseksi ja tehokkuuden parantamiseksi tehdyt investoinnit.

Suurin investointierä katsauskaudella liittyi Ruotsin Aspassa sijaitsevaan, sellua valmistavan tuotantolaitoksen huoltoisokkiin. Muita investointeja olivat muun muassa laatujohtajuuden liiketoiminta-alue Decorin laatujohtajuuden säilyttämiseksi asennettu kalenteri Saksan Dettingenissä sijaitsevassa tuotantolaitoksessa sekä uusi kreppikone Ruotsin Jönköpingin tuotantolaitoksessa elektroteknisen paperin johtavan markkinaposition säilyttämiseksi. Muut käyttöomaisuusinvestoinnit liittyivät pääasiassa pienempiin vaihto-omaisuuden huoltoinvestointeihin.

Verot

Katsauskauden verokulu oli 5,2 (9,2) milj. euroa ja efektiivinen veroaste oli 18,6% (54,4%). Efektiivinen veroaste tarkoittaa lakisääteistä yhteisöverokantaa, jossa on otettu huomioon vähennyskelvottomat kulut, muut kuin tuloveron alaiset tulot ja edellisten vuosien tilinpäätössiirrot. Efektiivisen veroasteen lasku vuonna 2015 johtui pääasiassa verotappioihin liittyneiden veroosamien arvonalentumisvarausten purkamisesta. Vuoden 2014 efektiiviseen veroasteeseen vaikuttivat edellisvuosina tehtyjen tilinpäätössiirtojen lisäksi tappiot, joista ei tehty verokirjauksia. Vuoden 2015 efektiivinen veroaste ilman edellisvuosina tehtyjä tilinpäätössiirtoja ja arvonalentumisvarausten purkamista olisi ollut noin 29%.

Vuoden veromaksut olivat yhteensä 13,4 (13,9) milj. euroa, josta 7,1 milj. euroa liittyi vuoteen 2015 ja loppuosa aiempiin vuosiin. Nettomääräinen veroosaminen 31.12.2015 oli 2,6 (6,0 verovelka) milj. euroa, joka hyödynnetään vuoden 2016 aikana.

Henkilöstö

Joulukuun 2015 lopussa Munksjöllä oli 2 900 (2 905) työntekijää. Henkilöstön määrä katsauskauden lopulla on seurausta vuonna 2013 loppuun saatetun liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä henkilöstövähennyksistä, myyntiorganisaation uudistamisesta sekä uusista rekrytoinneista. Vuonna 2015 tehtyjen rekrytoimien tavoitteena oli vahvistaa tiettyjä toimintoja ja valmistautua tulevia eläkkeelle siirtymisiä varten.

Vuoden lopussa Munksjön palveluksessa olleesta henkilöstöstä työskenteli Ranskassa 38% (38%), Ruotsissa 22% (21%), Saksassa 16% (16%), Italiassa 9% (9%), Brasiliassa 8% (9%), Espanjassa 6% (6%) ja muissa maissa 1% (1%). Lisätietoja Munksjön henkilöstöstä löytyy sivuilta 31-33.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Munksjön hallitus hyväksyi toukokuussa 2014 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelmän Munksjön johdolle ja muille avainhenkilöille. Vuoden 2015 lopulla 35 henkilöä yhtien

johdosta ja muista avainhenkilöistä oli ilmoittautunut kannustinohjelmaan. Lisätietoja kannustinohjelmiin liittyvistä omien osakkeiden hankinnoista kohdassa Osakkeet ja osakkeenomistajat. Ohjelman kokonaiskustannus kirjataan kuluksi heinäkuussa 2014 alkaneen ja 31. joulukuuta 2016 päättyvän ansaintajakson aikana juoksevasti. Tammi-joulukuussa 2015 kirjattiin kannustinohjelmaan liittyen 0,9 (0,6) milj. euron henkilöstökulu.

Munksjö uudisti myyntiorganisaatiotaan

Munksjö tiedotti 10. joulukuuta 2014 myyntiorganisaationsa yksinkertaistamisesta uudistamalla tiettyjä myyntitoimintoja. Uudistaminen edellytti, että neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutokset hyväksyttiin paikallisen lainsäädännön mukaisesti niissä maissa, joita neuvottelut koskivat. Uudistuksen tavoitteena on keskittää myyntitoiminnot liiketoiminta-aluekohtaisiin asiakaspalvelukeskuksiin Euroopassa sekä konsernitason myyntikonttoreihin Brasiliassa, Kiinassa, Yhdysvalloissa ja Venäjällä. Siirtämällä asiakaspalvelutoimintoja lähemmäs toimitusketjun hallintaa, keskittämällä toimintoja ja vähentämällä myyntikonttoreihin liittyviä kustannuksia, Munksjö parantaa kannattavuutta ja tehostaa toimitusketjua.

Neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutoksista on nyt saatettu päätökseen ja uudistus sekä sen toteuttaminen etenevät suunnitelmien mukaisesti. Vuosittaiset suunnitelman mukaiset kustannussäästöt ovat 1–1,5 milj. euroa, joista suurin osa on toteutunut vuoden 2015 aikana. Jäljellä olevat kustannussäästöt toteutuvat asteittain vuoden 2016 aikana.

Tuotekehitys

Munksjön neljä liiketoiminta-aluetta vastaavat kukin omasta tuotekehitystyöstään. Suurin osa työstä tehdään Ranskan Apprieussa sijaitsevassa kehityskeskuksessa. Toiminnan päätavoitteena on täyttää asiakkaiden vaatimukset tuoteominaisuuksista ja laadusta. Kehitysprojektit käynnistetään ja toteutetaan joko yhteistyössä asiakkaiden kanssa tai Munksjön oman tuotekehitystyön puitteissa. Vuoden 2015 lopulla Munksjö ilmoitti tavoitteesta liittyen uusien tuotteiden osuudesta liikevaihdosta. Uusien tuotteiden osuuden tulee tavoitteen mukaan olla vähintään 15 prosenttia ja toteuma lasketaan edellisten kolmen vuoden keskiarvona.

Riskit ja epävarmuustekijät

Munksjön toimintaan kohdistuu markkinoista, yleisestä talustilanteesta ja toimialakohtaisesta merkityksestä johtuvia riskejä sekä riskejä, jotka liittyvät yrityksen toimintaan, liiketoimintaympäristön muutoksiin, maailmantalouden kehitykseen tai lainsäädännön muutoksiin. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa negatiivisesti Munksjön toimintaan, tulokseen sekä yrityksen taloudelliseen asemaan.

Munksjön toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät tuotteiden kysynnän ja hintojen kehitykseen, pääraaka-aineiden saatavuuteen ja kustannuksiin, rahoitusriskiin, liiketoimintaympäristön tekijöihin sekä yleiseen rahoitusmarkkinoiden tilaan. Konsernin merkittävimmät kustannuserät raaka-aineiden osalta ovat puu, sellu, titaanioksidi ja energia. Munksjön pääasiallisia rahoitusriskejä ovat korko- ja valuuttariski, maksuvalmiusriski ja luottoriski. Konserni on altistunut veroriskeille mahdollisten tulevien verolainsäädännön muutosten tai nykyisen verolainsäädännön soveltamispäätösten sekä käynnissä olevien tai tulevien verotarkastusten myötä.

Lisätietoja Munksjön riskienhallinnasta ja liiketoimintaan liittyvistä riskeistä löytyy vuosikertomuksen sivulta 50-55 ja osoitteessa www.munksjo.com.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Munksjö Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsingissä kaupankäyntitunnuksella MUNK1 ja 8.12.2014 lähtien Nasdaq Tukholmassa kaupankäyntitunnuksella MUNK1S.

Osakepääoma on 15 000 000 euroa ja koostuu 2.12.2013 lähtien 51 061 581 osakkeesta. Kaikilla osakkeilla on yksi ääni, ja kaikki osakkeet tuottavat osakkeenomistajille yhtäläiset oikeudet. Munksjö piti 31.12.2015 hallussaan 300 000 omaa osaketta, joka vastaa noin 0,6% osakkeista ja äänistä. Vuonna 2014 Munksjö ei omistanut omia osakkeita.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätökset

Munksjö Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 15.4.2015 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2014.

Yhtiökokous päätti, että tilivuodelta 2014 ei makseta osinkoa. Yhtiökokous päätti 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääoman palautuksena siten, että pääoman palautuksen määrä on 0,25 euroa osaketta kohden. Pääoman palautus maksettiin osakkeenomistajalle, joka maksun täsmäytyspäivänä 17.4.2015 oli merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Palautus maksettiin 24.4.2015.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten lukumäärä on kuusi ja päätti valita hallitukseen uudelleen Sebastian Bondestamin, Fredrik Cappelenin, Alexander Ehrnroothin, Hannele Jakosuo-Janssonin, Elisabet Salander Björklundin ja Peter Seligsonin. Hallituksen toimikausi jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Yhtiökokous valitsi tilintarkastajaksi uudelleen KPMG Oy Ab, joka on ilmoittanut yhtiön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Sixten Nymanin.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta, luovuttamisesta ja pantiksi. Valtuutuksen perusteella hallitus voi päättää enintään 4 000 000 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamisesta. Hallituksen valtuutukset omien osakkeiden hankkimiseen, luovuttamiseen ja pantiksi ottamiseen ovat voimassa 18 kuukauden ajan yhtiökokouksen päättymisestä, mutta valtuutukset päättyvät kuitenkin viimeistään yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan, joka pidettiin heti yhtiökokouksen jälkeen, puheenjohtajaksi Peter Seligsonin ja varapuheenjohtajaksi Fredrik Cappelenin. Hallitus päätti perustaa kaksi pysyvää hallitusvaliokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan Elisabet Salander Björklundin (puheenjohtaja), Alexander Ehrnroothin ja Sebastian Bondestamin tarkastusvaliokunnan jäseniksi ja Peter Seligsonin (puheenjohtaja), Fredrik Cappelenin ja Hannele Jakosuo-Janssonin palkitsemisvaliokunnan jäseniksi.

Osakepohjaisiin kannustinjärjestelmiin liittyvä omien osakkeiden hankinta

Hallitus päätti helmikuussa 2015 käyttää 2.4.2014 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen omien osakkeiden hankkimiseen myöntämää valtuutusta ja hankkia korkeintaan 300 000 omaa osaketta. Omien osakkeiden hankintaa jatkettiin vuoden 2015 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksen julkaisemisen jälkeen 15.4.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella. Osakkeita hankittiin ensisijaisesti käytettäväksi yhtiön osakeperusteisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen tai muuhun varsinaisen yhtiökokouksen valtuuttamaan tarkoitukseen.

Hallitus hyväksyi toukokuussa 2014 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelmän Munksjön johdolle ja muille avainhenkilöille. Mikäli kaikki ohjelman tavoitteet saavutetaan ja korkein mahdollinen määrä säästösosakkeita on sijoitettu, on korkein mahdollinen kannustimena maksettavien osakkeiden bruttoyhteismäärä noin 410 000 osaketta.

Omien osakkeiden hankinta aloitettiin 16.2.2015 ja lopetettiin 21.5.2015. Omia osakkeita hankittiin 300 000 kappaletta, joka vastaa noin 0,6% kaikista osakkeista ja äänistä. Osakkeet hankittiin Nasdaq Helsingin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan. Munksjö ei ennen omien osakkeiden hankintaa pitänyt hallussaan omia osakkeitaan.

Osakkeen kehitys ja osakkeenomistajat

Vuonna 2015, joka käsitti 251 (250) kaupankäyntipäivän pituisen kaupankäyntijakson, kaupankäyntivolyyymi Nasdaq Helsingissä oli 15 721 775 (24 551 000) osaketta, mikä vastaa 147 080 437 (167 525 209) euron liikevaihtoa. Katsauskauden keskimääräinen päivittäinen kaupankäyntivolyyymi oli 62 637 (98 204) osaketta ja osakevaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi 9,18 (6,92) euroa. Katsauskauden ylin hinta oli 12,49 (9,03) euroa ja alin 7,42 (5,11) euroa. Katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä 30.12.2015 osakekurssi oli 8,60 (30.12.2014: 8,95) euroa ja yhtiön vastaava markkina-arvo 436,5 (30.12.2014: 457,0) milj. euroa. Vuoden 2015 osalta yhtiön markkina-arvoa on oikaistu yhtiön omistamilla omilla osakkeilla. Vuonna 2014 Munksjö ei omistanut omia osakkeita.

Kaupankäynti Munksjön osakkeella alkoi maanantaina 8.12.2014 Nasdaq Tukholmassa ja vertailutiedot käsittävät 14 päivän pituisen kaupankäyntijakson. Vuonna 2015, joka käsitti 251 kaupankäyntipäivän pituisen kaupankäyntijakson, kaupankäyntivolyyymi Nasdaq Tukholmassa oli 4 078 078 (1 229 597) osaketta, mikä vastaa 355 603 131 (95 620 490) Ruotsin kruunun liikevaihtoa. Katsauskauden keskimääräinen päivittäinen kaupankäyntivolyyymi oli 16 247 (87 828) osaketta ja osakevaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi 87,18 (77,77) Ruotsin kruunua. Katsauskauden ylin hinta oli 119,00 (86,25) Ruotsin kruunua ja alin 70,25 (76,25) Ruotsin kruunua. Vuoden viimeisenä kaupankäyntipäivänä 30.12.2015 osakekurssi oli 84,25 (30.12.2014: 85,50) Ruotsin kruunua.

Joulukuun 2015 lopussa Munksjöllä oli 10 548 (11 258) osakkeenomistajaa Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä osakasluettelossa. Vuoden 2015 osakevaihto molemmilla kaupankäyntipaikoilla vastaa 39,0 (50,5) prosenttia kokonaisosakemäärästä. Munksjön osakkeella käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kauppapaikoilla, kuten Bats Chi-X, mutta katsauskaudella kaupankäynti näillä kauppapaikoilla oli vähäistä.

Pääomamarkkinapäivä 2015

Munksjö järjesti 26. marraskuuta 2015 pääomamarkkinapäivän Tukholmassa. Tapahtumassa syvennyttiin yhtiön strategiaan, toimiin kannattavuuden parantamiseksi sekä yhtiön kasvun ajureihin.

Munksjön tavoitteena on kasvattaa liiketoimintaa tulevien vuosien aikana sekä orgaanisesti että strategisesti. Vakaa strateginen pohja mahdollistaa vahvat markkina-asetat ja asemia vahvistetaan kestäväillä lisäarvoa luovilla ratkaisuilla. Tavoite 12 prosentin käyttökateen saavuttamiseksi vuoden 2016 lopulla säilyi muuttumattomana.

Suunnitelma kannattavuuden parantamiseksi säilyi muuttumattomana ja perustuu edelleen operatiivisen tehokkuuden parantamiseen, kannattavaan kasvuun, tuotteiden ja palvelujen laatuun sekä johtavan markkina-aseman ja innovaatiojohtajuuden hyödyntämiseen. Suurin osa toimenpiteistä operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi sisältää toimia kustannustason mukauttamiseksi.

Liiketoiminta-aluekohtaiset kannattavuustavoitteet ovat 15–16 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Decor, 12–13 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Release Liners, 15–16 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Industrial Applications ja 9–10 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Graphics and Packaging.

Liputusilmoitukset

Vuoden 2015 aikana Munksjö sai yhtiön suurimmilta osakkeenomistajilta kaksi ilmoitusta muutoksista omistuksissa. Tiedot Munksjön suurimmista osakkeenomistajista päivitetään säännöllisesti ja tiedot ovat saatavilla yhtiön sijoittajasivuilla osoitteessa www.munksjo.com.

Muutos Lannebo Fonder AB:n omistusosuudessa

Munksjö sai 8.5.2015 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan Lannebo Fonder AB:n omistusosuus Munksjössä on laskenut alle 5 prosentin rajan. Ilmoituksen mukaan Lannebo Fonder AB:n suora omistus oli 6.5.2015 laskenut 2 465 116 osakkeeseen, joka vastaa 4,83 prosentin osuutta Munksjön osakkeista ja äänistä.

Muutos Ahlstrom Oyj:n omistusosuudessa

Munksjö sai 11.5.2015 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen Ahlstrom Oyj:ltä. Ilmoituksen mukaan Ahlstrom Oyj:n omistusosuus oli 11.5.2015 alittanut 5 prosentin rajan ja Ahlstrom Oyj:n suora omistus näin ollen laskenut 1 300 981 osakkeeseen, joka vastaa 2,55 prosentin osuutta Munksjön osakkeista ja äänistä.

Nimitystoimikunta nimetty

Munksjön nimitystoimikunta nimettiin kesäkuussa 2015. Nimitystoimikunta koostuu yhtiön kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajista sekä lisäksi asiantuntijajäsenenä toimivista yhtiön hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen nimittämästä henkilöstä.

Seuraavat kolme henkilöä on nimetty edustajiksi nimitystoimikuntaan:

- Thomas Ahlström (Ahlström Capital Oy ja muut),
- Alexander Ehrnrooth (Viknum AB) ja
- Mikko Mursula (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen).

Hallituksen puheenjohtaja Peter Selgson toimii nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaan nimitystoimikunnan toisen asiantuntijajäsenenä, minkä lisäksi hallitus on valinnut Fredrik Cappelenin toiseksi asiantuntijajäseneksi. Nimitystoimikunta on valinnut jäsenistään Thomas Ahlströmin toimikunnan puheenjohtajaksi.

Oikeus nimittää osakkeenomistajien edustajia on niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on seuraavaa varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 31. päivänä suurin Euroclear Finlandin pitämän yhtiön osakasluettelon ja Euroclear Sweden AB:n pitämän osakerekisterin perusteella. Nimitystoimikunta on nimetty seuraavien kolmen osakkeenomistajan toimesta: alla kuvattu osakkeenomistajien ryhmä, Viknum AB sekä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen.

Osakkeenomistajien ryhmän, joka on sopinut yhteisen edustajan nimittämisestä nimitystoimikuntaan, omistukset lasketaan yhteen ääniosuutta laskettaessa, mikäli kyseiset osakkeenomistajat esittävät yhteisen kirjallisen pyynnön asiasta ja kopion sopimuksesta hallituksen puheenjohtajalle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä.

Munksjön tietoon on saatettu, että yksi osakkeenomistajien ryhmä on tehnyt kyseisen sopimuksen. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet AC Invest Five B.V. (Ahlström Capital Oy:n 100 % omis-

tama tytäryhtiö), Kai Nahi, Kasper Kylmä, Michael Sumelius ja Carl Ahlström.

Nimitystoimikunta valmistelee hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista sekä hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle. Lisätietoja kohdassa ”Katsauskauden jälkeiset tapahtumat”.

Muut asiat

Munksjö toimii useissa maissa, ja ajoittain päivittäisessä liiketoiminnassa syntyy kiistoja. Munksjö on osallisena useissa oikeustoimissa, vaateissa ja muissa menettelyissä, joiden lopullista tulosta ei voi ennustaa. Kun kaikki tällä hetkellä saatavilla olevat tiedot otetaan huomioon, tuloksen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi yhtiön taloudelliseen asemaan.

Munksjö toteuttaa jatkotoimenpiteitä kustannusrakenteen uudistamiseksi

Munksjö tiedotti syyskuussa 2015 suunnitelmasta kustannusrakenteen uudistamiseksi. Toimenpide-suunnitelmaan sisältyivät neuvottelut henkilöstövähennyksistä Torinon lähellä Mathissa, Italiassa sijaitsevalla tehtaalla. Tavoitteena on jatkaa toimenpiteitä Release Liners liiketoiminta-alueen kustannusrakenteen uudistamiseksi ja toimintojen tehostamiseksi. Munksjö toimii Mathissa samalla tehdasalueella Ahlstrom Oyj:n kanssa.

Suunnitelma toteuttaminen edellytti, että neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutokset hyväksytään ja toteutetaan paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Neuvottelut ovat nyt päättyneet, ja ne johtavat 37 henkilön vähennykseen. Munksjön palveluksessa Italiassa on tällä hetkellä 270 henkilöä.

Suunnitelma mukaisten vuosittaisten kustannussäästöjen odotetaan olevan noin 2,0–2,5 milj. euroa ja kustannussäästöjen odotetaan toteutuvan vaiheittain vuoden 2016 aikana.

Nimityksiä ja muutoksia johtoryhmässä

Munksjö tiedotti 9.2.2015, että Pia Aaltonen-Forsell on nimetty Chief Financial Officeriksi sekä Munksjön johtoryhmän jäseneksi. Aaltonen-Forsell aloitti uudessa tehtävässään 1. huhtikuuta 2015 ja raportoi toimitusjohtaja Jan Åströmille.

Munksjö tiedotti 30.3.2015, että Norbert Mix on nimetty tehtävään President Business Area Decor 1.7.2015 alkaen. Hän raportoi myös jatkossa toimitusjohtaja Jan Åströmille. Christian Mandl (s. 1949), joka toimi johtoryhmän jäsenenä ja tehtävässä Business Area Manager Manufacturing Decor, jäi eläkkeelle suunnitelman mukaisesti 1.7.2015.

Munksjö tiedotti 15.6.2015, että Åsa Fredriksson, Senior Vice President Human Resources and Communications, jättää tehtävänsä Munksjössä ja jatkaa uraansa konsernin ulkopuolella. Åsa Fredriksson jätti Munksjön syyskuun lopussa 2015. Munksjö tiedotti 22.7.2015, että Åsa Jackson on nimetty henkilöstöjohtajaksi (SVP Human Resources) sekä Munksjön johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti uudessa tehtävässään 31. lokakuuta 2015 ja raportoi toimitusjohtaja Jan Åströmille.

Munksjö tiedotti 1.9.2015, että Anders Hildeman on nimetty tehtävään Senior Vice President Sustainability sekä johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti uudessa tehtävässään 1.9.2015 ja raportoi toimitusjohtaja Jan Åströmille.

Munksjö tiedotti 9.9.2015, että Anna Selberg on nimetty viestintäjohtajaksi (SVP Communications) ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti tehtävässään 1. lokakuuta 2015 ja raportoi toimitusjohtaja Jan Åströmille.

Munksjöllä on neljä liiketoiminta-alueita: Decor, Release Liners, Industrial Applications ja Graphics and Packaging. Tämän lisäksi yhtiöllä on seitsemän konsernitoimintoa: Finance, Communications, Strategic Development, Human Resources, Legal,

Sustainability ja Sales Offices. Munksjön johtoryhmään kuuluu yksitoista jäsentä;

- Jan Åström, President and CEO
- Pia Aaltonen-Forsell, Chief Financial Officer
- Gustav Adlercreutz, Senior Vice President and General Counsel
- Anna Bergquist, Senior Vice President Strategic Development
- Anders Hildeman, Senior Vice President Sustainability
- Anna Selberg, Senior Vice President Communications
- Åsa Jackson, Senior Vice President Human Resources
- Dan Adrianzon, President Industrial Applications
- Daniele Borlatto, Executive Vice President and President Release Liners
- Norbert Mix, President Décor
- Roland Le Cardiec, President Graphics and Packaging.

Tulevaisuuden näkymät

Munksjön erikoispaperituotteiden kysynnän odotetaan pysyvän vuonna 2016 vakaana ja heijastavan kausivaihteluja.

Vuoden 2015 toisella ja kolmannella neljänneksellä ilmoitettuihin hinnankorotuksilla on ollut täysi vaikutus vuoden 2015 neljännen neljänneksen alusta alkaen. Release Liners -liiketoiminta-alueen Euroopan paperiliiketoiminnassa jäljellä olleiden korotusten vaikutus alkaa näkyä täysipainoisesti vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kertaluonteisilla erillä oikaistun käyttökatteen odotetaan vuoden 2016 osalta parantuvan edellisvuoteen verrattuna, käynnissä olevan kannattavuuden parantamiseen tähtäävän suunnitelman seurauksena. Suunnitelma perustuu operatiivisen tehokkuuden parantamiseen, kannattavaan kasvuun, tuotteiden ja palvelun laatuun sekä johtavan markkina-aseman ja innovaatiojohtajuuden hyödyntämiseen.

Vuosittaisten kunnossapito- ja lomaseisokkien toisella ja kolmannella neljänneksellä sekä kausiluonteisten seisokkien vuoden 2016 lopussa odotetaan toteutuvan suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015. Ruotsissa sijaitsevan Aspan selluntuotantolaitoksen seuraava kunnossapitoseisokki toteutuu vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä.

Käyttöomaisuusinvestointien vaikutus rahavirtaan odotetaan vuonna 2016 olevan 35–40 miljoonaa euroa.

Varsinainen yhtiökokous 2016

Munksjö Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään Helsingissä Finlandia-talossa keskiviikkona 6.4.2016 klo. 13.00. Hallitus julkistaa yhtiökokouksutsum erillisellä pörssitiedotteella.

Hallituksen ehdotus osingoksi

Yhtiöllä ei 31.12.2015 taseen mukaan ole jakokelpoisia voittovaroja, joten hallitus ehdottaa, että tilivuodelta 2015 ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous päättäisi 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääoman palautuksena siten, että pääoman palautuksen määrä on 0,30 euroa osaketta kohden. Pääoman palautus maksetaan osakkeenomistajalle, joka maksun täsmäytyspäivänä 8.4.2016 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröityjen osakkeiden osalta viimeksi mainitun pitämään omistajaluetteloon. Euroclear Sweden AB huolehtii pääoman palautuksesta Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröidyille osakkeille. Hallitus ehdottaa, että palautus maksetaan 19.4.2016.

Konsernin tunnusluvut

	2015	2014	2013	2012
Kate (oikaistut)				
Käyttökate, %	8,3	9,2	6,4	7,0
Liiketulos, %	3,5	4,5	1,8	2,8
Tuotto (12 kuukauden jatkuva)				
Käyttöpääoman tuotto, % (oikaistu)	5,9	7,3	2,8	3,9
Oman pääoman tuotto, %	5,7	1,8	-10,8	-5,1
Pääomarakenne kauden lopussa				
Käyttöpääoma, milj. euroa	651,9	673,2	694,8	413,0
Oma pääoma, milj. euroa	401,3	413,6	423,8	199,5
Korollinen nettovelka, milj. euroa	227,4	225,6	229,3	217,3
Velkaantumisaste, %	56,7	54,5	54,1	108,9
Omavaraisuusaste, %	34,2	35,1	35,6	29,4
Käyttömaisyusinvestoinnit, milj. euroa	39,8	35,1	22,6	14,8
Henkilöstömäärä, FTE	2 774	2 765	2 216	1 179
Osakekohtaiset tiedot*				
Osakekohtainen tulos, euroa	0,44	0,14	-1,97	-0,89
Osinko/osake	0,30**	0,25	0,10	-
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,5	2,8	1,9	-
P/E -luku	19,5	63,9	-	-
Osinko/tulos	68	179	-	-
Oma pääoma/osake, euroa	7,9	8,1	8,3	16,2
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä	50 818 260	51 061 581	29 228 454	12 306 807

* Kaikki osinkoja koskevat laskelmat perustuvat pääoman palautuksiin.

** Hallituksen ehdotus, yhtiökokouksen vielä hyväksyttävä.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Efektiiivinen osinkotuotto

Osakekohtainen osinko prosentteina osakkeen viimeisestä hintanoteerauksesta.

FTE

Tehdyt työtunnit suhteessa vuoden normaaleihin työtunteihin.

Kertaluonteiset erät

Tuotot ja kulut, jotka perustuvat varsinaisesta toiminnasta poikkeaviin sekä kertaluonteisiin tapahtumiin.

Korollinen nettovelka

Korolliset hyödykkeet (sisältäen rahat ja pankkisaamiset) vähennettynä korollisilla veloilla.

Korolliset velat ja saamiset

Velat ja saamiset, joihin liittyy sopimukseen perustuva velvollisuus / oikeus maksaa / saada korkoa / rahoituslaitokselta.

Käyttökate

Liiketulos ennen poistoja.

Käyttökateprosentti

Käyttökate suhteessa liikevaihtoon.

Liiketulosprosentti

Liiketulos poistojen jälkeen suhteessa liikevaihtoon.

Oma pääoma/osake

Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos suhteessa tilikauden lopun osakemäärään.

Oman pääoman tuotto

Tilikauden tulos suhteessa tilikauden alun ja tilikauden lopun oman pääoman keskiarvoon.

Omavaraisuusaste

Emoyhtiön oma pääoma, joka sisältää määräysvallattomien osuuden, suhteessa taseen loppusummaan.

Operatiivinen pääoma

Taseen loppusumma vähennettynä korollisilla saamisilla, vero-saamisilla ja korottomilla veloilla, sisältäen eläkevelvoitteet.

Operatiivisen pääoman tuotto

Liiketulos suhteessa operatiiviseen pääomaan.

Osakekohtainen tulos

Tilikauden tulos suhteessa keskimääräiseen osakemäärään tilikaudella.

Osinko/tulos

Osakekohtainen osinko prosentteina osakekohtaisesta tuloksesta.

P/E -luku

Osakkeen viimeinen hintanoteeraus jaettuna osakekohtaisella tuloksella.

Velkaantumisaste

Korolliset nettovelat suhteessa emoyhtiön omaan pääomaan joka sisältää määräysvallattomien osuuden.

Osakkeenomistajat

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2015*		Osakkeet ja äänet	%
1	Ahlström Capital-konserni	7 396 480	14,49
	Ac Invest Five B.V.	7 396 480	14,49
2	Viknum AB	6 000 000	11,75
3	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 101 899	8,03
4	OP-Rahastoyhtiö	2 350 343	4,60
5	Nordea Asset Management	1 382 909	2,71
6	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	814 676	1,60
7	Huber Mona	692 767	1,36
8	Sp-Rahastoyhtiö	581 605	1,14
9	Tracewski Jacqueline	540 047	1,06
10	Seligson Peter	524 273	1,03
	Seligson Peter	312 504	0,61
	Baltiska Handels A.B.	211 769	0,41
11	Handelsbanken Asset Management	475 731	0,93
12	Nahi Kaj Anders Bertel	455 087	0,89
13	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	440 692	0,86
14	SEB Finlandia-sijoitusrahasto	421 766	0,83
15	Emmet Linda	391 629	0,77
16	Sumelius John Michael	384 684	0,75
17	Studer Anneli	380 021	0,74
18	Lund Niklas Roland	376 739	0,74
19	Gullichsen Johan Erik	358 062	0,70
20	Kylmä Tauno Kim Toivo	355 271	0,70
20 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä		28 424 681	55,68

* Munksjö Oyj:n suurimpien osakkeenomistajien luettelo perustuu Euroclear Finland Oy:n ja Euroclear Sweden AB:n tietoihin. Munksjö Oyj sai 8.5.2015 ilmoituksen, jonka mukaan Lannebo Fonder AB:n omistusosuus oli 4,83 prosenttia.

Omistajaryhmät 31.12.2015*	Omistajien määrä	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakemäärä	Osuus osakkeista, %
Kotitaloudet	9 949	94,3	13 018 831	25,5
Julkisyhteisöt	8	0,1	4 968 442	9,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	29	0,3	4 927 635	9,7
Yritykset	399	3,8	1 738 597	3,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	70	0,7	406 935	0,8
Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt	93	0,9	26 001 141	50,9
Yhteensä	10 548	100,0	51 061 581	100,0

* Luettelo Munksjö Oyj:n suurimmista omistajaryhmistä perustuu ainoastaan Euroclear Finland Oy:n tietoihin.

Osakemäärien jakauma 31.12.2015*	Omistajien määrä	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakemäärä	Osuus osakkeista, %
1-100	6 658	63,1	261 354	0,5
101-500	2 714	25,7	574 997	1,1
501-1 000	536	5,1	369 755	0,7
1 001-5 000	386	3,7	776 196	1,5
5 001-10 000	67	0,6	502 326	1,0
10 001-50 000	73	0,7	1 588 360	3,1
50 001-100 000	51	0,5	3 511 242	6,9
100 001-500 000	50	0,5	11 964 754	23,4
500 001-	13	0,1	31 512 597	61,7
Yhteensä	10 548	100	51 061 581	100,0
joista hallintarekisteröityjä	10	0,1	9 858 836	19,3

* Luettelo Munksjö Oyj:n osakemäärien jakaumasta perustuu ainoastaan Euroclear Finland Oy:n tietoihin.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2015	2014	2013
Liikevaihto	4	1 130,7	1 137,3	863,3
Liiketoiminnan muut tuotot		11,6	11,4	6,9
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		1 142,3	1 148,7	870,2
Varaston muutos		1,0	1,1	2,2
Materiaalit ja tarvikkeet		-573,9	-557,2	-447,7
Liiketoiminnan muut kulut	5	-283,6	-292,7	-255,5
Henkilöstökulut	7	-199,5	-200,5	-163,6
Poistot	11	-53,6	-54,0	-39,3
Osuus osakkuusyritysten voitosta	17	0,0	0,0	0,3
Liikevoitto		32,7	45,4	-33,4
Rahoitustuotot	12	10,5	6,4	1,0
Rahoituskulut	12	-15,2	-34,9	-23,9
Rahoituskulut, netto		-4,7	-28,5	-22,9
Voitto/(tappio) ennen veroja		28,0	16,9	-56,3
Tuloverot	13	-5,2	-9,2	-1,1
Tilikauden voitto/(tappio)		22,8	7,7	-57,4
Muut laajan tuloksen erät				
<i>Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi</i>				
Muuntoerot		-22,3	-5,7	-1,0
Rahavirran suojausrahaston muutos	27	-3,2	-7,3	-2,8
Rahavirran suojauksen siirrot tämän kauden tulokseen	27	6,2	4,5	1,0
<i>Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi</i>				
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	10	1,0	-6,3	1,8
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-1,0	2,1	0,2
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen		3,5	-5,0	-58,2
Tilikauden voiton jakautuminen:				
Emoyrityksen omistajille		22,4	7,0	-57,7
Määräysvallattomille omistajille		0,4	0,7	0,3
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyrityksen omistajille		3,1	-5,7	-58,5
Määräysvallattomille omistajille		0,4	0,7	0,3
Osakekohtainen tulos				
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	14	0,44	0,14	-1,97
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	14	0,44	0,14	-1,97

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. euroa	Liitetieto	2015-12-31	2014-12-31	2013-12-31
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	16	430,0	446,4	459,2
Liikearvo	15	223,9	226,7	226,6
Muut aineettomat hyödykkeet	15	46,6	55,2	56,4
Osuudet osakkuusyrityksissä	17	2,3	2,2	2,4
Muut pitkäaikaiset varat		3,6	3,9	4,1
Laskennalliset verosaamiset	13	51,8	60,2	54,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä		758,2	794,6	803,3
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	19	155,4	152,2	146,6
Myyntisaamiset	23, 27	111,1	114,6	128,7
Muut lyhytaikaiset varat	20	38,3	31,8	27,3
Tuloverosaamiset		5,3	2,2	0,4
Rahavarat	21	105,1	84,1	83,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		415,2	384,9	386,1
VARAT YHTEENSÄ		1 173,4	1 179,5	1 189,4

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase jtk

Milj. euroa	Liitetieto	2015-12-31	2014-12-31	2013-12-31
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Oma pääoma				
<i>Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma</i>				
Osakepääoma	22	15,0	15,0	15,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		269,3	282,0	287,1
Muut rahastot		363,5	386,5	394,4
Kertyneet voittovarot		-250,6	-273,9	-276,3
		397,2	409,6	420,2
Määräysvallattomien omistajien osuus		4,1	4,0	3,6
Oma pääoma yhteensä		401,3	413,6	423,8
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset lainat	24	313,5	271,7	270,8
Muut pitkäaikaiset velat		1,7	1,0	0,1
Eläkevelvoitteet	10	52,4	51,0	45,9
Laskennalliset verovelat	13	74,1	84,7	85,0
Pitkäaikaiset varaukset	25	23,9	23,5	36,1
		465,6	431,9	437,9
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset lainat	24	22,5	41,6	45,0
Ostovelat		165,9	164,3	167,4
Velat osakkuusyrityksille		8,0	8,3	8,4
Siirtovelat	26	94,5	100,0	89,1
Tuloverovelat	13	2,7	8,2	8,3
Muut lyhytaikaiset velat		12,9	11,6	9,5
		306,5	334,0	327,7
Velat yhteensä		772,1	765,9	765,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		1 173,4	1 179,5	1 189,4

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Määräysvallattomien omistajien osuus	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muu sijoitettu pääoma	Omat osakkeet	Muuntoerot	Suojausrahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
OMA PÄÄOMA 1.1.2013	7,7	0,0	400,0	-	8,1	0,2	-220,2	195,8	3,7	199,5
Tilikauden voitto/(tappio)	-	-	-	-	-	-	-57,7	-57,7	0,3	-57,4
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-1,0	-1,8	1,8	-1,0	-	-1,0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	-	-	-	0,4	-0,2	0,2	-	0,2
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,4	-56,1	-58,5	0,3	-58,2
Liiketoimintojen hankintojen yhteydessä toteutettu osakeanti	7,3	165,4	-	-	-	-	-	172,7	-	172,7
Suunnattu osakeanti	-	128,5	-	-	-	-	-	128,5	-	128,5
Osakevaihto ja listautumisen kustannukset	-	-6,8	-	-	-	-	-	-6,8	-	-6,8
Osingonjako	-	-	-11,5	-	-	-	-	-11,5	-0,4	-11,9
OMA PÄÄOMA 31.12.2013	15,0	287,1	388,5	0,0	7,1	-1,2	-276,3	420,2	3,6	423,8
Tilikauden voitto/(tappio)	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0	0,7	7,7
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-5,7	-2,8	-6,3	-14,8	-	-14,8
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	-	-	-	0,6	1,5	2,1	-	2,1
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,7	-2,2	2,2	-5,7	0,7	-5,0
Pääoman palautus ja osingonjako	-	-5,1	-	-	-	-	-	-5,1	-0,3	-5,4
Henkilöstön optio-ohjelma	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2	-	0,2
OMA PÄÄOMA 31.12.2014	15,0	282,0	388,5	0,0	1,4	-3,4	-273,9	409,6	4,0	413,6
Tilikauden voitto/(tappio)	-	-	-	-	-	-	22,4	22,4	0,4	22,8
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-22,3	3,0	1,0	-18,3	-	-18,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	-	-	-	-0,6	-0,4	-1,0	-	-1,0
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,3	2,4	23,0	3,1	0,4	3,5
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-3,1	-	-	-	-3,1	-	-3,1
Pääoman palautus ja osingonjako	-	-12,7	-	-	-	-	-	-12,7	-0,3	-13,0
Henkilöstön optio-ohjelma	-	-	-	-	-	-	0,3	0,3	-	0,3
OMA PÄÄOMA 31.12.2015	15,0	269,3	388,5	-3,1	-20,9	-1,0	-250,6	397,2	4,1	401,3

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2015	2014	2013
Liiketoiminnan rahavirrat				
Voitto/(tappio) ennen veroja		28,0	16,9	-56,3
Oikaisut:				
Poistot	15, 16	53,6	54,0	39,3
Nettorahoituskulut		4,7	28,5	22,9
Maksetut korot		-11,6	-17,0	-12,3
Maksetut verot		-13,4	-13,9	-6,4
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat ennen käyttöpääoman muutosta		61,3	68,5	-12,8
Käyttöpääoman muutos				
Varaston muutos		-3,2	-5,6	4,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutokset		0,1	-14,9	26,0
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutokset		-2,7	9,8	28,1
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat		55,5	57,8	45,7
Investointien rahavirrat				
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankituilla rahavaroilla		3	-	9,1
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta		16	-39,3	-21,0
Aineettomien hyödykkeiden hankinta		15	-0,5	-1,6
Investointeihin käytetyt nettorahavarat		-39,8	-35,1	-13,5
Rahoituksen rahavirrat				
Pääoman palautus ja osingot		-13,0	-5,4	-11,9
Osakeanti		-	-	121,9
Omien osakkeiden hankinta		-3,1	-	-
Muiden lainojen nostot		61,1	291,8	306,6
Ahlstromin lainojen takaisinmaksu		-	-	-154,3
Muiden lainojen takaisinmaksut		-39,0	-307,4	-277,5
Käyttöpääomakorvaus Ahlstromilta		-	-	9,5
Rahoitukseen käytetyt nettorahavarat		6,0	-21,0	-5,7
TILIKAUDEN RAHAVIRTA		21,7	1,7	26,5
Rahavarat vuoden alussa				
Tilikauden rahavirta		21,7	1,7	26,5
Valuuttakurssivoitot/(-tappiot) rahavaroista		-0,7	-0,7	-0,5
RAHAVARAT VUODEN LOPUSSA		21	84,1	83,1

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Liitetiedot

Liitetieto 1 Keskeiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yleiset tiedot

Munksjö Oyj (Munksjö), Munksjö AB, EQT ja Ahlstrom Oyj tekivät 28.8.2012 sopimuksen, jonka tavoitteena oli muodostaa maailman johtava erikoispaperien valmistaja yhdistämällä Munksjö AB ja Ahlstromin Label and Processing –liiketoiminta-alueen Euroopan (LP Europe) ja Brasilian (Coated Specialties) toiminnon. Yhdistyminen toteutettiin kahdessa vaiheessa vuoden 2013 aikana. Ensimmäinen vaihe, Munksjö AB:n ja LP Europan yhdistyminen, toteutettiin 27.5.2013 Euroopan komission kilpailuviranomaisen ja Brasilian kilpailuviranomaisen (CADE) hyväksynnän jälkeen. Yhdistymisen toinen vaihe toteutettiin 2.12.2013, jolloin Coated Specialties -liiketoiminta Jacareissa, Brasiliassa, yhdistettiin Munksjö Oyj:hin osittaisjakautumisen kautta. Juridisesti Munksjö hankki Munksjö AB:n osakevaihdolla laskemalla liikkeesen uusia osakkeita Munksjö AB:n osakkeita vastaan. Tämän osakevaihdon jälkeen Munksjö hankki LP Europan LP Europan jakautumisen kautta. Munksjö AB on IFRS:n mukaisten hankkijaosapuolen määrittämiseen käytettävien kriteerien perusteella nimetty hankkijaosapuoleksi kirjanpitokäsittelyä varten. Näin ollen Munksjön konsernitilinpäätöksessä Munksjö Oyj:n ja Munksjö AB:n osakkeenomistajien välillä tapahtunut osakevaihto käsiteltiin Munksjö AB:n uudelleenorganisointina, jolloin Munksjö AB:n nettovarat kirjattiin aiempaan kirjanpitoarvoonsa, ja kaikilta tilikausilta on esitetty Munksjö AB:n historialliset vertailutiedot. Koska Munksjö Oyj on uusi emoyhtiö ja listattu yhtiö, esittämismisvaluutta muutettiin Ruotsin kruunusta euroksi. Esittämismisvaluutan valinnassa on kysymys laatimisperiaatteen muutoksesta, ja sitä sovellettiin IAS 8 -standardin mukaan takautuvasti. Ulkomaisten yksikköjen muuntamisesta syntyneet muuntoerot on esitetty tämän konsernitilinpäätöksen muissa laajan tuloksen erissä ja oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa ikään kuin esittämismisvaluutta olisi aina ollut euro.

Munksjö Oyj, Y-tunnus, 2480661-5, on suomalainen yhtiö, joka on rekisteröity Helsingissä, Suomessa. Yhtiön osoite on Eteläesplanadi 14, 00130 Helsinki. Konsernitilinpäätös 2015 muodostuu emoyrityksen ja sen tytäryritysten luvuista, ja ne yhdessä muodostavat konsernin. Hallitus hyväksyi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 11.2.2016 ja se tulee yhtiökokouksen hyväksyttäväksi 6.4.2015.

Yhteenvedo keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Emoyhtiön toimintavaluutta on euro ja konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ellei muuta ole mainittu.

Pitkäaikaiset varat ja velat koostuvat määräistä, jotka odotetaan realisoidavan tai suoritettavan 12 kuukautta pidemmän ajan kuluttua raportointikauden päättymisestä. Lyhytaikaiset varat ja velat koostuvat määräistä, jotka odotetaan realisoidavan tai suoritettavan kahdentoista kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Kaikki tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, ja tämän vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu määrä voi poiketa yhteismääränä esitetystä luvusta. Myös kaikkiin prosenttilukuihin saattaa liittyä pyöristyseroja.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Munksjö Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten International Accounting Standards Boardin (IASB) julkaisemien tilinpäätösstandardien (IFRS) ja IFRS-tulkintakomitean julkaisemien tulkintojen mukaisesti siten kuin ne on hyväksytty sovellettavaksi Euroopan unionissa.

Alla esitettyjä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita on sovellettu johdonmukaisesti emoyrityksen ja tytäryritysten raportoinnissa ja niiden yhdistelyssä konsernitilinpäätökseen, kuten myös osakkuus- ja yhteisyritysten yhdistelyssä.

Uudet ja uudistetut yhtiön käyttöönottamat standardit

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat samat kuin vuosikertomuksessa vuodelta 2014.

Standardit, jotka on julkaistu mutta eivät ole vielä voimassa Euroopan unionissa

IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" -standardi muuttaa huomattavasti rahoitusinstrumenttien luokittelua ja arvostamista, edellyttäen arvonalentumistappioiden kirjaamista ennakoivasti, muuttaa rahoitusriskien suojauksen käsittelytapaa ja siihen liittyvää dokumentointia ja myös tiettyjen käyvän arvon muutosten kirjaamista. Konserni on vielä arvioimassa IFRS 9:n kokonaisvaikutuksia.

IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista" -standardi aiheuttaa muutoksia tulouttamista koskeviin vaatimuksiin, ja siinä määrätään periaatteet, joiden mukaan raportoidaan asiakassopimuksista johtuvien myyntituottojen ja rahavirtojen luonteeseen, ajoitukseen ja laajuuteen liittyvistä epävarmuustekijöistä. Standardi korvaa IAS 18:n "Tuotot" ja IAS 11:n "Pitkäaikaisankkeet". Konserni arvoi parhaillaan IFRS 15:n käyttöönoton vaikutuksia.

IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardi julkaistiin tammi-kuussa 2016. Uudessa standardissa otetaan käyttöön yhtenäinen vuokrasopimusten laskentamalli. Kaikki vuokrasopimukset tulee merkitä taseeseen; oikeus käyttää hyödykettä kirjataan omaisuudeksi ja rahoitusleasingsopimus kirjataan velaksi. Konserni arvioi parhaillaan IFRS 16 kokonaisvaikutuksia. Oletuksena on että uudella standardilla on merkittävä vaikutus nettovelkaan, pois-toihin ja leasingkorkokuluun.

Muilla standardeilla tai tulkinnoilla, jotka eivät vielä ole voimassa, ei ole olennaista vaikutusta konsernille.

Tilinpäätöksen laadinnassa sovelletut arvostusperiaatteet

Varat ja velat esitetään hankintamenoona, lukuun ottamatta tiettyjä rahoitusvaroja ja velkoja, jotka arvostetaan käypiin arvoihin tai jaksotettuun hankintamenoona. Käypiin arvoihin arvostettavat rahoitusvarat ja -velat koostuvat johdannaisinstrumenteista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen Liiketoimet ja tase-erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kurssiin. Toimintavaluutta on sen taloudellisen ympäristön valuutta, jossa konserniin kuuluvat yhtiöt pääasiassa toimivat. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset varat ja velat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja tästä aiheutuvat valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti. Ei-monetaariset varat ja velat, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoona, muutetaan liiketapahtuman toteutumispäivän kurssiin. Ei-monetaariset käypiin arvoihin arvostettavat varat ja velat muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi käyttämällä käyvän arvon arviointihetken kurssia.

Konserniyritykset

Konsernin esittämismisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutta käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan konsernin esittämismisvaluutan määräisiksi seuraavasti:

Kunkin konsernitilinpäätöksen yhdisteltävän taseen varat ja velat muunnetaan kyseisen tilinpäätöspäivän kurssiin. Kunkin yhdisteltävän laajan tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan raportointikauden keskikurssiin (tai liiketoimien toteutumispäivän kurssiin, jos keskikurssia käyttämällä ei päästä koh-

Liitetieto 1 jtk

tuullisen lähelle samaa tulosta). Kaikki tästä syntyvät muun-
toerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisen yksi-
kön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käyppiin arvoihin pääse-
miseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina
ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

IFRS-tilinpäätöksen laadinta edellyttää johdolta harkintaa, arvi-
oiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat käytettyihin
periaatteisiin ja raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen
ja kulujen määriin. Toteumat saattavat poiketa käytetyistä arvi-
oista ja oletuksista. Arvioita ja oletuksia tarkastellaan säännölli-
sesti. Arvioiden muutokset raportoidaan sillä kaudella, jolla ne
tehdään. Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut IFRS:n
soveltamisessa, joilla on merkittävä vaikutus tilinpäätökseen, ja
arviot, jotka saattavat aiheuttaa olennaisia oikaisuja seuraavina
tilikausina, on esitetty tarkemmin liitetiedossa 2.

Toimintasegmentit

Munksjön liiketoiminnot ovat jaettu neljään toimintasegmenttiin
perustuen siihen, mitä toimintoja ylin operatiivinen päätöksen-
tekijä seuraa, ts. johdon lähestymistavan mukaisesti. Konsernin
liiketoiminnot ovat organisoitu niin, että ylin johtoryhmä seuraa
konsernin eri tuoteryhmien voittoa tai tappiota ja liiketulospro-
senttia. Jokainen toimintasegmentti raportoi ylimmälle johtoryh-
mälle säännöllisesti toiminnan tuloksista ja resurssitarpeista.
Konsernin toimintasegmentit muodostuvat tuoteryhmien perus-
teella, koska ylin johtoryhmä seuraa tulosta ja päättää resurssien
allokoinnista eri tuoteryhmille konsernin tuotannon ja myynnin
perusteella. Munksjön toimintasegmentit ovat määritetty IFRS
8:n mukaisesti ja ne käsittävät seuraavat liiketoiminta-alueet:
Decor, Release Liner, Industrial Applications sekä Graphics and
Packing. Konsernin kohdistamattomat kulut ja eliminoinnit on
raportoitu erikseen kohdassa Muut.

Konsernitiilinpäätöksen laatiminen

Tytäryritykset

Tytäryrityksiä ovat sellaiset yritykset, joissa Munksjö Oyj:llä on
määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, kun se ole-
massa osallisena siinä altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuo-
tolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikut-
tamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa.

Tytäryritysten hankinnat käsitellään hankintamenetelmällä.
Luovutettu vastike koostuu annettujen varojen ja vastattaviksi
otettujen velkojen käyvistä arvoista hankintapäivänä. Hankinnasta
välittömästi aiheutuneet menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan
niiden syntyhetkellä. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistä-
misessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset
velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käyppiin arvoihin määräys-
vallattomien omistajien osuuksien määrästä riippumatta.

Liikearvona kirjataan määrä, jolla luovutettu vastike ylittää
konsernin hankkiman osuuden yksilöitävissä olevien varojen,
velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon. Jos vastike on pie-
nempi kuin hankitun tytäryrityksen varojen, velkojen ja ehdollisen
velkojen käypä arvo, erotus kirjataan heti tuloslaskelmaan.
Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, tase-erät sekä realisoit-
umattomat tuotot ja kulut eliminoidaan. Tytäryritysten noudat-
tamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muu-
tettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Tytäryritykset yhdistellään konsernitiilinpäätökseen siitä päi-
västä lukien, jolloin konserni saa niihin määräysvallan, ja yhdis-
tely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet

Raportoidessaan liiketoimia määräysvallattomien omistajien
kanssa konserni soveltaa samoja periaatteita kuin liiketoimiin

konsernin emoyhtiön oman pääoman omistajien kanssa. Mää-
räysvallattomien omistajien kanssa toteutuvat osakkeiden
myynnit ja ostot, jotka synnyttävät myyntivoittoa tai -tappiota,
esitetään omassa pääomassa. Liiketoimet omistajien kanssa
raportoidaan oman pääoman sisäisinä tapahtumina.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietyksiä ovat yritykset, joissa konsernilla on huomata-
tava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa yrityksen talouden ja
toiminnan periaatteiden suhteen. Yleensä tämä perustuu osake-
omistukseen, joka tuottaa 20–50 % äänivallasta. Osakkuusyrietyk-
siin tehdyt sijoitukset käsitellään konsernitiilinpäätöksessä pää-
omaosuusmenetelmällä siitä päivästä lukien, jolloin konserni saa
niihin huomattavan vaikutusvallan.

Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa osakkuusyrietyksestä
omistetun osuuden arvo konsernitiilinpäätöksessä vastaa konser-
nin osuutta osakkuusyrietyksen omasta pääomasta ja sisältää lii-
kearvon, joka kirjataan sinä hetkenä, kun huomattava vaikutus-
valta tai yhteinen määräysvalta syntyy. Konsernin laajassa
tuloslaskelmassa 'Osuus osakkuusyrietysten voitosta' sisältää
konsernin osuuden osakkuusyrietyksen tuloksesta verojen jäl-
keen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista on suu-
rempi kuin sen osuus osakkuusyrietyksestä, osuuden arvo vähen-
netään nollan suuruiseksi. Lisätappioita ei kirjata, ellei konserni
ole sitoutunut kattamaan osakkuusyrietyksen tappioita.

Pääomaosuusmenetelmää sovelletaan siihen saakka, kunnes
huomattava vaikutusvalta päättyy.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyihin sovelletaan IFRS 11:tä. Standardin mukaan
yhteisjärjestelyihin tehdyt sijoitukset luokitellaan joko yhteisiksi
toiminnoiksi tai yhteisyrietyksiksi sen mukaan, mitkä ovat kunkin
sijoittajan sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet. IFRS 11 on
uusi standardi, ja sen vaikutusta tilinpäätökseen kuvataan tar-
kemmin edellä kohdassa "Uudet ja muutetut yhtiön käyttöön-
tamat standardit". Konsernilla on yksi yhteisjärjestely, ja sen on
todettu olevan yhteinen toiminto. Konserni kirjaa osuutensa
varoista, veloista, tuotoista ja kuluista sopimusperusteisten
oikeuksiensa ja velvoitteidensa perusteella.

Konserniyhdistelyssä eliminoidavat liiketoimet

Konsernitiilinpäätöstä laadittaessa konserniyritysten väliset saa-
miset ja velat sekä tuotot ja kulut sekä konserniyritysten välisistä
liiketapahtumista aiheutuneet realisoitumattomat voitot tai tap-
piot eliminoidaan kokonaisuudessaan.

Osakkuusyrietysten ja yhteisten toimintojen kanssa toteutu-
vista liiketoimista syntyvistä realisoitumattomista voitoista eli-
minoidaan konsernin osuutta vastaava määrä. Realisoitumatto-
mat tappiot eliminoidaan vastaavasti, mutta vain siinä tapauk-
sessa, ettei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuse-
rän arvon alentumisesta.

Tuotot

Liikevaihto määritetään konsernin liiketoiminnassa tapahtu-
vasta tavaroiden ja palveluiden myynnistä saadun tai saatavan
vastikkeen käyvän arvon perusteella. Tilinpäätöksessä esitettä-
västä liikevaihdosta on vähennetty arvonlisäverot, palautukset,
alennukset ja konserniyhtiöiden välinen myynti.

Tuotot kirjataan, kun ne ovat luotettavasti määritettävissä, kun
vastaisen taloudellisen hyödyn saaminen on todennäköistä ja kun
tietyt edellytykset ovat täyttyneet konsernin eri toiminnoissa jäl-
jempänä kuvatulla tavalla. Arviot perustuvat konsernin aiempaan
kokemukseen, ja niissä otetaan huomioon asiakastyypit, liiketa-
pahtuman tyyppi ja kunkin järjestelyn erityispiirteet.

Liitetieto 1 jtk

Tavaroiden myynti

Munksjön liikevaihto koostuu pääosin valmistettujen tuotteiden myynnistä. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan, kun tavarihin liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Konserni soveltaa Incoterms 2010 -toimituslausekkeita.

Tärkeimpiä käytettyjä incoterms-toimituslausekkeitä ovat;

- "Ex-works", jonka mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet lähtevät tehtaalta tai varastosta, sillä Munksjön vastuu päättyy tässä kohdassa.
- "C"-lausekkeet, joiden mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet on luvutettu kuljetusyhtiölle, jonka kanssa Munksjöllä on sopimus, koska ostaja vastaa tuotteista siitä eteenpäin.
- "D"-lausekkeet, joiden mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet on toimitettu ostajalle, koska Munksjö vastaa tuotteista siihen asti, kunnes ostaja on vastaanottanut ne omilla tiloissaan.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset kirjataan konsernin taseeseen tuloennakkoksi, kun avustuksen saaminen ja kaikkien siihen liittyvien ehtojen täyttyminen on kohtuullisen varmaa. Menoihin liittyvät avustukset kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan johdonmukaisesti ja samalla periaatteella kuin menot, joita avustusten on tarkoitus kattaa. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät julkiset avustukset vähentävät hyödykkeen kokonaishankintamenoa.

Vuokrasopimukset**Muut vuokrasopimukset**

Vuokrasopimukset, joiden mukaan vuokralle antaja pitää itsellään merkittävän osan omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut (vähennettyinä vuokralle antajalta mahdollisesti saaduilla kannustimilla) kirjataan kuluiksi konsernin tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusleasingsopimukset

Tiettyjä aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä on otettu vuokralle. Käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joiden mukaan konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet merkitään vuokra-ajan alkaessa taseeseen vuokrauskohteen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi. Maksusuoritukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon. Vastaavat vuokraveloitteet sisältyvät taseessa rahoitusmenoilla vähennettyinä pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin. Korkokulu merkitään konsernin laajaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetuista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot koostuvat jaksotettuun hankintamenoarvosettavien rahoitusinstrumenttien korkotuotoista sekä koronvaihtosopimuksista syntyneistä voitoista. Rahoituskulut koostuvat lainojen korkokuluista, varausten diskonttaukseen liittyvästä korosta sekä koronvaihtosopimuksista aiheutuvista tappioista.

Kaikki vieraan pääoman menot esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa efektiivisen koron menetelmällä määritettynä. Vieraan pääoman menoja ei kirjata laajaan tuloslaskelmaan siltä osin kuin ne välittömästi johtuvat sellaisten omaisuuserien hankinnasta, rakentamisesta tai valmistamisesta, joiden valmiiksi

saattaminen niille aiottua käyttöä tai myyntiä varten vaatii huomattavan pitkän ajan, jolloin korkomenot sisällytetään omaisuuserien hankintamenoon.

Saamisten korkotuotot ja velkojen korkokulut määritetään efektiivisen koron menetelmällä. Korkokuluihin on sisällytetty myös transaktiomenot, jotka jaksotetaan laina-ajalle.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin.

Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero on vero, joka tulee maksettavaksi tai palautettavaksi kyseistä tilikautta koskien, ja se määritetään verokannalla, josta on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä. Se sisältää myös aikaisempien kausien verotettavaan tuloon tehtävät oikaisut.

Laskennallinen vero määritetään velkamenetelmää käyttäen varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista. Väliaikaisista eroista ei kirjata laskennallista veroa, jos ne aiheutuvat liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai varojen ja velkojen alkuperäisestä kirjaamisesta liiketoimista, joka ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä toteutumishetkellään vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Laskennallista veroa ei kirjata, jos väliaikaiset erot liittyvät tytä- tai osakkuusyrityksiin tehtyihin sijoituksiin, eikä niiden odoteta purkautuvan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot määritetään sillä perusteella, kuinka omaisuuserien tai velkojen kirjanpitoarvoja vastaava määrä odotetaan realisoitavan tai suoritettavan. Laskennallista veroa määritettäessä käytetään verokantoja, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä.

Verotuksessa vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja tulevaisuudessa vähennettävistä tappioista kirjataan laskennallista verosaamista vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että ne pystytään hyödyntämään. Laskennalliset verosaamiset kirjataan pois taseesta, kun niiden hyödyntäminen katsotaan epätodennäköiseksi. Maksettavista osingoista mahdollisesti aiheutuva tulovero kirjataan samalla, kun osinko kirjataan velaksi.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen vähentämiseen toisistaan on lakiin perustuva oikeus, sekä silloin, kun ne liittyvät saman veronsaajan perimiin veroihin ja joko liittyvät samoihin verotuskohteisiin tai, siinä tapauksessa, että ne liittyvät eri kohteisiin, saamiset ja velat on tarkoitus suorittaa nettoperusteisesti.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumentti on mikä tahansa sopimus, joka synnyttää yhdelle yhteisölle rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja samalla toiselle yhteisölle rahoitusvelan tai oman pääoman ehtoisen instrumentin.

Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä vain, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritusta aiotaan toteuttaa nettomääräisenä tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suoritetaan samanaikaisesti. Toisistaan vähennetyt erät eivät ole määrältään merkittäviä.

Liitetieto 1 jtk

Rahoitusvarat

Luokittelu ja arvostaminen

IFRS:n mukaan rahoitusvarat on luokiteltava alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat, lainat ja muut saamiset, eräpäivään saakka pidettävät, myytävissä olevat tai johdannaiset, jotka on määritetty suojausinstrumenteiksi ja ovat siinä tehokkaita. Konsernilla ei tällä hetkellä ole rahoitusvaroja, jotka olisi luokiteltu eräpäivään saakka pidettäväksi, myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattaviksi.

Lainat ja muut saamiset

Lainasaamiset ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulu- mattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Nämä varat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin jaksotettuun hankintamenuon, joka lasketaan käyttäen hankin- ta-ajankohtana määritettyä efektiivistä korkoa. Myyntisaamiset arvostetaan määrään, joka niistä arvioidaan saatavan, ts. vähen- nettyinä epävarmoja saamia koskevalla vähennyserällä.

Rahat ja muut rahavarat muodostuvat käteisvaroista ja lyhy- taikaisista sijoituksista, joiden juoksu-aika on kolme kuukautta tai vähemmän. Konsernin rahavirtalaskelman rahavarat muodostu- vat käteisvaroista ja lyhytaikaisista sijoituksista, joista on vähen- netty luotolliset tilit.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko objektiivista näyt- tää siitä, että jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitus- varojen ryhmän arvo saattaa olla alentunut. Objektiivista näyttöä ovat todettavissa olevat tapahtumat, joilla on epäsuotuisa vaiku- tus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tuleviin rahavirtoihin. Jaksot- tettuun hankintamenuon arvostettavista lainoista ja saamisista kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään vastaisten rahavir- tojen nykyarvona, jossa diskonttauskorkeana on käytetty omai- suuserän alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä määritettyä efek- tiivistä korkoa. Arvonalentumistappio kirjataan kuluksi konser- nin laajaan tuloslaskelmaan.

Taseesta poiskirjaaminen

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta kun oikeudet rahoitus- varojen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle.

Rahoitusvelat

IFRS:n mukaan rahoitusvelat on luokiteltava joko käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattaviksi, lainoiksi, muiksi rahoitusveloiksi tai johdannaisiksi, jotka on määritetty suojausinstrumenteiksi ja ovat siinä tehokkaita. Kaikki rahoitusvelat kirjataan alun perin käy- pään arvoon, lainat ja muut rahoitusvelat transaktiomenoilla vähennettyinä. Konsernin rahoitusvelat sisältävät ostovelat ja muut velat, lainat ja johdannaisopimukset.

Lainat

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen korolliset velat kirjataan jaksot- tettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetel- mää. Yksityiskohtaiset tiedot konsernin rahoitusvarojen ja -velko- jen ryhmittelystä esitetään liitetiedossa 23 Rahoitusvarat ja -velat.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Konsernin johdannaisinstrumentit on hankittu tarkoituksena suo- jautua korkojen ja valuuttakurssien muutoksilta sekä sähkö- ja selluloosan hinnanmuutoksilta. Jotta IAS 39:n mukaiset suo- jauslaskennan soveltamisedellytykset täyttyisivät, tarvitaan sel- keä suojaussuhde. Konserni määrittää ja dokumentoi asianmu- kaisesti suojaussuhteet, joihin halutaan soveltaa suojauslasken-

taa, samoin kuin riskienhallinnan tavoitteet ja suojausstrategiat. Lisäksi dokumentoidaan tapa, jolla arvioidaan, kuinka tehok- kaasti suojausinstrumenttien käypien arvojen muutokset kumoavat suojaustavasta riskistä johtuvat suojauskohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojauslaskentaa varten suo- jaukset jaetaan seuraaviin ryhmiin: käyvän arvon suojaukset, rahavirtojen suojaukset ja ulkomaiseen yksikköön tehtyjen net- tosijoitusten suojaukset. Konsernilla ei ole käyvän arvon suojauk- sia eikä nettosijoituksen suojauksia.

Kaikki rahoitusriskien hallinnassa käytettävät johdannaiset täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset, ja ne käsitel- lään kirjanpidossa seuraavalla tavalla. Rahavirran suojausiksi määritettyjen ehdot täyttävien johdannaisien käypien arvojen muutoksen tehokas osuus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojausrahastoon. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulovaikutteisesti. Omaan pääomaan kertyneet määrät siirretään tulosvai- kutteisiksi sillä kaudella, jolla suojauskohte vaikuttaa tulokseen. Jos suojausinstrumentti lakkaa olemasta voimassa tai myydään tai jos suojaus ei enää täytä suo- jauslaskennan soveltamiskriteerejä, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio siirretään tulokseen silloin, kun ennakoitu liike- toimi kirjataan tulosvai- kutteisesti. Jos ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa oleva voitto tai tap- pio kirjataan välittömästi tulosvai- kutteisesti.

Konserni käyttää valuuttatermiinejä suojaautukseen enna- koituihin liiketoimiin liittyvältä valuuttakurssiriskiltä, koron- vaihtosopimuksia suojataukseen vaihtuvakorkoisia lainoja ja hyö- dyketermiinejä suojaautukseen sähkön ja selluloosan hintojen muutoksilta.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Omistettu omaisuuserät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintame- nuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla kerty- neillä arvonalentumisilla. Hankintameno sisältää ostohinnan sekä menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta sellaiseen sijaintipaikkaan ja kuntoon, että se pystyy toimimaan tarkoitettulla tavalla. Esimerkkejä tällaisista välittömistä menoista ovat toimitus- ja käsittelymenot, asentamisesta johtuvat menot, kiinteistörekisteritodistukset sekä konsultointipalveluista ja oikeudellisista palveluista johtuvat menot. Lainojen korkomenot aktivoidaan, jos lainat välittömästi kohdistuvat sellaisten omai- suuserien hankkimiseen, rakentamiseen tai valmistamiseen, joi- den valmiiksi saattaminen vaatii huomattavan pitkän ajan.

Itse valmistettujen käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- meno sisältää materiaali- ja työsuhde-etuuksista johtuvat menot sekä muut välittömästi kyseisestä hyödykkeestä johtuvat valmistusmenot samoin kuin arvioidut menot omaisuuserän purkamisesta ja poistamisesta ja sen sijaintipaikan palauttami- sesta entiseen tilaansa. Jos aineellisen käyttöomaisuushyödyk- keen eri osilla on erilaiset taloudelliset vaikutusajat, niitä käsitel- lään erikseen. Hyödykkeen kirjanpitoarvo kirjataan pois konser- nin taseesta, jos hyödyke romutetaan tai myydään tai jos sen käyt- östä, romuttamisesta tai myynnistä ei odoteta koituvan talou- dellista hyötyä tulevaisuudessa.

Omaisuuserän myynnistä tai romutuksesta syntyvät voitot tai tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuk- sena, josta vähennetään välittömät myyntimenot. Voitot ja tap- piot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoimin- nan muihin kuluihin. Omaisuuserien arvon alentumiseen sovel- lettavat periaatteet esitetään jäljempänä.

Vuokralle otetut omaisuuserät

Rahoitusleasingopimuksella vuokralle otetut omaisuuserät mer- kitään konsernitaseeseen alun perin määrään, joka vastaa vuok- ratun hyödykkeen käypää arvoa tai vähimmäisvuokrien nykyar-

Liitetieto 1 jtk

voa sopimuksen alkamisajankohtana sen mukaan, kumpi niistä on pienempi.

Tulevaisuudessa maksettavia vuokria koskevat velvoitteet merkitään taseeseen lyhyt- ja pitkäaikaisiksi korollisiksi veloiksi.

Myöhemmin syntyvät menot

Myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain, jos on todennäköistä, että omaisuuserään liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja menot ovat luotettavasti määritettävissä. Kaikki muut myöhemmin syntyvät menot kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat. Myöhemmin syntyvä meno lisätään hankintamenuun, jos ne liittyvät yksilöitävissä olevien komponenttien tai niiden osien korvaamiseen uusilla. Uusilla korvattujen komponenttien tai niiden osien mahdollisesti poistamatta oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta korvaamisen yhteydessä. Huoltomenot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Paperitehtailla toteutetaan säännöllisesti huoltoseisokkeja. Tällöin suoritettavia merkittäviä huoltotoimenpiteitä käsitellään hyödykkeiden erillisinä komponentteina. Niistä tehdään poistot seuraavaan huoltoseisokkiin mennessä, yleensä 12–18 kuukauden aikana.

Poistoperiaatteet

Hyödykkeistä kirjataan tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Konserni noudattaa komponentteihin perustuvaa menettelyä, jonka mukaan poisto perustuu kunkin komponentin taloudelliseen vaikutusaikaan. Käytettävät poistoajat ovat seuraavat:

Teollisuusrakennukset	20 vuotta
Toimistorakennukset	30–50 vuotta
Maanparannukset	20 vuotta
Sellun- ja paperinvalmistukseen käytettävät koneet ja laitteet	10–30 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta
Ajoneuvot, tarvikkeet ja komponentit	2–5 vuotta

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan vuosittain.

Aineettomat hyödykkeet**Liikearvo**

Liikearvo esitetään hankintamenuun vähennettynä mahdollisilla kertyneillä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille ja se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta (ks. jäljempänä kohta Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja osakkuusyritysosuuksien arvon alentuminen). Osakkuusyritysten hankinnasta syntyvä liikearvo on sisällytetty niiden kirjanpitoarvoon.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Munksjö kehittää tuotteita ja prosesseja keskittymällä lähinnä täyttämään asiakkaiden vaatimuksia tuotteiden ominaisuuksien ja mukauttamisen suhteen. Toiminta jakautuu tutkimusvaiheeseen ja kehittämisvaiheeseen. Tutkimusvaiheeseen kuuluvat menot liittyvät esimerkiksi uuden tiedon hankkimiseen sekä vaihtoehtoisten paperilaatujen ja tuotantoprosessien arvioimiseen ja etsimiseen. Tutkimusvaiheen menot kirjataan välittömästi kuluiksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Silloin kun tutkimustuloksia tai muuta tietoa sovelletaan uusien tai entistä parempien prosessien aikaansaamiseksi, tuotekehitysmenot esitetään varoina konsernitaseessa, jos tuote tai prosessi on teknisesti ja kaupallisesti hyödynnettävissä ja konsernilla on riittävästi resursseja saattaakseen kehittämistyön loppuun ja sen jälkeen käyttäkkeen aineetonta hyödykettä tai myydäkseen sen. Kirjanpitoarvo sisältää materiaali- ja kehittämismenot, välittömät palkkamenot sekä omaisuuserälle kohdistetta-

vissa olevat muut välittömät menot. Muut kehittämismenot kirjataan niiden syntymishetkellä kuluiksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Tietokoneohjelmistot

Tietokoneohjelmistojen kehittämisestä ja ylläpidosta johtuvat menot kirjataan kuluiksi niiden toteutuessa. Menot, jotka välittömästi johtuvat yksilöitävissä olevien ja ainutlaatuisien konsernin määräysvallassa olevien ohjelmistotuotteiden kehittämisestä ja joista odotetaan saatavan hyötyä kauemmin kuin yhden vuoden ajan, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi.

Sähkösertifikaatit

Sähkösertifikaatteja myönnetään, kun sähköä tuotetaan uusiutuvista energialähteistä. Ne arvostetaan arvioituun käypään arvoon ja kirjataan siirtosaamiseksi. Vastaava tulo kirjataan sähkökulujen oikaisuksi liikevoittoon tai liiketappioon vaikuttavana eränä, ja sertifikaatti kirjataan pois taseesta seuraavan kuukauden aikana.

Päästöoikeudet

Munksjölle on myönnetty hiilidioksidin päästöoikeuksia EU:n päästöoikeusjärjestelmän mukaisesti. Arvioitu yli- tai alijäämä, joka myönnettyistä päästöoikeuksista syntyy verrattuna siihen määrään, joka odotetaan tarvittavan, esitetään käypään arvoon omaisuuseränä tai velkana, ja vastaava määrä kirjataan energiatuottoihin tai -kuluihin. Yli- tai alijäämä arvostetaan jatkuvasti markkina-arvoon, ja sen muutokset esitetään tuloslaskelmassa.

Aineettomien hyödykkeiden poistoperiaatteet

Poistot jaksotetaan omaisuuserän arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle.

Liikearvo ja muut taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineelliset hyödykkeet samoin kuin hyödykkeet, jotka eivät vielä ole valmiita käytettäväksi, testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä siitä, että kyseisen omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajallinen, tehdään poistot siitä alkaen, kun ne ovat valmiita käytettäväksi. Aktivoitujen kehittämismenojen ja tietokoneohjelmistojen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on 3–7 vuotta. Taloudelliset vaikutusajat arvioidaan uudelleen vähintään kerran vuodessa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajalliset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta, jos on viitteitä siitä, että niiden arvo saattaa olla alentunut. Jos arvonalentumistestauksen tarpeellisuudesta on viitteitä, omaisuuserälle lasketaan kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään vuosittain, kun kyseessä ovat liikearvo ja muut taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja hyödykkeet, jotka eivät vielä ole valmiita käytettäväksi.

Jos yksittäiselle omaisuuserälle ei pystytä toteamaan riippumattomia rahavirtoja eikä kerrytettävissä olevana rahamääränä ole mahdollista käyttää sen käypää arvoa vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla, omaisuuserät ryhmitellään alimmalle tasolle, jolla on mahdollista määritellä pitkälti riippumattomat rahavirrat – tästä käytetään nimitystä rahavirtaa tuottava yksikkö.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön (tai yksikköjen ryhmän) kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan kuluksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavalle yksikölle (tai yksikköjen ryhmälle) määritetty arvonalentuminen kohdistetaan ensiksi liikearvoon. Sen jälkeen se kohdistetaan kaikkiin yksikköön (tai yksikkö- jen ryhmään) kuuluihin omaisuuseriin tasasuhteisesti.

Liitetieto 1 jtk

Kerryttävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, jossa otetaan huomioon riskiton korko ja kyseiseen omaisuuserään liittyvät erityiset riskit.

Arvon alentumisten peruutukset

Omaisuuserien arvonalentumiset peruutetaan, jos on viitteitä siitä, ettei arvonalentuminen enää ole tarpeen ja kerryttävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä oletuksissa on tapahtunut muutos. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei kuitenkaan koskaan peruuteta. Peruutusta kirjataan vain sen verran, ettei omaisuuserän kirjanpitoarvo ylitä määrää, joka sillä olisi ollut poistot huomioon otettuna, ellei arvonalentumista olisi kirjattu.

Arvonalentumiset, jotka on kirjattu sijoituksista, eräpäivään asti pidettävistä lainoista taikka lainasaamisista tai myyntisaamisista, peruutetaan, mikäli kerryttävissä oleva rahamäärä on myöhemmin lisääntynyt ja lisäys on objektiivisesti yhdistettävissä tapahtumaan, joka on toteutunut arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Se sisältää menot, jotka johtuvat vaihto-omaisuuden hankkimisesta sekä sen saattamisesta senhetkiseen sijaintipaikkaan ja kuntoon. Valmistettujen tuotteiden ja keskeneräisen vaihto-omaisuuden hankintameno sisältää myös kohtuullisen osuuden välillisistä valmistusmenoista normaalin toiminta-asteen perusteella. Nettorealisointiarvo tarkoittaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty odotettavissa olevat myynnistä aiheutuvat menot.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto tai tappio tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa on otettu huomioon omana pääomana suoritettavien osakeperusteisten maksujen laimentava vaikutus.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konserniin kuuluvilla yhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä. Yleensä järjestelyt rahoitetaan suorittamalla maksuja vakuutusyhtiölle tai erillisesti yksityisesti hallinnoitaviin rahastoihin, ja maksut perustuvat säännöllisesti tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Konsernilla on sekä etuus pohjaisia että maksu pohjaisia järjestelyjä. Maksu pohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan suoritetaan kiinteitä maksuja erilliselle yhteisölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasialista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, jos tällä juridisella yhteisöllä ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen tai aiempien tilikausien työsuorituksen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille.

Etuuspohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, joka ei ole maksu pohjainen. Sen tunnusomainen piirre on, että järjestelyssä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään. Yleensä etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä kuten iästä, työssäoloajasta ja palkasta.

Etuuspohjaisista järjestelyistä merkitään konsernitaseeseen velka, joka vastaa etuus pohjaisen veloitteen nykyarvoa tilikauden lopussa vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyväällä arvolla. Riippumattomat vakuutusmatemaatikot määrittävät etuus pohjaisen veloitteen vuosittain, ja sen määrittämisessä sovelletaan ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Etuus pohjaisen veloitteen

nykyarvo määritetään diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuottoa. Kyseiset joukkovelkakirjat ovat sen valuutan määräisiä, jossa etuudet tullaan maksamaan, ja juoksuajaltaan verrattavissa eläkevelvoitteeseen. Jos tällaisille joukkovelkakirjoille ei ole toimivia markkinoita, käytetään juoksuajaltaan vastaavien valtion joukkolainojen markkinakorkoa.

Ruotsissa toimivien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt on hoidettu vakuutusperusteisesti Alecta-yhtiössä. Käytettävissä ei ole ollut riittävästi tietoa, jotta tähän usean työnantajan järjestelyyn voitaisiin soveltaa etuus pohjaista laskentaa, minkä vuoksi sitä on käsitelty ikään kuin se olisi maksu pohjainen.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jolla ne syntyvät.

Aiempaan työsuorituksen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, ellei eläkejärjestelyn muutoksen ehtona ole työntekijöiden työsuhteen jatkuminen ennalta määritetyn ajan. Siinä tapauksessa aiempana työsuorituksen perustuvat menot kirjataan tasasuuruusina erinä oikeuden syntymisajankohdalle. Maksu pohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritettavat maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Irtsanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Työsuhteen päättämisen yhteydessä suoritettavista korvauksista johtuva kulu kirjataan vain, jos yhtiö on todistettavasti sitoutunut päättämään työsuhteen ennenaikaisesti ja tämä perustuu asianmukaiseen ja yksityiskohtaiseen suunnitelmaan, josta ei ole realistista mahdollisuutta perääntyä. Jos korvaus maksetaan vapaaehtoisista irtisanoutumista koskevana kannustimena, kulu kirjataan, jos tarjouksen hyväksyminen on todennäköistä ja sen hyväksymien työntekijöiden lukumäärä on luotettavasti arvioitavissa.

Osakeperusteiset maksut

Konsernin henkilöstön palkitsemiseen käytetään osakeperusteisia maksuja, jolloin työtä suoritetaan oman pääoman ehtoisia instrumentteja vastaan (omana pääomana maksettavat liiketoimet). Omana pääomana maksettavista liiketoimista aiheutuva meno määritetään käyvän arvon perusteella oikeuden myöntämispäivänä, ja sen määrittämiseen käytetään asianmukaista arvostusmallia liitetiedossa 9 kuvatulla tavalla. Tämä meno kirjataan kuluksi "Henkilöstökuluihin" sinä ajanjaksona, jona tulosta ja työsuoritusta koskevat ehdot täyttyvät, ja vastaava lisäys kirjataan omaan pääomaan sisältyviin kertyneisiin voittovaroihin. Kertyneet kulut, jotka on kirjattu omana pääomana maksettavista liiketoimista kuhunkin raportointipäivään mennessä oikeuden syntymisajanjakson kuluessa, kuvastavat sitä, kuinka suuri osa oikeuden syntymisajanjaksosta on kulunut ja mikä on konsernin paras arvio niiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien määrästä, joihin lopulta syntyy oikeus ottaen huomioon tulokseen ja työsuorituksen perustuvat ehdot (ks. liitetieto 9). Tuloslaskelmaan kirjattu määrä vastaa kertyneiden kulujen muutosta kauden alun ja lopun välillä.

Osakeperusteisten maksujen yhteydessä suoritettavat henkilöiden tuloverot käsitellään käteisvaroina maksettavina liiketoimina, ja ne kirjataan alun perin käypään arvoon myöntämispäivänä. Käypä arvo kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa, ja samalla kirjataan vastaava velka. Velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä, ja muutokset kirja-

Liitetieto 1 jtk

taan tuloslaskelmaan. Sosiaaliturvamaksut määritetään alun perin käyvän arvon perusteella ja jaksotetaan oikeuden synty-misajanjaksolle. Velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä käypään arvoon.

Varaukset

Varaus poikkeaa muista veloista siten, että maksun toteutumisen ajankohtaan tai sen määrään liittyy epävarmuutta. Varaus kirjataan konsernitaseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksun toteutuminen veloitteen täyttämiseksi on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä perustuu raportointipäivän parhaaseen arvioon menoista, jotka syntyvät veloitteen täyttämisestä.

Takuuvaraus

Takuuvaraus kirjataan silloin, kun takuuehdon sisältävä tuote tai palvelu myydään. Varaus perustuu aikaisempaan kokemukseen takuumenojen toteutumisesta ja sekä kokonaisarvioon mahdollisista lopputulemista suhteutettuna niiden todennäköisyyteen.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen ja asianmukaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja on joko aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Tulevista liiketoiminnan tappioista ei kirjata varauksia.

Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Ehdollinen velka syntyy myös, kun on olemassa velvoite, jota ei voi kirjata velaksi tai varaukseksi, koska taloudellista hyötyä ilmentävien voimavarojen siirtyminen pois yrityksestä on epätodennäköistä.

Liitetieto 2 Harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot

Yhtiön johdon mukaan seuraavat arviot ja oletukset ovat kriittisiä tilinpäätöksessä esitettyihin eriin liittyen. On olemassa riski, että tulevaisuuden tapahtumat ja uusi informaatio vaikuttavat näiden arvioiden ja oletusten perusteisiin.

Liikearvo

Munksjö suorittaa vuosittain liikearvon arvonalentumistestauksen. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka ovat vastaavat kuin konsernin toimintasegmentit.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvo on määritetty konsernin olemassa olevien suunnitelmien perusteella. Suunnitelmat perustuvat markkinaoletuksiin ja kattavat olemassa olevien toimintojen tulevat rahavirrat, jotka on diskontattu käyttäen pääoman painotettua keskimääräistä kustannusta (WACC). Tarvetta arvonalentumiskirjaukselle ei ole syntynyt. Konsernin liikearvo 31.12.2015 oli 223,9 miljoonaa euroa, katso liitetieto 15.

Aineelliset ja muut aineettomat hyödykkeet

Konsernilla on aineellisia ja muita aineettomia hyödykkeitä yhteensä 476,6 miljoonaa euroa. Omaisuuserät testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta milloin on havaittavissa viitteitä arvonalentumisesta. Vuonna 2015 eräät Graphic and Packaging liiketoiminta-alueen omaisuuserät testattiin arvonalentumisen varalta. Näiden omaisuuserien kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu markkinaoletuksiin ja johdon arvioihin tulevista rahavirroista. Muutokset oletuksissa ja tiettyjen tuottotavoitteiden saavuttamatta jääminen saattavat johtaa arvonalentumisen kirjaamiseen.

Ympäristö

Monissa maissa viranomaiset ottavat ympäristölainsäädäntöön perustuen esille asioita lopetettavien toimintojen maanperäntutkimuksiin ja mahdollisiin ennalleensaattamisiin liittyen. Vastuu ennalleensaattamisesta ratkaistaan tapauskohtaisesti asianmukaiseen arviointiin pohjautuen.

Lopetettujen toimintojen ympäristökustannuksiin liittyvät varaukset perustuvat oletuksiin tulevista ennalleensaattamiskustannuksista. Oletuksissa tai lainsäädännössä tapahtuvien muutosten seurauksena voi aiheutua lisämenoja.

Eläkkeet

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät kustannukset ja eläkevelvoitteiden arvot perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat diskonttauskorkoa, palkkojen nousua ja inflaatiota koskeviin sekä väestötilastollisiin oletuksiin. Näissä oletuksissa tapahtuvat muutokset aiheuttavat vaihtelua eläkevelvoitteeseen.

Konsernin eläkevelvoitteiden ja järjestelyyn kuuluvien varojen nettoarvo 31.12.2015 oli 52,4 miljoonaa euroa, katso liitetieto 10.

Tuloverot

Laskennalliset verot on kirjattu omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista. Oletuksia ja arvioita on tehty määrittäessä eri omaisuuserien ja velkojen arvoja ja liittyen tulevaisuudessa syntyvään verotettavaan tuloon siinä tapauksessa, että laskennallisten verosaamisten hyödyntäminen riippuu tästä. Laskennallisten verosaamisten määrä 31.12.2015 oli 51,8 miljoonaa euroa, katso liitetieto 13.

Liitetieto 3 Liiketoimintojen yhdistäminen

Munksjö Oyj, Ahlstrom Oyj, Munksjö AB ja Munksjö Luxembourg Holding S.á r.l. (EQT) allekirjoittivat 28.8.2012 yhdistymissopimuksen Ahlstrom Oyj:n Euroopan Label and Processing (LP Europe), Ahlstrom Oyj:n Brasilian Label and Processing (Coated Specialties) ja Munksjö AB:n liiketoimintojen yhdistämiseksi Munksjöksi (Yhdistymissopimus).

Transaktio toteutettiin kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe, jossa LP Europe yhdistettiin Munksjö AB:n kanssa, rekisteröitiin 27.5.2013 alla olevien järjestelyjen kautta:

- EQT Munksjö AB:n enemmistöosakkeenomistajana, yhdessä tiettyjen Munksjö AB:n vähemmistöosakkeenomistajien kanssa, vaihtoivat kaikki omistamansa Munksjö AB:n osakkeet Munksjön osakeannissa liikkeelle laskemiin uusiin osakkeisiin (Munksjö AB:n hankinta)
- Ahlstrom osallistui järjestelyyn antamalla kaikki LP Europan varat ja velat Munksjöhön osittaisjakautumisella. Jakautumisen seurauksena Ahlstromin osakkeenomistajat saavat vastikkeena Munksjön osakeannissa liikkeelle laskemia uusia osakkeita. LP Europan jakautumisen täytäntöönpano rekisteröitiin kaupparekisteriin 27.5.2013.
- Ahlstrom, EQT III Limited Munksjö Luxembourg Holding S.á r.l.:n kautta ja tietyt muut institutionaaliset sijoittajat tekivät Munksjön suunnatussa osakeannissa 128,5 miljoonan euron pääomasijoituksen Munksjöhön
- Munksjön osakkeet otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi NASDAQ OMX Helsingissä 7.6.2013

Yhdistymissopimuksen toteutumisen ehtona oli Euroopan komission kilpailuviranomaisen hyväksyntä. Ahlstrom Oyj ja Munksjö AB sitoutuivat joihinkin toimenpiteisiin, jotta Euroopan komissio pystyi toteamaan Yhdistymisen olevan yhteismarkkinoille sopiva ja ETA-sopimuksen mukainen. Merkittävin toimenpide oli Osnabrückissa Saksassa sijaitsevan Ahlstromin PRIP- ja hiomapaperin pohjamateriaalin liiketoimintojen myynti ja tuotantolaitoksen erottaminen siten, että Ahlstromin Osnabrückiin jäävä tuotanto ja myytävä liiketoiminta voivat toimia itsenäisesti. Munksjö vastaa erottamisen valmiiksi saattamisen kustannuksista, joiden on arvioitu olevan 14,2 miljoonaa euroa. Kyseiset kulut on kirjattu yhtiön vuosien 2013 ja 2014 tuloslaskelmiin. Silco-liiketoiminta-alueeseen liittyvät aineettomat hyödykkeet ja osa kaupintavarastosta Osnabrückissa siirtyi Munksjöille 1,0 miljoonan euron vastiketta vastaan.

Toisessa vaiheessa, joka toteutettiin 2.12.2013, Coated Specialties yhdistettiin Munksjöhön Coated Specialties jakautumisen täytäntöönpanon kautta, jolloin Ahlstrom luovutti kaikki Coated Specialties liittyvät varat ja velat Munksjöille. Osittaisjakautumisen seurauksena Ahlstromin osakkeenomistajat saivat vastikkeena 12 291 991 kpl Munksjön liikkeelle laskemia uusia osakkeita. Juridisesti Munksjö hankki Munksjö AB:n osakevaihdolla, laske- malla liikkeeseen uusia osakkeita Munksjö AB:n osakkeita vastaan. Tämän osakevaihdon jälkeen Munksjö hankki LP Europan, LP Europan jakautumisen kautta. Munksjö AB on nimetty hankkijaosapuoleksi kirjanpitoikäiseltä varten (IFRS:n mukaisten kriteerien perusteella). Näin ollen Munksjön ja Munksjö AB:n osakkeenomistajien välillä tapahtunut osakevaihto käsitellään Munksjön konsernitilinpäätöksessä Munksjö AB:n uudelleenorganisoitina, jolloin Munksjö AB:n nettovarot kirjataan aiempaan kirjanpitoarvoonsa ja kaikilta tilikausilta esitetään Munksjö AB:n historialliset vertailutiedot. Näin ollen Transaktion toinen osapuoli LP Europe käsitellään hankintamenetelmällä, ja Munksjö AB on määritetty hankkijaosapuoleksi kirjanpitoikäiseltä varten.

Munksjö Oyj, joka oli vastaanottava yhtiö jakautumisissa, laski jakautumisen yhteydessä liikkeeseen 11 597 326 uutta osaketta

Ahlstromin osakkeenomistajille jakautumisvastikkeena. Koska osakkeille ei ole saatavilla noteerattua markkinahintaa jakautumisen toteutuessa, osakkeiden käypä arvo on johdettu käyttäen osapuolien sopimaa arvonmääritysmenetelmää, jonka mukaan kullekin yritykselle määritettiin arvo. Toisistaan riippumattomien osapuolten tekemä arvonmääritys perustuu yhdistyvien liiketoimintojen suhteelliseen käyttökatteeseen (EBITDA) sekä soveltuvan vertaisryhmän käyttökatteeseen, jonka antamaa tulosta on oikaistu nettovelalla ja eläkevelvoitteilla. LP Europan liiketoiminnan käyväksi arvoksi määritettiin 106 miljoonaa euroa.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo LP Europesta luovutetun vastikkeen määrästä sekä hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavista käyvistä arvoista hankintahetkellä. Hankintaan liittyviä kuluja on kirjattu konsernin tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin 31.12.2012 päättyneeltä tilikaudelta 7,5 miljoonaa euroa, 31.12.2013 päättyneeltä kahdenoista kuukauden jaksolta 26,4 miljoonaa euroa ja 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta 0,7 miljoonaa euroa. Näihin kuluihin sisältyy myös yllä kuvaillut Osnabrückiin liittyvät 14,2 miljoonan euron kustannukset.

Milj. euroa

Luovutettu vastike yhteensä 106,0

Alustavat hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	183,1
Muut aineettomat hyödykkeet	26,7
Osuudet osakkuusyrietyksissä	12,0
Laskennalliset verosaamiset	10,8
Vaihto-omaisuus	53,9
Myyntisaamiset	54,2
Muut lyhytaikaiset varat	5,5
Rahavarat	9,1
Pitkäaikaiset lainat	-2,5
Eläkevelvoitteet	-11,7
Laskennalliset verovelat	-42,1
Lyhytaikaiset lainat	-155,0
Ostovelat	-85,3
Siirtovelat	-12,4
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	46,3
Liikearvo	59,7

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on 65,5 miljoonaa euroa, ja niihin sisältyvien myyntisaamisten käypä arvo on 56,7 miljoonaa euroa. Myyntisaamisten bruttomäärä on 57,5 miljoonaa euroa, joista 0,8 miljoonaa euron odotetaan olevan perimiskelvotonta.

2.12.2013 saatettiin päätökseen Coated Specialties -jakautumisen, jossa kaikki Coated Specialties -liiketoimintaan kuuluvat varat ja velat siirrettiin Munksjö Oyj:hin Ahlstrom Oyj:n osittaisjakautumisella. Yhteensä 12 291 991 Munksjön uutta osaketta annettiin Ahlstromin osakkeenomistajille jakautumisvastikkeena jakautumisen yhteydessä. Suoritetun vastikkeen käypä arvo oli 66,7 miljoonaa euroa perustuen Munksjön osakkeen tarjottuun avaushintaan Helsingin pörssissä 2.12.2013, joka oli 5,43 euroa. Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo luovutetun vastikkeen alustavasta määrästä sekä alustavat käyvät arvot hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista hankintahetkellä 2.12.2013.

Liitetieto 3 jtk

Milj. euroa

Alustava vastike yhteensä	66,7
Kirjatut määrät yksilöidyistä hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	48,4
Muut aineettomat hyödykkeet	21,3
Vaihto-omaisuus	6,6
Myyntisaamiset	16,1
Muut lyhytaikaiset varat	6,9
Laskennalliset verovelat	-14,8
Varaukset	-5,5
Ostovelat	-13,7
Siirtovelat	-3,9
Muut lyhytaikaiset velat ja varaukset	-6,0
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	55,4
Liikearvo	11,3

Liikearvo liiketoimintojen yhdistämisen kahdesta vaiheesta on yhteensä 71,0 miljoonaa euroa ja se muodostuu hankitusta työvoimasta ja Munksjö LP Europen ja Coated Specialties -toimintojen yhdistämisen tuomista odotetuista synergioista, jotka liittyvät pääasiassa hankintoihin, tuotannon tehostamiseen, mitta-kaavaetuihin ja organisaation virtaviivaistamiseen.

Osana synergiasuunnitelmaa Munksjö ja Ahlstrom perustavat yhteisiä hankintatoimintoja. Kirjattua liikearvoa ei oleteta saatavan vähentää verotuksessa.

LP Europen 27.5.–31.12.2013 tuottama liikevaihto 257,0 miljoonaa euroa ja liiketulos -15,3 miljoonaa euroa sisältyvät konsernituloslaskelmaan. Coated Specialtiesin 2.–31.12.2013 tuottama liikevaihto 5,9 miljoonaa euroa ja liiketulos 0,1 miljoonaa euroa, sisältyvät konsernituloslaskelmaan.

Mikäli LP Europe ja Coated Specialties olisi yhdistetty konserniin 1.1.2013 alkaen, vuoden 2013 konsernituloslaskelman mukainen pro forma liikevaihto olisi ollut 1 120,3 miljoonaa euroa ja pro forma liiketulos olisi ollut -11,3 miljoonaa euroa.

Liitetieto 4 Segmenttiraportointi

Munksjö-konserni on erikoispapereita valmistava yritys, jolla on ainutlaatuinen tuotetarjonta teollisista sovelluksista aina kuluttajalähtöisiin tuotteisiin. Vuonna 1862 perustettu Munksjö on maailman johtavia koristepaperien, irrokepaperien, elektroteknisten paperien, hiomapaperien pohjamateriaalien sekä teräksen väliarkkipaperien valmistajia. Munksjö-konserni on noin 2 900 työntekijää työllistävä kansainvälinen yritys ja se tekee läheistä yhteistyötä asiakkaidensa kanssa muodostaen asiakkaitaan maailmanlaajuisesti palvelevan organisaation. Tuotantolaitokset sijaitsevat Ranskassa, Ruotsissa, Saksassa, Italiassa, Espanjassa, Brasiliassa ja Kiinassa.

Munksjön liiketoiminta on organisoitu neljään liiketoiminta-alueeseen ja viiteen konsernitoimintoon. Liiketoiminta-alueet ovat Decor, Release Liners, Industrial Applications ja Graphics and Packaging. Viisi konsernitoimintoa ovat Finance, Human Resources and Communications, Strategic Development, Legal ja Sales Offices. Johtoryhmä muodostuu toimitusjohtajasta sekä konsernitoimintojen ja eri liiketoiminta-alueiden johtajista. Johtoryhmän jäsenet ovat toimitusjohtajan ehdottamia ja hallituksen nimityksiä. Toimitusjohtaja, jota johtoryhmä avustaa, on ylin operatiivinen päätöksentekijä. Johto on määrittänyt toimintasegmentit perustuen siihen informaatioon, jota toimitusjohtaja tarkastelee resurssien kohdistamiseksi ja tulokellisuuden arvioimiseksi.

Segmenttien välinen myynti tapahtuu markkinahintaan, eikä minkään yksittäisen asiakkaan osuus ylitä 10 %:a liikevaihdosta.

Liiketoiminta-alue Decor

Decor valmistaa pääasiassa koristepaperia ja lääkelehtiä käytettävää paperia. Koristepaperia käytetään pääasiassa huonekalujen, keittiöiden ja laminaattilattioiden valmistukseen sekä sisä- ja ulko-sisustuksiin. Lääkelehtiä käytettävä paperi on ohutta ja kevyttä paperia, jota käytetään lääke- ja kosmetiikkateollisuudessa.

Liiketoiminta-alue Release Liners

Release Liners -liiketoiminta-alueen päätuotteet ovat irrokepohjapaperi, päällystetty erikoispaperi ja erikoissellu. Irrokepohjapaperia käytetään pohjana erilaisissa paineherkissä itseliimautuvissa etiketeissä ja materiaaleissa, joita käytetään muun muassa vähittäismyynti-, hinta- ja toimistoetiketeissä sekä laajaan valikoimaan erikoisteippejä ja tarramateriaaleja graafisille ja teollisuussovelluksille. Liiketoiminta-alue sisältää erikoissellun sekä Coated Specialties -liiketoiminnan Brasiliassa, joka toimii tarratuotteiden ja joustopakkauspaperien markkinoilla Etelä-Amerikassa.

Liiketoiminta-alue Industrial Applications

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen tuotteet ovat teollisuuskäyttöön tarkoitettuja erikoispapereita. Esimerkkejä ovat hiomapaperin pohjamateriaali (Abrasive Backings), jota käytetään hiekka- ja kiillotus-materiaaleissa monilla teollisuuden aloilla, kuten auto-, huonekalu-, puu-, metalli- ja rakennusteollisuudessa ja elektrotekninen paperi muuntajien, holkkien ja kaapeleiden eristykseen. Spantexia® käytetään puupohjaisissa paneeleissa käytettävien vanerien tasapainottamiseen, ohutpaperia suojaustarkoituksissa teräs-, alumiini- ja lasiteollisuudessa ja taidepaperia muun muassa akvarellimaalaukseen sekä digipainatukseen.

Liiketoiminta-alue Graphics and Packaging

Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen tuotteisiin kuuluu joustopakkauspaperi, metalloitu paperi sekä graafinen paperi ja teollisuuspaperi. Joustopakkauspaperia käytetään pääasiassa elintarviketeollisuuden pakkausten valmistamiseen. Metalloitua

Konserni/liitetiedot

Liitetieto 4 jtk

paperia käytetään muun muassa juomien etiketeissä sekä suoja-papereissa. Graafinen ja teollisuuspaperi ovat pääasiassa päällystämätöntä paperia, jota käytetään liimautuviin viestilappuihin, välipapereihin, kirjekuorien ikkunoihin sekä muihin graafisiin paperituotteisiin.

Muut ja eliminoinnit

Segmentissä ”Muut” esitettävät kulut ovat pääkonttorin kuluja ja niihin sisältyvät seuraavat toiminnot: toimitusjohtaja (CEO), konsernin talousosasto (Group Finance), rahoitus (Treasury), sijoittajasuhteet (Investor Relations), strategia (Strategy), lakiosasto (Legal), Communications, IT (Group IT) ja HR-toiminnot. Pääkonttorin kulut koostuvat lähinnä palkioista, vuokrista ja asiantuntijoiden palkkioista. Segmentille ”Muut” on kirjattu myös muita poikkeuksellisia kuluja, joita ei käytetä liiketoiminta-alueiden tuloksellisuuden arvioinnissa.

Milj. euroa	2015	2014	2013
Pääkonttorin kustannukset	-12,2	-12,9	-9,4
Suojaus	-5,5	-4,2	-0,8
Liiketoimintojen yhdistämisestä johtuvat transaktiomenot (liitetieto 3)	-	-	-13,4
Osnabrückiin liittyvä sitoumus (liitetieto 3)	-	-0,7	-13,5
EU:n komission toimenpiteet	-	-1,4	-
Ympäristövarausten muutokset	-2,4	-	-
Uudelleenjärjestelykulut ja muut poikkeukselliset kulut	-1,0	-0,9	-3,0
	-21,1	-20,1	-40,1

Rahoituskulut, rahoitustuotot ja tuloverot käsitellään konsernin tasolla. Yhtiön johdolle raportoitavat tuotot ja kulut on määritetty samalla perusteella kuin ulkoisessa taloudellisessa raportoinnissa. Yhtiön johdolle raportoitavat varat ja velat on arvoitettu samalla perusteella kuin ulkoisessa taloudellisessa raportoinnissa.

Milj. euroa 2015	Decor	Release Liners	Industrial Applications	Graphics and Packaging	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto, ulkoinen	369,1	428	164,8	173,6	-4,8	1 130,7
Liikevaihto, sisäinen	3,5	9,6	1,8	2,1	-17,0	0,0
Liikevaihto	372,6	437,6	166,6	175,7	-21,8	1 130,7
Liikevoitto	34,6	8,0	19,6	-8,4	-21,1	32,7
Rahoituskulut, netto						-4,7
Tuloverot						-5,2
Tilikauden voitto/(tappio)						22,8
Muu informaatio						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	11,6	13,5	9,1	4,3	2,9	41,4
Poistot	8,0	28,1	7,9	8,2	1,4	53,6
Henkilöstö keskimäärin	855	859	574	428	58	2 774

Milj. euroa 2014	Decor	Release Liners	Industrial Applications	Graphics and Packaging	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto, ulkoinen	373,8	437,2	157,0	172,8	-3,5	1 137,3
Liikevaihto, sisäinen	0,9	8,8	2,2	0,0	-11,9	0,0
Liikevaihto	374,7	446,0	159,2	172,8	-15,4	1 137,3
Liikevoitto	35,8	15,3	16,3	-1,9	-20,1	45,4
Rahoituskulut, netto						-28,5
Tuloverot						-9,2
Tilikauden voitto/(tappio)						7,7
Muu informaatio						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	8,1	13,0	7,1	13,7	4,6	46,5
Poistot	9,1	28,2	7,5	6,4	2,8	54,0
Henkilöstö keskimäärin	877	845	556	432	55	2 765

Liitetieto 4 jtk

Milj. euroa 2013	Decor	Release Liners	Industrial Applications	Graphics and Packaging	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto, ulkoinen	367,4	241,4	151,7	102,4	0,4	863,3
Liikevaihto, sisäinen	0,8	7,7	6,3	-	-14,8	0,0
Liikevaihto	368,2	249,1	158,0	102,4	-14,4	863,3
Liikevoitto	14,5	-2,5	7,3	-12,6	-40,1	-33,4
Rahoituskulut, netto						-22,9
Tuloverot						-1,1
Tilikauden voitto/(tappio)						-57,4
Muu informaatio						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	4,5	7,5	5,7	1,9	3,0	22,6
Poistot	11,8	15,3	7,5	3,6	1,1	39,3
Henkilöstö keskimäärin	888	465	556	262	45	2 216

Liikevaihto alueittain, milj. euroa	2015	2014	2013
Saksa	192,4	193,5	146,9
Italia	85,4	85,9	65,2
Espanja	86,7	87,2	66,2
Puola	72,0	72,4	55,0
Hollanti	55,8	56,1	42,6
Ranska	61,2	61,5	46,7
Muut EU-maat	164,5	165,5	125,6
Turkki	51,6	51,9	39,4
Muut Euroopan maat	30,5	30,7	23,3
Yhdysvallat	58,2	58,5	44,4
Brasilia	78,8	79,3	60,2
Muut Pohjois- ja Eteläamerikan maat	31,2	31,4	23,8
Kiina	47,2	47,5	36,0
Korea	21,1	21,2	16,1
Intia	20,7	20,8	15,8
Muut Aasian ja Tyynemeren alueen maat	52,3	52,6	39,9
Afrikka ja Lähi-itä	21,3	21,4	16,3
Konserni yhteensä	1 130,7	1 137,3	863,3

Edellä esitetyssä taulukossa liikevaihto on jaoteltu asiakkaiden maantieteellisen sijainnin perusteella.

Käyttöpääoma maittain, milj. euroa	2015	2014	2013
Saksa	176,1	181,6	188,1
Ruotsi	140,5	135,4	131,2
Ranska	142,1	133,6	156,8
Italia	96,7	113,4	111,6
Brasilia	54,9	71,8	70,0
Espanja	39,6	43,6	43,7
Muut maat	2,0	-6,2	-6,6
Konserni yhteensä	651,9	673,2	694,8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet maittain, milj. euroa	2015	2014	2013
Saksa	190,5	188,4	190,3
Ranska	128,0	161,1	157,8
Italia	154,8	133,0	137,4
Ruotsi	138,2	123,4	130,7
Brasilia	53,5	76,1	78,6
Espanja	33,2	33,7	33,9
Muut maat	2,3	12,6	13,5
Konserni yhteensä	700,5	728,3	742,2

Liitetieto 5 Liiketoiminnan muut kulut

Konserni, milj. euroa	2015	2014	2013
Kuljetuskustannukset	-48,1	-47,9	-39,5
Energiakustannukset	-95,2	-104,3	-73,4
Kotjaus-, kunnossapito- ja kehittämiskustannukset	-43,0	-43,6	-33,7
Muut tuotantokustannukset	-43,7	-44,2	-32,8
Vuokrat	-8,5	-6,2	-5,8
Muut	-45,0	-46,5	-70,3
Liiketoiminnan muut kulut	-283,5	-292,7	-255,5

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kertaluonteiset erät

Konserni, milj. euroa	2015	2014	2013
Liiketoimintojen yhdistämisestä johtuvat transaktiomenot (liitetieto 3)	-	-	-13,4
Osnabrückiin liittyvä sitoumus (liitetieto 3)	-	-0,7	-13,5
Vaihto-omaisuuden uudelleenarvostus (liitetieto 3)	-	-	-2,4
Synergiahyötyjen saavuttamiseksi syntyneet kulut	-	1,0	-11,0
Muut uudelleenjärjestelykulut	-4,9	-4,2	-
Ympäristövaraukset	-2,4	-	-6,3
EU:n komissio	-	-1,4	-
Muut kulut	-	-0,3	-2,5
	-7,3	-5,6	-49,1

Vuoden 2015 kertaluonteisten erien määrä oli 7,3 miljoonaa euroa. Näistä kustannuksista 4,9 miljoonaa euroa liittyi Mathi tuotantolaitoksen uudelleenjärjestelyyn Italiassa, ja muihin toimenpiteisiin konsernin kulurakenteen sopeuttamiseksi. Vuonna 2015 kirjattiin 2,4 miljoonan euron varaus johtuen muutoksista arvioissa liittyen aikaisemmin kirjattuun ympäristövaraukseen.

Vuoden 2014 kertaluonteisten erien määrä oli -5,6 miljoonaa euroa. Tästä 1,4 miljoonaa euroa liittyi Euroopan komission väitetiedoksiantoon, 1,0 miljoonaa euroa aiempiin liiketoimintojen yhdistämisiin, lähinnä sitoumukseen, joka koski tiettyjen Osnabrückissa Saksassa sijaitsevien liiketoimintojen myynnistä johtuvien kulujen maksamista (vuonna 2013 toteutuneen liike-toimintojen yhdistämisen yhteydessä), sekä 3,2 miljoonaa euroa muihin uudelleenjärjestelytoimenpiteisiin. Näistä kuluista 2,7 miljoonaa euroa liittyi myyntiorganisaation uudelleenjärjestelyyn, josta tiedotettiin vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä.

Vuoden 2013 kertaluonteiset kulut liittyivät lähinnä liitetiedossa 3 kuvattuun liiketoimintojen yhdistämiseen. Transaktiokulut ovat aiheutuneet lähinnä taloudellisesta ja oikeudellisesta neuvonnasta sekä markkinatutkimuksista ja vastaavista transaktion arvointiin liittyvistä toimenpiteistä. Munksjö sitoutui mak samaan tiettyjä kuluja liittyen joidenkin Osnabrückissa Saksassa sijaitsevien liiketoimintojen myyntiin, jota Euroopan komissio edellytti viranomaisluvan saamiseksi. Vaihto-omaisuuden uudelleenarvostus liittyy hankinta-ajankohtana tehtyyn vaihto-omaisuuden uudelleenarvostukseen.

Synergia- ja integraatiohyötyjen saamiseksi syntyneet kulut liittyvät ilmoitettuihin synergioihin, joihin kuuluu Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen kehittämisohjelma. Italiassa ja

USA:ssa suljettuja tuotantoyksiköitä koskevat ympäristövaraukset ovat kasvaneet. Muita kertaluonteisia eräiä ovat mm. vähäisemmät uudelleenjärjestelykulut, joiden ei katsota liittyvän synergiahyötyjä koskevaan ohjelmaan.

Liitetieto 6 Tilintarkastajien palkkiot

Vuoden 2015 yhtiökokouksessa päätettiin hallituksen esityksen mukaisesti valita yhtiön tilintarkastajaksi KPMG Oy, joka on ilmoittanut päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Sixten Nymanin. Yhtiökokouksessa päätettiin myös, että tilintarkastajan palkkiot maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaisesti. Tilikaudella 2014 Munksjö Oyj:n tilintarkastajana toimi PwC ja Munksjö AB:n ja tytäryritysten tilintarkastajana EY. Vuonna 2013 tilintarkastajana toimi EY:

Milj. euroa	2015	2014	2013
KPMG			
Lakisääteinen tilintarkastus	0,5	0,4	-
Muu tilintarkastus	-	-	-
Veroneuvonta	-	-	-
Muut palkkiot	0,1	0,1	-
Yhteensä	0,6	0,5	-
Ernst & Young			
Lakisääteinen tilintarkastus	-	-	0,3
Muu tilintarkastus	-	-	0,3
Veroneuvonta	-	-	0,0
Muut palkkiot	-	-	0,0
Yhteensä	-	-	0,6
PriceWaterhouseCoopers			
Lakisääteinen tilintarkastus	-	-	0,4
Muu tilintarkastus	-	-	0,1
Veroneuvonta	-	-	0,9
Muut palkkiot	-	-	1,0
Yhteensä	-	-	2,4

Liitetieto 7 Henkilöstö

Henkilöstön määrä keskimäärin	2015		2014		2013	
	Henkilöstön määrä keskimäärin	Miehiä %	Henkilöstön määrä keskimäärin	Miehiä %	Henkilöstön määrä keskimäärin	Miehiä %
Ranska	1 031	84	1 040	85	812	86
Ruotsi	582	82	563	83	562	83
Saksa	435	85	463	84	458	85
Italia	260	82	262	82	170	79
Brasilia	252	88	233	89	19	95
Espanja	157	91	162	89	162	88
Muut	57	55	42	54	33	66
Henkilöstö keskimäärin	2 774		2 765		2 216	

Hallitus ja muu ylin johto	2015	Munksjö Oyj		Munksjö AB
		2014	27.5.-31.12.2013	1.1.-26.5.2013
Hallituksen jäsenet	6	7	6	8
Naisia, %	33	29	33	25
Miehiä, %	67	71	67	75
Toimitusjohtaja ja muu ylin johto	11	10	10	12
Naisia, %	36	20	20	17
Miehiä, %	64	80	80	83

Henkilöstökustannukset, milj. euroa	2015			2014			2013		
	Hallitus ja toimitusjohtaja	Toimitusjohtajan palkkio	Muu henkilöstö	Hallitus ja toimitusjohtaja	Toimitusjohtajan palkkio	Muu henkilöstö	Hallitus ja toimitusjohtaja	Toimitusjohtajan palkkio	Muu henkilöstö
Hallitus ja toimitusjohtaja*	0,9	0,2		0,8	0,1		0,7	0,5	
Ranska			64,3			65,6			48,0
Ruotsi			29,1			28,6			29,6
Saksa			28,3			28,9			27,7
Espanja			8,0			8,4			8,7
Italia			13,7			13,3			8,6
Brasilia			7,2			8,7			0,3
Muut			3,1			2,8			1,8
Palkat ja muut palkkiot	0,9	0,2	153,7	0,8	0,1	156,3	0,7	0,5	124,7
Palkat ja muut palkkiot yhteensä			154,8			157,2			125,9
Sosiaaliturvamaksut			41,2			40,0			33,9
Osakepohjainen kannustinjärjestely			0,9			0,6			
Muut henkilöstökulut			2,6			2,7			3,8
			199,5			200,5			163,6
Joista toimitusjohtajan eläkemaksuja			0,2			0,2			0,2
Joista eläkemaksuja muulle henkilöstölle			10,7			9,9			8,9

* Ei sisällä pitkän aikavälin osakepohjaista järjestelyä, katso liitetieto 8.

Liitetieto 8 Hallituksen ja johdon avainhenkilöiden palkkiot

Hallituksen ja sen valiokuntien palkkiot

Munksjön 15.4.2015 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 80 000 euron vuosipalkkio ja muille varsinaisen yhtiökokouksen nimittämille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa yhtiöön, maksetaan 40 000 euron vuosipalkkio. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja saa 12 000 euroa ja muut jäsenet 6 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa.

Munksjön 2.4.2014 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 70 000 euron vuosipalkkio ja muille varsinaisen yhtiökokouksen nimittämille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa yhtiöön, maksetaan 35 000 euron vuosipalkkio. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja saa 9 000 euroa ja muut jäsenet 6 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle ja muille jäsenille ei makseta palkkioita.

Munksjö Oyj:n toukokuussa 2013 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 70 000 euron vuosipalkkio ja muille varsinaisen yhtiökokouksen nimittämille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa yhtiöön, maksetaan 35 000 euron vuosipalkkio. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 9 000 euroa ja muille jäsenille 6 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa.

Munksjö Oyj

Hallituksen palkkiot tuhatta euroa		2015	2014 ²⁾	27.5.– 31.12. 2013 ³⁾
Peter Seligson	Puheenjohtaja	86	77	46
Fredrik Cappelen		44	39	24
Elisabet Salander Björklund		50	44	26
Sebastian Bondestam		45	41	24
Hannele Jakosuo-Jansson		42	38	22
Alexander Ehrnrooth	Jäsen v. 2014 alkaen	45	31	–
Caspar Callerström	Jäsen v. 2014 alkaen	9	28	4 ³⁾
Jarkko Murtoaro	Erosi 2014	–	–	– ⁴⁾
Thomas Ahlström (ei hallituksen jäsen)	Nimitysvalio- kunnan puheenjohtaja	4		
Mikko Mursula (ei hallituksen jäsen)	Nimitysvalio- kunta	2		

¹⁾ Ajanjakso 27.5.–31.12.2013; Nimitysvaliokunnalle on lisäksi maksettu (koko vuodesta) 6 000 euroa puheenjohtajalle ja 3 000 euroa jäsenille. Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Caspar Callerström (puheenjohtaja), Peter Seligson, Fredrik Cappelen, Thomas Ahlström ja Timo Ritakallio. Peter Seligsonille, Fredrik Cappelenille ja Caspar Callerströmille maksetut palkkiot sisältyvät yllä esitettyihin lukuihin.

²⁾ Ajanjakso 1.1.–31.3.2014; Nimitysvaliokunnalle on lisäksi maksettu (koko vuodesta) 6 000 euroa puheenjohtajalle ja 3 000 euroa jäsenille. Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Caspar Callerström (puheenjohtaja), Peter Seligson, Fredrik Cappelen, Thomas Ahlström ja Timo Ritakallio. Peter Seligsonille, Fredrik Cappelenille ja Caspar Callerströmille maksetut palkkiot (3 kuukaudelta) sisältyvät yllä esitettyihin lukuihin. Nimitysvaliokunnalle ei maksettu palkkioita ajalta 1.4.–31.12.2014.

³⁾ Tämä on palkkiota nimityslautakunnan puheenjohtajan tehtävästä ajalta 27.5.–31.12.2013.

⁴⁾ Jarkko Murtoaro on kieltäytynyt palkkiosta.

Kuten liitetiedossa 1 on kerrottu, vaikka Munksjö Oyj juridisesti hankki Munksjö AB:n, niin IFRS:n laskentaperiaatteiden mukaisesti Munksjö AB katsotaan hankkijaosapuoleksi. Siksi tässä liitetiedossa esitetyt palkkiot, jotka koskevat kausia ennen 27.5.2013, kuvastavat Munksjö AB:n kuluja. Hallituspalkkiot 27.5.2013 jälkeiseltä ajalta kuvastavat Munksjö Oyj:n hallituspalkkioita.

Munksjö AB

Hallituksen palkkiot tuhatta Ruotsin kruunua	1.1.–26.5. 2013	
Fredrik Cappelen	Puheenjohtaja 2009 alkaen	78
Ingvar Petersson		46
Richard Chindt		42
Jan Åström	Toimitusjohtaja	–
Caspar Callerström		–
Elisabet Salander Björklund		39

Palkitsemisohjeet

Toimitusjohtajalle ja muille johdon avainhenkilöille suoritetaan kiinteää palkkaa (peruspalkka) ja joissain tapauksissa muuttuvaa palkkaa ja luontoisetuja. Kokonaispalkitseminen vastaa markkinoilla vallitsevia käytäntöjä, se on kilpailukykyinen ja suhteessa johtajan vastuuseen ja toimivaltaan.

Palkitsemisohjeiden soveltaminen

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkkioista palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta ja johtoryhmän jäsenten palkkioista perustuen toimitusjohtajan esitykseen, jonka palkitsemisvaliokunta tarkastaa.

Johdon avainhenkilöt

Johdon avainhenkilöillä tarkoitetaan toimitusjohtajaa, joka on myös konsernin pääjohtaja sekä eri liiketoiminta-alueiden johtajia ja konsernifunktioiden johtajia.

Kiinteä ja muuttuva palkkaus

Palkat ja muuttuvat palkkiot määritetään kalenterivuositain. Toimitusjohtajalle ja muulle johdolle voidaan tarjota muuttuvaa palkkiota. Kaikkien muuttuvien palkkioiden tulee olla rajattuja ja suhteessa kiinteään palkkaan, ja niiden tulee perustua konsernin taloudellisiin tavoitteisiin sekä yksilöllisiin tavoitteisiin. Hallitus tekee lopullisen päätöksen muuttuvasta palkitsemisesta sen jälkeen, kun yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös on hyväksytty yhtiökokouksessa. Muuttuvat palkkiot eivät oikeuta eläkkeeseen, ellei sovellettavassa laissa tai lakisääteisten järjestelyjen ehtoissa, esim. Ruotsin ITP-järjestelmä, toisin määrätä.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestely

Toimitusjohtaja ja muut johdon avainhenkilöt osallistuvat konsernin vuoden 2014 pitkän aikavälin kannustinjärjestelyyn, jota kuvataan liitetiedossa 9. Mihinkään myönnettyistä eduista ei syntynyt oikeuksia vuonna 2015 ja ensimmäiset suoritukset tapahtuivat vuonna 2017. Vuoden 2015 tuloslaskelmaan kirjattu kulu oli toimitusjohtajan osalta 0,2 (0,1) miljoonaa euroa ja muiden johdon avainhenkilöiden osalta 0,5 (0,1) miljoonaa euroa. Vuonna 2015 ei ollut pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää voimassa.

Liitetieto 8 jtk

Eläkkeet

Johdon avainhenkilöiden eläkejärjestelyihin sisältyvät tavanomaiset työeläkkeet ja joissakin tapauksissa yksilöllisesti sovitut järjestelyt, jotka sisältävät etuuspohjaisia ja maksupohjaisia järjestelyitä. Toimitusjohtajalla on yksilöllinen eläkesopimus, jonka mukaan yhtiö maksaa toimitusjohtajan määräämään eläkevaikutukseen vuosittain summan, joka vastaa 35:tä prosenttia toimitusjohtajan kiinteästä palkasta. Toimitusjohtajan kanssa ei ole sovittu ennakkoeläkkeelle siirtymisestä. Hänen eläkeikänsä on 65 vuotta.

Muut etuudet

Jos muita etuja tarjotaan, ne koostuvat auto- ja asumiseduista ja sairausvakuutuksista.

Irtisanomisaika ja irtisanomisajan palkka

Yhtiö voi päättää toimitusjohtajan työsopimuksen kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, ja toimitusjohtaja voi irtisanoutua kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla. Jos toimitusjohtajan irtisanominen tapahtuu yhtiön toimesta eikä toimitusjohtaja ole ottanut vastaan toista työtä 12 kuukauden irtisanomisajan loppuun mennessä, hän on oikeutettu vielä kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan lisäkorvaukseen, mutta vain siihen saakka, kunnes hän on vastaanottanut toisen työn.

Johdon avainhenkilöille maksetut palkkiot ja etuudet, tuhatta euroa	Brutto-palkka	Muuttuvat palkkiot	Muut etuudet	Eläkemaksut	Yhteensä
Jan Åström Munksjö Oyj:n toimitusjohtaja	561	222	1	182	966
Munksjö Oyj:n muu johto	1 778	567	64	450	2 859
Yhteensä 2015	2 339	789	65	632	3 825
Jan Åström Munksjö Oyj:n toimitusjohtaja	537	94	1	200	832
Munksjö Oyj:n muu johto	1 979	276	65	467	2 787
Yhteensä 2014	2 516	370	66	667	3 619
Jan Åström Munksjö Oyj:n toimitusjohtaja 27.5.–31.12.2013	339	96	1	99	535
Jan Åström Munksjö AB:n toimitusjohtaja 1.1.–26.5.2013	205	416	1	65	687
Munksjö Oyj:n muu johto 27.5.–31.12.2013	1 029	485	84	268	1 866
Munksjö AB:n muu johto 1.1.–26.5.2013	794	880	63	203	1 940
Yhteensä 2013	2 367	1 877	149	635	5 028

Liitetieto 9 Osakeperusteiset maksut

Munksjön hallitus hyväksyi 28.5.2014 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelyn, joka koskee Munksjön johtoa ja muita avainhenkilöitä, yhteensä noin 35:tä henkilöä. Ohjelman tavoitteena on yhtiön taloudellisten tavoitteiden yhtenäistämisen osakkeenomistajien ja johdon tavoitteiden kanssa yhtiön osakkeiden omistamiseen perustuvaa kannustinjärjestelyä käyttäen. Järjestelyyn osallistuvat henkilöt saavat täsmäytysosakkeita (Matching Shares) ja tulokseen perustuvia osakkeita (Performance Shares) sen perusteella, mikä on heidän alkuperäinen sijoituksensa säästöosakkeisiin (Saving Shares). Täsmäytysosakkeiden ja tulokseen perustuvien osakkeiden saamisen ehtona on, että jäljempänä kuvatut tulokseen perustuvat kriteerit täyttyvät, alkuperäinen osakesijoitus säilytetään ja henkilö on edelleen yhtiön palveluksessa. Vuonna 2014 käynnistetyssä järjestelyssä oikeuden syntymispäivä on 31.12.2016, mikä tarkoittaa kolmen vuoden ansaintajaksoa.

- A-oikeudet: 1 täsmäytysosake säästöosaketta kohden, ei tulokseen perustuvia ehtoja.
- B-oikeudet: 1 osake, jos osingonmaksukyky on 200 miljoonaa euroa, 2 osaketta, jos osingonmaksukyky on 225 miljoonaa euroa ja 3 osaketta, jos osingonmaksukyky on 250 miljoonaa euroa. Näiden tasojen välillä oikeus määräytyy lineaarisesti. Ehtona on myös, että absoluuttinen osakkeen kokonaistuotto (TSR) on positiivinen ansaintajakson aikana.
- C-oikeudet: suhteutettuna osakkeen kokonaistuottoon (TSR), 1 osake, jos TSR on yhtä suuri tai parempi kuin vertailuryhmän indeksi; 2 osaketta, jos TSR on 10 prosenttiyksikköä parempi kuin vertailuryhmän indeksi. Ehtona on myös, että absoluuttinen osakkeen kokonaistuotto (TSR) on positiivinen ansaintajakson aikana.

nen osakkeen kokonaistuotto (TSR) on positiivinen ansaintajakson aikana.

Absoluuttiseen ja suhteelliseen osakkeen kokonaistuottoon (TSR) perustuva ehto katsotaan IFRS 2:n mukaan markkinaperusteiseksi ehdoiksi, kun taas osingonmaksukykyyn perustuva ehto katsotaan muuksi kuin markkinaperusteiseksi ehdoksi. Koska on epävarmaa, kuinka moneen täsmäytysosakkeeseen ja tulokseen perustuvaan osakkeeseen osallistujat saavat oikeuden, instrumenttien arvo on määritetty Monte Carlo –simulointimallien avulla. Niiden instrumenttien osalta, joita koskevan oikeuden toteutumiseen liittyy markkinaperusteinen ehto, lasketaan Monte Carlo –simulointimallin avulla käypä arvo ilman tulevien osinkojen nykyarvoa. Muiden instrumenttien osalta käypä arvo on osakkeen hinta ilman tulevien osinkojen nykyarvoa.

Myönnettyjen instrumenttien kokonaismäärä oli 417 474, joista 15 245:tä osaketta koskeva oikeus menetettiin vuoden 2014 aikana, ja 27 424 osaketta koskeva oikeus vuonna 2015. Vuonna 2015 myönnettiin yhteensä 52 301 osaketta lisää, joten tilikauden lopussa oikeuksia oli jäljellä 427 106 (402 229). Myönnettyjen instrumenttien käypien arvojen painotettu keskiarvo oli 5,03 euroa ja niiden instrumenttien perusarvo, joihin odotettiin syntyvän oikeus, oli 2 448 738 (2 999 977) euroa. Vuoden 2015 tuloslaskelmaan kirjattu kokonaiskulu oli 0,9 (0,6) miljoonaa euroa. Käteisvaroina maksettavan velvoitteen määrä 31.12.2015 oli 0,6 (0,4) miljoonaa euroa ja omaan pääomaan kirjattu määrä 0,3 (0,2) miljoonaa euroa.

Liitetieto 10 Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Munksjöllä on eri maissa etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä toimihenkilöille. Nettomääräinen eläkevastuu oli Ruotsissa 12,3 miljoonaa euroa, Saksassa 16,8 miljoonaa euroa, Ranskassa 14,9 miljoonaa euroa, Italiassa 6,2 miljoonaa euroa ja Yhdysvalloissa 2,2 miljoonaa euroa. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt perustuvat palvelusajan pituuteen ja viimeisten työvuosien palkkaan. Laskelmat on laadittu käyttäen ennakoitua etuus oikeus yksikköön perustuva menetelmää (projected unit credit method) alla esitettyihin oletuksiin pohjautuen. Järjestelyt ovat pääosin rahastoimattomia lukuun ottamatta Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Saksassa olevia järjestelyjä, jotka on osittain rahastoitu.

Tietty osa Ruotsin henkilökunnan eläkevelvoitteista on vakuutettuna Alectassa.

Valtaosasta ansaituista eläkekeuksista Alectalla ei ole tietoa siitä miten ansaitut edut jakaantuvat henkilön eri työnantajien kesken. Sen sijaan kaikki ansaitut edut on rekisteröity viimeisimmälle työnantajalle. Tästä syystä Alectalla ei ole mahdollisuutta jakaa tarkasti varoja ja velkoja kyseisille työnantajille.

Tästä johtuen järjestely on käsitelty maksu pohjaisena järjestelyinä. Tänä vuonna suoritukset eläkejärjestelyihin olivat 0,5 miljoonaa euroa (0,5; 0,5). Ylikate kollektiivisen rahastointiasteen muodossa oli 148 prosenttia (144 prosenttia, 148 prosenttia). Kollektiivinen rahastointiaste on hallintoitujen varojen markkina-arvo prosentiosuutena vakuutus sitoumuksista.

Järjestelyyn kuuluvien varojen määrä Yhdysvalloissa oli 6,2 miljoonaa euroa, Ranskassa 8,1 miljoonaa euroa ja Saksassa 0,2 miljoonaa euroa. Konsernin soveltama rahoitusmalli on maksaa lain sallima minimimäärä vakuutus maksuja. Yhdysvalloissa näiden minimimäärään perustuvien vakuutus maksujen oletetaan kattavan eläkevelvoitteen kokonaisuudessaan seitsemän vuoden aikana. Järjestelyn sijoitustoiminnan tavoitetaso vastaa sijoitus riskiä, joka on turvaava ja kohtuullinen ottaen huomioon keskipitkän ja pitkän aikavälin markkinaolosuhteet ja järjestelyn sijoitustoiminnan tavoitteet. Yhdysvaltojen järjestelyyn liittyvät varat on sijoitettu oman pääoman ehtoiisiin ja velkainstrumentteihin yhteensä 3,8 miljoonaa euroa ja 2,4 miljoonaa euroa.

Ranskan järjestelyyn kuuluvia varoja hoidetaan ulkopuolisissa vakuutusyhtiöissä, joissa varat on sijoitettu lähinnä matalariskisiin joukkovelkakirjalainoihin. Saksan järjestelyyn kuuluvat varat koostuvat suojatalletuksesta (cash held in escrow).

Seuraavissa taulukoissa esitetään laajaan tuloslaskelmaan sisältyvien (nettomääräisten) eläkekulujen erittely, velvoitteiden ja järjestelyihin kuuluvien varojen erotus sekä laajaan tuloslaskelmaan merkityt määrät kustakin järjestelystä.

Taseeseen merkityt luvut

Varat ja velat liittyen eläkejärjestelyihin:

Milj. euroa	2015	2014	2013
Rahastoimattomien etuus pohjaisten velvoitteiden nykyarvo	37,0	36,0	33,0
Rahastoitujen tai osittain rahastoitujen etuus pohjaisten velvoitteiden nykyarvo	29,9	32,1	28,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-14,5	-17,1	-16,0
Eläkevelka taseessa	52,4	51,0	45,9

Laajaan tuloslaskelmaan merkitty kulu:

Milj. euroa	2015	2014	2013
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	2,6	1,8	2,7
Korkokulut ja -tuotot	1,1	1,4	1,5
Eläkekulut tilikauden tuloksessa	3,7	3,2	4,2
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-1,0	6,3	-1,8
Eläkekulut laajassa tuloslaskelmassa	2,7	9,5	2,4

Etuus pohjaisen velvoitteen muutokset:

Milj. euroa	2015	2014	2013
1.1.	68,1	61,9	42,5
Korkokulu	1,5	1,9	1,9
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	2,6	1,8	2,7
Maksetut etuudet	-5,9	-4,3	-3,6
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	20,5
Velvoitteen täyttäminen	0,0	0,0	-0,3
Uudelleenluokittelu muista veloista	1,2	-	-
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-1,5	6,3	-1,3
Valuuttakurssierot	0,9	0,5	-0,5
31.12.	66,9	68,1	61,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutokset:

Milj. euroa	2015	2014	2013
1.1.	17,1	16,0	6,8
Korkotuotto	0,4	0,5	0,4
Työnantajan maksusuoritukset	-	1,0	0,6
Liiketoimintojen yhdistäminen	-	0,0	9,2
Maksetut etuudet	-3,4	-1,4	-1,2
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-0,5	0,0	0,5
Valuuttakurssierot	0,9	1,0	-0,3
31.12.	14,5	17,1	16,0

Liitetieto 10 jtk

Järjestelyyn kuuluvien varojen luokittelu:

Milj. euroa	2015	2014	2013
Osakkeet	3,8	4,4	3,7
Joukkovelkakirjalainat	2,5	3,6	2,7
Hyväksyttävät vakuutukset	8,0	8,8	9,3
Suojatalletus	0,2	0,3	0,3
Yhteensä	14,5	17,1	16,0

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden määrittämisessä:

Diskonntauskorko, %:	2015	2014	2013
Ruotsi	3,00	2,75	3,75
Saksa	2,00	1,70-1,90	3,00-3,20
Ranska	2,00	1,75-2,00	3,00-3,30
Italia	1,95	1,90	3,25
Yhdysvallat	4,25	4,00	4,50

Arvioitu palkankorotus, %:	2015	2014	2013
Ruotsi	3,00	3,00	3,00
Saksa	2,50	2,50	2,50
Ranska	1,30	2,50-3,00	3,00-3,50
Italia	-	-	-
Yhdysvallat	-	-	-

Arvioitu eläkkeiden korotus, %:	2015	2014	2013
Ruotsi	1,50	1,50	2,00
Saksa	2,00	1,75	2,00
Ranska	0,90	2,00	2,00
Italia	1,75	2,00	2,00
Yhdysvallat	-	-	-

Herkkyysoanalyysi	Oletuksen muutos %	Lisäys oletuksessa milj. euroa	Vähennys oletuksessa milj. euroa
Diskonntauskorko	0,5	-3,0	3,3
Palkankorotus	0,5	1,3	-1,1
Eläkkeiden korotus	0,5	1,4	-1,3

	Vuosi	Milj. euroa	Milj. euroa
Odotettavissa oleva elinikä	1	1,1	-1,1

Liitetieto 11 Poistot

Milj. euroa	2015	2014	2013
Koneet ja laitteet	-43,4	-42,3	-30,3
Teollisuusrakennukset	-5,5	-6,3	-5,8
Muut aineettomat hyödykkeet	-4,7	-5,4	-3,2
Poistot yhteensä	-53,6	-54,0	-39,3

Liitetieto 12 Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	2015	2014	2013
Korkotuotot	0,5	0,3	0,3
Valuuttakurssivoitot ²⁾	10,0	6,1	0,7
Rahoitustuotot	10,5	6,4	1,0
Korkokulut	-9,7	-14,0	-12,5
Toteutuneet tappiot koronvaihtosopimuksista ¹⁾	-0,7	-0,3	-0,2
Diskonntauskorko purkautuminen varauksista	-2,2	-2,5	-1,6
Aktivoitujen pankkipalkkioiden jaksotukset	-0,7	-9,0	-4,0
Valuuttakurssitappiot ²⁾	-0,5	-7,0	-4,4
Muut rahoituskulut	-1,4	-2,1	-1,2
Rahoituskulut	-15,2	-34,9	-23,9
Rahoituskulut, netto	-4,7	-28,5	-22,9

¹⁾ Muiden johdannaisten, kuten valuutta-, sellu- ja sähköjohdannaisten tulosvaikutus on kirjattu liikevoittoon vaikuttavasti (ks. liitetieto 27).

²⁾ Valuuttakurssivoitot ja -tappiot liittyvät korollisiin varoihin ja velkoihin. Liiketoimintaan kuuluvat valuuttakurssivoitot ja -tappiot on kirjattu liikevoittoon vaikuttavasti.

Liitetieto 13 Verot

Milj. euroa	2015	2014	2013
Voitto/(tappio) ennen veroja	28,0	16,9	-56,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot:			
Vero tilikauden voitosta	-4,6	-12,0	-10,0
Aiempiä tilikausia koskevat oikaisut	-0,2	-1,0	-2,3
	-4,8	-13,0	-12,3
Laskennalliset verot:			
Verotuksellisiin tappioihin liittyvät laskennalliset verot	-3,1	-0,7	6,3
Väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verot	2,7	4,5	4,9
	-0,4	3,8	11,2
Verokulu	-5,2	-9,2	-1,1

Efektiivisen veroasteen täsmäytyslaskelma

Milj. euroa	2015	2014	2013
Voitto/(tappio) ennen veroja	28,0	16,9	-56,3
Suomen tuloverot	-5,6	-3,4	13,8
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavin verokantojen vaikutus	-0,6	-2,5	-4,5
Verokantojen muutosten vaikutus ¹⁾	-	-	-
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,8	1,0	2,3
Tappioista kirjattujen laskennallisten verosaamisten uudelleenarviointi	1,9	-	-
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-	-3,9	-3,8
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-1,7	-0,4	-8,9
Verokulu laajassa tuloslaskelmassa	-5,2	-9,2	-1,1

¹⁾ Ruotsin verokannan muuttuminen 1.1.2014 alkaen 24,5 %:sta 20 %:iin oli vaikutukseltaan epäolennainen.

Väliaikaisista eroista ja verotuksellista tappioista kirjattujen laskennallisten verojen muutokset, milj. euroa	Tilikauden alussa 2015	Valuutta-kurssierot	Liiketoimintojen yhdistäminen	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Tilikauden lopussa 2015
Saamiset	-0,2	-	-	-	-	-0,2
Verotuksellisten tappioiden käyttö	-36,5	-0,3	3,5	2,2	-	-31,1
Verotukselliset varaukset	14,8	0,3	-	-2,3	-	12,8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	30,8	-3,2	-3,5	8,5	-	32,6
Muut erät	15,6	-0,4	-	-8,0	1,0	8,2
Laskennallinen verosaaminen, netto	24,5	-3,6	0,0	0,4	1,0	22,3
Velat						74,1
Saamiset						-51,8
						22,3

Väliaikaisista eroista ja verotuksellista tappioista kirjattujen laskennallisten verojen muutokset, milj. euroa	Tilikauden alussa 2014	Valuutta-kurssierot	Liiketoimintojen yhdistäminen	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Tilikauden lopussa 2014
Saamiset	-0,2	0,0	-	-	-	-0,2
Verotuksellisten tappioiden käyttö	-38,3	1,1	-	0,7	-	-36,5
Verotukselliset varaukset	16,3	-0,9	-	-0,6	-	14,8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	34,0	0,0	-	-3,2	-	30,8
Muut erät	18,6	-0,2	-	-0,7	-2,1	15,6
Laskennallinen verosaaminen, netto	30,4	0,0	0,0	-3,8	-2,1	24,5
Velat						84,7
Saamiset						-60,2
						24,5

Milj. euroa	Tilikauden alussa 2013	Valuutta-kurssierot	Liiketoimintojen yhdistäminen	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Tilikauden lopussa 2013
Saamiset	-0,1	0,0	-	-0,1	-	-0,2
Verotuksellisten tappioiden käyttö	-27,6	0,6	-5,0	-6,3	-	-38,3
Verotukselliset varaukset	10,1	-0,3	7,1	-0,6	-	16,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	20,8	-0,2	15,2	-1,8	-	34,0
Muut erät	-3,4	-0,1	24,7	-2,4	-0,2	18,6
Laskennallinen verosaaminen, netto	-0,2	0,0	42,0	-11,2	-0,2	30,4
Velat						85,0
Saamiset						-54,6
						30,4

Liitetieto 13 jtk

Vuonna 2013 Saksan veroviranomaiset aloittivat Munksjö Germany Holding GmbH:n verotarkastuksen vuosilta 2005–2010. Viranomaiset tekivät useita havaintoja ja vuoden 2013 aikana yhtiö maksoi veroviranomaisille 2 miljoonaa euroa. Lisäksi 31.12.2013 oli kirjattu 5 miljoonan euron varaus mahdollisia tulevia kuluja varten. Vuonna 2014 asiasta päästiin sopimukseen, ja tällöin maksettiin 5,1 miljoonaa euroa, jonka vuoksi kirjattiin vielä 0,1 miljoonan euron verokulu.

Konsernilla on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita yhteensä 120,7 miljoonaa euroa (149,2; 163,4), jotka voidaan hyödyntää tulevia veronalaisia voittoja vastaan niissä yhtiöissä, joissa tappiot ovat syntyneet. Tähän liittyvä laskennallinen verosaaminen oli 31,1 miljoonaa euroa (36,5; 38,3). Käyttämättömät verotukselliset tappiot ovat hyödynnettävissä ennalta määräämättömän ajan lukuun ottamatta Espanjaa, missä raja on 8–10 vuotta. Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista Espanjaan kohdistuu 16,6 miljoonaa euroa (22,1; 26,8).

Liitetieto 14 Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, johon on

lisätty niiden osakkeiden lukumäärän keskiarvo, jotka laskettaisiin liikkeeseen käynnissä olevien kannustinjärjestelyjen perusteella. Yhtiö otti vuonna 2014 käyttöön osakeperusteisen kannustinjärjestelyn, jota on kuvattu lähemmin liitetiedossa 9.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi osakekohtaisen tuloksen laskemisessa käytetyt tekijät.

	2015	2014	2013
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista, milj. euroa	22,4	7,0	-57,7
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	50 818 260	51 061 581	29 228 454
Osakepohjaisen kannustinjärjestelyn laimennusvaikutus	100 051	29 832	-
Osakemäärän painotettu keskiarvo laimennus huomioon otettuna	50 918 311	51 091 413	29 228 454
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,44	0,14	-1,97
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)	0,44	0,14	-1,97

Liitetieto 15 Aineettomat hyödykkeet

2015, milj. euroa	Yhteensä	Liikearvo	Asiakassuhteet	Patentit ja tavaramerkit	Ohjelmistot	Muut
Hankintameno						
Kauden alussa	297,6	226,7	34,2	5,3	7,1	24,3
Lisäykset	0,5			0,4		0,1
Siirrot erien välillä	0,2				0,2	
Valuuttakurssierot	-7,4	-2,8	-2,4		0,1	-2,3
Kauden lopussa	290,9	223,9	31,8	5,7	7,4	22,1
Kertyneet poistot						
Kauden alussa	15,7	0,0	3,6	4,2	3,4	4,5
Tilikauden poistot	4,7		2,5	0,3	0,9	1,0
Valuuttakurssierot	0,0		-0,4			0,4
Kauden lopussa	20,4	0,0	5,7	4,5	4,3	5,9
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	270,5	223,9	26,1	1,2	3,1	16,2

Liitetieto 15 jtk

2014, milj. euroa	Yhteensä	Liikearvo	Asiakassuhteet	Patentit ja tavaramerkit	Ohjelmistot	Muut
Hankintameno						
Kauden alussa	293,3	226,6	34,1	5,1	3,8	23,7
Lisäykset	2,0	-	-	0,2	1,8	-
Siirrot erien välillä	1,8	-	-	-	1,8	-
Valuuttakurssierot	0,5	0,1	0,1	-	-0,3	0,6
Kauden lopussa	297,6	226,7	34,2	5,3	7,1	24,3
Kertyneet poistot						
Kauden alussa	10,3	0,0	1,0	3,9	2,6	2,8
Tilikauden poistot	5,4	-	2,6	0,3	0,7	1,8
Valuuttakurssierot	0,0	-	-	-	0,1	-0,1
Kauden lopussa	15,7	0,0	3,6	4,2	3,4	4,5
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	281,9	226,7	30,6	1,1	3,7	19,8
2013, milj. euroa						
Hankintameno						
Kauden alussa	170,6	155,8	-	5,0	3,2	6,6
Liiketoimintojen yhdistämiset	122,3	71,0	34,7	-	-	16,6
Lisäykset	1,6	-	-	0,1	0,1	1,4
Siirrot erien välillä	0,5	-	-	-	0,5	-
Valuuttakurssierot	-1,7	-0,2	-0,6	-	-	-0,9
Kauden lopussa	293,3	226,6	34,1	5,1	3,8	23,7
Kertyneet poistot						
Kauden alussa	4,1	-	-	1,5	2,4	0,2
Liiketoimintojen yhdistämiset	3,2	-	1,0	-	-	2,2
Tilikauden poistot	3,2	-	-	2,4	0,3	0,5
Valuuttakurssierot	-0,2	-	-	-	-0,1	-0,1
Kauden lopussa	10,3	0,0	1,0	3,9	2,6	2,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	283,0	226,6	33,1	1,2	1,2	20,9

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Konsernin johto seuraa liikearvoa liiketoiminta-alueittain, ja liikearvo on testattu arvonalentumisen varalta samalla tasolla. Arvonalentuminen kirjataan, jos varojen kirjanpitoarvo ylittää niiden käyttöarvon. Käyttöarvo on ennustettujen kerrytettävissä olevien rahavirtojen nykyarvo. Rahavirrat perustuvat taloudellisiin suunnitelmiin, jotka normaalisti kattavat seuraavat viisi vuotta. Taloudelliset suunnitelmat ovat konsernin johdon tekemiä ja hallitus on ne vahvistanut. Viiden vuoden ennustejaksoa seuraavat rahavirrat on extrapoloitu käyttämällä myynnin ennustettua kahden prosentin kasvua (2 prosenttia; 2 prosenttia), mikä kuvastaa arvioitua pitkän aikavälin keskimääräistä inflaatiota.

Käyttöarvon laskenta perustuu oletuksiin ja arvioihin. Keskeisimmät arviot liittyvät myynnin kehitykseen, vallitseviin markkinahintoihin, vallitseviin kustannustasoihin sisältäen muutokset reaalihinnoissa sekä kustannusinflaatiosta, liiketuloksen kehitykseen sekä vallitsevaan painotettuun keskimääräiseen pääomakustannukseen (WACC), jota käytetään kassavirtaennusteiden diskonttauksessa. Volyymien kasvuennuste noudattaa keskimääräistä 1–2 prosentin kasvua. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvoa laskettaessa on käytetty 9 prosentin diskonttauskorkoa (9 prosenttia; 10 prosenttia) joka on määritetty ennen veroja. Diskonttaustekijässä on mukana sekä velka että oman pääoman osuus. Oman pääoman kustannus on johdettu potentiaalisten sijoittajien sijoitetun pääoman tuotto-odotuksesta. Velkapääoman kustannus perustuu korollisiin velkoihin, joihin konserni on sitoutunut. Beetakerroin arvioidaan vuosittain perustuen julkiseen markkinatietoon. Kaikki rahavirtaa kerryttävät yksiköt testattiin arvonalentumisen varalta vuoden 2014 viimeisen kvartaalin aikana.

Suoritetun testauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumista.

Liikearvon jakautuminen liiketoiminta-alueittain, milj. euroa	2015	2014	2013
Decor	142,1	141,8	141,8
Release Liners	68,0	71,1	71,0
Industrial Applications	13,8	13,8	13,8
Konserni yhteensä	223,9	226,7	226,6

Decor -liiketoiminta-alueen kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti kirjanpitoarvon 207 miljoonalla eurolla. Herkkyysanalyysin perusteella arvonalentumiskirjauksen tarve syntyisi, mikäli ennen veroja määritetty diskonttaustekijä nousisi 12 prosenttiin tai jos käyttökate (EBITDA) viimeisenä vuotena laskisi noin 6,6 prosentin alapuolelle.

Release Liners -liiketoiminta-alueen kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti kirjanpitoarvon 82 miljoonalla eurolla. Herkkyysanalyysin perusteella arvonalentumiskirjauksen tarve syntyisi, mikäli ennen veroja määritetty diskonttaustekijä 8,7 prosenttiin tai jos käyttökate viimeisenä vuotena laskisi noin 7,2 prosentin alapuolelle.

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen testaustulos ei ole herkkä käyttökateen tai diskonttaustekijän muutoksille, koska testattavien varojen kirjanpitoarvon ja käyttöarvon välinen erotus on hyvin suuri.

Liitetieto 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2015, milj. euroa	Yhteensä	Koneet ja laitteet	Rakennukset	Maa-alueet	Keskeneräiset työt
Hankintameno					
Kauden alussa	1 172,2	943,0	164,9	44,7	19,6
Lisäykset	40,9	17,2	0,7		23,0
Vähennykset	-13,5	-13,4	-0,1		
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	-0,2	21,0	5,6	-4,1	-22,7
Valuuttakurssierot	-8,2	-8,0	-0,8	0,6	
Kauden lopussa	1 191,2	959,8	170,3	41,2	19,9
Kertyneet poistot					
Kauden alussa	725,8	612,5	104,7	8,3	0,3
Tilikauden poistot	48,9	43,4	5,5		
Vähennykset	-13,5	-13,4	-0,1		
Valuuttakurssierot	0,0	0,2		-0,2	
Kauden lopussa	761,2	642,7	110,1	8,1	0,3
Kirjanpitoarvo	430,0	317,1	60,2	33,1	19,6

Investointien lisäykset tammi-joulukuussa 2015 liittyivät pääasiassa ylläpitoon. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet testataan mahdollisen arvonalentumisen toteamiseksi milloin on havaittavissa viitteitä arvonalentumisesta. Vuonna 2015 erät Graphic and Packaging liiketoiminta-alueen omaisuuserät testattiin arvonalentumisen toteamiseksi. Näiden omaisuuserien ker-

rytettävissä oleva rahamäärä perustuu markkinaoletuksiin ja johdon arvioihin tulevista rahavirroista. Arvonalentumistappiota ei ole kirjattu. Kuitenkin testaus on herkkä EDITBA tason muutoksille ja diskonttauskorolle, koska omaisuuserän kirjanpitoarvojen ja kerrytettävissä olevien rahamäärien ero on pieni.

2014, milj. euroa	Yhteensä	Koneet ja laitteet	Rakennukset	Maa-alueet	Keskeneräiset työt
Hankintameno					
Kauden alussa	1 147,4	929,7	160,0	45,9	11,8
Lisäykset	44,5	15,2	0,9	0,1	28,3
Vähennykset	-4,3	-4,1			-0,2
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	-1,8	16,5	1,6	0,4	-20,3
Valuuttakurssierot	-13,6	-14,3	2,4	-1,7	0,0
Kauden lopussa	1 172,2	943,0	164,9	44,7	19,6
Kertyneet poistot					
Kauden alussa	688,2	581,0	98,6	8,6	0,0
Tilikauden poistot	48,6	42,3	5,9	0,0	0,4
Vähennykset	-4,1	-3,9	-0,1	0,1	-0,2
Valuuttakurssierot	-6,9	-6,9	0,3	-0,4	0,1
Kauden lopussa	725,8	612,5	104,7	8,3	0,3
Kirjanpitoarvo	446,4	330,5	60,2	36,4	19,3

Merkittävimpiä investointeja vuoden 2014 aikana olivat kahden filmpuristimen asennus ja käynnistäminen Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen kahdessa Ranskassa sijaitsevassa tuotantolaitoksessa. Investoinnin tarkoituksena on varmistaa tekniset edellytykset liiketoiminta-alueen tuotelinjan kehittämiseksi sekä vahvistaa liiketoiminta-alueen kilpailukykyä sen taloudelli-

sen tuloksen huomattavaan parantamiseen tähtäävän ohjelman mukaisesti. Muut tammi-joulukuussa 2014 tehdyt investoinnit olivat pienempiä ja liittyivät pääasiassa ylläpitoon, esimerkiksi Aspan tuotantolaitoksella toisella vuosineljänneksellä toteutetun huoltoseisokin yhteydessä. Vertailuluvut sisältävät hankittujen toimintojen investoinnit vain 27.5.2013 lähtien.

Konserni/liitetiedot

Liitetieto 16 jtk

2013, milj. euroa	Yhteensä	Koneet ja laitteet	Rakennukset	Maa-alueet	Keskeneräiset työt
Hankintameno					
Kauden alussa	716,2	561,5	105,3	39,1	10,3
Liiketoimintojen yhdistämiset	418,4	352,9	51,1	7,7	6,7
Lisäykset	21,5	6,4	0,5	0,0	14,6
Vähennykset	-1,2	-1,1	-0,1	0,0	0,0
Siirrot käyttöömaisuuserien välillä	-0,5	18,2	0,8	0,0	-19,5
Valuuttakurssierot	-7,0	-8,2	2,4	-0,9	-0,3
Kauden lopussa	1 147,4	929,7	160,0	45,9	11,8
Kertyneet poistot					
Kauden alussa	479,8	401,0	70,9	7,9	0,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	174,0	153,2	20,8	0,0	0,0
Tilikauden poistot	36,1	30,3	5,0	0,8	0,0
Vähennykset	-1,1	-1,0	-0,1	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	-0,6	-2,5	2,0	-0,1	0,0
Kauden lopussa	688,2	581,0	98,6	8,6	0,0
Kirjanpitoarvo	459,2	348,7	61,4	37,3	11,8

Vuoden 2013 tammi-joulukuussa tapahtuneet lisäykset olivat lähinnä pienehköjä ylläpitoinvestointeja. Vuoden merkittävin investointi oli Aspan tuotantolaitokselle rakennettu märkämäsän lastausasema, jonka avulla vastaanotetaan sellua Billingsforsin

tuotantolaitokselta ja näin parannetaan Billingsforsin kapasiteetin käyttöastetta ja alennetaan tonnikohtaisia tuotantokustannuksia. Rakentaminen aloitettiin vuoden 2012 lopulla, ja työ valmistui toukokuussa 2013.

Liitetieto 17 Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Maa	Osuus omasta pääomasta %	Osuus äänistä %
Sydved AB	556171-0814	Jönköping	Ruotsi	33	33

Milj. euroa	2015	2014	2013
Kirjanpitoarvo 1.1.	2,2	2,4	2,2
Osuus tuloksista	0,0	0,0	0,3
Valuuttakurssierot	0,1	-0,2	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,3	2,2	2,4

Osakkuusyritys Sydved AB:n kirjanpitoarvo ei sisällä liikearvoa. Konsernin velka Sydved AB:lle oli 8,0 miljoonaa euroa (8,3; 8,4).

Osuudet Sydved AB:n varoista, omasta pääomasta, liikevaihdosta ja voitosta ennen veroja, milj. euroa	2015	2014	2013
Varat	16,8	12,8	12,4
Oma pääoma	2,2	2,2	2,3
Liikevaihto	90,9	97,0	99,0
Voitto ennen veroja	0,0	0,0	0,3

Sydved AB:llä ei ole ehdollisia velkoja.

Liitetieto 18 Yhteiset toiminnot

Liitetiedossa 3 kuvatus liiketoimintojen yhdistäminen yhteydessä tietyt Torinossa sijaitsevat omaisuuserät tulivat Munksjo Italia S.p.A:n ja Ahlströmin jäljelle jäävien Torinon liiketoimintojen yhteiseen käyttöön. Yhteisessä käytössä olevat omaisuuserät on siirretty AM Real Estate S.r.l:lle, jonka Munksjö Oyj ja Ahlstrom-konserniin kuuluva yhtiö omistavat suhteessa 50:50. Konsernilla ei ollut muita AM Real Estate S.r.l -yhtiöön liittyviä saamia tai velkoja kuin 1,8 miljoonan euron (1,8; 1,2) suuruinen velka.

Yhteinen toiminto	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Maa	Osuus omasta pääomasta %	Osuus äänistä %
AM Real Estate S.r.l.	10948970016	Torino	Italia	50	50

Osuudet AM Real Estate S.r.l:n varoista, omasta pääomasta, liikevaihdosta ja voitosta ennen veroja, Milj. euroa

	2015	2014	2013
Varat	12,4	12,4	13,4
Oma pääoma	12,3	12,1	12,2
Liikevaihto	1,6	1,4	0,0
Voitto ennen veroja	0,3	0,0	0,0

AM Real Estate S.r.l:llä ei ole ehdollisia velkoja.

Liitetieto 19 Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	2015	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	21,0	21,8	17,9
Keskeneräiset tuotteet	9,8	7,0	7,0
Valmiit tuotteet	93,3	93,4	91,5
Varaosat ja tarvikkeet	31,3	30,0	30,2
Vaihto-omaisuus yhteensä	155,4	152,2	146,6

Liiketoiminnan kuluihin sisältyy 0,9 miljoonaa euroa (0,5; 0,6) vaihto-omaisuuden arvonalentumistappioita.

Liitetieto 20 Muut lyhytaikaiset varat

Milj. euroa	2015	2014	2013
Arvonlisäverot	13,9	9,2	7,1
Sulkutilit	1,5	1,3	1,2
Ennakkomaksut	7,4	8,7	8,2
Realisoitumattomien suojausten käypä arvo (liitetieto 27)	1,2	0,1	0,9
Muut	14,2	12,5	9,9
Yhteensä	38,3	31,8	27,3

Liitetieto 21 Rahavarat

Rahavirtalaskelmassa rahavarat koostuvat seuraavista eristä:

Milj. euroa	2015	2014	2013
Pankkitilit ja -talletukset	105,1	84,1	83,1
	105,1	84,1	83,1

Pankkitalletusten korot vaihtelevat pankin päivittäisen talletuskoron mukaisesti. Rahavarojen käypä arvo on 105,1 miljoonaa euroa (84,1; 83,1).

	2015	2014	2013
Munksjö konsernin luottoraja:	390,3	345,0	355,0
josta käytössä tilinpäätöspäivänä	321,0	295,0	305,0

Liitetieto 22 Oma pääoma

Osakepääoman ja ylikurssirahaston erittelyt on esitetty emoyhtiön liitetiedossa.

Muu sijoitettu pääoma

Muu sijoitettu pääoma sisältää omistajien sijoittaman muun pääoman.

Rahastot**Muuntoerot**

Muuntoeroihin sisältyy kaikki valuuttakurssierot, jotka syntyvät ulkomaisten liiketoimintojen tilinpäätösten muuntamisesta konsernin toimintavaluuttaan.

Suojausrahasto

Suojausrahasto koostuu rahavirran suojauksessa käytettävien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutosten tehokkaasta osuudesta, joka liittyy suojattuihin ennakoituihin liiketoimiin.

Liitetieto 23 Yhteenvedo rahoitusvaroista ja -veloista

2015, milj. euroa	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Asiakasrahoitussaamiset	-	-	111,1	-	111,1	111,1
Valuuttajohdannaisista johtuva saaminen (Muut lyhytaikaiset varat)	1,2	-	-	-	1,2	1,2
Suojatalletus (Muut lyhytaikaiset varat)	-	-	1,5	-	1,5	1,5
Rahavarat	-	-	105,1	-	105,1	105,1
Yhteensä	1,2	0,0	217,7	0,0	218,9	218,9
Korolliset velat**	-	-	-	334,3	334,3	334,3
Koronvaihtosopimukset	1,8	-	-	-	1,8	1,8
Ostovelat*	-	-	-	183,0	183,0	183,0
Sellujohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	-	-	-	-	0,0	0,0
Sähköjohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,7	-	-	-	0,7	0,7
Valuuttajohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	-	-	-	-	0,0	0,0
Yhteensä	2,5	0,0	0,0	517,3	519,8	519,8
2014, milj. euroa						
Asiakasrahoitussaamiset	-	-	114,6	-	114,6	114,6
Valuuttajohdannaisista johtuva saaminen (Muut lyhytaikaiset varat)	0,1	-	-	-	0,1	0,1
Suojatalletus (Muut lyhytaikaiset varat)	-	-	1,3	-	1,3	1,3
Rahavarat	-	-	84,1	-	84,1	84,1
Yhteensä	0,1	0,0	200,0	0,0	200,1	200,1
Korolliset velat**	-	-	-	312,1	312,1	312,1
Koronvaihtosopimukset	1,2	-	-	-	1,2	1,2
Ostovelat*	-	-	-	172,6	172,6	172,6
Sellujohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	-	-	-	-	0,0	0,0
Sähköjohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,2	-	-	-	0,2	0,2
Valuuttajohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	3,0	-	-	-	3,0	3,0
Yhteensä	4,4	0,0	0,0	484,7	489,1	489,1
2013, milj. euroa						
Asiakasrahoitussaamiset	-	-	128,7	-	128,7	128,7
Valuuttajohdannaisista johtuva saaminen (Muut lyhytaikaiset varat)	0,9	-	-	-	0,9	0,9
Suojatalletus (Muut lyhytaikaiset varat)	-	-	1,2	-	1,2	1,2
Rahavarat	-	-	83,1	-	83,1	83,1
Yhteensä	0,9	0,0	213,0	0,0	213,9	213,9
Korolliset velat**	-	-	-	315,6	315,6	315,6
Koronvaihtosopimukset	0,2	-	-	-	0,2	0,2
Ostovelat*	-	-	-	175,8	175,8	175,8
Sellujohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,7	-	-	-	0,7	0,7
Sähköjohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,5	-	-	-	0,5	0,5
Valuuttajohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	1,0	-	-	-	1,0	1,0
Yhteensä	2,4	0,0	0,0	491,4	493,8	493,8

* Sisältää velat osakkuusyrittäksille.

** Lainojen käypä arvo sijoittuu tasolle 2, eikä se poikkea kirjanpitoarvosta merkittävästi.

Liitetieto 24 Lainat

Joulukuussa 2015 Munksjö Oyj solmi uuden 570 miljoonan Ruotsin kruunun lainasopimuksen, jonka juoksuaika on viisi vuotta. Uusi laina parantaa yhtiön toiminnan joustavuutta ja sopeuttaa laina-portfolioin konsernin operatiiviseen rakenteeseen. Syyskuussa 2014 Munksjö solmi 345 miljoonan euron laina- ja valmiusluottosopimuksen, jonka juoksuaika on viisi vuotta. Sopimus koostuu 275 miljoonan euron lainajärjestelystä ja 70 miljoonan euron valmiusluotosta. Yhteensä 390 miljoonan euron rahoitusjärjestelystä oli 31.12.2015 käytössä 321 miljoonaa euroa. Lainajärjestelystä 80 miljoonan euron osuutta lyhennetään 8 miljoonaa euroa kaksi kertaa vuodessa maaliskuusta 2015 alkaen syyskuuhun 2019 asti. Syyskuussa 2019 erääntyy maksettavaksi 195 miljoonaa euroa ja tammikuussa 2021 62 miljoonaa euroa. Maksettava korko riippuu konsernitaseen osoittaman senior-nettovelan suhteesta konsernin EBITDA-lukuun. Sopimuksen allekirjoitushetken vipuvaikutustasojen ja taloudellisten tunnuslukujen perusteella vuosisäästö oli 150 korkopistettä käytössä olevalle luotolle, mikä tarkoittaa vuositasolla noin 5 miljoonaa euroa pienempiä rahoituskuluja. Tämä rahoitusjärjestely korvasi aiemman toukokuussa 2013 allekirjoitetun 365 miljoonan euron rahoitussopimuksen. Vuoden 2015 neljänneksen vuosineljänneksen lopussa koron painotettu keskiarvo oli noin 2,7 prosenttia (2,7 prosenttia; 4,2 prosenttia).

Korolliset nettovelat 31.12.2015 olivat yhteensä 227,4 miljoonaa euroa (225,6; 229,3) ja johtavat 56,7 prosenttia (54,5 prosenttia; 54,1 prosenttia) velkaantumisasasteeseen (gearing). Munksjön vuoden 2015 rahoituskovenantin mukaan konsernin senior-nettovelan suhteessa EBITDA-lukuun tulee olla 3,5 tai vähemmän ja konsernin EBITDA suhteessa nettorahoituskuluihin ei saa olla alle 4,5.

Liitteessä 3 kuvatun liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä toukokuussa 2013 Munksjö solmi 365 miljoonan euron suuruisen laina- ja valmiusluottosopimuksen. Järjestely sisälsi 295 miljoonan euron lainajärjestelyn, jolla turvattiin tiettyjen olemassa olevien Munksjö AB:n lainojen takaisinmaksu luottolaitoksille ja Munksjö Oyj:n LP Europe -liiketoiminnan hankintaan liittyvän velan takaisinmaksu Ahlstrom Oyj:lle, sekä 70 miljoonan euron valmiusluoton Munksjö Oyj:n ja sen tytäryritysten käyttöpääoman rahoitukseen.

Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä sovitun nettovelan oikaisumekanismiin seurauksena, Munksjö AB:n osakkeenomistajat saivat 11,5 miljoonan euron nettovelkakompensaation. Tämä nettovelkakompensaatio investoitiin Munksjö Oyj:n suunnatussa osakeannissa. Munksjö AB jakoi saamiaan uusia Munksjö Oyj:n osakkeita osinkoina osakkeenomistajille. Lisäksi Ahlstrom maksoi yhteensä 9,5 miljoonaa euroa Munksjö Oyj:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon käyttöpääoman oikaisuun liittyen. Ahlstrom, EQT III Limited Munksjö Luxembourg Holdings S.à.r.l:n kautta ja institutionaaliset sijoittajat tekivät 128,5 miljoonan euron suuruisen oman pääoman sijoituksen Munksjö Oyj:n suunnatussa osakeannissa seuraavasti: Ahlstrom 78,5 miljoonaa euroa, EQT III Limited 25,0 miljoonaa euroa, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma 6,25 miljoonaa euroa ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen 18,75 miljoonaa euroa.

Yhteenvedo rahoitustoimista	Milj. euroa
Osingot Munksjö AB:n osakkeenomistajille	-11,5
Käyttöpääoma-oikaisut	9,5
Tuotot suunnatusta osakeannista	128,5
Kulut osakeannista	-6,6
Tuotot luottojärjestelyistä	315,0
Lainoihin liittyvät kulut (ilman lakitoimistojen palkkioita)	-9,6
LP Europen lainan takaisinmaksu	-154,3
Munksjö AB:n lainojen takaisinmaksu	-264,3
Uusien luottojärjestelyiden takaisinmaksu	-10,0

Velat rahoituslaitoksille ja osakkeenomistajille jotka tulevat maksuun:

Milj. euroa	2015	2014	2013
Alle 1 vuosi	21,1	41,6	45,0
1-2 vuotta	21,4	17,7	20,7
2-3 vuotta	16,8	20,9	20,7
3-4 vuotta	212,0	17,0	21,6
4-5 vuotta	1,4	212,0	205,0
Yli 5 vuotta	63,3	4,1	2,8
Korolliset velat yhteensä	336,0	313,3	315,8

Milj. euroa	2015	2014	2013
Syndikoitu EUR laina	259,0	275,0	285,0
Syndikoitu SEK laina	62,1	-	-
Syndikoitu EUR valmiusluotto	0,0	20,0	20,0
Rahoitusleasingvelat	8,4	10,1	7,8
Muut korolliset velat	6,5	8,2	3,0
Yhteensä	336,0	313,3	315,8

Liitetieto 24 jtk

Munksjö-konsernilla on vuokralle ottajana rahoitusleasingsopimuksia ja muita vuokrasopimuksia.

Muut vuokrasopimukset

Milj. euroa Muut vuokrasopimukset	2015		2014		2013	
	Tulevat vähimmäisvuokrat	Joista toimitilat	Tulevat vähimmäisvuokrat	Joista toimitilat	Tulevat vähimmäisvuokrat	Joista toimitilat
Yhden vuoden kuluessa	8,4	0,9	7,4	0,9	5,6	0,9
2-5 vuoden kuluttua	20,5	1,5	17,9	1,5	14,9	1,7
Yli viiden vuoden kuluttua	0,6	-	0,1	0,0	1,0	0,0
Yhteensä	29,5	2,4	25,4	2,4	21,5	2,6

Tuleviin 29,5 miljoonan euron vähimmäisvuokriin sisältyy 6,5 miljoonaa euroa vuokraveloitteita Munksjön Italian yhteisjärjestelystä, joka on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 18. Konsernin muilla vuokrasopimuksilla vuokraamien koneiden, laitteiden ja toimitilojen vuokrat olivat 9,2 miljoonaa euroa (7,3; 6,7).

Rahoitusleasingvelat

Milj. euroa Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:	Yhden vuoden kuluessa	2-5 vuoden kuluttua	Yli viiden vuoden kuluttua	Yhteensä
2015				
Vähimmäisvuokrat	1,9	6,2	1,4	9,5
Korko	-0,3	-0,7	-0,1	-1,1
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,6	5,5	1,3	8,4
2014				
Vähimmäisvuokrat	2,1	7,3	2,2	11,6
Korko	-0,4	-0,9	-0,2	-1,5
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,7	6,4	2,0	10,1
2013				
Vähimmäisvuokrat	1,7	6,9	0,3	8,9
Korko	-0,3	-0,8	0,0	-1,1
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,4	6,1	0,3	7,8

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokratut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuivat koneista ja rakennuksista, ja niiden kirjanpitoarvo konsernin taseessa oli 5,2 miljoonaa euroa (6,6; 7,8).

Liitetieto 25 Varaukset

Milj. euroa	Uudelleen- järjestely- varaukset	Ympäristö- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Loppusaldo				
31.12.2012	0,0	6,8	3,4	10,2
Diskonnttauksen purkautuminen	0,0	0,3	0,0	0,3
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,8	0,0	7,0	7,8
Varausten lisäykset tilikauden aikana	8,4	5,2	10,5	24,1
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-0,4	-0,9	-4,5	-5,8
Valuuttakurssierot	-0,1	-0,3	-0,1	-0,5
Loppusaldo 31.12.2013	8,7	11,1	16,3	36,1
Diskonnttauksen purkautuminen	-	0,4	0,6	1,0
Varausten lisäykset tilikauden aikana	2,8	-	1,2	4,0
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-4,7	-0,8	-10,8	-16,3
Varausten peruuttaminen	-1,3	-0,1	-0,5	-1,9
Siirrot erien välillä	-0,2	0,1	0,1	0,0
Valuuttakurssierot	-	0,4	0,2	0,6
Loppusaldo 31.12.2014	5,3	11,1	7,1	23,5
Diskonnttauksen purkautuminen	0,0	0,6	0,5	1,1
Varausten lisäykset tilikauden aikana	3,9	2,4	0,5	6,8
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-4,2	-1,0	-1,5	-6,7
Varausten peruuttaminen	-0,2	-0,1	-0,1	-0,4
Siirrot erien välillä	0,0	0,2	-0,2	0,0
Valuuttakurssierot	0,0	0,6	-1,0	-0,4
Loppusaldo 31.12.2015	4,8	13,8	5,3	23,9

Uudelleenjärjestelyvaraukset koostuvat pääasiassa varauksista, jotka liittyvät työsuhteiden irtisanomisiin ja varhaiseläkkeisiin. Vuonna 2015 kirjatut uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät pääasiassa Mathi tuotantolaitoksen uudelleenjärjestelyyn Italiassa, ja muihin toimenpiteisiin konsernin kulurakenteen sopeuttamiseksi. Vuonna 2014 kirjatut varaukset liittyvät lähinnä vuoden 2014 lopulla ilmoitettuun myyntiorganisaation uudelleenjärjestelyyn. Uudelleenjärjestelyvarauksen peruutus johtuu siitä, että integraation toteuttamisesta ja synergiahyötyjen saavuttamisesta aiheutuneet menot olivat arvioitua pienemmät. Vuoden 2013 merkittävä kasvu liittyi liitetiedossa 3 kuvatun liiketoimintojen yhdistämisen seurauksena toteutettuihin integrointitoimenpiteisiin ja muihin synergiahyötyjen saavuttamiseksi tehtyihin toimenpiteisiin.

Vuonna 2015 kirjattiin 2,4 miljoonan euron varaus johtuen muutoksista arvioissa liittyen aikaisemmin kirjattuun ympäristövaraukseen. Ympäristövarausten kasvu vuonna 2013 johtui pääosin Italian ja USA:n suljetuista tuotantolaitoksista, joissa diskonnttausvaikutus ja arvioissa tapahtuneet muutokset kasvattivat varausta. Muiden varausten kasvu vuosina 2013 ja 2014 on suurimmaksi osaksi seurausta Osnabrückiin liittyvistä sitoumuksista. Munksjö Oyj on sitoutunut maksamaan osan Ahlstromin Saksan Osnabrück-

kissa sijaitsevien liiketoimintojen myynnistä aiheutuvista kuluista. Kyseisten liiketoimintojen myynti oli ehtona sille, että Euroopan komissio hyväksynnälle.

Ylläesitetyt varaukset on tehty liitetiedossa 2 kuvatun arvioinnin perusteella.

Liitetieto 26 Siirtovelat

Milj. euroa	2015	2014	2013
Laskuttamattomat ostovelat	32,6	34,4	34,5
Palkat ja palkkiot	11,3	13,5	10,7
Lomapalkat	12,8	12,6	12,4
Sosiaaliturvamaksut	9,7	10,3	10,7
Asiakashyvitykset	7,0	7,6	8,1
Lyhytaikaiset johdannaisvelat	0,7	3,2	2,2
Muut	20,4	18,4	10,5
Siirtovelat yhteensä	94,5	100,0	89,1

Liitetieto 27 Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskit, joille konserni pääasiallisesti altistuu, ovat valuutariski (transaktio- ja translaatoriskit), maksuvalmius- ja rahoitusriski, korkoriski ja luottoriski (josta käytetään myös nimitystä vastapuoliriski).

Munksjön rahoitustoiminnot ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Alla kuvataan rahoitusriskit sekä merkittävimmät riskienhallinnan keinot, joilla johto pyrkii pienentämään riskejä.

Valuutariski**Transaktioriski**

Valuutariskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että valuuttamarkkinoilla tapahtuvat vaihtelut vaikuttavat kielteisesti Munksjö-konsernin rahavirtoihin, tulokseen ja omaan pääomaan. Valuuttariskille alttiina oleviksi katsotaan kaikki seuraavat suojaamattomat valuuttamääräiset erät:

- Transaktioriski, ulkomaan rahan määräiset juoksevat liiketoimet, ts. ostot, myynnit ja korot
- Translaatoriski, ulkomaan rahan määräiset lainat ja sijoitukset, myös tytäryritysosakkeet

Useimmat eurooppalaiset yksiköt laskuttavat pääasiallisesti euroissa ja niiden kustannukset kertyvät myös euroissa. Kuitenkin Munksjön yksiköt Ruotsissa altistuvat valuuttakurssien vaihteluille, sillä ne laskuttavat suurimman osan tuotoista ulkomaan valuutassa, pääasiallisesti euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa kun taas kustannukset kertyvät Ruotsin kruunuissa. Transaktioriski on tuloslaskelmaan vaikuttava valuuttakurssiheilahtelu myynnin toteutumisen ja laskun maksamisen välillä. Munksjön Brasilian yksikkö laskuttaa pääasiassa Brasilian realeissa, ja sen kustannukset kertyvät samassa valuutassa.

Konserniin kuuluvien yritysten välisessä laskutuksessa käytetään mahdollisimman harvoja valuuttoja tarpeettoman sisäisen valuuttariskin välttämiseksi. Valuuttariskiä hallitaan konsernin rahoitusosastolla (Treasury) ja paikalliset yksiköt hoitavat konsernin sisäiset tapahtumat pääosin omassa valuutassaan. Treasury yhteensovittaa

Liitetieto 27 jtk

konsernin sisäisiä valuuttavirtoja mahdollisuuksien mukaan. Konsernitason valuuttariski käsitellään keskitetysti Treasury-yksikössä.

Alentaakseen transaktioriskin vaikutuksia konsernitason Munksjö jatkuvasti suojaa ennustettua altistumista ulkomaan valuuttamääräisille rahavirroille rahoituspolitiikkansa mukaisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti kaikki valuuttariskit mukaan lukien altistuminen epäsuorille valuuttariskeille otetaan huomioon ennen suojaamista. Mikäli altistuminen valuuttariskeille on rajoitettua tai epäsuoraa, suojataan 65–85 prosenttia seuraavan yhdeksän kuukauden nettokassavirroista. Vuoden 2015 lopussa tuloslaskelmaan kirjaamattomien valuuttajohdannaisen arvo oli yhteensä 1,2 miljoonaa euroa. Valuuttatermiinisopimuksia tehdään yleensä kuukausittain, ja niiden juoksu-aika on yhdeksän kuukautta.

Rahavirrat valuutoittain ennen rahoitustoimintoja

2015, milj. euroa	SEK	USD	EUR	BRL	Muut
Liikevaihto 2015	42	170	850	60	9
Nettokulut 2015	-180	-105	-750	-75	-4
Riskille alttiina oleva määrä	-138	65	100	-15	5

2014, milj. euroa	SEK	USD	EUR	BRL
Liikevaihto 2014	47	160	848	82
Nettokulut 2014	-180	-108	-761	-87
Riskille alttiina oleva määrä	-133	52	87	-5

2013, milj. euroa	SEK	USD	EUR	BRL
Liikevaihto 2013	36	137	685	7
Nettokulut 2013	-170	-84	-574	-6
Riskille alttiina oleva määrä	-134	53	111	1

Johdannaisten nimellisarvot

Milj. euroa	2015	2014	2013
Valuuttajohdannaiset	96,1	89,3	77,7
Sähköjohdannaistet	2,0	2,8	3,8
Sellujohdannaistet	-	-	25,8
Korkojohdannaiset (ks. jäljempää)	240,0	240,0	200,0

Translaatoriski

Munksjöllä on ulkomaan rahan määräisiä varoja pääasiallisesti sen Ruotsin ja Brasilian tytäryhtiöiden omistusten kautta. Translaatoriskillä tarkoitetaan tulosvaikutusta, joka aiheutuu kun ulkomaisten tytäryhtiöiden nettovarot muunnetaan euroiksi. Konserni ei suojaa ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjä sijoituksia.

Maksuvalmius- ja rahoitusriski

Rahoitusriski on riski siitä, ettei Munksjö-konsernilla ole saatavissa rahoitusta tai ettei se saa rahoitusta hyväksyttävillä kustannuksilla. Tämä tilanne voi syntyä, jos konserni on liiallisesti riippuvainen yhdestä rahoituslähteestä tai jos lainojen lyhennykset keskittyvät samaan ajankohtaan. Tavoitteena on hajauttaa konsernin rahoitusta

- eri lainanantajille
- erilaisiin erääntymisaikoihin ja
- erilaisiin rahoitusmuotoihin.

Tavoitteena on, että enintään 50 % koko lainasalkusta erääntyy saman 12 kuukauden ajanjakson kuluessa. Kovenanttiehtoja pyritään välttämään kaikentyypisissä lainasopimuksissa. Nämä periaatteet koskevat myös leasingosopimuksia. Leasingosopimukset on hyväksyttävä etukäteen toimitusjohtajalla ja talousjohtajalla. Maksuvalmiusriski on riski siitä, ettei Munksjö-konsernilla ole riittävästi varoja ennakoitujen tai ennakoiduttomien maksujen suorittamiseen. Konsernin Treasury-yksikkö hallinnoi konsernin maksuvalmiutta. Maksuvalmiustilannetta on seurattava siten, että Munksjö-konsernilla on jatkuvasti riittävä maksuvalmius. Konsernin kassavarat on pidettävä konsernitileillä. Jos ulkopuolisia tilejä tarvitaan, ne on hyväksyttävä konsernin Treasury-yksikössä. Konsernilla on käyttämättömiä luottolimiittejä 69,3 miljoonaa euroa. Liitetiedossa 24 esitetään lainojen erääntymisaikojen kuvaava taulukko ja jäljempänä johdannaisten erääntymisaikojen kuvaava taulukko.

Korkoriski

Korkoriski on riski siitä, että koron vaihtelut vaikuttavat negatiivisesti Munksjö-konsernin tulokseen tai että ne vaikuttavat konsernin pitkän aikavälin kilpailukykyyn. Riski liittyy sekä ylöspäin tapahtuviin koron muutoksiin.

Jatkuvasti on otettava huomioon, kuinka suuri vaikutus tiettyllä korkojen muutoksella on Munksjö-konsernille.

- Korkojen muutosten vaikutuksen rajoittamiseksi Munksjö-konsernin pitäisi pyrkiä saavuttamaan velkasalkussaan, korkojohdannaiset mukaan lukien, korkojen keskimääräinen maturiteetti 2 vuotta +/- 1 vuosi tai lainasopimuksen mukaisesti, jos siinä näin määrätään
- Korkojen maturiteettien olisi toivottavaa ajoittua tasaisesti, jotta vältetään yhteen ajanjaksoon kohdistuva merkittävä riski.

Korkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus ilman koronvaihtosopimuksien huomioimista tilikauden tulokseen olisi 3,2 miljoonaa euroa laskettuna 321 miljoonan euron suuruiselle velalle vuoden lopussa. Konsernin keskimääräinen kiinteän korkojakson pituus oli 16 kuukautta vuoden lopussa.

Vuoden 2015 lopussa Munksjöllä oli koronvaihtosopimuksia 240 miljoonan euron nimellisarvosta (240, 200) syndikoituihin lainoihin. Koronvaihtosopimusten mukainen kiinteän osuuden keskimääräinen korko oli 0,30 prosenttia ja Munksjön vaihtuva osuus perustuu 3 kuukauden Euribor-korkoon. Koronvaihtosopimukset pienentävät korkoheilahteluiden vaikutusta. Koronvaihtosopimukset tulivat voimaan lokakuussa 2013 ja 2014 ja erääntyvät lokakuussa 2016, 2017 ja 2018. Korkovirrat selvitetään kvartaaleittain.

Mahdollisten korkotason heilahdusten vaikutukset nettoraioituseriini, joita koronvaihtosopimukset eivät koske, olisivat seuraavat:

Korko + 1 %	-0,8 miljoonaa euroa
Korko + 2 %	-1,6 miljoonaa euroa

Hintariski

Vuonna 2015 Munksjö lopetti ruotsalaisten yksiköidensä sähkökulutuksen suojaamisen. Kuitenkin Starkraftin kanssa on voimassa olevia sopimuksia, joiden sopimusaika jatkuu vuoteen 2017.

Selluun liittyen Munksjöllä on periaatteena suojata korkeintaan 50 prosenttia myynneistä/ostoista. Konserni on päättänyt lopettaa sellun hinnan suojaamisen kokonaan tammikuun 2015 alusta lähtien.

Munksjö valmistaa ja myy pitkäkuituista sellua ja käyttää sekä lyhyt- että pitkäkuituista sellua tuotannossa.

Seuraava taulukko osoittaa arvioidun vaikutuksen vuoden 2015 tulokseen ennen veroja sellun, sähkön ja titaanioksidin kokonaisostojen osalta.

Liitetieto 27 jtk

Milj. euroa	
Pitkäkuituinen sellu +5 %	+2.4
Lyhytkuituinen sellu +5 %	-11.9
Sähkö +5 %	-4.8
Titaanioksidi +5 %	-4.6

Luottoriski

Luottoriski liittyy siihen, että vastapuoli rahoitustransaktiossa ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Välttääkseen tämän Munksjö on selkeästi määrittänyt rahoituspolitiikassaan, kuinka ylijäävät likvidit varat sijoitetaan. Luottoriskilaskelma sisältää johdannaissopimuksen positiiviset ja negatiiviset arvot vastapuolen kanssa. Munksjön luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen käypiä arvoja, ks. liitetieto 23.

Asiakasrakenne ja asiakasluotot

Munksjöllä on pitkäaikaisia asiakassuhteita ja suurin osa myynnistä, noin 71 prosenttia, on Euroopassa. Kaupalliset sopimukset voivat perustua raamisopimuksiin, jossa määritetään toimituksen yleiset sopimusehdot ja suunnitellut toimitusmäärät; vaihtoehtoisesti asiakas toimittaa erityistarkoitukseen liittyen laatu- ja määräraamituksen. Hinnoittelumallit vaihtelevat listahinnasta tietyn ajanjakson pituiseen kiinteään hintaan. Selluun sovelletaan julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Asiakkaiden luoton määrä riippuu markkinoista ja tuotteesta. Myyntisaamisten määrä 31.12.2015 oli 111,1 miljoonaa euroa (114,6; 128,7). Vuonna 2015 kirjattiin luottotappioita yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,4; 1,5).

Konsernilla on luottopolitiikka, joka ohjaa asiakasluottojen hallintaa. Myyntisaamisten ja toimittajaluottojen käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa.

Myyntisaamiset, milj. euroa	2015	2014	2013
Erääntymättömät myyntisaamiset	100,7	103,1	116,5
Erääntyneet myyntisaamiset			
<30 päivää	8,5	10,1	10,5
30–90 päivää	1,3	0,8	0,3
>90 päivää	0,6	0,6	1,4
Erääntyneet myyntisaamiset	10,4	11,5	12,2
Myyntisaamiset yhteensä	111,1	114,6	128,7

Rahoitusinstrumentit

Valuutta- ja sähköjohdannaisilla oli negatiivinen vaikutus, koska Ruotsin kruunu heikkeni. Yhdysvaltojen dollari vahvistui ja sähkön hinta pysyi alhaalla. Edelleen jatkuneella alhaisella korkotasolla oli negatiivinen vaikutus koronvaihtosopimuksiin.

Suojaukseen käytetyt johdannaiset, milj. euroa	2015	2014	2013
Nettovelka kauden alussa	-4,3	-1,5	0,3
Käyvän arvon muutokset	-3,2	-7,3	-2,8
Realisoituneet suojaukset	6,2	4,5	1,0
Nettovelka kauden lopussa	-1,3	-4,3	-1,5
Laskennallinen vero	0,3	0,9	0,3
Omaan pääomaan sisältyvä suojausrahasto verovaikutus huomioon otettuna	-1,0	-3,4	-1,2

Rahoitusinstrumenttien netotus, milj. euroa	Pankki ¹⁾	Varat	Velat	Netotus	Tase-erät
Valuuttajohdannaiset	A	1,1		1,1	Lyhytaikaiset varat
Korkojohdannaiset	A	-	-0,7	-0,7	Lyhytaikaiset lainat
Sähköjohdannaiset	B	-	-0,7	-0,7	Lyhytaikaiset velat
Korkojohdannaiset	C	-	-1,1	-1,1	Lyhytaikaiset lainat
Valuuttajohdannaiset	D	0,1	-	0,1	Lyhytaikaiset varat
Yhteensä		1,2	-2,5	-1,3	

¹⁾ Johdannaisten vastapuoli.

Käyvän arvon määrittämisen tasot

Alla olevassa taulukossa on esitetty käypään arvoon arvostetut johdannaisinstrumentit. Jako eri tasoille on tehty seuraavasti: Taso 1 tarkoittaa, että on olemassa toimivilla markkinoilla noteeratut hinnat, ja näitä hintoja on käytetty arvostamiseen. Taso 2 tarkoittaa, että johdannaisen arvo on johdettu noteeratuista hinnoista epäsuorasti. Taso 3 tarkoittaa, että johdannaisen arvo perustuu muuhun kuin havainnoitavissa olevaan markkinatietoon.

Munksjön johdannaiset on luokiteltu tasoille 2, eikä vuoden aikana ole tapahtunut muutoksia. Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu erilaisia arvostusmenetelmiä käyttäviltä ulkopuolisilta tahoilta saataviin arvostuksiin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat havainnoitavissa olevien tuottokäyrien perusteella. Termiinisopimusten käypä arvo määritetään tilinpäätöspäivän termiinkursseja käyttäen ja diskonttaamalla näin saatava käypä arvo nykyarvoon. Muiden rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittäminen perustuu diskontattujen rahavirtojen analysointiin.

Johdannaisten käyvät arvot, milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
2015				
Valuuttajohdannaiset	-	1,2	-	1,2
Sähköjohdannaiset	-	-0,7	-	-0,7
Sellujohdannaiset	-	-	-	0,0
Korkojohdannaiset	-	-1,8	-	-1,8
Yhteensä	0,0	-1,3	0,0	-1,3

Johdannaisten käyvät arvot, milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
2014				
Valuuttajohdannaiset	-	-2,9	-	-2,9
Sähköjohdannaiset	-	-0,2	-	-0,2
Sellujohdannaiset	-	-	-	0,0
Korkojohdannaiset	-	-1,2	-	-1,2
Yhteensä	0,0	-4,3	0,0	-4,3

Liitetieto 27 jtk

Johdannaisten käyvät arvot, milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
2013				
Valuuttajohdannaiset	-	-0,1	-	-0,1
Sähköjohdannaiset	-	-0,5	-	-0,5
Sellujohdannaiset	-	-0,7	-	-0,7
Korkojohdannaiset	-	-0,2	-	-0,2
Yhteensä	0,0	-1,5	0,0	-1,5
Realisoituneet suojaukset, milj. euroa		2015	2014	2013
Valuuttajohdannaiset		-4,9	-3,6	-0,2
Sähköjohdannaiset		-0,6	-0,6	-0,4
Sellujohdannaiset		0,0	-	-0,2
Korkojohdannaiset		-0,7	-0,3	-0,2
Yhteensä		-6,2	-4,5	-1,0

Realisoituneet koronvaihtosopimukset kirjataan rahoituskuluihin, kun taas realisoituneet valuutta-, sähkö- ja sellujohdannaiset vaikuttavat liikevoittoon.

Johdannaisten erääntyminen, milj. euroa	31.12. 2015	6 kk	6-12 kk	Yli 1 vuosi
Valuuttajohdannaiset	1,2	1,0	0,2	-
Sähköjohdannaiset	-0,7	-0,3	-0,3	-0,1
Korkojohdannaiset	-1,8	-0,6	-0,4	-0,8
Yhteensä	-1,3	0,1	-0,5	-0,9

Pääoman hallinta

Konsernin pääomaa seurataan velkaantumisasteen (gearing) pohjalta. Velkaantumisaste lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman määrällä. Nettovelat lasketaan niin, että taseessa olevien lainojen kokonaismäärästä vähennetään jaksotetut korot ja rahavarat. Konsernin strategiana on velkaantumisasteen säilyttäminen alle 80 prosenttia ja velkaantumisaste oli 56,7 prosenttia 31.12.2015.

Liitetieto 28 Tytäryhtiöt

Konsernitiilinpäätökseen sisältyvät seuraavat yhtiöt:

	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Osuus äänivallasta, %	Osuus omasta pääomasta, %
Munksjö Oyj	2480661-5	Helsinki, Suomi	Emoyhtiö	Emoyhtiö
Munksjö AB	556669-9731	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Belgium S.A.	0524.794.249	Wavre, Belgia	100	100
Munksjö UK Limited	8428608	Lontoo, Englanti	100	100
Munksjö Poland sp. Z o.o.	419368	Varsova, Puola	100	100
Munksjö India Private Limited	U21020DL2013FTC252459	New Delhi, India	100	100
Munksjö Aspa Bruk AB	556064-6498	Askersund, Ruotsi	100	100
Munksjö Paper AB	556117-9044	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Electrotechnical Paper AB (lepäävä yhtiö)	556718-4923	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Paper S.P.A.	2666640129	Besozzo, Italia	100	100
Munksjö Spain Holding, S.L.	B-63681605	Berástegui, Espanja	100	100
Munksjö Paper, S.A.	A-20012563	Berástegui, Espanja	100	100
Munksjö Paper (Taicang) Co. Ltd	79109300-3	Taicang, Kiina	100	100
Munksjö Germany Holding GmbH	HRB 501626	Unterkochen, Saksa	100	100
Munksjö Paper GmbH	HRB 501106	Unterkochen, Saksa	100	100
Kraftwerksgesellschaft Unterkochen GmbH	HRB 720446	Unterkochen, Saksa	60	60
Munksjö Dettingen GmbH	HRB 361000	Dettingen, Saksa	100	100
Munksjö Paper Inc.	52-1517747	Fitchburg, USA	100	100
Munksjö Brasil Indústria e Comércio de Papéis Especiais Ltda	CNPJ 16.929.712/0001-20	Jacareí, Brasilia	100	100
Munksjö Italia S.p.A.	08118010159	Torino, Italia	100	100
Munksjö France Holding S.A.S.	318 072 360	Fontenay-sous-Bois Cedex, Ranska	100	100
Munksjö Stenay S.A.S.	804 891 281	Bar le Duc, Ranska	100	100
Munksjö Rottersac S.A.S.	804 897 288	Bergerac, Ranska	100	100
Munksjö La Gère S.A.S.	804 862 910	Vienne, Ranska	100	100
Munksjö Arches S.A.S.	428720668	Arches, Ranska	100	100
Munksjö Apprieu S.A.S.	808 532 972	Vienne, Ranska	100	100
Munksjö Paper Trading (Shanghai) Co., Ltd.	31010506253047X	Shanghai, Kiina	100	100
Munksjö Rus O.O.O.	1137746559940	Moskov, Venäjä	100	100

Liitetieto 28 jtk

Vuoden 2015 aikana Munksjö France Holding S.A.S fuusioitiin Munksjö LabelPack S.A.S:han, joka muutti nimensä Munksjö France Holding S.A.S:si. Turkissa sijaitseva Munksjö Turkey Paper Products Trading Ltd myyntiyhtiö sulautettiin, ja Italiassa sijaitseva Munksjö Italia SRL fuusioitiin Munksjö Italia S.p.A:han.

Vuoden 2014 aikana Munksjö Sweden AB ja Munksjö Holding fuusioitiin Munksjö AB:hen. Munksjö Vendite Italia S.r.l fuusioitiin Munksjö Italia S.p.A:han. Munksjö Labelpack S.A.S:n tehdastoiminot Ranskassa eriytettiin kolmeen uuteen yhtiöön Munksjö Stenay S.A.S., Munksjö Rottersac S.A.S. ja Munksjö La Gère S.A.S., jotka kaikki ovat Munksjö Labelpack S.A.S.:n kokonaan omistamia. Lisäksi perustettiin Ranskaan uusi yhtiö Munksjö Apprieu S.A.S., jolla ei kuitenkaan ollut toimintaa vuoden lopussa.

Liitetieto 29 Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Annetut vakuudet, milj. euroa	2015	2014	2013
Annetut kiinteistökiinnitykset muiden sitoumusten osalta	60,3	59,0	62,5
Sulkutilit	1,5	1,3	1,2
Yrityskiinnitykset	49,8	48,7	51,6
Yhteensä	111,5	109,0	115,3

Kiinteistöt ja tytäryhtiöiden osakkeet ovat panttina Nordea Bank AB:ssä, joka toimii Munksjö konsernin pitkäaikaisen rahoituksen tarjonnan pankkisyndikaatin edustajana.

Ehdolliset velat, milj. euroa	2015	2014	2013
Takaukset ja muut vastuusitoumukset	1,5	1,4	1,3
Ehdolliset velat yhteensä	1,5	1,4	1,3

Liitetieto 30 Lähipiiritapahtumat

Palkat ja palkkiot hallituksen jäsenille ja johdolle on esitetty liitetiedossa 8 Hallituksen ja johdon palkkiot.

Munksjö AB:lla oli 31.12.2012 0,7 miljoonan euron määräinen osakaslaina, joka jakautui seuraavasti: Munksjö Guernsey Holding Limited 0,2 miljoonaa euroa, hallituksen jäsenet 0,1 miljoonaa euroa sekä nykyinen ja entinen konsernin johto 0,4 miljoonaa euroa. Lainan korko oli Euribor 360 lisättynä 7,5 prosentilla ja korkojen määrä 0,0 (0,0; 0,1) miljoonaa euroa. Laina maksettiin takaisin vuoden 2013 aikana. Muita lainoja, ostoja tai myyntejä hallituksen jäsenten tai johdon kanssa ei ole ollut.

Tytäryhtiö Munksjö Aspa Bruk AB ostaa puuta ja puulastuja osakkuusyhtiö Sydved AB:lta. Tilikauden aikana Aspa Bruk AB osti 834 000 kuutiometriä (836 000; 874 000) puuta ja puulastuja 39,2 (39,8; 44,7) miljoonan euron arvosta.

Tytäryhtiö Munksjö Paper GmbH ostaa sähköä ja kaasua Stadwerke Aalen GmbH:lta, joka omistaa 40 prosenttia Munksjö Paper GmbH:n tytäryhtiö Kraftwerksgesellschaft Unterkochen GmbH:sta, ja lähipiirioستojen määrä oli 6,2 miljoonaa euroa (6,3; 6,2).

Liitetiedossa 3 kuvatun liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tietyt Torinossa olevat varat ovat Munksjö Italia S.p.A.:n ja Torinon jäävän Ahlstromin liiketoiminnan yhteisessä käytössä. Yhteisessä käytössä olevat varat on siirretty AM Real Estate S.r.l:lle, jonka Munksjö ja Ahlstrom-konserni yhdessä omistavat (molemmilla 50 prosentin omistusosuus). Vuoden 2015 aikana AM Real Estate veloitti Munksjö Italia S.p.A.:lta 3,0 miljoonaa euroa (2,5; 1,7) kyseisten varojen käytöstä. Varojen käytön lisäksi Munksjö Oyj on saanut lainoja AM Real Estatelta. Lainan määrä 31.12.2015 oli 1,8 miljoonaa euroa (1,8; 1,2), ja veloitettu korko on kolmen kuukauden Euribor lisättynä 5,37 prosentin marginaalilla.

Yllä esitettyjen lisäksi ei ollut muita merkittäviä lähipiiritapahtumia.

Ote emoyhtiön tilinpäätöksestä

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä; katso Konsernitilinpäätöksen liitetieto 1 Keskeiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet. Merkittävimmät erot konsernin ja emoyhtiön laadintaperiaatteissa ovat:

- Johdannaissopimusten arvostus
- Kustannukset liittyen Munksjö AB:n ja Ahlstrom Oyj:n Label and Processing -liiketoimintojen yhdistämiseen
- Kustannukset liittyen yhtiön osakkeiden listalleottoon Helsingin pörssissä

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	2015	2014
Liikevaihto	4,7	1,4
Henkilöstökulut	-0,9	-0,7
Liiketoiminnan muut kulut	-2,1	-5,9
Aineettomien hyödykkeiden poistot	-2,7	-11,0
Liiketappio	-1,0	-16,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	5,0	-
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	15,6	25,1
Korkotuotot rahoituslaitoksilta	0,0	0,0
Korkokulut konserniyhtiöille	-0,3	-0,5
Korkokulut rahoituslaitoksille	-7,9	-11,7
Suojauskustannukset	-4,8	-3,6
Muut rahoituskulut	0,8	-9,9
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	8,4	-0,6
Tulos/tappio ennen veroja	7,4	-16,8
Laskennallisten verojen muutos	1,4	-0,1
Tilikauden voitto/tappio	8,8	-16,9

Emoyhtiön tase

Milj. euroa	2015-12-31	2014-12-31
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,6	1,4
Muut pitkävaikutteiset menot	17,9	18,5
	18,5	19,9
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	364,9	351,1
Osuudet yhteisyrityksissä	9,9	9,9
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	251,3	265,9
Muut saamiset	0,0	0,0
	626,1	626,9
Laskennalliset verosaamiset	2,1	0,6
Pysyvät vastaavat yhteensä	646,7	647,4
Vaihtuvat vastaavat		
Ennakkomaksut	0,1	0,1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	32,5	79,6
Muut saamiset	0,1	0,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	32,7	79,8
Rahat ja pankkisaamiset	92,6	65,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	772,0	792,3
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	15,0	15,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	301,4	314,1
Kertyneet voittovarot	-36,4	-16,5
Tilikauden tappio	8,8	-16,9
Oma pääoma yhteensä	288,8	295,7
Varaukset	0,7	0,7
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat rahoituslaitoksille	305,0	259,0
Velat saman konsernin yrityksille	13,0	13,0
Velat yhteisyrityksille	1,8	1,8
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	319,8	273,8
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat rahoituslaitoksille	16,0	36,0
Velat saman konsernin yrityksille	144,0	182,5
Korkojaksotukset	1,8	2,3
Ostovelat	0,3	0,4
Ostovelat saman konsernin yrityksille	0,1	0,0
Siirtovelat	0,5	0,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	162,7	222,1
Vieras pääoma yhteensä	483,2	496,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	772,0	792,3

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Milj. euroa	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tappio ennen veroja	7,3	-16,8
Poistot	2,7	11,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-8,4	0,6
Varausten muutos	0,0	-8,4
Saadut osingot	5,0	-
Saadut ja maksetut korot	2,8	-1,4
Käyttöpääoman muutos	-0,3	-2,2
	9,1	-17,2
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-0,4	-0,1
Tytäryhtiöosakkeiden hankinta	-13,8	0,0
Lainat saman konsernin yrityksille	61,7	20,0
	47,5	19,9
Rahoituksen rahavirta		
Pääoman palautus	-12,7	-5,1
Omien osakkeiden hankinta	-3,1	-
Lainojen nostot, kuluilla netotettu	61,2	291,6
Lainojen takaisinmaksut	-36,0	-305,0
Lainojen nostot saman konsernin yrityksiltä	-38,5	29,5
	-29,1	11,0
Rahavarojen nettomuutos	27,5	13,7
Rahavarat tilikauden alussa	65,1	51,4
Rahavarat tilikauden lopussa	92,6	65,1

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Hallitus ehdottaa, että tilivuodelta 2015 ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous päättäisi 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääoman palautuksena siten, että pääoman palautuksen määrä on 0,30 euroa osaketta kohden.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu pääoman palautus vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Tukholmassa 11.2.2016

Peter Seligson
Hallituksen puheenjohtaja

Fredrik Cappelen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Sebastian Bondestam

Alexander Ehrnrooth

Hannele Jakosuo-Jansson

Elisabet Salander Björklund

Jan Åström
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Munksjö Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Munksjö Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnitellamme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyksestä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytök-

sestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 25.2.2016

KPMG OY AB

Sixten Nyman

KHT

Tietoa osakkeenomistajille

Munksjö Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2016 ja hallituksen esitys osingoksi

Varsinainen yhtiökokous 2016

Munksjö Oyj:n osakkeenomistajat kutsutaan varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään keskiviikkona 6.4.2016 kello 13.00 Finlandia-talolla, A-salissa, osoitteessa Mannerheimintie 13 e, Helsinki (Mannerheimintien puolelta ovi M1 ja Karamzininrannan puolelta ovi K1). Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen ja äänestyslippujen jakaminen aloitetaan kello 12.00. Osallistujien toivotaan ilmoittautuvan kokoukseen viimeistään kello 12.45.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 23.3.2016 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiöosakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuustililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon.

Täyttääkseen yhtiökokoukseen osallistumiselle asetetut vaatimukset, Euroclear Sweden AB:ssä rekisteröityjen osakkeiden omistajan tulee huomioida, että

(i) osakkeenomistajan tulee olla merkittynä Euroclear Sweden AB:n pitämään osakkeenomistajarekisteriin viimeistään keskiviikkona 23.3.2016; ja

(ii) osakkeenomistajan tulee pyytää Euroclear Sweden AB:ltä tilapäistä rekisteröintiä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Pyyntö tulee tehdä lomakkeella, joka on saatavilla yhtiön internetsivuilla www.munksjo.com/yhtiokokous. Ilmoituksen tulee olla perillä Euroclear Sweden AB:ssä viimeistään 23.3.2016.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitauduttava siihen viimeistään 1.4.2016 klo 16.00. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- ▶ yhtiön internetsivujen kautta www.munksjo.com/yhtiokokous,
- ▶ sähköpostitse: yhtiokokous@munksjo.com,
- ▶ kirjeitse osoitteeseen Munksjö Oyj, Yhtiökokous, Eteläesplanadi 14, 00130 Helsinki, tai
- ▶ puhelimitse toimistoaikana klo. 10.00–16.00 numeroon +46 (0)10 250 10 54.

Yhtiökokouksen kutsu sekä lisätietoja kokouksesta osoitteessa www.munksjo.com/yhtiokokous.

Hallituksen ehdotus osingoksi

Yhtiöllä ei 31.12.2015 taseen mukaan ole jakokelpoisia voittovaroja, joten hallitus ehdottaa, että tilivuodelta 2015 ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous päättäisi 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääoman palautuksena siten, että pääoman palautuksen määrä on 0,30 euroa osaketta kohden.

Pääoman palautus maksetaan osakkeenomistajalle, joka maksun täsmäytyspäivänä 8.4.2016 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröityjen osakkeiden osalta viimeksi mainitun pitämään omistajaluetteloon. Euroclear Sweden AB huolehtii pääoman palautuksesta Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröidyille osakkeille. Hallitus ehdottaa, että palautus maksetaan 19.4.2016.

Munksjö sijoituskohteena

Lisätietoja Munksjöstä sijoituskohteena löytyy osoitteesta www.munksjo.com/sijoittajat. Sivuston tietoja päiviteä säännöllisesti.

Munksjön tulosjulkistukset 2016

tammi-maaliskuu	27.4.2016
tammi-kesäkuu	27.7.2016
tammi-syyskuu	26.10.2016
Tilinpäätöstiedote vuodelta 2016	16.2.2017

Maailman- laajuinen toimintasäde, paikallinen fokus

Munksjöllä on noin 2 900 työntekijää eri puolilla maailmaa. Konserni harjoittaa liiketoimintaa Euroopassa, Yhdysvalloissa, Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Myyntiorganisaatio on maailmanlaajuinen, mutta valtaosa tuotantolaitoksista sijaitsee Euroopassa. Pääkonttori on Tukholmassa.

★ **Pääkonttori:** Tukholma (Ruotsi)

● **Konsernihallinto:** Jönköping (Ruotsi), Helsinki (Suomi)

▲ **Tuotantolaitokset:** **Ranska:** Arches, La Gère, Rottersac, Stenay – Ruotsi: Aspa, Jönköping, Billingsfors, Ed – Saksa: Unterkochen, Dettingen, Achern – Italia: Mathi (Torino) – Espanja: Tolosa – Brasilia: Jacaréi (São Paulo) – Kiina: Taicang

■ **Myyntiedustajat:** Saksa: Aalen – Brasilia: Jacaréi – Yhdysvallat: Leominster – Venäjä: Moskova – Kiina: Shanghai – Turkki: Istanbul – Iso-Britannia: Lontoo – Belgia: La Hulpe

■ **Kehityskeskus:** Ranska: Apprieu

**Made by Munksjö –
Älykästä paperiteknologiaa**

Munksjö Oyj on maailman johtavia kehittyneiden paperituotteiden valmistajia. Tuotteiden kehittämisessä hyödynnetään älykästä paperiteknologiaa. Munksjö tarjoaa ja kehittää asiakaskohtaista innovatiivista muotoilua ja toiminnallisuutta niin lattia-pintoihin, keittiökalusteisiin ja huonekaluihin kuin irrokepappareihin, kuluttajaystävällisiin pakkauksiin ja energiansiirtoonkin. Muutos kohti kestävän kehityksen mukaista yhteiskuntaa on Munksjölle luonnollinen kasvutekijä, koska yrityksen tuotteilla voidaan korvata uusiutumattomia materiaaleja. Tästä syntyy ”Made by Munksjö”.

Munksjö Oyj
Eteläesplanadi 14
00130 Helsinki
Suomi
Puh: +358 10 234 5000

Munksjö Oyj
PL 70365
107 24 Tukholma
Ruotsi
Puh: +46 10 250 1000

